Het nationale socialisme

Zijn grondslagen, ontwikkeling en doelen

Door ing. Rudolf Jung,
vertegenwoordiger, lid van de Praagse Kamer van Afgevaardigden

Der nationale Sozialismus

Seine Grundlagen, sein Werdegang und seine Ziele.

Von Ingenieur Rudolf Jung,
Abgeordneter, Mitglied des Prager Parlaments

Leitwort: „Von innerem Range kann in Deutschland nur der Sozialismus in irgend einer Fassung sein.“
Oswald Spengler,
„Preußentum und Sozialismus“

“Slechts socialisme in enige vorm kan van werkelijke waarde zijn binnen Duitsland.”
Oswald Spengler *Preußentum und Sozialismus*

Tweede, volledig herziene editie, vertaald door NaSoBi

Gewidmet
dem Mute, der Tatkraft
und der Selbstlosigkeit.

Opgedragen
aan de moedigen, de gedrevenen,
de onzelfzuchtigen

Ing. Rudolf Jung

Inhoud

Inleiding van de vertaler **5**

Voorwoord bij de tweede editie **14**

Deel I - Grondslagen van het nationale socialisme **16**
Duits volk en rijk 17
Veranderingen in het grondrecht 21
Sociale economie in de middeleeuwen 26
  Ambachten en stedelijke cultuur 26
  Gemeentelijk beleid (stedelijke grond- en belastingkwesties) 29
  Handel en commercie (over geld en rente) 30
De overgang naar een pure geldeconomie en naar fabrieksproductiebedrijven 32
Materialisme en mammonisme 36
De joodse geest: de joodse jacht op wereldheerschappij 39
Democratie, internationalisme en ineenstorting 47
Aan de poorten van de toekomst 52

Deel II - Ontwikkeling en documenten van het nationale socialisme **58**
Inleiding 59
De ontwikkeling van het nationale socialisme 60
Documenten van het nationale socialisme 63

Deel III - Doelen van het nationale socialisme **68**
Inleiding 69
Onze toewijding aan het volksdom 71
Het begrip vrijheid en defensieve paraatheid 75
Het begrip vernieuwing in het nationale socialisme 80
Arbeid en onverdiend inkomen 84
  De volledige opbrengst van arbeid 85
  Grondrente en waardestijging 86
  Rente 89
Economische hervorming of revolutie? 93
Afschaffing van onverdiend inkomen 98
  A. Hervorming van het bodemrecht en monetaire hervorming 98
  B. Socialisatie van particuliere monopolies 119
Coöperaties en winstdeling: arbeidersraden 123
Parlement of raden? 127
Duits recht 132
De Duitse volksstaat 135
De taken van het gemeentelijk beleid 139

Conclusie **143**

Bronnen **145**
Literatuur 145
Nationaalsocialistische boeken en geschriften 145
De nationaalsocialistische beweging 146
Völkische vakbondsbeweging 147

Notities van de vertaler **148**

Bijlagen **182**
Bijlage A: Programma’s van het Duitse nationale socialisme, 1903 – 1923 182
I. Het Trautenau-programma (1903/04) 183
II. Het Iglau-programma (1913) 188
III. Het Weense programma (1918) 193
IV. Het Brunner-memorandum (1918) 198
V. De richtlijnen van de DAP (1919) 203
VI. Het 25-puntenprogramma van de NSDAP (1920) 205
VII. Het Salzburg-programma (1920) 209
VIII. De richtlijnen van de DSP (1920) 212
IX. Het programma van redding (1921) 219
X. Doelen van de Duitse Werkgemeenschap (1921) 223
Bijlage B: Jungs bronnen en geschriften 225
I. Bronnen 225
II. Nationaalsocialistische boeken en geschriften 226

Inleiding van de vertaler

In de zomer van 1919 verscheen in de stad Troppau (tegenwoordig Opava, Tsjechië) een nieuw boek van de hand van de Sudeten-Duitse politieke activist Rudolf Jung. Oorspronkelijk getiteld *Der nationale Sozialismus: Eine Erläuterung seiner Grundlagen und Ziele* (Het nationale socialisme: een inleiding tot zijn grondslagen en doelen), vormde Jungs werk de eerste serieuze poging om het völkische nationale socialisme als ideologie uit te werken en te verklaren. Het presenteerde een samenhangend geheel van theorieën dat een algemene, allesomvattende wereldbeschouwing vormde. Hoewel eerdere pamfletten en artikelen dit onderwerp al hadden aangesneden, was een volledig boek hierover nog niet verschenen. De reikwijdte van Jungs werk maakte het uniek en vernieuwend.

Hoewel Rudolf Jung tegenwoordig een relatief onbekende figuur is, kan het belang van zijn boek voor de ontwikkeling van het nationale socialisme niet worden onderschat. Het oefende een grote invloed uit op de vroege nationaalsocialistische beweging door deze te voorzien van een steviger intellectuele basis. Elke belangrijke nationaalsocialistische partij in die periode – en destijds waren dat er meerdereanatals – stond bij dit boek in het krijt. Hoewel latere werken van andere auteurs het mogelijk hebben overschaduwd, was Jungs boek het eerste en vormde het de bron waaruit anderen putten. *Der nationale Sozialismus* van Jung verscheen vier jaar vóór Gottfried Feders *Der deutsche Staat auf nationaler und sozialer Grundlage*, zes jaar vóór Adolf Hitlers *Mein Kampf* en meer dan tien jaar vóór Alfred Rosenbergs *Der Mythus des zwanzigsten Jahrhunderts*. Tot aan de ‘machtsovername’ in 1933 en daarna werd het naast deze werken aangeprezen in nationaalsocialistische publicaties. De sociaaldemocratische schrijver en historicus Konrad Heiden noemde Jung dan ook de “intellectuele patroonheilige van het nationale socialisme”. Zijn politieke bondgenoten in de vroege jaren 1920 deelden deze opvatting en zagen hem als “de programmamaker van de beweging”. Zijn optredens op bijeenkomsten werden steevast begroet met uitbundig applaus.

Het lezen van Jungs boek, of een van zijn andere oorspronkelijke geschriften, maakt duidelijk dat de stroming van het nationaalsocialistische gedachtegoed die hij vertegenwoordigde verschilde van die van Hitler. Dit was onvermijdelijk, aangezien Jungs interpretatie van de ideologie de eerste was. Jung sloot zich rond 1909 aan bij de nationaalsocialistische beweging, toen Hitler nog een werkloze kunststudent was die ansichtkaarten schilderde in Wenen. Het nationale socialisme ontwikkelde zich in die tijd in een andere context dan de beweging die later vorm kreeg na de verwoestingen van de Eerste Wereldoorlog. Toch is het onmiskenbaar dat Hitlers ideologie sterk beïnvloed werd door Jung. Hoe het ‘hitlerisme’ zich uiteindelijk ook ontwikkeld heeft, het bouwde voort op de theoretische grondslagen die Jung als eerste formuleerde, zoals historicus Werner Maser opmerkte:

“De geschriften van de nationale socialisten in München vóór 1924 waren niet geschikt om een overtuigend en solide politiek model te vormen dat als een politieke ‘wereldbeschouwing’ kon dienen. De Oostenrijker Rudolf Jung daarentegen, die dankzij zijn ervaring met het nationaliteitenconflict binnen de voormalige Habsburgse monarchie wist hoe hij politieke strijdmethoden moest formuleren en deze met krachtige agitatorische formules kon omkleden, speelde een opmerkelijke rol in de begindagen van de beweging. De Beierse nationale socialisten namen enkele van zijn ideeën over, breidden deze uit met hun eigen ervaringen en inzichten, pasten deze kennis en ‘fundamentele’ principes toe op de politieke situatie in Duitsland en combineerden

deze agressieve ideeën met de vrijkorpsideologie van de loopgraven en bepaalde völkische opvattingen. Deze synthese leidde tot de wereldbeschouwing van het 'hitlerisme', dat vóór 1924 op een pioniers- en gezaghebbende wijze werd gevormd."

Deze verschillen maken Jungs boek bijzonder waardevol. Tegenwoordig worden 'Hitler' en 'nationale socialisme' vaak als synoniem gezien, alsof ze één en hetzelfde zijn. Men neemt doorgaans aan dat het nationale socialisme met Hitler begon, of daar dichtbij ligt. Dit beeld, dat Hitler later zelf binnen de nationaalsocialistische beweging en in Duitsland bevorderde, is echter niet geheel juist. Het völkische nationale socialisme bestond al sinds de vroege jaren 1900 in Oostenrijk en het Sudetenland, en in Duitsland in georganiseerde vorm sinds 1918. Toen Hitler in oktober 1919 toetrad tot de in München gevestigde Deutsche Arbeiterpartei (Duitse Arbeiderspartij, DAP), werd hij lid van een kleine tak van een veel grotere, reeds bestaande beweging. De eerste editie van Jungs boek verscheen nog vóór Hitlers toetreding tot de DAP. De tweede, uitgebreide editie (waarvan dit boek een vertaling is) werd gepubliceerd in 1922, toen Hitler slechts een van de vele leiders binnen de nationaalsocialistische beweging was en door anderen nog werd gezien als een talentvolle, maar koppige onruststoker, niet als hun onfeilbare Führer. Deze vroege edities van Jungs boek bieden daarom een uniek inzicht in de nationaalsocialistische ideologie vóór de opkomst van Hitler, en werpen een frisse blik op de nog steeds weinig bekende intellectuele wortels van een beruchte politieke beweging.

Jungs boek verdient een centrale plaats binnen het völkische nationale socialisme, want dat is precies wat het is. Het staat naast werken als *Mein Kampf* en de geschriften van Feder, Rosenberg, Reventlow, Strasser en Darré, maar onderscheidt zich als het eerste in zijn soort. Het doel van deze vertaling is om een langdurige lacune in ons begrip van de nationaalsocialistische ideologie te vullen door Jungs werk toegankelijk te maken voor een breder, Nederlandstalig publiek.

De auteur: Wie was Jung?

Rudolf Jung werd geboren op 16 april 1882 in Plass (tegenwoordig Plasy, Tsjechië), een kleine stad aan de Střela-rivier in het hart van Bohemen. Zijn jeugd bracht hij door in Iglau (tegenwoordig Jihlava), een stad in de naburige regio Moravië. Iglau was naast een militair garnizoen een 'taaleiland', een enclave van etnische Duitsers in de Tsjechische gebieden van het Oostenrijks-Hongaarse rijk. Het grote aantal Sudeten-Duitsers in de regio leidde tot raciale spanningen; sinds de jaren 1880 was er concurrentie en conflict tussen Tsjechische en Duitse arbeiders in de stad, wat Jungs kijk als kind vormde en een blijvende invloed had op zijn opvattingen als volwassene.

Als tiener werd Jung naar Wenen gestuurd om te studeren aan de Technische Hogeschool. Zijn natuurlijke intelligentie leverde hem een universitaire plaats op, en in 1906 behaalde hij een doctoraat in werktuigbouwkunde, wat hem een baan als spoorwegingenieur bij de Oostenrijkse Nordwestbahn opleverde. Rond deze tijd begon ook zijn politieke activisme. De staatsspoorwegen in het rijk waren sterk gesyndicaliseerd, met vakbonden die langs raciale lijnen waren verdeeld. Tsjechische en Duitse arbeiders wedijverden niet alleen om banen, maar ook om de taal van bewegwijzering en administratie, de verdeling van spoorwegsecties tussen provinciale besturen en de werkgelegenheid van Tsjechen in Duits-meerderheidsgebieden (en andersom). Door deze conflicten waren de spoorwegvakbonden de grootste en sterkste nationalistische vakbonden in Oostenrijk-Hongarije. Jung belandde midden in deze strijd.

De situatie bij de spoorwegen versterkte de opvattingen die Jung al in Iglau had ontwikkeld: dat Tsjechische immigratie werd gebruikt om Duitse arbeid te ondermijnen met lagere lonen, waardoor Duitsers gedwongen werden te emigreren op zoek naar betere arbeidsomstandigheden. Waarschijnlijk werd zijn sociale visie verder gevormd door de 'proletarische' cultuur van deze sterk gesyndicaliseerde omgeving en de vele arbeiders die hij ontmoette. Zijn betrokkenheid bij de vakbondspolitiek werd zo intens dat het zijn werk beïnvloedde, wat leidde tot een strafoverplaatsing van Wenen naar Bohemen door zijn werkgever.

Ironisch genoeg bracht deze straf Jung van de ene broeinest van sociaal-nationalistische agitatie naar de andere. In Bohemen kwam hij in contact met de Deutsche Arbeiterpartei in Österreich (Duitse Arbeiderspartij in Oostenrijk, DAPÖ), een kleine politieke partij opgericht in 1904 in Trautenau door nationalistische arbeiders die teleurgesteld waren in de internationalistische, 'pro-Tsjechische' houding van de sociaaldemocratie en de marxistische vakbonden. De DAPÖ paste perfect bij Jungs wereldbeeld, met een programma dat völkisch nationalisme en reformistisch socialisme combineerde en zowel tegen de Tsjechen ageerde als voor "de bevrijding van de werkende klassen van het Duitse volk". Jung werd rond 1909 lid van de partij en na zijn ontslag als staatslocomotiefingenieur, als gevolg van zijn radicale activisme, wijdde hij zich fulltime aan de DAPÖ als betaald organisator.

Jung was een getalenteerd activist en samen met andere 'witteboorden'-leden die in deze periode toetraden, droeg hij bij aan een stevigere intellectueel-ideologische basis voor de partij. Hij maakte naam als schrijver in partijpublicaties en werd in 1912 verkozen in de Moravische Landdag als vertegenwoordiger van de DAPÖ, een zetel die hij tot het einde van de oorlog behield. In 1913 stelden hij en dr. Walter Riehl, een voormalig sociaaldemocraat, een nieuw partijprogramma op dat radicalere völkisch-socialistische ideeën van recente partijleden incorporeerde. Tijdens de Eerste Wereldoorlog werd Jung vrijgesteld van militaire dienst vanwege zijn technische expertise als ingenieur. Als een van de weinige senior leden die niet aan het front waren, droeg hij de zware verantwoordelijkheid om de partijorganisatie overeind te houden, een uitdagende taak terwijl veel leden en leiders vochten en sneuvelden.

Na de oorlog en de ineenstorting van Oostenrijk-Hongarije besloten de terugkerende DAPÖ-leden de partij te herstructureren vanwege de veranderde omstandigheden door de nederlaag en ontbinding van het rijk. Op 5 mei 1918 kwam de partij in Wenen bijeen en koos de naam 'Deutsche Nationalsozialistische Arbeiterpartei' (DNSAP). Jung stelde alleen een nieuw partijprogramma op, het 'Weense Programma', dat onder meer pleitte voor een uitgebreid coöperatief systeem, nationalisatie van grote ondernemingen, een democratisch beheerde "Volksbank" en de "samenvoeging van alle gebieden van Duitse vestiging in Europa tot een democratisch, sociaal Duits Rijk". Veel van deze voorstellen werden verder uitgewerkt in de eerste editie van Jungs boek *Der nationale Sozialismus* in 1919. Dit werk, samen met het Weense Programma en zijn eerdere theoretische publicaties, vestigde Jungs reputatie als de belangrijkste ideoloog van het nationale socialisme. Hij was er trots op en streefde ernaar, zoals zijn kennissen meldden, de 'Karl Marx' van het nationale socialisme te worden.

Het einde van de oorlog en de opsplitsing van Oostenrijk-Hongarije hadden verstrekkende gevolgen voor de partij en Jung. Door het Verdrag van Saint-Germain werd het grootste deel van het Sudetenland aan Tsjechoslowakije toegewezen, waardoor de Sudeten-Duitsers een minderheid

werden in een ander land. Dit leidde tot een splitsing van de DNSAP, waarvan de sterkste afdelingen in het Sudetenland lagen. Plotseling bevonden deze afdelingen zich in een ander land dan hun Oostenrijkse tegenhangers, waardoor de partij zich moest heroprichten als afzonderlijke nationale entiteiten. In 1919 waren er drie DNSAP's: een in Oostenrijk, een in het Sudetenland (Tsjechoslowakije) en een in Polen (Opper-Silezië was toegewezen aan de nieuwe Poolse Republiek). Na enige discussie met de Tsjechische staat over burgerschapskwesties vestigde Jung zich in Troppau, Moravië, waar hij een leidende rol kreeg in de Tsjechoslowaakse DNSAP: van 1919 tot 1926 als tweede voorzitter en van 1926 tot 1933 als eerste voorzitter. Tussen 1920 en 1933 vertegenwoordigde hij de DNSAP in de Tsjechoslowaakse Nationale Vergadering als parlementair leider in de Kamer van Afgevaardigden en de Senaat.

Als een van de drie leiders van de Tsjechische/Sudeten-DNSAP, naast vakbondsman Hans Knirsch en parlementariër/krantenredacteur Hans Krebs, stuurde Jung de partij in een reformistische richting. De DNSAP opereerde als een wetgetrouwe organisatie die haar doelen via parlementaire wegen binnen de Tsjechische grondwet nastreefde. Hoewel dit in lijn was met de historische cultuur en ideologie van de partij en noodzakelijk leek gezien de weerstand die een radicale koers zou oproepen in de Tsjechische meerderheidsstaat, leidde deze strategie na verloop van tijd tot spanningen binnen de partij.

Na de oorlog ontstonden in Duitsland nieuwe nationaalsocialistische organisaties, waaronder de Deutschsozialistische Partei (DSP) en de Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (NSDAP). Tegen 1923 had de NSDAP onder leiding van Adolf Hitler de DSP opgeslokt en was het de grootste en meest dynamische nationaalsocialistische partij in de Duitstalige gebieden, waarmee het de oudere DNSAP's in Oostenrijk, Polen en Tsjechoslowakije overschaduwde. In de late jaren 1920 en vroege jaren 1930 groeide de invloed van de NSDAP in Duitsland, wat spanningen veroorzaakte binnen Jungs DNSAP tussen de oudere, hervormingsgezinde leiders en de jongere, radicalere leden die door Hitlers successen werden aangetrokken. Deze radicalere stroming gaf de Tsjechische staat een excuus voor vervolging, wat leidde tot strengere censuur en onderdrukking, totdat de Sudeten-DNSAP in september 1933 zichzelf ontbond om een dreigend verbod te vermijden.

Na de ontbinding vluchtten veel partijleiders, waaronder Jung, naar Duitsland, waar Hitler inmiddels kanselier was. Jung zat eerst een gevangenisstraf van zeven maanden uit voor vermeende verstoring van de Tsjechische openbare orde. In Duitsland probeerde hij de erkenning en positie te verkrijgen die hij meende te verdienen vanwege zijn intellectuele bijdragen en decennia van toewijding aan de nationaalsocialistische zaak. In november 1935 werd hij lid van de NSDAP en erkend als Alter Kämpfer, en in 1936 trad hij toe tot de Rijksdag als vertegenwoordiger van Westfalen-Zuid, ondanks protesten van Tsjechoslowakije. In 1938 werd hij tijdens een kleine ceremonie benoemd tot ere-Gauleiter en erelid van de SS met de rang van SS-Gruppenführer, als erkenning voor zijn 30 jaar activisme.

Ondanks deze eerbetuigingen was Jung, volgens zijn kennissen, geen tevreden man. Hij verkreeg nooit een werkelijk invloedrijke positie in het 'Nieuwe Duitsland' en bekleedde slechts middenkaderfuncties in de academische wereld en openbare dienst, die wel respect en comfort boden, maar geen politieke macht. Voor iemand die bijna vanaf het begin bij de nationaalsocialistische beweging was, die zelfs vóór Hitler met het nationale socialisme verbonden

was en een cruciale rol speelde in de ontwikkeling van de ideologie, moet dit zeer frustrerend zijn geweest. Zijn verlangen naar erkenning werd opgemerkt door tijdgenoten, van wie een schreef:

“Hij heeft een bijna overdreven gevoeligheid voor zijn positie, rang en naam. Zijn drang naar titels en erkenning van zijn persoonlijkheid lijkt bijna pathologisch.”

Gedeeltelijk door dit verlangen naar invloed keerde Jung in 1943 met zijn gezin terug naar de Tsjechische gebieden, die nu door de Duitse militaire administratie als Reichsprotektorat werden bestuurd. Na de annexatie van Tsjechoslowakije in 1939 had Jung gehoopt Gauleiter van de regio te worden, maar dit gebeurde niet. Hij streefde nog steeds naar een prominente positie, zoals burgemeester van Praag of rector van de universiteit aldaar. In plaats daarvan werd hij ‘Rijksinspecteur voor Arbeidsbeheer’ in de Arbeitseinsatz, een weinig invloedrijke functie binnen het Ministerie van Arbeid. Dit bleek, zonder dat Jung het wist, zijn laatste positie. Begin maart 1945, met de naderende Duitse nederlaag en de opmars van het Sovjetleger, begroef Jung documenten en wapens in de tuin van zijn Praagse villa en stuurde hij de bezittingen van zijn gezin naar Duitsland, in de hoop op veiligheid. Zelf bleef hij achter om zijn functie te vervullen. Op 5 mei 1945, tijdens de Praagse Opstand tegen de resterende Duitse administratie, werd hij gearresteerd. Als lagere ambtenaar stond hij aanvankelijk slechts onder politietoezicht en kon hij zich relatief vrij bewegen. Zijn lange geschiedenis van anti-Tsjechisch activisme maakte hem echter een doelwit, en uiteindelijk werd hij opgesloten in de Pankratz-gevangenis.

Op 11 december 1945 overleed Rudolf Jung in een koude, vochtige Tsjechische gevangeniscel – sommige bronnen spreken van zelfmoord, andere van ondervoeding en mishandeling. Hoe dan ook, het was een treurig einde voor een man die ooit door zijn tijdgenoten werd gezien als de ‘Karl Marx’ van het nationale socialisme, de ideologische leider en ‘patroonheilige’ van een nieuwe politieke wereldbeschouwing. In tegenstelling tot veel andere Alter Kämpfer in het Duitse Rijk kreeg Jung in zijn laatste jaren geen publieke erkenning – geen straten, pleinen of gebouwen droegen zijn naam, en er waren geen monumenten of ceremonies ter ere van hem. Tegenwoordig is hij vrijwel vergeten. Toch verdient zijn rol in de ontwikkeling van de nationaalsocialistische ideologie erkenning, evenals zijn boek, dat een grote invloed had op een politieke wereldbeschouwing die een onuitwisbare stempel op de geschiedenis heeft gedrukt, zij het om redenen die Jung waarschijnlijk niet zouden hebben behaagd.

Over Jungs boek

Rudolf Jungs *Der nationale Sozialismus* verscheen in drie verschillende edities, elk met duidelijke onderlinge verschillen: de eerste in 1919, de tweede in 1922 en de derde en laatste in 1923. Jungs motivatie om het boek te schrijven kwam voort uit zijn wens om de nationaalsocialistische beweging te voorzien van een intellectueel fundament, vergelijkbaar met wat *Das Kapital* en *Het Communistisch Manifest* voor het marxisme hadden betekend. Daarnaast wilde hij de punten uit het Weense Programma van de DNSAP verder uitwerken en zijn positie binnen de beweging als de ‘Karl Marx’ van het nationale socialisme verstevigen. Een groot deel van de eerste editie werd geschreven tijdens zijn ballingschap, een gevolg van de toewijzing van het Sudetenland aan Tsjechoslowakije in plaats van Oostenrijk door het Verdrag van Saint-Germain. Na deze beslissing kreeg Jung te maken met juridische problemen rond zijn burgerschap: hij weigerde Tsjechisch staatsburgerschap aan te nemen of aarzelde over de keuze tussen Oostenrijks of Tsjechoslowaaks burgerschap, waarop de

Tsjechische regering hem uiteindelijk het land uitzette. In de daaropvolgende maanden vestigde hij zich in Salzburg, waar een actieve afdeling van de DNSAP was gevestigd, en werkte daar aan de eerste versie van zijn boek. Zoals hij later erkende, moest hij deze editie grotendeels "uit mijn eigen geest, zonder enige ondersteuning" schrijven, zonder toegang tot uitgebreide onderzoeksbronnen. Het voltooide boek werd in de zomer van 1919 gepubliceerd, nadat Jung was teruggekeerd naar Tsjechoslowakije (waar de burgerschapskwestie kennelijk was opgelost) en zich in Troppau had gevestigd. De volledige titel luidde: *Der nationale Sozialismus: Eine Erläuterung seiner Grundlagen und Ziele* (nationale socialisme: een inleiding tot zijn grondslagen en doelen).

In 1921 besloot Jung het boek te herzien, en eind dat jaar werd een nieuwe, uitgebreide versie voltooid, die begin 1922 werd gepubliceerd. Deze tweede editie kreeg een licht gewijzigde titel: *Der nationale Sozialismus: Seine Grundlagen, sein Werdegang, und seine Ziele* (nationale socialisme: zijn grondslagen, zijn ontwikkeling en zijn doelen). Exemplaren van de eerste editie uit 1919 zijn zeer zeldzaam, wat een gedetailleerde vergelijking met de tweede editie bemoeilijkt. De weinige citaten uit de eerste editie die ik in andere bronnen heb gevonden, lijken vrijwel identiek aan passages in de tweede editie, hoewel Jung zelf aangaf dat de inhoud aanzienlijk was herzien en uitgebreid:

"De eerste editie had enkele inherente tekortkomingen... Ondanks tijdgebrek is het eerste deel [van de tweede editie] grondig herzien en het tweede deel volledig opnieuw vormgegeven."

Het enige concrete inhoudelijke verschil tussen de eerste en tweede editie waarvan ik weet, betreft een detail. In de eerste editie verwijst Jung naar "zwart-rood-gouden stormbanieren" als symbolen van het nationale socialisme, wat duidelijk vóór de algemene acceptatie van de zwart-wit-rode vlag met het hakenkruis was. In Oostenrijk en het Sudetenland waren de kleuren zwart-rood-goud traditioneel verbonden aan de pangermaanse beweging, een erfenis van de liberaal-nationalistische revoluties van 1848. Deze symboliek werd aanvankelijk overgenomen door de vroege nationale socialisten, totdat de zwart-rood-gouden driekleur werd verlaten na de adoptie ervan door de Weimarrepubliek. Alle verwijzingen naar "zwart-rood-gouden stormbanieren" zijn daarom verwijderd uit de tweede en derde editie. Dit kleine verschil is intrigerend, vooral gezien de strenge houding van het moderne Duitsland tegenover voormalige "symbolen van het nationale socialisme".

De redenen voor de herziening van de tweede editie zijn duidelijker. Toen de eerste editie in 1919 verscheen, bestond de nationaalsocialistische beweging voornamelijk uit de drie nationale organisaties van de DNSAP in Oostenrijk, Tsjechoslowakije (het Sudetenland) en Polen (Opper-Silezië). In Duitsland werd de Deutsche Sozialistische Partei (DSP) opgericht, maar deze was nog klein en onbeduidend, zonder een volwaardige nationale structuur. Daarnaast was er de in München gevestigde Deutsche Arbeiterpartei (DAP) van Anton Drexler en Karl Harrer, opgericht in februari 1919, maar deze was nog kleiner en vrijwel onbekend bij DNSAP-leden.

Het jaar daarop veranderden de omstandigheden echter. Op 24 februari 1920 hernoemde de DAP zich tot de Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (NSDAP) en begon onder leiding van haar nieuwe propagandachef, Adolf Hitler, aandacht te trekken in München. Tussen 24 en 26 april organiseerde de DSP haar eerste partijcongres, waar een nationale partijstructuur werd opgezet. Op 7 en 8 augustus kwamen alle nationaalsocialistische partijen – DSP, NSDAP en de drie DNSAP's – samen op een Interstatelijk Vertegenwoordigerscongres in Salzburg. Ze erkenden dat ze verschillende vleugels van dezelfde beweging vormden en probeerden consensus te bereiken over

ideologische en tactische kwesties. Ondanks de banden die tijdens dit congres werden gesmeed (Hitler hield kort daarna een spreektoer langs DNSAP-afdelingen in Oostenrijk), kwamen verschillen aan het licht, vooral tussen de reformistische DSP en de meer revolutionaire NSDAP. De nationaalsocialistische beweging groeide in omvang en werd daardoor intellectueel diverser en complexer. Er was duidelijk behoefte aan meer eenheid in visie en doelen, iets wat Jung, die een belangrijke rol speelde op het Salzburg-congres, zeker onderkende.

Deze behoefte werd in 1921 nog duidelijker, toen spanningen tussen de NSDAP en de andere partijen een hoogtepunt bereikten. Tussen 26 en 28 maart 1921 werd op het 3e Rijkscongres van de DSP in Zeitz gepoogd een fusie te onderhandelen om alle partijen te verenigen in één grensoverschrijdende structuur. Ondanks steun van de NSDAP-leiding, vertegenwoordigd door Drexler (nog steeds eerste voorzitter), dwarsboomde Hitler met zijn bondgenoten deze fusie tijdens een vervolgbijeenkomst onder leiding van Jung in München op 14 april 1921. In juli wierp Hitler verdere obstakels op toen dr. Otto Dickel, een opkomende figuur, nieuwe fusiegesprekken probeerde te starten tussen alle partijen en zijn Deutsche Werkgemeinschaft. Hitler zag zowel Dickel als een gefuseerde partij als een bedreiging voor zijn leiderschap binnen de NSDAP. Hij trad tijdelijk terug uit de partij, met de eis dat hij alleen zou terugkeren als eerste voorzitter met 'dictatoriale' bevoegdheden en zonder verdere fusieonderhandelingen. Drexler en de andere leiders zwichtten, waardoor geen officiële NSDAP-vertegenwoordigers aanwezig waren op het Interstatelijk Vertegenwoordigerscongres van dat jaar in Linz, hoewel Hermann Esser en Gottfried Feder onofficieel deelnamen. Tijdens dit congres maakte Jung gebruik van de afwezigheid van de NSDAP om resoluties door te voeren die Hitler eerder had geblokkeerd, waaronder een programmatische wijziging die het nationale socialisme definieerde als een klassenideologie, gericht op "de klassenpositie van productieve arbeid".

Het jaar 1921 bracht dus aanzienlijke onenigheid binnen de bredere nationaalsocialistische beweging, met verdeeldheid over ideologie en tactieken die de eenheid tussen de partijen bedreigde. Het is begrijpelijk dat Jung vond dat zijn oorspronkelijke boek, geschreven onder moeilijke omstandigheden, aanzienlijk moest worden uitgebreid en dat theoretische kwesties duidelijker moesten worden uitgewerkt om alle nationaalsocialistische partijen een steviger intellectueel fundament te bieden. Toch is de tweede editie van *Der nationale Sozialismus*, gepubliceerd begin 1922, geen anti-Hitler-pamflet. Ondanks organisatorische en ideologische verschillen deelden Hitler en Jung een fundamentele wereldvisie en waren ze het over meer punten eens dan oneens. Jung had onmiskenbaar invloed op Hitlers overtuigingen. Ondanks interne strubbelingen over fusies, theoretische kwesties of verkiezingsdeelname (waar Hitler destijds fel tegen was), bleven de twee collega's, onderhielden ze correspondentie en traden ze samen op bij evenementen. Hoewel Hitlers invloed groeide, was hij nog slechts een van de vele leiders, en Jung, die nog steeds een prominente positie had onder grassroots-aanhangers, voelde de noodzaak om de kern van zijn eigen ideologische interpretatie van het nationale socialisme te herbevestigen.

In 1923 waren de omstandigheden echter drastisch veranderd. De derde editie van Jungs boek, uitgebracht in dat jaar, verschilt opmerkelijk van de vorige. Deze editie is opgedragen aan Adolf Hitler en bevat lovende verwijzingen naar "rode banieren met zwarte hakenkruisen in witte velden", oorspronkelijk het symbool van de NSDAP. In de lijst van nationaalsocialistische partijen aan het einde van het boek krijgt de NSDAP nu de ereplaats, een positie die voorheen door de Sudeten-DNSAP werd ingenomen. Hoewel de inhoud grotendeels dezelfde structuur volgt, is het boek korter,

met enkele ingekorte en herschreven hoofdstukken (slechts één kreeg een nieuwe titel). De belangrijkste verandering is het hoofdstuk “De ontwikkeling van het nationale socialisme”. In de tweede editie beschrijft dit vooral de geschiedenis van de DNSAP, met de NSDAP als bijgedachte (niet eens bij naam genoemd, maar als “de Beierse nationale socialisten”). In de derde editie wordt de geschiedenis van het nationale socialisme voorgesteld als een natuurlijke progressie van zijn begin in het Sudetenland naar zijn ultieme uitdrukking: de NSDAP onder leiding van Adolf Hitler, “de hoop van allen met een bewustzijn voor hun volk”.

Wat veroorzaakte deze verandering? De ineenstorting van de DSP, die niet kon concurreren met de dynamischere NSDAP, was cruciaal. De meeste DSP-leden en -middelen werden opgenomen door de NSDAP, wat haar invloed buiten Beieren vergrootte. Daarnaast groeide de NSDAP explosief door effectieve propaganda, met ledentallen die die van de oudere partijen in Oostenrijk, Polen en Tsjechoslowakije overtroffen. In erkenning van dit succes en Hitlers groeiende persoonlijkheidscultus bogen de DNSAP’s tijdens het Interstatelijk Vertegenwoordigerscongres van 1922 in Wenen, waar Hitler werd uitgeroepen tot “onze Rijksduitse Führer!”. Jung erkende Hitlers leiderschap en gebruikte zijn senioriteit om deze positie te laten accepteren in Oostenrijk en het Sudetenland. De derde editie markeert de overgang naar de dominantie van het hitlerisme, wat het belang van de tweede editie onderstreept voor het begrip van de oorspronkelijke ideologie.

Over de vertaling

Deze vertaling betreft de tweede editie van Rudolf Jungs *Der nationale Sozialismus: Seine Grundlagen, sein Werdegang, und seine Ziele*. Van de titelpagina tot aan de Notities van de Vertaler en de Bijlagen is alles, voor zover mogelijk, een getrouwe weergave van de inhoud en stijl van Jungs originele tekst.

Ik heb twee wijzigingen aangebracht in de structuur. Ten eerste begint elk hoofdstuk op een nieuwe pagina, anders dan in het origineel, waar nieuwe hoofdstukken direct volgen op het vorige, wat de leesbaarheid niet bevordert (mogelijk om drukkosten te besparen). Ten tweede betreft de indeling in ‘delen’. De tweede editie heeft drie secties met de koppen:

- Deel Een: Grondslagen van het nationale socialisme
- Deel Twee: Ontwikkeling en doelen van het nationale socialisme
- Doelen van het nationale socialisme

De overlap in ‘Doelen’ en het ontbreken van een ‘Deel Drie’-aanduiding lijken een ontwerpfout. In de derde editie is dit gecorrigeerd naar:

- Deel Een: Grondslagen van het nationale socialisme
- Deel Twee: Ontwikkeling en documenten van het nationale socialisme
- Deel Drie: Doelen van het nationale socialisme

Ik heb de koppen aangepast aan die van de derde editie, die accurater lijken, waarschijnlijk Jungs oorspronkelijke bedoeling. Dit is een cosmetische aanpassing die de tekst niet wijzigt.

Aan het einde heb ik twee secties toegevoegd: Notities van de Vertaler en Bijlagen. Notities zijn per hoofdstuk gecatagoriseerd. Ze verklaren vertaalkeuzes of bieden historische context, spaarzaam gebruikt om afleiding te vermijden. Jungs voetnoten zijn verwerkt in de tekst, dus staan niet langer los onder de tekst. Bijlage A bevat vertalingen van alle belangrijke nationaalsocialistische programma's van 1903 tot 1923, inclusief de drie DAPÖ/DNSAP-programma's, waarvan Jung er twee schreef. Bijlage B somt de Duitse titels van Jungs bronnen op.

Voor de taal: waar geen directe Nederlandse vertaling is, of het voor de leesbaarheid het beste lijkt, heb ik het Duitse woord in cursief behouden met uitleg in de Notities. Bekende woorden zoals Führer en völkisch zijn niet gecursiveerd. Boektitels en publicaties zijn cursief; de meeste boektitels en organisatienamen zijn vertaald, krantentitels niet.

Jung citeert uitgebreid uit de Bijbel, vooral het Oude Testament. Na vergelijking met verschillende Bijbelvertalingen (King James, New Revised Standard Version, Lutherbijbel, enz.) lijkt Jung een oudere Lutherbijbel te gebruiken, wat de formulering verklaart. Waarschijnlijk nam hij citaten over uit Theodor Fritsch' *Handbuch der Judenfrage*, ook de bron voor zijn Talmoed-citaten in het hoofdstuk "De joodse geest: de joodse jacht op wereldheerschappij". Vergelijking met een Engelse Talmoed was lastig, dus de nauwkeurigheid van deze citaten blijft onzeker.

Ik hoop dat u geniet van dit werk. Verspreid het gerust.

Voorwoord bij de tweede editie

Meer dan twee jaar geleden verscheen de eerste editie van dit boek onder de titel *Het nationale socialisme: zijn grondslagen en doelen*. De oorsprong van dit werk lag in mijn wens om onze beweging te voorzien van een intellectueel fundament, vergelijkbaar met wat de marxisten bezitten en succesvol inzetten. Deze wens werd gevoed door suggesties die ik kreeg tijdens een bijeenkomst die voor mij om meerdere redenen van grote betekenis was. In Troppau sprak ik voor het eerst voor een groot publiek over de doelen en middelen van het nationale socialisme, de beweging die alles omvat wat we een Duitse wereldbeschouwing kunnen noemen.

Er bestaan talrijke bewegingen die zich inzetten voor specifieke vernieuwingen, en hun betekenis mag niet worden onderschat. Toch gaat het nationale socialisme verder dan gedeeltelijke hervormingen; het streeft naar een allesomvattende verandering. Het doel is niets minder dan een hervorming van het leven zelf, een strijd tegen alles wat voortkomt uit vreemd denken en ons volk in de ketenen van slavernij bindt.

Onze leus is: terug naar de Duitse geest, naar het Duitse wezen! Ons volk kan alleen herstellen en zijn kracht hervinden – en daarmee weer vrij worden – door alles wat vreemd is en in hen woekert uit te roeien. Daarom belichaamt het nationale socialisme de redding van Duitsland, want die redding kan alleen voortkomen uit eigen kracht, uit de Duitse geest en de Duitse wil!

De eerste editie kende verscheidene tekortkomingen, wat begrijpelijk was gezien de moeilijke omstandigheden waaronder het boek tot stand kwam. Na het verlies van mijn positie en mijn uitzetting uit het land, met al mijn koffers gepakt, ontbrak het mij aan essentiële middelen. Het meeste werk kwam voort uit mijn eigen gedachten, zonder enige ondersteuning. Ook was er weinig tijd beschikbaar. Zelfs nu word ik nog steeds in beslag genomen door politieke activiteiten, toespraken en organisatie. Hierdoor duurde het van Pasen tot het einde van het jaar voordat het werk voltooid was. Met dankbaarheid denk ik terug aan de weinige, maar daardoor des te waardevollere dagen in het prachtige Reihwiesen, die het werk aanzienlijk vergemakkelijkten.

Ondanks mijn beperkte tijd is het eerste deel van deze editie grondig herzien en het tweede deel volledig opnieuw opgebouwd. Ik hoop hiermee te hebben voldaan aan de redelijke verwachtingen die aan dit werk gesteld kunnen worden.

De opzet van afzonderlijke, op zichzelf staande essays is behouden uit de eerste editie. Hoewel dit enige herhaling met zich meebrengt, bevordert het de leesbaarheid en sluit het aan bij de voornaamste taak van het boek: het bieden van een basis voor lezingen.

De toestand van ons volk is sinds de eerste editie niet verbeterd. In Oost en West, in Noord en Zuid kreunen miljoenen Duitsers onder het juk van vreemde overheersing, en het grootste deel van ons volk zinkt steeds dieper in het moeras onder een lafhartige leiding, bezield door de joodse geest. De volksstemmingen in Oost- en West-Pruisen, Sleeswijk, Opper-Silezië, Karinthië, Tirol en Salzburg mogen deze feiten niet verhullen.

Toch zijn deze stemmingen lichtpunten, omdat ze aantonen dat ons volk nog steeds gezond is en vervuld van de wil om te leven. Onze overtuiging in de wederopstanding van ons volk steunt op deze kracht. Met hart, hoofd en handen staan wij klaar om mee te bouwen aan de toekomstige werken die

uit de bruisende ketel van het heden zullen en moeten ontstaan! Als jonge beweging richten wij ons tot de bruisende, onstuimige jeugd, die niet aarzelt in twijfel of angst, maar met hoop en geloof overwint omdat zij durft!

Zelfvertrouwen, moed, gedrevenheid en onzelfzuchtigheid zijn onze leidende sterren! Zij waren de pijlers van de glorieuze geschiedenis van ons volk en zullen de bouwstenen vormen van onze toekomst. Uit hun omarming zal ons vurig verlangde doel en onze felbegeerde prijs ontstaan: een vrij, sociaal pan-Germania!

Altstadt-Troppau, december 1921

De auteur

Erster Teil.

Grundlagen des nationalen Sozialismus.

Deel I

Grondslagen van het nationale socialisme

Duits volk en rijk

Karel de Grote verenigde alle Germaanse stammen in wat nu Frankrijk, Noord-Italië en Duitsland omvat tot één staat. Onder zijn zoon Lodewijk begon dit rijk echter al te verbrokkelen, en in 843 werd het definitief verdeeld door zijn zonen Lotharius, Lodewijk en Karel via het Verdrag van Verdun.

Naast de bisdommen Speyer, Worms en Mainz, gelegen ten westen van de Rijn, kreeg Lodewijk ook alle gebieden ten oosten van de Rijn. Dit moment markeerde het begin van zowel de Duitse als de Franse geschiedenis. De Karolingers hadden echter met Karel de Grote hun kracht uitgeput. In 887 werd de laatste Karolinger in de Duitse gebieden afgezet. Na een korte onderbreking werd in 911, volgens oude Germaanse gewoonte, een nieuwe koning gekozen. De Frankische hertog Koenraad werd koning, maar overleed zeven jaar later. De keuze viel vervolgens op de door hem aanbevolen Saksische hertog Hendrik, bijgenaamd de Vogelaar of Stedenbouwer.

Pas onder Hendrik ontstond het Duitse rijk werkelijk, samen met het Duitse volk. Deze schepping kende wisselende lotgevallen. Hendriks zoon Otto I liet zich verblinden door de Romeinse keizerlijke waardigheid, waardoor het Duitse koninkrijk werd omgevormd tot het “Heilige Roomse Rijk van de Duitse Natie”. Deze onnatuurlijke band met Rome vormde de eerste schakel in een lange reeks van beproevingen. Het Duitse koningschap had, zoals dat van de Fransen of Engelsen, een völkische instelling moeten worden, die de stammenverschillen binnen ons volk had kunnen overwinnen en hen tot één geheel had kunnen smeden. Het on-Duitse, in wezen internationale keizersideaal bracht ons echter enkel onheil. Het leidde tot een vruchteloze drang naar Italië, die onze natuurlijke expansie naar het oosten belemmerde en de opkomende vestigingsactiviteiten daar onderdrukte. Koerland, Lijfland, Estland, Polen en het Sudetenland zouden vandaag Duits zijn als de heersers van de Saksische en Salisch-Frankische huizen, en de schitterende Hohenstaufen-familie, trouw waren gebleven aan hun rol als Duitse koningen. In plaats daarvan jaagden zij een on-Duits keizersideaal na, wat onder de Salische Hendrik IV (1056-1106) leidde tot de “Gang naar Canossa” en de ondergang van het vroege middeleeuwse Duitse rijk.

De band met Rome werd al snel een strijd met en om Rome, een strijd die de Hohenstaufens uiteindelijk verloren. Hun dynastie ging tragisch ten onder. In 1256 werd het Rooms-Duitse keizerrijk verbrijzeld. In 1273 werd het hersteld met de verkiezing van Rudolf van Habsburg, maar onder de Habsburgers en Lützelburgers (Luxemburgers) was het slechts een schaduw van zijn vroegere zelf. Deze dynastieën streefden vooral naar het versterken van hun eigen machtsbasis, een voorbeeld dat door de grotere vazallen werd gevolgd. De Vrede van Westfalen (1648), die de Dertigjarige Oorlog beëindigde, maakte de regerende vorsten daadwerkelijk onafhankelijk, wat leidde tot de rampzalige kleinstaatvorming. Tot 1806, toen Frans II de Duitse keizerlijke waardigheid neerlegde en de titel van keizer van Oostenrijk aannam, leidde het rijk een schijnexistence. Een rijksvorst zoals de Pruisische koning Frederik II kon bijvoorbeeld oorlog voeren tegen Maria Theresia, die over de Habsburgse erfgronden regeerde, hoewel haar echtgenoot de Duitse keizer was!

De Saksische, Frankische en Hohenstaufen-heersers waren over het algemeen uitmuntend en vaak briljant begaafd – denk aan de Saksen Otto I (936-978) en Otto II (973-983), de Frank Hendrik III (1039-1056), en de Hohenstaufen Hendrik VI (1190-1197). Toch verloren zij hun houvast door hun zucht naar wereldheerschappij. Ze miskenden hun werkelijke taak: het creëren van een rijk in Midden-Europa, voornamelijk bestaande uit Duitsers, dat de verspreide West-Slavische stammen had

moeten verenigen en germaniseren. Ze verzuimden dit, zelfs met de steun van moedige Duitse bisschoppen die bereid waren een christelijk-Duitse kerk te stichten. Dit waren hun tekortkomingen als staatslieden, waar wij, hun nakomelingen, na eeuwen nog steeds onder lijden.

Een tweede kans voor staatseenheid en consolidatie van het rijk bood zich eeuwen later aan met de Reformatie. Ook deze bleef onbenut, en dat is de oorsprongszonde van de Spaans-klerikale Habsburgers. De enige Habsburg die zich als Duitser voelde en overeenkomstig handelde, althans binnen zijn erfgronden, was Jozef II, die te laat kwam en te kort leefde.

Sindsdien is de kerkelijke tweedeling ons ongeluk geweest. De eeuwige scheiding tussen rooms-katholiek en luthers vormt de diepere oorzaak van alle neigingen tot kleinstaatvorming, oftewel particularisme. We konden nooit volledig Duits worden, zoals de Fransen Frans of de Tsjechen Tsjechisch zijn, omdat we primair katholiek of protestants waren. Geen van beide is in de kern van zijn hart Duits. Het katholicisme kan dat zelfs niet worden, omdat het altijd bevelen uit Rome ontvangt. Rome heeft echter veel nakomelingen en negeert liever zijn ongehoorzame kinderen ten gunste van de reeds gedweeë Duitser. De paus pleitte voor een onderhandelde vrede toen wij zegevierden, maar zweeg toen ons een schandelijke vrede werd opgelegd – en de Duitse katholieken trokken hieruit geen conclusies!

We hebben aangetoond dat het middeleeuwse Duitse rijk in wezen een supranationale staat was. Het mag echter niet zomaar worden vergeleken met de moderne staat. Destijds had de staat slechts weinig verantwoordelijkheden; het was weinig meer dan een losse bond voor wederzijdse verdediging. Al het andere viel buiten zijn directe taken. De economie was bijvoorbeeld nog zeer eenvoudig: aanvankelijk gebaseerd op agrarische goederenvoorziening, later, met de opkomst van steden, op ruilhandel. Pas in de latere middeleeuwen bloeide het economische leven in moderne zin op; handel en industrie ontstonden, waardoor steden konden floreren en machtig werden. Deze steden groeiden uit tot kleine staten met eigen rechtsgebieden, eigen muntsystemen, eigen douanestelsels en eigen strijdkrachten, bestaande uit huurlingen en weerbare burgers.

In de beginjaren van het Duitse rijk was dit echter allerminst het geval, zelfs niet op het platteland tijdens de bloeitijd van de steden. De staat steunde voornamelijk op het feodale systeem, waarvan de edelen de vertegenwoordigers waren. Slechts in uitzonderlijke gevallen waren dit de volksadel, die voortkwam uit de vrije boerenstand. De lagere adel van de middeleeuwen, waarop het feodale systeem rustte, was iets heel anders. Zij vormden een eigen krijgerskaste, vaak voortgekomen uit de stand van de onvrijen (lijfeigenen). Samen met hun vazallen vormden zij de strijdkrachten, het “heerban”. Tegelijkertijd waren zij, in moderne termen, ambtenaren. Zij voerden bijvoorbeeld namens de koning de rechtspraak uit. De ridder, graaf, markgraaf, keurvorst en hertog waren in vredestijd staatsfunctionarissen en in oorlogstijd militaire leiders. Hun beloning bestond uit het in leen krijgen van land en grond, die door onvrije boeren moesten worden bewerkt. Zij waren dus begunstigden van onverdiend inkomen, de zogenaamde “grondrente”, maar hadden hiervoor een wettelijke titel: hun diensten aan de staat en het algemeen belang. Aanvankelijk kregen zij het land niet als permanent bezit, maar als een “leen”, oftewel een bruikleen.

De positie van de gebonden boeren was aanvankelijk niet al te zwaar. Toen de lenen echter erfelijk werden, tegen hun oorspronkelijke doel in, verslechterde de situatie van de boeren aanzienlijk. De erfelijkheid van lenen was de eerste stap op weg naar de huidige gebrekkige grondwetten, de

verkoopbaarheid van grond de tweede. Zoals we later zullen bespreken, vormt deze ontwikkeling de diepere oorzaak van alle sociale bewegingen van de moderne tijd, waarvan de Boerenoorlog (1525) de eerste was.

De ontdekking van Amerika luidde het tijdperk van het kapitalisme in, gekenmerkt door de overgang van een behoefte- en ruileconomie naar een geldeconomie. De landadel, met uitzondering van de grote grondbezitters, verarmde, terwijl de burgers van de steden rijk werden door handel. Zo begon de heerschappij van geld en rente. De Fuggers en Welsers waren destijds het equivalent van de huidige Rothschilds – al waren er aanzienlijke verschillen, die we hier niet verder hoeven te bespreken.

De Dertigjarige Oorlog (1618-1648), voortgekomen uit religieuze conflicten en de zelfzucht van de regerende vorsten, maakte Duitsland tot een speelveld voor allerlei volkeren en stortte het in ongekende ellende. De Vrede van Westfalen maakte het machteloos. Wie een stuk van Germania's lichaam wilde scheuren, kon dat straffeloos doen en vond vaak Duitse vorsten die hem daarbij hielpen. Zo beroofde Lodewijk XIV van Frankrijk de Elzas. Het Duitse rijksgebied Lotharingen werd later door de Habsburgers aan Frankrijk geruild om Maria Theresia's echtgenoot, Frans Stefan, te steunen. Toen Bismarck in 1871 de Elzas en Lotharingen heroverde, was dat geen verovering of "annexatie", zoals men dat tegenwoordig noemt; maar toen beide gebieden op 28 juni 1919 in Versailles zonder volksstemming aan Frankrijk werden overgedragen, was dat wel degelijk een annexatie.

---

*) Durch die Friedensdiktate von Versailles und St. Germain wurden abgetreten:

	Deutsche insgesamt:	Davon im geschlossenen Siedlungsgebiet:	Fläche in qkm
vom Deutschen Reiche			
Memelgebiet	71 114	71 114	2 447
Freistaat Danzig	315 705	315 705	1 932
Polen	1 099 492	586 622	13 500
Tschechien	6 519	—	—
Frankreich	1 634 260	1 614 000	13 500
Belgien	50 387	50 387	830
Dänemark	40 139	18 000	650
Summe für das Deutsche Reich	3 217 616	2 655 828	32 859
von Österreich-Ungarn			
Deutschösterreich	6 030 825	6 030 825	83 944
Tschechien	3 740 943	3 122 839	26 869
Italien	258 764	228 447	7 318
Ungarn	337 927	26 734	506
Südslawien	1 010 000	10 219	164
Rumänien	493 256	—	—
Polen	136 891	—	—
Freistaat Fiume	2 315	—	—
Summe für Österreich-Ungarn	12 010 921	9 419 064	118 801
Grenzlanddeutschtum	15 228 537	12 074 892	151 660
Dem Deutschen Reiche verblieben	58 500 000	58 500 000	474 304

Na de verschrikkelijke catastrofe van de Dertigjarige Oorlog vond geleidelijk een heropleving van ons volk plaats op het gebied van economie, kunst en wetenschap. De staat bleef echter machteloos. Zelfs de Napoleontische oorlog bracht niet de langverwachte eenwording. Die bleef voorbehouden aan Bismarck, en via hem aan Pruisen, dat onder de Grote Keurvorst en zijn opvolgers (vooral Frederik de Grote) geleidelijk uitgroeide tot de tweede grote Duitse macht naast de Habsburgers. In 1866 waagde Pruisen een noodzakelijke gewapende confrontatie met Oostenrijk, en in 1870 met Frankrijk, waarmee het nieuwe Duitse rijk werd gesticht, waarvan de diepe val nu door elke nationaal bewuste Duitser wordt betreurd.

Wat andere volkeren royaal werd geschonken, werd ons ontzegd: de vrijheid om onze nationale affiliatie te bepalen. We zijn behandeld als vee; in 1919 werd met ons omgegaan zoals met onze voorvaderen in 1648. Men wil ons tot het dienende volk van de aarde maken!

We zullen in een apart hoofdstuk ingaan op de huidige en tegelijkertijd diepste val van Duitsland en de oorzaken daarvan. Laten we nogmaals kort de voornaamste kenmerken van onze geschiedenis overzien: we zijn, op een korte periode na, altijd nationaal verdeeld en machteloos geweest, en dat blijven we, omdat we eeuwig internationale waandenkbeelden hebben nagejaagd in plaats van de realiteit onder ogen te zien. Dit internationalisme heeft ons ook kerkelijk verscheurd, iets wat bij andere volkeren niet gebeurde. Verder heeft de huidige gebrekkige grondverdeling historische wortels en heeft deze al zijn impact gehad. Tot slot komt de overschatting van geld niet alleen voort uit de huidige omstandigheden. Deze kwesties zijn uitgelicht omdat ze ons nog enkele malen zullen bezighouden. In het bijzonder richten we ons nu op het grondrecht.

Veranderingen in het grondrecht

In het voorgaande hoofdstuk stelden we dat de oorspronkelijk vrije boerenstand, die de kern van het Duitse volk vormde, geleidelijk onvrij werd en in horigheid verviel. Door de druk van de omstandigheden verkregen zij langzaamaan het recht om over hun bezittingen te beschikken, en later ook over hun eigen persoon en hun verwanten (lijfeigenschap). Hoe kwam dit tot stand? Oorspronkelijk was al het land gemeenschappelijk bezit en behoorde het toe aan de *Markgenossenschaft*, oftewel de dorpsgemeenschap. Germaans recht was nadrukkelijk een coöperatief recht. Alleen het huis, de familiewoning en de tuin golden als “volledig eigen” of “erfgoed”, met andere woorden, als zwaar verdiend bezit. Zelfs toen landbouwgrond in particulier eigendom overging, bleven weidegronden, bossen en water gemeenschappelijk bezit.

Einen Anteil am geschlossenen deutschen Sprachgebiete hatten außerdem noch

Staat:	Deutsche Bewohner	davon zum geschlossenen deutschen Siedlungsgebiet gehörig	Fläche in qkm
Niederlande	5 800 000	5 800 000	32 971
Schweiz	2 781 000	2 664 000	23 800
Luxemburg	275 000	275 000	2 586
Liechtenstein	11 800	11 800	159
Belgien	77 395	23 141	610
Summe	8 945 195	8 773 941	60 126

Das geschlossene deutsche Sprachgebiet in Mitteleuropa umfaßt demnach 686 090 qkm mit 79,3 Millionen Deutschen.

Deze gebruiken zijn in sommige delen van Duitsland nog steeds sporadisch bewaard gebleven in de vorm van “gemeenschapsgronden”. Naast kleine grondbezitters, de vrije boeren die *Hufe* van 30 tot 40 morgen (7½ tot 10 hectare) bezaten, waren er ook al grootgrondbezitters. Dit waren verwanten van clans die zich tijdens de volksverhuizingen van de Germaanse stammen en in gevechten met de Romeinen consequent hadden onderscheiden door militaire leiding te bieden. Zij werden beschouwd als aristocratie en stonden bekend als *Edelinge*, de oude Germaanse volksadel. Hun eigendommen waren te groot om enkel met familieleden te bewerken; die taak werd overgelaten aan krijgsgevangenen, knechten en slaven.

Burgerrechten waren uitsluitend verbonden aan het bezit van land en eigendom. Dit bezit bracht echter ook verplichtingen met zich mee, met name de militaire dienst – de meest eervolle, maar ook de zwaarste plicht. Alleen militaire dienst verleende burgerschap. Voortdurende militaire verplichtingen werden echter te zwaar voor de boer, waardoor hij zijn vrijheid opgaf en zich onder de bescherming van grootgrondbezitters stelde, waarmee hij lijfeigene werd. Als lijfeigene hoefde hij geen militaire dienst meer te verrichten; die werd overgenomen door zijn heer, die met zijn mannen – ruiters, schildknapen of knechten – in het kasteel resideerde. In ruil daarvoor moest hij enkele dagen per week de velden van zijn heer bewerken, *Fronarbeit* of arbeidsdienst verrichten, en een tiende van de oogst van zijn eigen grond, de *tiende*, afdragen. Degenen die aan verplichte dienst

onderworpen waren, vormden de coöperatie van het landgoed en hadden hun eigen rechtbank, de *Grundhold-rechtbank*. Het coöperatieve concept bleef dus onverminderd bestaan, zelfs onder de onvrijen.

De horigheid van de boeren leidde echter tot de opkomst van een eigen krijgerskaste, de ridders, zo genoemd omdat zij hun militaire dienst te paard verrichtten. Deze kaste bestond deels uit lieden die oorspronkelijk onvrij waren. Ze werd ondersteund door de boeren en leefde niet van eigen arbeid, maar ontving *grondrente*. De ridders vormden de lagere adel. Samen met graven, markgraven, vorsten en hertogen vertegenwoordigden zij de ambtenaren en officieren van de middeleeuwse staat, waarvan het vazalschap het belangrijkste kenmerk was. In zekere zin was de gebonden boer de vazal van de ridder, die op zijn beurt vazal was van de keizer (de keizerlijke ridders) of van de hogere adel. In essentie weerspiegelde het feodale systeem nog steeds de oude Germaanse opvatting dat land en eigendom niet volledig persoonlijk bezit waren, maar toebehoorden aan de gemeenschap. Het individu kreeg deze slechts in leen, was ontvanger van grondrente, maar was in ruil daarvoor verantwoordelijk voor diensten aan de gemeenschap, zoals militaire bescherming.

Naast de adel was het vooral de kerk die eigendommen bezat, zoals kloosters en bisdommen. Ook boeren zochten hun toevlucht bij de kerk, vaak liever dan bij de wereldlijke adel. “Onder de kromstaf is het goed leven,” luidde het gezegde destijds. Zelfs de rijkelijk bedeelde kerk inde echter geen grondrente zonder tegenprestaties. Monniken ontgonnen bossen, beoefenden kunsten en wetenschappen, en gaven lessen; bisschoppen en abten waren staatslieden of vochten in veldslagen als militaire bevelhebbers. Velen hanteerden liever het zwaard dan dat ze de mis lazen. Sommige bisschoppen waren uitzonderlijke figuren, vaak loyaler aan het rijk en de keizer dan aan de paus of de wereldlijke vorsten.

Tot ongeveer 1400 was het bestaan van lijfeigenen draaglijk. Omdat er voldoende ongebruikt land was, konden zij zich bevrijden van al te zware lasten. Wie vrijheid zocht, kon een *Königs-Hufe* (160 tot 180 morgen, oftewel 40 tot 45 hectare) verwerven door bos of onontgonnen land bewerkbaar te maken, of hij kon naar de snel opkomende en bloeiende steden verhuizen (“Stadslucht maakt vrij”) of naar het oosten, waar de grootste vestigingsinspanning van het Duitse volk in de middeleeuwen plaatsvond.

De kolonisatie van de oostelijke gebieden begon met de uitbreiding van het Germaanse grondgebied over de Elbe onder de eerste twee Duitse koningen, Hendrik en Otto I. Otto II gaf deze inspanning echter op om het waanidee van het keizerschap na te jagen. Gelukkig waren markgraven zoals Koenraad van Wettin en Albrecht de Beer mannen van uitzonderlijke kwaliteit, die de grenzen van hun gebieden verder uitbreidden. Van de Duitse keizers kwam echter geen steun, waardoor het werk dreigde te verzanden totdat de Duitse Orde het in 1230 overnam. Door gebrek aan noodzakelijke hulp van het rijk slaagden zij er echter niet in Koerland en Lijfland met boeren te bevolken. Desondanks boekte de oostelijke expansie veel resultaat; een groot deel van het huidige Pruisen is voormalig Slavisch land, en op die grond is uit de vermenging van verschillende stammen, door de zwaarste strijd met de natuur en diverse vijanden, het onbetwistbaar taaiste, bekwaamste en nuchterste Duitse volk ontstaan. (Berlijners vertegenwoordigen dit natuurlijk niet meer dan Weners de Zuid-Duitsers vertegenwoordigen. Minstens tweederde van de bevolking van grote steden bestaat uit raciaal uitschot.)

Met de erfelijkheid van de lenen, het afsluiten van steden voor verdere immigratie vanaf het platteland en het stoppen van de kolonisatie in de oostelijke gebieden na de Slag bij Tannenberg (1410), waarin de Duitse Orde werd verslagen door de Polen, werd de situatie van de gebonden boeren ondraaglijk. De adel, niet langer ingetoomd door sterkere machten, eigende zich steeds meer rechten toe. Voorheen was hun vrijstelling van andere lasten gerechtvaardigd, omdat militaire dienst de zwaarste plicht was. Met de ontbinding van de Duitse Orde en hun vervanging door huursoldaten (*Landsknechten*) werd deze vrijstelling echter een privilege en dus onrechtvaardig. Grondrente, aanvankelijk gerechtvaardigd omdat ze gekoppeld was aan diensten, werd nu op onrechtmatige wijze verkregen als onverdiend inkomen. Door huwelijken, schenkingen en regelrechte roof groeide het bezit van welgestelde adellijke families en de kerk enorm, terwijl de kleine ridder een bedelaar of bandiet werd en de boer een gebonden knecht. De grootste landgoederen (*latifundia*) van vandaag vinden hun oorsprong in dergelijke praktijken.

Tegen het einde van de middeleeuwen vonden ingrijpende veranderingen plaats op alle vlakken. De uitvinding van buskruit maakte ridderlijke strijdkrachten overbodig; de groeiende macht van de vorsten reduceerde de keizerlijke waardigheid tot een illusie en veranderde het rijk in een machteloze federatie van staatjes. Rond 1500 waren er waarschijnlijk 1786 van deze staatjes, elk met eigen wetten en constituties. Het is dan ook niet verrassend dat onder deze omstandigheden het Romeinse recht, dat samen met het humanisme vanuit Italië binnendrong, relatief gemakkelijk de overhand kreeg. De gewone man stond vrijwel machteloos tegenover de geleerde rechter die dit recht vereiste; hij begreep de nieuwe taal (Latijn) en gebruiken niet, en rechtspraak werd zeer kostbaar. Het werd een middel om de armen te onderdrukken, die tevergeefs naar gerechtigheid zochten. In zijn *Tafelgesprekken* oordeelde Luther over de rechtstoestand destijds als volgt: “Is dat een jurist, hij die met zijn geharrewar en ontwijkingen de mensen zo uitput dat ze het recht moeten opgeven? Het zou geen wonder zijn als God de wereld zou vernietigen vanwege deze gemene advocaten; die hoogmoedige dwazen en haarklovers zouden hun tong uit hun keel moeten laten rukken, zodat geen arme man troost kan vinden in het recht.”

De gemeenschapsgronden waren uit de dorpen gestolen. Deze onrechtvaardigheid ging gepaard met een van de meest onderdrukkende privileges: de jachtrechten van de heren. In 1494 liet een heer von Eppstein bijvoorbeeld een boer executeren omdat hij “krabben had gevangen”, en hertog Ulrich van Württemberg liet de ogen van elke stroper uitsteken. Deze omstandigheden dwongen vrijwel een gewelddadige reactie af. In 1493 werd de eerste boerenvereniging gevormd, de *Bundschuh*, die gewelddadig werd onderdrukt. In 1514 volgde de tweede, genaamd *Arme Koenraad*. In 1525, aangespoord door de gelijktijdige religieuze beweging, barstte de storm los met de *Grote Boerenoorlog*. Getraind in oorlog en niet in staat zich te onderwerpen aan gestructureerd leiderschap, brandden, moordden en plunderden de oproerige boerenmachten. Hun begaafde leiders, de ridders Florian Geyer en Wendelin Hipler, die zich bij hun rechtvaardige zaak hadden aangesloten, konden hen niet in toom houden. Uiteindelijk keerde alles tegen hen, en de opstand werd verdronken in een zee van bloed.

De eisen van de boeren weerspiegelden hun sociale situatie en waren als volgt:

1. Afschaffing van de lijfeigenschap;
2. Regulering van verplichte arbeid, tienden en sterfbelastingen, waarbij gerechtelijke straffen en boetes niet willekeurig mochten worden verhoogd;
3. Vrijheid om op wild, gevogelte en vis in stromend water te jagen, mits deze niet werden verkocht;
4. Bossen, weiden en velden die vroeger gemeenschappelijk bezit waren, moesten weer aan de gemeenschap toebehoren.

Deze voorstellen waren zeer bescheiden. De boeren hadden ze ook kunnen verwezenlijken als ze verstandig hadden gehandeld; brede kringen van de bevolking waren hen gunstig gezind. Maar net als de marxistische polemisten van de klassenstrijd vandaag, voelden zij dat radicale leuzen onvermijdelijk nog radicalere eisen oproepen, die al snel de populairste worden en de massa's achter zich krijgen. Het resultaat is onvermijdelijk een nederlaag – destijds voor de boeren, en vandaag met de onvoorwaardelijke overgave aan het westerse kapitalisme die we recent hebben gezien.

Lijfeigenschap werd in de Habsburgse erfgronden afgeschaft door Jozef II, in Pruisen pas in 1807, en *Fronarbeit* werd pas halverwege de 19e eeuw afgeschaft, na Kudlich' beroemde voorstel aan de Kremsier Rijksdag. Omdat dit echter de vervanging van wetten vereiste, ruilden de boeren slechts de aristocratische grootgrondbezitter in voor de joodse geldschieter.

Het oude Duitse grondrecht maakte een schuldenlast zoals die nu bestaat onmogelijk. In tegenstelling tot vandaag onderscheidde het strikt tussen werken van mensenhanden en gaven van de hemel. Roerend goed, zoals alles "wat brandt als een toorts", omvatte bijvoorbeeld het huis (dat vandaag als onroerend goed wordt beschouwd). Op 23 juli 1759 stelden de lekenrechters van de Breidenbracher Grund nog dat "volgens plaatselijk grondgebruik, stenen en bakstenen huizen ook als roerend goed worden beschouwd". Deze grondrechten garandeerden tot ongeveer 1400 vrije toegang tot de natuur, en daarmee de mogelijkheid om relatief gemakkelijk in levensonderhoud te voorzien. Rond 1300 verdiende een dagloner in de regio Aken dagelijks genoeg voor de aankoop van twee ganzen; rond 1480 in de Nederrijn kon hij dagelijks 2¼ liter rogge, 2 pond kalfsvlees en een grote kan melk kopen, naast gratis kost en inwoning, en er bleef genoeg over om in vier weken een paar schoenen, 6 el linnen en een werkjas te kopen. In Saksen verdiende een dagloner in dezelfde periode 6-8 groschen per week, terwijl een schaap 4 groschen en een paar schoenen 2 groschen kostte.

Naast de teloorgang van het feodale systeem leidden het Romeinse recht en de geldeconomie tot de huidige ongezonde grondverdeling, een eigendomsmonopolie van enkele families dat al snel de bron werd van veel ellende. In het oude Oostenrijk waren er op 3 juni 1902 in totaal 2.856.348 eigendommen met een gecombineerde oppervlakte van 28.140.000 hectare. Hiervan had 2,3% geen velden of weiden, 48,9% was kleiner dan 2 hectare, 27,3% bezat 2-5 hectare, en 12,2% tot 10 hectare. Niet-verkoopbaar eigendom maakte dus 90,7% uit. Daarnaast had 6,7% 10-20 hectare, 2,2% 50-100 hectare, en 0,4% meer dan 100 hectare. Onder deze laatsten bevonden zich 721 (=0,0252%) grootste landgoederen (*latifundia*) van meer dan 2000 hectare, met een gezamenlijke oppervlakte van 3.734.000 hectare, oftewel 13,2% van het totale gebied. Hoewel een aanzienlijk deel

van deze eigendommen uit bossen bestond, is het duidelijk dat deze 721 grootgrondbezitters vele duizenden boerenfamilies verdrongen.

De grootste van deze *latifundia* waren onder andere: de vorsten Liechtenstein, 247.000 hectare; de vorsten Schwarzenberg, 232.000 hectare; de Teschener Kameradministratie, 71.000 hectare; de Benedictijner orde, 68.000 hectare; de graven Czernin, 62.000 hectare; de vorsten en graven Colloredo-Mansfeld, 61.000 hectare; de vorsten en graven Kinsky, 58.000 hectare; de graven Thun-Hohenstein en Thun-Salm, 54.000 hectare, enzovoort.

Deze reusachtige landgoederen benadeelden de massa's van ons volk zowel economisch als fysiek, omdat het landbouwbeleid werd afgestemd op hun belangen. Het volk moest duurder en armer leven, omdat de landgoederen dat voorschreven. Ze sloten ook brede bevolkingsgroepen af van toegang tot de grond. Bovendien stimuleerden de lage lonen die zij betaalden de plattelandsvlucht, wat leidde tot een toestroom naar de steden en de daaruit voortvloeiende ellendige woonsituatie, met bijbehorende gevolgen: epidemische ziekten, kinder- en zuigelingensterfte, en de fysieke, mentale en morele achteruitgang van de brede massa's van ons volk. Hierdoor schaadden ze ons indirect, in völkische zin. Maar ze deden dit ook direct, vooral in het Sudetenland, waar deze landgoederen voornamelijk gelegen waren. Daar maakten ze een planmatige interne vestiging (de bevordering van kleine boerenbedrijven) onmogelijk, waardoor de toegang tot grond voor ons Duitsers werd afgesloten, ons veroordelend tot de positie van minderheid – en daarmee verantwoordelijk voor ons huidige ongeluk. Bovendien is het bekend dat deze spiritueel en moreel gedegenereerde kaste politiek hand in hand ging met het Slavendom. Het is een ironie van het lot dat juist de Tsjechen, die zij zo steunden, de eersten waren om hen aan te vallen. De Tsjechische "landhervorming" is echter een eigenaardig fenomeen. Het duidelijke doel ervan is niet de bevordering van interne vestiging op zich, maar de planmatige ontmanteling en afsluiting van Duitse vestigingsgebieden. Wij, voorstanders van een hervorming van het grondrecht, hebben hier niets mee gemeen. Het is onvervalst hussitisme, zoals alles in de Tsjechische staat. Een echte interne vestiging, die geen inbreuk maakt op Duitse verworven rechten, is hier alleen mogelijk na het verkrijgen van zelfbestuur. In Duitse landen markeert de terugkeer naar Duitse grondrechten echter het begin van de wederopstanding van ons volk. Dit is de enige manier waarop elke familie een eigen thuis kan bezitten en zo een aandeel kan hebben in het mooiste dat hun vaderland te bieden heeft. Een volk dat vrij leeft op vrije grond is onoverwinnelijk!

Sociale economie in de middeleeuwen

Ambachten en stadscultuur

Vergelijken we de huidige tijd met het verleden, dan zien we een ingrijpende omwenteling, niet alleen in het grondrecht, maar ook op tal van andere gebieden. Eerlijk is eerlijk: deze vergelijking valt niet gunstig uit voor het heden. Net zoals er oorspronkelijk geen privaat monopolie op land en eigendom bestond, was een monopolie op natuurlijke hulpbronnen evenmin denkbaar. Integendeel, rechten zoals mijnbouw, tolheffing, het slaan van munten en het houden van markten waren uitsluitend voorbehouden aan de koning, als vertegenwoordiger van de gemeenschap. De *Sachsenspiegel* vermeldt: “Alle rijkdom die dieper in de grond ligt dan een ploeg reikt, behoort toe aan de koninklijke macht.” Het delven van grondstoffen werd verleend als leengoed. Omdat leenrechten slechts gebruiksrechten waren en geen eigendomsrechten, verloor degene die zijn onderneming verwaarloosde alle aanspraken daarop. De mijnbouwwet van de Boheemse koning Wenceslaus II (1283-1305) stelt:

“§5. Indien mijnwerkers hun zilvermijnen niet bewerken, dienen onze arbeiders deze over te nemen door confiscatie. Niemand mag zijn mijn onbewerkt en ongebruikt laten.”

Tot halverwege de 15e eeuw werkten mijnwerkers en smelters dagelijks zes uur, met een wekelijks loon van 10 groschen. Overwerk bestond niet. Later stegen de werktijden naar zeven uur en geleidelijk naar acht uur in de 16e eeuw, altijd inclusief in- en uitlooptijd.

Ambachten bloeiden enkel in steden; op het platteland was iedereen zijn eigen vakman. Hun oorsprong ligt in de landgoedeconomie, waar arbeidsverdeling begon. Het oude Germaanse coöperatie-idee leefde voort in het stedelijke ambacht, vooral in de gilden. Deze hielden zich niet alleen bezig met de aan- en verkoop van goederen en prijsbepaling, maar grepen ook in in het persoonlijke leven. Alleen wie in een wettig huwelijk geboren was, van Duitse afkomst en met een onbesmet eerbewijs, kon gildelid worden en een ambacht uitoefenen. De Gildewet van Libau (1649) stelt:

“In het geboortebewijs van de gildemeester moet worden verklaard dat hij uitsluitend een eerlijke, zuiver Duitse afkomst heeft. Hij mag geen on-Duitse bastaardkinderen of verdachte kennissen hebben, anders wordt hij uit zijn ambt ontzet.”

Ook leerlingen moesten hun “eerlijke Duitse afkomst” bewijzen.

De gilden waren vrijwel almachtig; noch paus, noch keizer hoefde zich met hun zaken te bemoeien. Leerlingen werden niet door een individuele meester aangenomen, maar door het gilde, dat hun aantal beperkte. Een meester die een leerling zo slecht behandelde dat deze wegliep, mocht pas een nieuwe leerling aannemen na afloop van de looptijd van de wegloper.

Gezellen hadden hun eigen verenigingen, geworteld in het Germaanse coöperatieve ideaal. Werkloze gezellen kregen steun, zieken werden verzorgd, en rondtrekkende gezellen werden in elke stad door hun gilde opgenomen en van werk voorzien. Deze gezellenverenigingen waren zo krachtig en gerespecteerd dat ze de eer en levenswijze van hun leden konden beschermen. In 1471 stuurden de schoenmakers van Leipzig, beledigd door universiteitsleden, een formele vetebrief: “Wij, ondergetekenden, maken aan alle studenten van de Universiteit van Leipzig – doctoren, licentiaten,

meesters of bachelors, jong of oud, klein of groot – bekend dat wij uw vijanden zijn en blijven." Ze organiseerden stakingen, niet alleen om lonen, maar ook om eer. In 1445 begonnen de gezellen-bakkers van Colmar een tienjarige staking omdat hun traditionele plek in de Corpus Christi-processie werd geweigerd. In het Rijnland steunden gezellen-ambachtslieden de bakkers in hun strijd om eer, en uiteindelijk zegevierden ze.

Gemiddeld werd vier dagen per week gewerkt. Naast talrijke kerkelijke feestdagen, die volop vrije tijd boden, was er de "Blauwe Maandag" (afgeleid van de vastentijd). Lonen waren hoog. Rond 1550 kon een gezellen-metselaar of -timmerman in Neder-Oostenrijk met zijn dagloon in de zomer 10 pond rundvlees kopen en in de winter 8 pond. In Augsburg kocht men met een dagloon 5-6 pond vlees, 1 maat wijn, 15 eieren en 3 broden. In Meissen kreeg een metselaar 5 groschen "badgeld" per week, terwijl een schepel graan iets meer dan 6 groschen kostte. Vaak werd een derde of de helft van de pfennigs verdiend in plaats van het volle loon, waarbij de gezel de opbrengst van gezamenlijk werk met zijn meester deelde in een verhouding van 1:2 of 1:1. Winstdeling was dus gebruikelijk.

De voeding was goed. "Gewone mensen" hadden zelden minder dan vier gerechten per maaltijd. De civiele code van de hertogen Ernst en Albert van Saksen bepaalde over maximumlonen:

"Voor een handwerker met kost en inwoning: 9 groschen per week; zonder kost: 16 groschen. Arbeiders krijgen voor lunch en avondmaal vier gerechten: op vleesdagen soep, een schotel met twee soorten vlees en een groenteportie; op vrijdagen en andere vleesloze dagen: soep, een schotel met verse en gedroogde vis, en twee groenteporties. Voor wie vast, vijf gerechten: soep, twee soorten vis, twee groenteporties, en zij ontvangen 18 groschen; gewone arbeiders (ongeschoolden) krijgen 14 groschen per week. Voor wie voor eigen kost werkt, ontvangt de voorman maximaal 27 groschen en de gewone metselaar maximaal 23 groschen."

Een overvloedige maaltijd kostte dus wekelijks slechts 9 groschen!

Steden floreerden niet alleen door ambachten, maar ook door handel. Handel ontstond waar marktkansen waren, vaak voortbouwend op Romeinse nederzettingen. Handelaren genoten een bijzondere juridische positie. Ze konden een beroep doen op het *Gastrecht*, waarbij vonnissen over schulden en roerende goederen meestal dezelfde dag of binnen drie dagen werden uitgesproken. Daarnaast waren handelaren onderworpen aan stapelplicht: ze moesten hun goederen stoppen en laten vervoeren door de lokale vrachtsector. Bedrijven zonder beschikbare goederen, zoals speculatie of termijnhandel, waren verboden.

Goederenprijzen waren meestal vastgesteld, zonder dat maximumprijzen tot schaarste leidden, en gewichten werden streng gecontroleerd. Voor bedriegers en vervalsers golden zware straffen. Een dader werd naar de schandpaal gestuurd en moest onder spot en hoon zijn waren aanbieden. Een bakker werd "gedompeld" in een vuile vijver, in een kooi. Wie verdunde melk verkocht, kreeg via een trechter zoveel melk ingegoten als hij kon verdragen zonder levensgevaar. Wie rotte eieren verkocht, werd in het blok gezet en ermee bekogeld.

Veel vrouwen waren zelfstandig actief in handel en ambachten. De belastingregisters van Frankfurt am Main tonen dat vrouwen als zelfstandigen en werksters werkten in beroepen als weven, naaien, bakken, bontbewerking, decoratief metaalwerk, horeca, winkelbeheer en kamerverhuur. Ze waren

deels actief in werkplaatsen, deels in thuiswerk, en moesten, net als mannen, hun ambacht leren. Vrouwenarbeid vloeide voort uit het landgoedsysteem, waar ze onder vrouwelijke meesters werkten.

Ook wetenschappelijke beroepen, vooral geneeskunde, stonden open voor vrouwen. Het college van Salerno kende in de 11e en 12e eeuw gerenommeerde vrouwelijke artsen, en tussen 1389 en 1497 waren er 15 in Frankfurt am Main. Pas met de neergang van de gilden ontstond weerstand tegen vrouwenarbeid, die in de 18e eeuw volledig werd onderdrukt.

Jahr	Gesamtzahl der Steuerträger	darunter Frauen
1354	2669	481
1375	3994	616
1410	2456	568
1475	2782	733
1510	2328	640

Persoonlijke hygiëne, een belangrijke maatstaf voor het culturele niveau van een volk, verdient aandacht. Baden speelde een grote rol in het middeleeuwse leven. De oude Germanen hielden van koud en warm baden. In de zeven perfecties van de ridderopleiding staat:

"De tweede die een volmaakte ridder moet liefhebben: hij moet weten hoe te zwemmen en te duiken, hoe zich van zijn buik naar zijn rug te keren."

Gezellen ontvingen "badgeld", vergelijkbaar met een moderne fooi. Vroege sluitingstijden op zaterdagen en voor feestdagen zoals Blauwe Maandag reserveerden tijd voor baden. Badhuizen voor schoolkinderen werden op donderdagen verwarmd. In de 14e eeuw had Basel 15 badhuizen, Wenen 29. De armen hadden toegang tot openluchtbaden, gefinancierd door stichtingen. In 1905, toen het Duitse rijk op het hoogtepunt van "cultuur en beschaving" stond, hadden 1092 steden met meer dan 3000 inwoners geen openbare ruimte voor een warm bad – een treffend contrast met de zogenaamd "donkere" middeleeuwen!

Baden nam vanaf de 16e eeuw af, vooral omdat bossen aan gemeenschappen werden ontnomen, waardoor houtprijzen stegen. Baden werd een luxe voor de rijken. Daarnaast speelde angst voor een venerische ziekte, die na de ontdekking van Amerika Europa teisterde en door verschillende volkeren "Frans", "Italiaans", "Duits", "Pools" of "christelijk" werd genoemd.

Als we alles kort overzien, kunnen we ons afvragen of jubelende lofzangen over onze geavanceerde moderne tijd wel gepast zijn.

Gemeentelijk beleid (stedelijke grond- en belastingkwesties)

Een oude verordening uit de voormalig Duitse stad Kuttenberg in Bohemen vat de sociale houding samen: “Iedereen moet plezier hebben in zijn werk, en niemand mag door ledigheid toe-eigenen wat anderen met ijver en arbeid hebben gecreëerd.”

Dit was vooral te danken aan de oplossing van de *Bodenfrage* (grondkwestie). De stad, als vertegenwoordiger van de gemeenschap, bezat de grond. Burgers kregen grond in gebruik tegen een bescheiden grondbelasting. Een typisch bouwperceel was gemiddeld 100 voet lang en 50-60 voet breed, verleend in *erbpacht*. Volgens de *Sachsenspiegel* was de bouwhoogte beperkt tot drie verdiepingen, waardoor hoogbouw verboden was. Bij verkoop van een huis had de grondautoriteit het recht van eerste weigering. Alleen huiseigendom verleende burgerschap, ook voor kinderen van burgers. Omdat stedelijke grond beperkt was, volstond eigendom van een deel van een huis; in Freiburg im Breisgau was een achtste genoeg.

De middeleeuwse Duitse burger kon zeggen: “Mijn huis is mijn burcht.” Huisvredebreuk werd zwaar bestraft, maar ook wie zijn plichten jegens de gemeenschap verwaarloosde, kreeg straf. Volgens het stadsrecht van Colmar werd zijn huis afgebroken.

Bouwpercelen moesten binnen een jaar bebouwd worden, anders werden ze verbeurd verklaard (zie het stadsrecht van Salzburg, 1287). Dit ontnam grondspeculatie haar voornaamste middel. Verwaarloosde huizen werden op dezelfde wijze verbeurd verklaard; na een bepaalde periode werden ze zonder compensatie stadseigendom. Het stadsrecht van Freiburg im Breisgau (1520) stelde: “Men mag huizen niet in tuinen veranderen.” Tegenwoordig wachten eigenaren op de beste kans om grond als bouwperceel te verkopen. In 1520 zou dit een boete van 10 pond hebben gekost, met onteigening zonder compensatie.

De Duitser betaalde geen hoofdbelasting; die was voorbehouden aan halfvrijen en joden. Afgezien van heffingen voor diensten zoals marktbescherming of bruggenbouw, betaalde hij enkel grondbelasting. De stelregel van H. George, grondlegger van landhervorming, dat “de enige belasting de belasting op grondwaarden is,” was toen realiteit. Daarnaast leverde de Duitser bloedbelasting via verplichte militaire dienst.

Pas toen edelmetalen zich opstapelden en hamsteren opkwam, werd dit roerende goed belast. Huisraad, kleding, beddengoed, voorraden, huisdieren, wapens en werktuigen bleven belastingvrij. Waar activa belast waren, konden ze verbeurd worden bij onderschatting van hun waarde of voor die waarde worden overgenomen. Toen burgers rijker werden, werd deze regel verwaterd door een lagere waarderingsgrens, zoals in Frankfurt. Belastingontduiking door eigenaren is dus oud. Toch behielden veel steden, zoals Schwäbisch Hall in 1662, de oude wet langer. In Frankfurt had de “joodse geest” zich echter snel gevestigd.

Bouwpercelen stegen niet in prijs, ondanks bevolkingsgroei binnen ommuurde steden. In plaats daarvan vonden uitbreidingen plaats, zoals in Straatsburg (viermaal uitgebreid tussen 1200 en 1440) en Keulen (in 1180 zo uitgebreid dat het tot 1882 volstond). Augsburg telde in 1445 18.000 inwoners, Frankfurt am Main in 1387 10.000, Eger in 1446 7.300 en Dresden in 1474 3.200. Alleen Ulm, Neurenberg en Straatsburg hadden rond 1450 meer dan 20.000 inwoners; Lübeck had in 1390 22.300.

Wat dit kleine aantal mensen creëerde onder een grondrecht dat hen niet tot slaven van woekerkapitaal maakte, blijkt uit de architectuur en kunstwerken van die tijd. Landhervorming streeft naar een terugkeer naar dit oorspronkelijke grondrecht. Alleen landhervorming maakt woninghervorming en homesteads op grote schaal mogelijk en zorgt voor succesvolle bouwcoöperaties. Tegelijkertijd is regulering van het monetaire systeem noodzakelijk.

Handel en commercie (over geld en rente)

Metalen valuta is een oude instelling, die al in Babylon, Athene, Rome en Carthago goederenuitwisseling mogelijk maakte. Het is vrijwel de enige staatsinstelling die eeuwenlang onveranderd bleef. Toch is de ware aard ervan nog niet volledig belicht. Wat de Babyloniërs zeiden, wordt nog steeds herkauwd door de zogenaamd wijzere volkeren van de 20e eeuw: "Naar goud stroomt alles, aan goud kleeft alles, ja alles!" Germaanse legendes noemden goud vervloekt; moord en geweld zijn eraan verbonden, en stromen bloed vloeiden erdoor, van oudheid tot heden. Toch hebben we de natuur ervan niet dieper doorgrond dan onze voorouders.

Twee elementen zijn nauw verbonden met metalen valuta: het geloof in de "intrinsieke waarde" en de afgedwongen rente. Hierop komen we straks terug.

Het kerkelijke recht, dat in de middeleeuwen een grote rol speelde, verbood renteheffing. Het principe was: "Geld kan geen geld voortbrengen, en tijd behoort aan God." Dit was gebaseerd op godsrecht. Hoewel de wet van Mozes joden verbood rente te heffen van joden, mochten ze dit wel doen bij vreemdelingen (Exodus 22:25, Deuteronomium 23:19-20). Christus, door christenen als jood gezien en door joden gekruisigd, zei: "Leen, zonder iets terug te verwachten," waarmee hij renteheffing volledig verbood. De religieuze en wereldlijke macht steunde hierop. Al in 325 bij het Eerste Concilie van Nicea werd geestelijken renteheffing verboden, hoewel staatsrecht dit toestond. Paus Leo (440-461) breidde dit verbod uit naar leken. Het Tweede Lateraans Concilie (1139) stelde een algemeen renteverbod in. Ondanks dreiging met excommunicatie was dit weinig effectief, want het Derde (1179) en Vierde (1215) Lateraans Concilie herhaalden en verscherpten het verbod. In 1150 verklaarde paus Eugenius III: "Wie meer neemt dan het geleende bedrag, begaat de zonde van woeker." Onder de adel verdient Karel de Grote vermelding, die in de Rijksdagen van Aken (785) en Nijmegen (806) de wereldlijke macht tegen rente inzette.

In vroege perioden domineerde een natuurlijke economie; leners waren arm, en lenen gold als christelijke naastenliefde. De kruistochten veranderden dit. Handel groeide, en naast de natuurlijke economie ontstond de geldeconomie, met leningen voor productie. Handelaren leenden om te handelen. Zelfs de kerk stond rente toe bij winstdeling, niet bij risicovrij lenen. Middeleeuwse handel leverde grote winsten, maar ging gepaard met gevaren: handelaren riskeerden fortuin, goederen, vervoermiddel en leven door wind, weer, struikrovers, bandieten en piraten. Ze moesten van stevig hout gesneden zijn en voor elke reis een testament opstellen. Transport over slechte wegen of kleine schepen kostte veel tijd, en slechts beperkte hoeveelheden goederen konden worden vervoerd. Grote winsten waren gerechtvaardigd. Er was onderscheid tussen risicovrij lenen tegen vaste rente (woeker) en leningen voor winstdeling, die getuigden van volkseconomisch inzicht. Bij samenwerking bracht de een ⅔ van het geld in, de ander ⅓ plus zijn arbeid, en de winst werd gelijk verdeeld.

De uitsluiting en vervolging van joden in de middeleeuwen kwamen niet door religieuze verschillen, maar door hun renteheffing, die botste met christelijke Arische overtuigingen. Het idee dat het getto joden vormde, is een goedbedoelde dwaasheid die Duitsers herhalen over vol- en halfjoden. Even dom is de term “vandalisme” voor destructief gedrag; “romanisme” zou passender zijn. Wij Duitsers bezoedelen graag ons eigen nest, vooral door te slijmen bij vreemdelingen. De Vandaal was een echte Duitser, die kunstwerken bewaarde, niet vernietigde, en geen schilderijen stal, anders dan de lage nakomelingen van de Romeinen in 1919. De jood blijft een jood, een woekeraar, in oudheid, middeleeuwen en moderne tijd, binnen of buiten het getto.

Hoeveel rente joden vroegen, blijkt uit voorbeelden: Frederik de Strijdlustige van Oostenrijk stelde in 1244 een maximumrente van 173⅓% vast. In 1255 probeerde de Rijnlandse Stedenbond lagere rentes af te dwingen: 43⅓% voor kortlopende leningen en 33⅓% voor jaarlijkse. Christelijke woekeraars werden via religieuze en wereldlijke straffen gedwongen hun rente terug te betalen, terwijl joden hun rentemonopolie excessief uitbuitten.

Hoge rentes waren te wijten aan geldschaarste. Joden bezaten geld, streefden naar bezit en benutten dit volop. Hun winsten wekten afgunst; de “joodse geest” was een besmetting, waardoor ook Arische woekeraars opkwamen, aanvankelijk sporadisch. In 1146 riep monnik Radulphe op tot jodenvervolging wegens renteheffing, maar Bernard van Clairvaux wees erop dat christenen hetzelfde deden, soms erger.

De joodse geest beïnvloedde niet alleen individuen, maar hele volkeren, vooral de Italianen, nakomelingen van de Romeinen. Zij vroegen 66-125% rente voor grote bedragen en tot 270% voor kleine, en waren echte keelafsnijders. Monetaire termen als “Lombard” en “disconto” zijn Italiaans van oorsprong. Kerkelijke renteverboden waren vruchteloos; gemakkelijke winst was te verleidelijk. De moedige handelaar werd verdrongen door de woekeraar. Dit fenomeen, vooral in Italië, hangt samen met de onderdrukking van het Arisch-Germaanse ras. Zo werd aan het einde van de middeleeuwen de overgang naar modern kapitalisme ingeluid: landroof enerzijds, zoals eerder beschreven, en woekerrente anderzijds. Een schitterende ontwikkeling, met als kroon het bastaardkind van beide: mammonisme!

De overgang naar een pure geldeconomie en fabrieksproductie

Naast de veranderingen in het grondrecht vonden gelijktijdig ingrijpende transformaties plaats in het financiële stelsel. Ondanks alle renteverboden bleek de verleiding van risicovrije en moeiteloze geldwinst onweerstaanbaar, wat de opkomst van de geldeconomie versnelde. Grote handelshuizen, zoals de Fuggers, zetten hun invloed in om de barrières van deze renteverboden weg te nemen. Zo verklaarde in 1515 de katholieke theoloog Dr. Eck, een tegenstander van Luther, tijdens een dispuut in Bologna als eerste dat een rente van 4-5% toelaatbaar was voor christenen.

Luther verwierp deze opvatting krachtig in zijn *Open Brief aan de Christelijke Adel van de Duitse Natie* (1520). Het volgende fragment, gericht tegen de Fuggers en soortgelijke bedrijven, is opmerkelijk:

"Ongetwijfeld moeten we de Fuggers en vergelijkbare handelshuizen beteugelen. Hoe kan iemand in één mensenleven zoveel rijkdom vergaren, waardig aan een koning, op legale wijze en volgens Gods wil? Ik ben geen expert in boekhouding, maar ik begrijp werkelijk niet hoe iemand met honderd gulden in één jaar twintig gulden winst kan maken, laat staan hoe één gulden een andere kan opleveren – en dat alles zonder grond te bewerken of vee te fokken, waar rijkdom afhangt van Gods zegen, niet van menselijke slimheid."

Tegen 1524 verloor Luther echter de hoop dat het renteverbod volledig gehandhaafd kon worden. Hij adviseerde tegen een overheidsverbod op het heffen en nemen van rente en pleitte voor een verlaging van de rentetarieven. Toch bleef hij preken tegen woeker, waarmee hij elke vorm van rente bedoelde, en stond hij zijn predikanten toe hetzelfde te doen. In zijn traktaat *Vermaning aan de Predikanten om te Preken tegen Woeker* schrijft hij:

"Men zegt dat in elke Leipziger markt nu 10 gulden, oftewel 30 procent, wordt gevraagd; sommigen voegen daar de Neunburger markt aan toe, zodat het 40 procent wordt. Ik weet niet of het nog hoger is. Wie in Leipzig 100 florijnen heeft, neemt in een jaar 40 florijnen: hij slokt een boer of burger op. Met 1000 florijnen neemt hij 400 florijnen, oftewel een ridder of edelman. Met 10.000 florijnen neemt hij 4000 florijnen, oftewel een rijke graaf. Met 100.000 florijnen, zoals bij grote handelaren, neemt hij 40.000 florijnen, oftewel een rijke vorst. Met 1.000.000 florijnen neemt hij 400.000 florijnen, oftewel een grote koning. En dat zonder risico voor zijn lichaam of schat; hij zwoegt niet, maar zit bij het vuur en roostert appels. Zo kan een stoelenrover thuiszitten en in tien jaar een hele wereld opslokken."

Deze uitspraken bieden niet alleen inzicht in de financiële omstandigheden van die tijd, maar tonen ook de aanhoudende schaarste aan geld. Zwingli wees rente eveneens af, maar Calvijn, de Franse reformator, keurde het goed. Het is geen toeval dat zijn volgelingen de meest meedogenloze voortrekkers waren van het kapitalisme, dat als een stortvloed over Europa trok. De laatste, reeds wankele dam brak door; een nieuw tijdperk begon.

De uitvinding van buskruit maakte een einde aan de ridderlegers en daarmee aan het feodale systeem. De boekdrukkunst en vooral de kompas brachten verdere ingrijpende veranderingen. In 1498 werd de zeeroute naar India ontdekt. Toen de schepen in Lissabon aanmeerden, halveerde de prijs van Indiase specerijen in Venetië. De invoer van indigo verarmde de wedeboeren en steden als Erfurt, Gotha, Arnstadt, Tennstedt en Langensalza, die rijk waren geworden door wede, destijds de enige blauwe kleurstof.

De ontdekking van Amerika door Columbus in 1492 liet avonturiers wereldwijd geen rust. De goudschatten van het nieuwe continent lokten met onweerstaanbare kracht. Cortez en Pizarro plunderden het zuiden met vuur en zwaard in naam van een ontheiligd christendom. De rijken van de Azteken en Inca's werden vernietigd, hun bevolkingen brutaal afgeslacht en hun gouden schatten weggevoerd. Spanje werd tijdelijk het machtigste rijk, totdat het de jaloezie opwekte van een intern verstevigd Engeland. Zo begon de wervelende dans rond het gouden kalf. Het moderne kapitalisme werd geboren, zijn geschiedenis geschreven in bloed. Alles wat oud en solide leek, begon te wankelen. Zelfs het pausdom, voorheen onaantastbaar, zag zijn ster verbleken: in Spanje en Frankrijk werd zijn macht beperkt door de kroon, in Engeland volledig afgeschaft. Alleen in het verdeelde Duitsland vond het dankzij de Habsburgse keizers een voet aan de grond, wat leidde tot de Dertigjarige Oorlog.

Eerder zagen we opvallend lage prijzen voor voedsel en goederen, veroorzaakt door geldschaarste. In de middeleeuwen werd alleen zilver gebruikt voor munten, en zilver was schaars. Nu overspoelde een ongekende overvloed aan edelmetalen, inclusief glanzend goud, Europa, met prijsstijgingen tot gevolg. Luther, altijd praktisch, rechtvaardigt in zijn *Vermaning om te Bidden tegen de Turken* (1541) de eis van predikanten om hun jaarsalaris te verhogen van 30 naar 90 of zelfs 100 gulden: "Niemand vindt dat wie vroeger 30 gulden kreeg, nu geen 100 gulden kan ontvangen. Waarom? Vroeger kostte een schepel graan twee of drie groschen, vijftien eieren drie pfennigs; nu betaalt men voor graan 9, 10, 11 of 12 groschen, voor vijftien eieren 18 pfennigs." Alles werd aanzienlijk duurder, ook onroerend goed. In 1574 noteerde Baudin in Frankrijk over 70 jaar een zesvoudige prijsstijging.

In Duitsland waren de Fuggers in Augsburg de belangrijkste vertegenwoordigers van de nieuwe macht: geld. Als ambachtslieden in 1400 naar Augsburg gekomen, beheerden ze rond 1500 zilvermijnen in Tirol, kwikmijnen in Spanje en kopermijnen in Hongarije. De Spaanse Habsburger Karel leende 4 miljoen gulden van de 6,5 miljoen die hij nodig had om de keurvorsten om te kopen om keizer Karel V te worden. Voor de verkiezing moest hij – ironisch genoeg – beloven alle handelsmonopolies af te schaffen, een belofte die hij door zijn afhankelijkheid van geldheren nooit kon waarmaken. Deze eis kwam voort uit verbittering tegen de overal opkomende handelshuizen. Tussen 1511 en 1517 behaalden de Fuggers een gemiddelde jaarlijkse winst van 54,5 procent. Andere handelshuizen waren vergelijkbaar. Een medewerker van de Höchstetters, die 900 gulden inbracht, eiste na zes jaar 33.000 gulden winst en kreeg in de rechtbank 30.000 gulden toegewezen.

Groeiende rijkdom wekte bij grote handelaren een hang naar aristocratische status. Ze kochten landgoederen en verlieten de steden, hun rijkdom meenemend. Dit verarmde de steden en bracht kleinzieligheid en bekrompenheid bij stadsbesturen en hun pijlers, de gilden. Deze begonnen vernieuwingen te weerstaan; uitvindingen van individuele meester-ambachtslieden werden niet benut om anderen niet te benadelen. Hierdoor raakten de Duitse ambachten – ooit de trots van de steden en de bron van hun welvaart – in verval en liepen ze achter op het buitenland. Gezellen verloren de kans om zelfstandig te worden.

Met het moderne kapitalisme ontstond de stand van loonarbeiders. Stedelijke gezellen vormden één groep; de andere bestond uit ontwortelde boeren, wier grond door heren werd toegeëigend via hun macht en het Romeinse recht. De economische uitkomst was de transformatie van de stadseconomie naar een staats- en nationale economie. In Spanje, Frankrijk en Engeland ontstonden gecentraliseerde volksstaten. Duitsland slaagde hier minder in door de genoemde

oorzaken; hier ontwikkelden zich slechts territoriale vorstendommen. Macht was de basis. Alleen wie de middelen van macht beheerste, kon zijn wil opleggen en zijn recht, echt of vermeend, doen gelden. Het leger verschafte deze macht. Met de opkomst van huurlingenlegers werd oorlogvoering duur, en oorlog werd een kapitalistische onderneming, die Wallenstein naar een hoger niveau bracht. De uitspraak “Oorlog baart economie, economie oorlog” gold hier, want “Geen penning, geen paternoster” – geen goud, geen soldaten; geen soldaten, geen macht.

Zelfs na de Dertigjarige Oorlog, met de overgang naar goedkopere staande legers waarin inheemse onderdanen dure buitenlandse soldaten vervingen, bleven strijdkrachten het centrum van staatsmacht. Ze kregen de meeste aandacht, slokten het leeuwendeel van de staatsinkomsten op en waren de focus van economisch en bevolkingsbeleid, want macht betekende bezit van rijkdom in mensen en goederen.

Het werk van grondwetsgeleerden en economen was hierop gericht. Bevolkingsgroei was een prioriteit, vooral na de Dertigjarige Oorlog. In 1650 besloot de Frankische districtsvergadering in Neurenberg dat “elke man twee vrouwen mocht huwen”. Belastingen op vrijgezellen en ongehuwde vrouwen moesten het celibaat ontmoedigen, en immigratie werd gestimuleerd. Pruisen was hierin voorbeeldig: het verwelkomde protestanten uit Frankrijk en Salzburg en bereikte rond 1740 door interne vestiging een bevolkingsgroei van ongeveer 600.000 mensen.

Rijkdom vergaren was het tweede doel van de mercantilistische periode. Zelfs de pseudowetenschap van alchemie werd ingezet, en leverde indirect goud op: porselein werd uitgevonden door een goudmaker. Zeevaart en handel werden door de staat maximaal bevorderd. De grootste zorg ging naar goederenproductie in “manufacturen”, grootschalige ambachtelijke ondernemingen en voorlopers van fabrieken, maar zonder machines. Goederen moesten goedkoop worden geproduceerd, waarvoor goedkope grondstoffen en lage lonen nodig waren. Kinderarbeid werd daarom bevorderd. Frederik de Grote dwong weeshuiskinderen tot dienst in de zijde-industrie, wat leidde tot verwaarlozing van hun lessen en een vijfvoudige toename van hun sterftecijfer. In Oostenrijk stelde econoom Sonnenfels voor om “weeshuizen te koppelen aan werkhuizen en manufactuurhuizen”. Fabrikanten werden geprezen omdat ze “de heersende ledigheid onder kinderen, die tot ergernis leidt, naar nuttig werk stuurden”. Een edict van Jozef II aan de gouverneur van Neder-Oostenrijk illustreert de gevolgen: “Bij een bezoek aan Grünmühle ontdekte ik talloze gebreken in de hygiëne van de kinderen, die vol zaten met schurft.”

Waren de lonen in de middeleeuwen hoog, nu werd het omgekeerde waar. Het *Reichstags-Abschied* van 1731 legde zware straffen op voor werkonderbrekingen; bij “extreme weerspannigheid” dreigde zelfs de doodstraf. Vrijheden van gezellen, zoals de “Blauwe Maandag”, verdwenen. Wie op een werkdag zijn arbeid ontweek, kreeg bij de eerste overtreding drie dagen gevangenis op water en brood, bij de tweede veertien dagen. Lonen van huispersoneel werden laag gehouden; werkgevers die meer betaalden, riskeerden een boete van 50 thaler per overtreding, en 100 thaler bij herhaling. Export van grondstoffen en import van afgewerkte goederen waren verboden. Om de export te verhogen, werd smokkel aangemoedigd, zelfs georganiseerd. Maatregelen strekten zich uit tot het persoonlijke leven. In Engeland moesten lijken in wollen lakens worden gewikkeld om de textielindustrie te steunen; in Pruisen verbood de rouwverordening van 1716 lange rouwtijden omdat de verkoop van gekleurde textiel daaronder leed; Frederik Willem I verbood Wenden uit Spreewald om in klompen Berlijn binnen te komen om de schoenmakers te steunen.

Het leger droeg het meest bij aan de overgang van kleine ambachtelijke bedrijven naar grootschalige ondernemingen. Pruisen onder Frederik Willem I had 80.000 soldaten, die dagelijks 80.000 kg brood nodig hadden. Door de behoefte aan regelmatige levering kon graan alleen van specifieke landbouwbedrijven worden betrokken. De invoering van uniformen en gestandaardiseerde wapens bevorderde grootschalige ambachtelijke bedrijven; het leger had jaarlijks 200.000 el gelijkgekleurde stof nodig. Dit bevestigde opnieuw: “Oorlog baart economie.” Bij de dood van Frederik de Grote telde het arme Pruisen al 165.000 loonarbeiders in de linnen-, wol-, zijde-, katoen-, leer- en metaalindustrie, die jaarlijks 30 miljoen goederen produceerden.

Wat de manufactuur begon, voltooide de fabriek, gekenmerkt door massaproductie door mechanische werking. Dit was de meest ingrijpende revolutie in menselijke arbeid, niet alleen in omvang, maar vooral in essentie. Werk werd zielloos, de mens een machine. De middeleeuwse gezel groeide intellectueel en spiritueel met zijn werk; het was zijn schepping, een deel van hemzelf. De moderne fabrieksarbeider kent de vreugde van het scheppen niet meer. De machine denkt voor hem; hij krijgt niet eens de kans om een werkstuk echt af te maken. Door hoeveel handen en machines gaat een product voordat het voltooid is? Van alle kwellingen die de fabrieksarbeider treffen, is de wreedste dat de machine hem de vreugde van het scheppen ontneemt, zijn creatieve werk tot zielloze activiteit en loonarbeid maakt. Hierin ligt de tragedie van zijn leven, die hem, meer nog dan de onzekerheid van zijn bestaan, tot een onterfde, ontwortelde proletariër maakt, beroofd van zijn menselijk geluk.

Materialisme en mammonisme

De manufactuur begon de omwenteling van het ambachtelijke economische systeem, en de fabriek voltooide deze. Haar kenmerk is de machine. In 1764 werd de spinmachine uitgevonden, die met menselijke kracht 18 spillen aandreef. Met de komst van stoom en elektriciteit groeide dit aantal tot meer dan 200 per machine. In 1832 telde Europa 12 miljoen spillen in katoenfabrieken; begin 1913 waren dat er 142 miljoen. In 1800 bedroeg de wereldwijde ruwijzerproductie 825 kg; in 1910 was dit 67.000 miljoen kg. In 1911 evenaarde de ruwijzerproductie van het voormalige Oostenrijk-Hongarije het wereldtotaal van 1840. In het Duitse Rijk steeg dit in 1913 tot ruim 19 miljoen ton, wat deels Engelands jaloezie wekte. De eerste cokeshoogoven werd in 1826 gebouwd; in 1863 waren er 155, maar in 1911 nog slechts 44, hoewel hun capaciteit dertig keer groter was. De kolenwinning groeide explosief. In 1854 produceerde Oostenrijk 1,6 miljoen ton; in 1912 was dit 42 miljoen ton. In het Duitse Rijk bereikte de kolenproductie in 1912 234,5 miljoen ton, waarvan twee vijfde uit de Rijn-Westfalen-regio. Financiers zagen hun aandelen verdubbelen in waarde.

Deze stormachtige vooruitgang bracht de stoommachine op een reusachtige schaal. Deze was de ware revolutionair. Uitgevonden in 1785, leverden stoommachines in 1845 wereldwijd 1,6 pk, en in 1895 al 55,6 miljoen pk. Recentelijk zijn zuigerstoommachines vervangen door stoomturbines, waarvan de grootste 20.000 tot 30.000 pk produceren. Zo’n reus verbruikt dagelijks 32 spoorwagons vol kolen.

Parallel aan de industriële groei ontwikkelde het transport zich snel, waarbij beide elkaar versterkten. In 1825 werd in Duitse gebieden de eerste spoorweg aangelegd; in 1837 opende Oostenrijk zijn eerste lijn (Wenen naar Wagram). In 1830 bedroeg het wereldwijde spoorwegnet 332 km; in 1910 was dit 1.030.014 km, tweemaal de afstand van de aarde tot de maan. In 1818 stak het eerste stoomschip de Atlantische Oceaan over in 26 dagen; in 1913 kostte een wereldreis nog slechts 62 dagen. De Wereldpostunie werd in 1874 opgericht. In dat jaar vervoerde Oostenrijk 103 poststukken; in 1911 waren dat er 2.318 miljoen. In het Duitse Rijk bedroeg het postverkeer in dat jaar 5.994 miljoen stukken.

Telefoons, telegrafen, motorvoertuigen, vliegtuigen, en de groei van middelgrote steden naar grote steden en van grote steden naar kosmopolitische metropolen vervolledigen het beeld dat onze soort als de “cultuur” van de 19e en 20e eeuw viert.

Is dit werkelijk cultuur, of is dit een verdraaiing van het begrip? In de Germaanse opvatting omvat cultuur scheppingen op het gebied van intellectueel, artistiek en vooral moreel-religieus leven. Volkscultuur betekent dat alle volksgenoten de creatieve werken van individuen erkennen en bevorderen. Hiervan zijn we echter ver verwijderd. Operettes, filmdrama’s en de oppervlakkige sensatiepers zijn geen cultuur, ondanks alle lof. De krantenindustrie en zelfs technologische prestaties zijn dat evenmin. Hoogstens kunnen we ze beschaving noemen, oftewel gebruik. Ze zijn inherent multinationaal en internationaal, terwijl moraliteit volks en nationaal is. Elk volk moet zijn eigen cultuur scheppen; een mengelmoes van de mensheid kan niets bereiken. Onze voorouders bezaten cultuur, die tot ons spreekt uit gotische kathedralen, de werken van Goethe en Schiller, en de muziek van Mozart, Beethoven en Wagner. Cultuur is gebonden aan volkeren, niet aan een tijdperk.

Laten we dus terughoudend zijn met het spreken van culturele vooruitgang en ons niet wijsmaken dat duur eten, autorijden, een luxe appartement of een theaterloge cultuur vormen. Dit is slechts plat materialisme, een verheerlijking van het zintuiglijke.

Het vroege machinetijdperk kende nog de gedreven individuele ondernemer, die met talent en een onstuitbare scheppingsdrang zijn krachten wijdde aan zijn vak. Zijn doel was niet zozeer winst, maar creatieve productie. Figuren als Krupp en Schichau, die vanuit bescheiden beginpunten hun levenswerk opbouwden, waren van hetzelfde kaliber als de Germaanse zeevaarders, de Vikingen. Zij vormden de Germaanse fase van het moderne kapitalisme, opgeklommen door eigen kracht. Hoewel vaak meedogenloos, dwongen ze respect af. Geleidelijk verschoof dit beeld. De individuele ondernemer werd vervangen door de aandelenvennootschap, waarbij niet de ondernemer, maar het aandelenkapitaal de koers bepaalde. Wie de meeste aandelen bezat, besliste. In Oostenrijk waren in 1902 nog 96,5% van de commerciële ondernemingen eenmanszaken, maar 28% van de werknemers was al in dienst van aandelenvennootschappen. In 1911 waren er 736 bedrijven met een aandelenkapitaal van bijna 4 miljard en een gemiddelde nettowinst van 10,5%. In het Duitse Rijk waren in 1910 6.524 bedrijven met bijna 10 miljard aan aandelenkapitaal, waar bijna de helft van alle loonarbeiders voor werkte.

Het voortbestaan van ondernemingen, of ze nu eenmanszaken of gemeenschappelijk waren, hing af van concurrentie. Hoewel dit prijzen laag hield, beperkte het grote winsten. Uitbuiting werd mogelijk door monopolies op schaarse goederen, zoals natuurlijke hulpbronnen. Om concurrentie uit te schakelen, vormden bedrijven in een sector kartels, contractueel verbonden ondernemingen. Zulke verbanden waren niet nadelig zolang ze gericht waren op standaardisering van goederen, wat prijsverlagingen mogelijk maakte. Prijsafspraken waren doorgaans kortstondig en niet inherent gevaarlijk. Een kartel werd schadelijk wanneer het de productie per bedrijf beperkte, bedrijven sloot en prijzen kunstmatig hoog hield door een beperkt aanbod. Dit creëerde een kunstmatig monopolie. Buitenstaanders werden fel bestreden. Het Oostenrijkse alcoholkartel illustreert dit: voor de oprichting in mei 1911 kostte een hectoliter alcohol 144 kronen; op 1 september 161,75 kronen, en op 1 december 176,50 kronen – een stijging van 22,6% in zes maanden, met een overwinst van 22,5 miljoen kronen per jaar. Een interstatelijk kartel van wapenfabrieken zorgde ervoor dat geen staat slechter bewapend was dan een ander.

In een kartel behield de ondernemer enige bewegingsvrijheid, maar in een trust, een reusachtig bedrijf, verloor hij alle onafhankelijkheid. Amerika was de bakermat van trusts. Hier werden prijzen los van productie vastgelegd, inkoop van grondstoffen en distributie van goederen streng gereguleerd, arbeidsverdeling tot in detail uitgewerkt, en achterblijvende bedrijven gesloten.

Twee trusts trokken de aandacht. De petroleumtrust onder Rockefeller beheerste voor de Grote Oorlog 63 Amerikaanse bedrijven en talrijke buitenlandse. Het bezat eigen spoorwegen, schepen en petroleumtrucks in elk land en produceerde zelf vaten, blikken en pompen. Vrijwel de hele wereld was een kolonie van de “petroleumkoning” Rockefeller, die ondernemingen met een waarde van circa 25 miljard kronen bestuurde. Nog groter was de staaltrust onder Morgan, ’s werelds grootste controlerende onderneming. Bij de oprichting had het een aandelenkapitaal van 5,5 miljard kronen, met een nettowinst in de eerste tien jaar van hetzelfde bedrag. In 1912 had het 221.000 arbeiders in dienst.

Een ander voorbeeld: 93 Amerikaanse geldmagnaten beheersten meer dan 75% van de spoorwegen, 81% van de opbrengsten en 82% van het spoorwegbezit in de VS. Dit patroon herhaalde zich in sectoren als petroleum en staal. Trusts waren het meest realiseerbaar bij natuurlijke hulpbronnen en transport. Deze omstandigheden verklaren Amerika's deelname aan de oorlog, niet vanwege onderzeebootoorlog, de Lusitania, of het redden van de beschaving van Pruisisch militarisme. Alleen de goedgelovige dwaas geloofde dat, misleid door de joodse massa en de "14 punten". De ware drijfveer was het verlangen van Amerikaanse miljardairs om de Europese markt te beheersen.

In andere landen naderden bedrijven het Amerikaanse trustmodel. In Oostenrijk domineerden de Alpenmijnmaatschappij en de Praagse IJzerindustrie het ijzerkartel, en de luciferproductie werd door twee bedrijven beheerst.

De ontwikkeling van eenmanszaak naar aandelenvennootschap, kartel en trust werd gedreven door banken. Ooit wisselkantoren, groeiden ze door het spaarbedrijf tot een dominante positie in het economische leven. Ze beheersen alles: voedsel, kleding, huishoudelijke artikelen, ambachten, handel en landbouw. Banken transformeren ondernemingen in aandelenvennootschappen, kartels en trusts, en bepalen of we kunnen eten, hoe we ons kleden, en of onze kamer warm is. Ze zijn de oppergod die vorsten onttroont en staten steunt of vernietigt.

Dit is niet overdreven. In Oostenrijk beheersten de acht grootste Weense banken in 1909 147 ondernemingen, in 1912 al 257. De Algemene Handelsbank was betrokken bij 15 ondernemingen, de Anglo-Oostenrijkse Bank en de Weense Bankvereniging elk bij 54, de Landkredietvereniging bij 21, de Kredietinstelling bij 55, de Staatsbank bij 30, en de Neder-Oostenrijkse Disconto Maatschappij en de Uniebank elk bij 9. Bedrijven werden willekeurig gemengd; winst stond boven commerciële vooruitgang.

Tijdens de oorlog stortten banken zich op door de staat gecontroleerde fabricage. De "centrale" leverde hun de middelen. De acht genoemde banken behaalden in vijf jaar een winststijging van 62 miljoen kronen. En nu? We zitten in een economische ineenstorting, niet beperkt tot Centraal-Europa, maar heel Europa. Winnaars en verliezers verschillen slechts gradueel, en die grens vervaagt. Stagnerende verkopen en productiebeperkingen kenmerken het tijdperk, maar nieuwe bankfilialen verschijnen overal, bewijs dat leenkapitaal floreert. Waarom? Omdat de gier gedijt op een veld vol lijken.

Zo werkt mammonisme. Het onderwerpt productieve kringen aan de almacht van geld, met het oppervlakkige materialisme van onze tijd als voedingsbodem en de joodse geest als drijvende kracht.

De joodse geest, het joodse streven naar wereldheerschappij

“Blijf een vreemdeling in dit land, en ik zal bij je zijn en je zegenen, want aan jou en je nakomelingen zal ik al deze landen geven.” (Genesis 26:3)

“Je zult elke natie verslinden.” (Deuteronomium 7:16)

“Vreemdelingen zullen je muren bouwen, en hun koningen zullen je dienen… en je poorten zullen dag en nacht openstaan, zodat naties hun rijkdom naar je toe brengen en hun koningen voorop lopen.” (Jesaja 60:10-12)

“Je zult de melk van naties drinken, en de borsten van koningen zullen je voeden.” (Jesaja 60:16)

Voor gevoelige lezers kan de opvallende titel van dit hoofdstuk verontrustend zijn. Het bespreken van zulke gevoelige onderwerpen wekt al snel verdenkingen van gebrek aan objectiviteit. Toch mijden we dit onderwerp niet, maar laten we bewust alleen de joden zelf spreken. Daarom beginnen we met de bovenstaande treffende citaten, die onbetwistbaar zijn omdat ze afkomstig zijn uit het Oude Testament, een tekst die zowel door christenen als joden hoog wordt gewaardeerd.

“Je zult elke natie verslinden…” en “Blijf een vreemdeling in dit land”; geen volk typeert zichzelf zo duidelijk als parasiet en woekeraar als het joodse volk met deze zelfbeschrijving.

Er zijn altijd naïevelingen geweest, en door de joodse invloed op de massa via geld, pers, kunst en wetenschap zijn er nu meer dan ooit die geloven dat de joden in de oudheid net zo eerlijk en hardwerkend waren als andere volkeren. Alleen door vervolging door kwaadaardige christenen in de donkere middeleeuwen, die hen opsloten in joodse wijken, zouden de joden tot woeker zijn gedreven, wat een begrijpelijke haat tegen hun onderdrukkers voedde, die al snel openlijk naar buiten trad. Het enige wat nodig was, was de jood gelijkwaardig burgerschap geven, en hij zou radicaal veranderen, als door een zielsverhuizing, in een volgzaam lam, net als het Arische schaap! Op basis van dit idee werd in de 19e eeuw de joodse emancipatie – de politiek-juridische gelijkheid van joden – doorgevoerd. Slechts weinigen durfden zich hiertegen te verzetten, zoals Otto von Bismarck in de Pruisische Landdag (1847) en Moritz von Mohl in de Nationale Vergadering in Frankfurt. De verslagen van deze bijeenkomsten melden tumultueuze onderbrekingen en geschreeuw tijdens de toespraken van beide vertegenwoordigers, die hun eigen koers volgden.

Alleen iemand zonder historische kennis zou beweren dat de jood slechts door de boosaardige christelijke Ariër tot een verscheurende wolf werd gemaakt. Zijn eigen profetieën en geschiedenis weerleggen dit sprookje. Het joodse volk ontstond geleidelijk door kruising van zeer diverse raciale elementen, gecombineerd met uitgebreide inteelt (zie Chamberlain, Grondslagen van de 19e eeuw, deel 1). Semieten en niet-Semieten leverden hun zaad en gaven hun slechtste eigenschappen door. De voorouders van de huidige joden vielen als sprinkhanen op vreemde landen neer, oogstend wat zij niet hadden gezaaid: “Ik bracht jullie naar een vruchtbaar land om te genieten van zijn vruchten en overvloed,” (Jeremia 2:7)… “Jullie eten het vet, kleden je met de wol, en slachten het gemeste schaap, maar jullie willen de kudde niet hoeden,” (Ezechiël 34:3). Dit kenmerkt de jood: het schaap had altijd anderen nodig om voor hem te zorgen, en hij vond altijd goedhartige mensen die dit werk deden – inclusief het agrarische volk van de Israëlieten, wiens naam hij overnam zonder hun

levensvisie te omarmen. Deze verbintenis met de Israëlieten, waarin Israël werd bedrogen, vindt zijn bijbelse uitdrukking in het tijdloze verhaal van Esau en Jakob:

"Twee naties zijn in je schoot, en twee volkeren zullen uit je lichaam worden gescheiden." ... "De eerste die geboren werd, was rossig-blond, en zij noemden hem Esau. Toen kwam de tweede, die zich vasthield aan de hiel van de eerste. Daarom noemden ze hem Jakob (dat wil zeggen 'de sluwe', 'de bedrieger'). Toen de jongens opgroeiden, werd Esau een jager en landbewerker, maar Jakob was een eenvoudige man die in de tenten van het volk woonde." (Genesis 25:23; 25:25-27)

Het eerste citaat suggereert dat het geen broers in de gebruikelijke zin zijn, maar twee verschillende volkeren; hun fundamentele verschil wordt bevestigd door het tweede citaat. Esau zegt later bitter: "Hij heet terecht Jakob, want hij heeft mij nu tweemaal bedrogen. Hij nam mijn eerstgeboorterecht, en nu ook mijn zegen." (Genesis 27:36). Dit betekent dat het stelen van het eerstgeboorterecht en de zegen in feite het beroven van het land en zijn vruchten is. De eenvoudige man die in de tenten van het volk woonde, zich kleedde in wol en at van het gemeste, maar de kudde niet wilde hoeden – Jakob, deze aartsbedrieger, richtte onbedoeld een eeuwig monument voor zichzelf op in de Bijbel.

De Bijbel, dit boek der boeken, is ook voor niet-joden een heilig boek, omdat het iedereen met ogen om te zien duidelijk maakt waar de vijand van eerlijk werk te vinden is, de profiteur van andermans moeizame arbeid.

Vanaf het begin van zijn geschiedenis tot heden heeft het joodse volk altijd het principe gevolgd: "Vreemdelingen zullen je muren bouwen en je kudde hoeden." Het bleef altijd een vreemdeling in elk land dat zijn grenzen gastvrij opende en het uitnodigde om deel te nemen aan zijn instellingen. Zodra het genoeg rijkdom van een volk heeft toegeëigend en zich door zijn gedrag zo impopulair heeft gemaakt dat het vrijwillig of gedwongen moet vertrekken, neemt het zoveel mogelijk vreemd bezit mee. Dit was onder meer het geval in Egypte: "Zo kocht Jozef heel Egypte... en maakte het volk tot lijfeigenen... en gaf wetten aan het land Gosen, en zij beheersten het, en groeiden en vermenigvuldigden sterk." (Genesis 47:13-27). De Egyptenaren, in hun eenvoud, dachten dat ze de ongenode gasten konden dwingen tot eerlijk werk: "Ze stelden opzichters over hen aan en dwongen hen tot eerlijk werk, want ze moesten helpen bij het bouwen van steden. Maar hoe meer ze onderdrukt werden, hoe meer ze zich vermenigvuldigden en een plaag werden voor de Egyptenaren..." (Exodus 1:11).

Alle moeite was tevergeefs. Niet alleen in handel en commercie heerste de Tarnopoliaanse moraal in het oude Egypte; dit volk had eigen morele wetten die alle levenssferen omvatten. Hun overmatige wellust was toen even gevaarlijk voor de dochters van Egypte als nu voor de jeugd die hun slachtoffers zoekt onder de vrouwelijke bevolking van hun gastland. Een van hen durfde zelfs de vrouw van Egypte's hoogste ambtenaar te benaderen. Het was Jozef: "De Hebreeuwse slaaf die u naar ons bracht, kwam naar mij en wilde mij onteren. Maar toen ik schreeuwde om hulp, liet hij zijn kleed achter en vluchtte." (Genesis 39:14-18). Degenen die vasthouden aan het idee dat de oude joden beter waren dan die van nu, willen ons doen geloven dat Potifars vrouw haar oog op de knappe Jozef had laten vallen en hem probeerde te verleiden. Hij ontsnapte alleen door te vluchten. Het is echter vreemd dat zij schreeuwde als zij de verleidster was.

Toen niets anders werkte, hadden de Egyptenaren twee opties om zich van deze plaag te ontdoen. Ze konden doen wat de joden met hun vijanden deden: "En de kinderen van Juda vingen tienduizend

van hen levend; ze leidden hen naar de top van een klif en wierpen hen omlaag, zodat ze allemaal werden verpletterd." (II Kronieken 25:12) ... "En David leidde hen weg, en stelde hen onder zagen, ijzeren haken en hamers, en verbrandde hen in baksteenovens." (II Samuël 12:30-31). Dit deden de Egyptenaren niet, hoewel de joden dat zeker zouden hebben gedaan als de rollen omgedraaid waren. De Egyptenaren, geen "vroom" volk zoals de joden, verdreven de kinderen van Juda slechts uit het land, ondanks de schade die ze hadden aangericht. Dit betekende dat anderen nu het genoegen kregen om Gods uitverkoren volk te leren kennen. Maar voordat ze uit Egypte vertrokken, mochten ze vrijelijk spullen meenemen die niet van hen waren; hun opvattingen over eigendom en recht zijn simpelweg anders: "Ik zal dit volk gunst schenken in de ogen van de Egyptenaren, zodat ze niet met lege handen vertrekken. Elke vrouw zal van haar buren en de huurders in haar huis vaten van zilver en goud en kleding vragen; jullie zullen ze op je zonen en dochters leggen en ze van de Egyptenaren stelen." (Exodus 3:21-22; 11:2).

Vroom als altijd deden ze precies wat hun God gebood: "Ze leenden van de Egyptenaren zilveren en gouden voorwerpen en kleding – en ze stalen deze van de Egyptenaren – en ze namen een massa vreemd gespuis mee, samen met schapen, runderen en veel vee." (Exodus 12:35-38). Het vee ging natuurlijk niet vrijwillig mee; dat werd net als het zilver en goud "geleend". Hier zien we een uittocht van een kolonie van regelrechte criminelen. Ze trokken naar het land van de Kanaänieten, Amorieten, Perizzieten, Hivieten en Jebusieten; een land dat vloeide van melk en honing. Deze volkeren waren niet enthousiast over de onwelkome toestroom. Ze verzetten zich hevig, maar werden verslagen – niet door wapengeweld, maar door list: "En Mozes zond spionnen naar Jazer; zij verleidden de dochters van de Amorieten en bedrogen met hun hulp allen die daar waren." (Numeri 21:32).

Ze deden hetzelfde met andere stammen en steden: "Zo veroverden we toen elke stad, en doodden elke man, vrouw en kind, zonder overlevenden. Alleen het vee plunderden we voor onszelf, samen met de buit uit de steden." (Deuteronomium 2:34-35).

Vermenging met andere volkeren vond niet langer plaats. Hun oorsprong in de criminele kolonie in Egypte werd snel vergeten. Ze voelden zich al het "uitverkoren volk" dat niets anders naast zichzelf duldt, want hun leus is: "Zorg dat je geen verbond sluit met de inwoners van het land waar je binnenkomt, zodat ze geen hinder voor je worden; vernietig hun altaren, breek hun afgoden en roei hun heilige bossen uit." (Exodus 34:12-13).

In het gezegende Kanaän, het beloofde land van melk en honing, ontwikkelde het jodendom een besef van zijn ware missie: "Aan een vreemdeling mag je rente vragen, maar niet aan je broeder, opdat Jahweh je zegent." (Deuteronomium 23:20). Mozes gebood hen dit en beloofde: "Jahweh zal je winst schenken, zoals hij beloofd heeft. Zo zul je aan vele naties lenen, maar zelf niets hoeven lenen." (Deuteronomium 15:6). Deze belofte werd sneller vervuld dan men zich kan voorstellen: "En toen Israël sterk werd, maakte het de Kanaänieten tot schatplichtigen en verdreef hen niet – noch de inwoners van Kitron en Nahalol – en die van Beth Shemesh en Beth Anath werden schatplichtig – maar de Amorieten woonden op de berg Heres, en de hand van het huis van Jozef lag zwaar op hen, want ze werden allemaal schatplichtig." (Richteren 1:28-35). Juda besefte dat het beter was andere volkeren niet te doden, maar hen aan rente te onderwerpen en via schulden te heersen in plaats van openlijk met het zwaard. De God Jahweh, tot wie ze baden, was nooit de welwillende Vader van de Ariërs; hij was geen lichtgod zoals de Germaanse Ziu of de Griekse Zeus, zelfs al noemden ze hem vergelijkbaar – Zebaoth. Hij was de oude El-Shaddai met wie Abraham zijn verbond sloot, de

woestijngod die alles verbrandt, de vernietiger en uitroeier: “Uw Heer Zebaoth is hij die, wanneer hij het land aanraakt, het laat smelten, zodat allen die daarop wonen moeten rouwen.” (Amos 9:5).

Zo is het jodendom sinds de oudheid geweest en gebleven. Ooit woestijnnomaden, zijn de joden al eeuwen (sinds het oude Rome en Griekenland) de ultieme grootstedelingen zonder idealen. De Ariërs schreven hen in hun blinde waan een geloof in een liefhebbende God toe, terwijl ze in werkelijkheid slechts een afgod aanbidden, perfect passend bij hun vernietigingsdrang. De jood heeft nooit opgebouwd, alleen vernietigd. Waar is zijn cultuur, waar zijn de intellectuele werken en artistieke schatten die hij schiep? Altijd tooide hij zich met andermans veren en handelde hij in vreemde goederen. De enige mijlpaal van de joden, de Tempel van Salomo, werd door vreemde bouwers opgericht en door vreemde ontwerpers versierd, want de joden zelf hadden alleen woekeraars en handelaren, nooit kunstenaars. Is het nu anders? Men zou de pruloperette tot kunst moeten verklaren om een joodse artistieke prestatie te vinden.

Is het niet opmerkelijk dat het verlangen naar een Messias binnen zo’n materialistisch volk leefde? Hier is echter grote voorzichtigheid geboden. De profeten die dit verlangen wekten, kwamen uitsluitend uit Noord-Palestina. Zij waren dus geen echte joden, maar afstammelingen van nobeler volkeren die geleidelijk door het jodendom werden ondermijnd en opgeslokt. Hun daden hadden een diepere basis, voortkomend uit het besef dat de voortdurende vermenging van raciale componenten een zonde tegen de natuur was, en zij streefden ernaar de geest van het betere ras te behouden. Dit was een wanhopige en vergeefse poging, want voor het echte joodse volk, geregeerd door hun priesterschap en rentebanden, betekende de hoop op een Messias niets anders dan goud, uiterlijke pracht, en macht over onderworpen naties.

Dit blijkt duidelijk uit hun gedrag bij de komst van Jezus van Galilea. Hij joeg de geldwisselaars uit de tempel en verzette zich tegen de Farizeeën en schriftgeleerden: “Jullie vader is de duivel, en jullie willen zijn verlangens uitvoeren. Hij was vanaf het begin een misdadiger, zonder waarheid. Wanneer hij liegt, toont hij zijn aard, want hij is de vader van de leugen.” (Johannes 8:44).

De Christus bood dit zielloze volk geen macht en pracht, maar een koninkrijk dat niet van deze wereld was; hij wilde hun ziel teruggeven, hun vermogen tot innerlijke ervaringen herstellen. Ze begrepen hem niet, konden hem niet begrijpen, en hij eindigde als een misdadiger aan het kruis. Hij werd niet erkend als de Messias van de joden, maar werd meer: de Verlosser van de niet-joden. De joden haten en bespotten hem tot op de dag van vandaag, omdat het voor hen onbegrijpelijk is hoe iemand zich volledig kan opofferen voor ideeën, hoe iemand het leven – voor hen het kostbaarste – kan opgeven voor een hoger doel. Maar dat deed Jezus, de Nazarener, en daarom was hij nauwelijks van hun bloed, wat zijn noordelijke oorsprong bevestigt.

Het christendom zegevierde uiteindelijk onder de Ariërs, bij wie het een natuurlijke affiniteit vond. De weg was zwaar, want deze volkeren hadden geen nieuw geloof nodig; hun eigen goden pasten al bij hun aard. Wat de ontvangst onder de Germaanse volkeren versnelde, en wat ons Duitsers nog steeds bewust of onbewust boeit, is niet de Latijnse paus of de Duitse Luther, maar de offerdood die de Verlosser op zich nam voor zijn missie. Deze daad is de geest van onze geest, bloed van ons bloed; het is het eeuwige verschil tussen heldendom en handelzucht. De een stort zich jubelend in de speren voor een idee, de ander klampt zich vast aan het leven voor winst. De een is Baldurs zoon, de ander komt uit Loki’s broedsel.

De tijden veranderden, maar de daden van de volledig gevormde jood bleven onveranderd. Na de verwoesting van Jeruzalem klaagde de Romein Rutilius Namatianus: “Had Pompeius de joodse vijand maar nooit overwonnen! Had Titus de held maar nooit over hen gezegevierd! De infectie van deze plaag, net overwonnen, verspreidt zich nu wijd; degenen die hen versloegen, worden nu overweldigd door de overwonnenen.” In 821 oordeelde de Pers Manâwi al-Manlid: “Eerlijkheid en rechtvaardigheid van de joden verwachten is als maagdelijkheid zoeken in een oude hoer.”

In een eerder hoofdstuk beschreven we hoe het jodendom in de middeleeuwen de handel volledig beheerste en goedkeuring kreeg voor een maximale rente van 173⅓%. Het is niet verrassend dat de woede van de uitgebuite bevolking tegen deze bloedzuigers soms uitmondde in vervolging van joden. Deze natuurlijke impuls had even weinig met religieuze haat te maken als de hedendaagse pogroms. Hoogstens waren het, in marxistische termen, klassenstrijden, oftewel strijd van de onderdrukten tegen hun onderdrukkers. In zijn boek Het sociaaldemocratische programma vertelt Dr. Robert Danneberg allerlei negatieve zaken over de adel, kooplieden, de Fuggers, enzovoort, maar over de woeker van de joden en de 173⅓% zwijgt hij wijselijk.

We hebben een ruime selectie schriftcitaten aangehaald die de joden als iets volkomen vreemds aan ons eigen wezen ontmaskeren. Eeuwen van samenleven hebben hen niet veranderd. Handel en woeker zijn altijd hun enige bezigheid geweest. Hun geloof staat dit niet alleen toe, maar vereist het, zoals we zagen. De geboden van de Bijbel worden aangevuld door de Talmoed, de geschriften van joodse intellectuele giganten, de rabbi’s. Alles wat menselijk mogelijk is aan trots, wreedheid, lust, egoïsme en hebzucht komt samen in het afschuwelijke beeld van de jood. Het lijkt alsof hij uit een andere wereld komt. Enkele voorbeelden bewijzen dit: “Jullie worden mensen genoemd, maar de volkeren van de wereld zijn geen mensen, maar vee,” staat in het traktaat Bava Metzia (s.144, 2). In het traktaat Sanhedrin wordt het verbod op schade aan mede-joden bevestigd: “Je mag je naaste geen onrecht aandoen, waarmee niet de gojim bedoeld zijn.” (Tr. Sanhedrin, s.57, 1). Dit statement, dat licht werpt op de fraude van het humanitarisme dat vooral door joden wordt gepromoot, wordt aangevuld door: “De gojim (christenen) of heidenen – gelijk aan rovers, die gelijk zijn aan heidenen – moeten niet uit een kuil worden gehaald als ze erin gevallen zijn, maar daar gelaten worden zodat ze sterven.” (Avodah Zara, s.13, 2).

Ons wordt verteld hoe heilig het huwelijk voor de joden is, hoe overspel wordt afgekeurd. Dit is echter slechts deels waar, alleen voor overspel tussen joden. De vrouw of maagd van de Ariër mag de getrouwde jood begeren en misbruiken, zoals blijkt uit: “Mozes zegt: Je mag de vrouw van je naaste niet begeren, en wie overspel pleegt met de vrouw van zijn naaste verdient de dood. Voor de jood is dus alleen overspel met de vrouw van een jood strafbaar. De vrouw van de niet-jood is vrijgesteld.” (Tractate Sanhedrin, s.52, 2). Ze storten zich met onverzadigbare gulzigheid op Arische vrouwen en meisjes; vooral blondines zijn niet veilig voor hun lastigvallen. Wie met open ogen door de straten van grote steden loopt, zal dit beamen.

Om het beeld te vervolledigen, iets over de heiligheid van eden. Het zogenaamde Kol-Nidre-gebed opent onze ogen: “Alle geloften, verplichtingen, bezweringen en eden die we van deze Verzoendag tot de volgende zullen afleggen, zweren of beloven, daarvan hebben we spijt, en ze zullen worden ontbonden, kwijtgescholden, afgeschaft, vernietigd; onze geloften zullen geen geloften zijn, en onze eden geen eden.” (Shulchan Aruch I, §619). Luther waarschuwde terecht: “Vertrouw geen vos op de wijde heide, en geen jood op zijn eed.”

De geciteerde passages uit de Bijbel en de Talmoed tonen duidelijk dat we met de joden een volk hebben dat fundamenteel verschilt van ons. De historicus Mommsen, die geen weerstand tegen de joden had, noemde hen het "ferment van ontbinding". Ze hebben hun vingers in elke subversie; eeuwig is de "revolutie van de ster van Juda" geweest, en eeuwig hebben zijn troebele modderstromen joden en nog meer joden naar de oppervlakte gespoeld. In zekere zin hebben we hier met een uitverkoren volk te maken, gekozen om als zuurdesem te dienen in de ontwikkeling van hun gastheer-samenlevingen. Te veel zuurdesem heeft echter een ontbindend effect. Hun aard is ons duidelijk geworden: de geest van schaamteloos egoïsme, verachtelijk eigenbelang, intolerantie en meedogenloosheid tegen alles wat vreemd is, leugens, boosaardigheid en trouweloosheid; de geest van vernietiging.

Zoals de eerder aangehaalde bijbelpassages tonen, koestert de jood een afkeer van productief werk, vooral van zwaardere fysieke arbeid. Om te bewijzen dat zijn overtuigingen hierin onveranderd zijn, gebruiken we statistieken. In de archieven van het Mijnbouwbureau van Dortmund staat een artikel over de deelname van joden als arbeiders in de mijnbouw, gedateerd 16 december 1893 (Täglichs Anzeiger: 'De Arbeidskrachten van de Mijnen en Zoutwerken in het District van het Mijnbouwbureau Dortmund, volgens de Telling van 16 december 1893,' deel 1, s.VIII). Het meldt: "Op basis van religieuze denominatie is de verhouding 47,91% protestanten, 51,82% katholieken en 0,27% andere religies. Een onderzoek naar de 435 (0,27%) personen van andere geloven, niet verder gespecificeerd in tabel 1a, levert 122 baptisten, 68 dissidenten, 17 joden (9 uit Westfalen, 4 uit het Rijnland), 5 mennonieten, 2 atheïsten, 1 lid van de Vrije Religieuze beweging, 1 lid van de Broederschap, en 219 zonder specifieke denominatie. Behalve 11 mijnwerkers in deze laatste categorie die in de ertsmijnbouw werken, behoren de overige 424 van andere geloven allemaal tot de kolenmijnbouw. Onder de joden, die eveneens alleen in kolen werken, zijn er: 1 hoofdopzichter (inmiddels omgekomen bij een arbeidsongeval), 1 mijnopzichter, 8 houwers, 2 kolenschoppers, 1 schachtinspecteur, 1 seinman, 1 sorteerder, 1 cokeswerker." Van slechts 17 joden waren er nog steeds twee in een toezichthoudende functie.

Om het onderwerp objectief te behandelen, hebben we over het algemeen alleen het jodendom zichzelf laten beschrijven, en dat blijven we hier doen. De grondlegger van de sociaaldemocratie, Karl Marx (Mordechai), beschrijft de joodse geest treffend: "Wat is de wereldlijke cultuur van de jood? Handel. Wat is zijn wereldlijke god? Geld." Waarschijnlijk daarom waarschuwt Ferdinand Lassalle (Feist Lasal), de tweede spirituele vader van de sociaaldemocratie en eveneens jood: "De arbeidersbeweging moet afstand houden van kapitalisten en joden; waar zij als gidsen en leiders optreden, volgen zij hun eigen belangen." De sociaaldemocratie heeft deze woorden echter niet trouw opgevolgd en zal door het jodendom ten onder gaan, net als de liberalen.

De joodse geest is niet beperkt tot geboren joden. Deze geest ontstond weliswaar uit het joodse volk en werd als een onvervreemdbaar erfgoed doorgegeven aan hun kinderen. Maar dit volk dankt zijn bestaan aan een opeenstapeling van zonden tegen de natuur; het vertegenwoordigt een staat van degeneratie waarin ook anderen kunnen verzinken. Het proces van verjoodsing, waarvan de joodse geest zoals die in de Bijbel en de Talmoed zo duidelijk naar voren komt, kan ook mensen van ander bloed en zelfs hele volkeren treffen.

Volgens een joods sprookje zijn de Engelsen bijvoorbeeld afstammelingen van de tien verloren stammen van Israël. Dit is een verzinsel dat de Engelsen vleit, bedoeld om hen als een tweede

uitverkoren volk voor te stellen; toch zit er een kern van waarheid in, want er bestaat een spirituele verwantschap tussen beide volkeren. In de één zien we de raszuivere piraat van oud Vikingbloed; in de ander de bandiet van de woestijn.

Wanneer we spreken over de overdraagbaarheid van de joodse geest op andere volkeren, mogen we een belangrijke factor niet vergeten: er schuilt veel joodsheid in het christendom van de kerken, met een enorme invloed. Gesteund door het sterk joodse Oude Testament waren de meeste kerkvaders van zeer twijfelachtige raciale oorsprong, en veel jezuïeten, en zelfs een paus – de beruchte Alexander VI van de Borgia-dynastie – waren echte joden. In de context van het streven van het jodendom naar wereldheerschappij, voortkomend uit de joodse hoop op een Messias, worden we niet alleen geconfronteerd met economische slavernij door het wezen van een volkomen joods mammonisme, maar ook met een spirituele verjoodsing.

Dat het jodendom onvermoeibaar streeft naar wereldheerschappij blijkt onder meer uit de vredesvoorwaarden die de westerse mogendheden, als belangrijkste vertegenwoordigers van het mammonisme, op 28 juni 1919 aan het Duitse volk konden opleggen. Deze toonden de wrede, en dus laffe, methoden van joodse oorlogvoering – een oorlog van uithongering, demoralisatie van het achterland via pamfletten, en kranten en partijen in dienst van het jodendom. Dit herinnert aan de bijbelpassage: “Ze verleidden de dochters van de Amorieten.”

De poging tot joodse wereldheerschappij wordt echter ook vanaf een tweede flank ondernomen. Als de tendens die we zojuist noemden in het Westen gebaseerd is op mammonisme, dan is de tweede, afkomstig uit het Oosten, gefundeerd op communistisch bolsjewisme. Beide lijken slechts in schijn tegenovergesteld, want de ambities van beide zijn onmiskenbaar gericht op het spiritueel en fysiek corrumperen van niet-joodse volkeren, en op hun economische uitbuiting om hen daarna tot slaven te maken en dictatoriaal over hen te heersen. De jood kent slechts één vorm van heerschappij: dictatuur. Of dit kapitalistisch of communistisch is, maakt voor de onderdrukten weinig verschil; het is in beide gevallen onderdrukking, en in beide gevallen is de heerser de jood. Het spreekt dan ook vanzelf dat alle leidende posities in het bolsjewistische Rusland door joden worden bekleed. Zo was het ook in Hongarije ten tijde van Bela Kun en in München tijdens de radenrepubliek. Maar even vanzelfsprekend is dat, zelfs wanneer communisten heersen, geen jood buiten de communistische leidende kringen – hoe rijk ook – wordt mishandeld.

Hoe streeft Juda naar wereldheerschappij? De 24 Protocollen van de Wijzen van Sion – kortweg de “Joodse Protocollen” – bieden hierover inzicht. Deze werden in 1906 voor het eerst gepubliceerd. Volgens hen loopt de weg naar joodse wereldheerschappij via de verdeeldheid van andere volkeren, hun spirituele verwarring en economische onderwerping. Enkele passages uit deze zeer informatieve Protocollen worden hier aangehaald.

In het eerste Protocol staat: “De waardevolle kwaliteiten van een natie – eerlijkheid en openheid – zijn in de politiek praktisch ondeugden, want ze leiden betrouwbaarder en zekerder tot haar ondergang dan de machtigste vijand. Deze kwaliteiten zijn eigenschappen van de ongelovigen (de niet-joden); wij mogen ons daar niet door laten leiden.”

Verder: “Op de puinhopen van de erfelijke adel van de ongelovigen hebben we de aristocratie van onze geletterde klassen geplaatst, en boven alles de aristocratie van het geld.”

En: “We zullen loonsverhogingen afdwingen die echter geen voordeel bieden aan de arbeiders, omdat we tegelijkertijd de prijzen van de meest essentiële levensmiddelen zullen verhogen, terwijl we beweren dat dit komt door de achteruitgang van landbouw en veeteelt. We zullen ook de productie van goederen kunstig en diepgaand ondermijnen door anarchistische ideeën in de arbeiders te planten en hun alcoholconsumptie te bevorderen... Om te voorkomen dat de ongelovigen de ware stand van zaken voortijdig opmerken, zullen we dit maskeren met ogenschijnlijke inspanningen ter ondersteuning van de arbeidersklasse en door het uitdragen van de grote economische principes waarvoor onze economische theorieën energieke propaganda voeren.”

Het eerste Protocol vervolgt: “In oude tijden waren wij de eersten die de leus ‘Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap’ onder de massa’s wierpen. Sindsdien zijn deze woorden talloze keren nagepraat door papegaaien, die van alle kanten rond deze lokroep verzamelden en daarmee de welvaart en ware persoonlijke vrijheid van de mensheid vernietigden.”

In het vijfde Protocol staat een verhelderende uitleg dat de genoemde inspanningen in feite neerkomen op massale fraude: “Te allen tijde hebben de volkeren van de wereld, net als individuen, woorden voor daden aangenomen... Daarom zullen we schijninstellingen organiseren die opvallend hun toewijding aan vooruitgang tonen.” Hieruit blijkt hoe weinig serieus men de democratie en het socialisme waar joden achter staan moet nemen.

In het elfde Protocol wordt openlijke minachting voor niet-joden uitgedrukt: “De ongelovigen zijn als een kudde schapen.”

Alle 24 Protocollen spreken met de diepste minachting over de niet-joden en tonen een ongeëvenaarde kennis van hun aard. Ze demonstreren ook de helderheid en meedogenloosheid waarmee de joodse leiding hun doel nastreeft. De Wereldoorlog en zijn gevolgen brachten dit doel binnen handbereik: we staan voor joodse wereldheerschappij. In dit verband moet worden opgemerkt dat de zionistische leider Dr. Max Nordau, vriend van Dr. Theodor Herzl, al in 1903 de Wereldoorlog en zijn verwachte verloop voorspelde. Dit gebeurde tijdens een bijeenkomst in Parijs, een maand na het zesde Zionistische Congres in Bazel in augustus 1903. Het zorgvuldig bewaarde geheim achter deze gebeurtenissen werd eindelijk onthuld door een artikel in de *Amerikanische Jüdische Nachrichten* van 19 september 1919, getiteld ‘Wanneer Profeten Spreken’.

Dit feit illustreert duidelijk dat het wereldjodendom de drijvende kracht was achter de Wereldoorlog. Een van hun wapens, de beroemde onderhandelde vrede, wordt genoemd in het tweede Protocol van de Wijzen van Sion: “Het is onmisbaar voor ons doel dat oorlogen, voor zover mogelijk, geen territoriale voordelen opleveren. Dit geeft oorlog een economisch karakter.” We begrijpen welk ongeluk deze formule over ons volk heeft gebracht.

Samenvattend kunnen we stellen dat de gehele internationale democratie, waarvan de zogenaamde idealen door de grote pers en partijen worden vertegenwoordigd en beëdigd, niets anders is dan de politieke kristallisatie van de joodse geest, en uiteindelijk geen ander doel dient dan het vestigen van joodse wereldheerschappij.

Democratie, internationalisme en ineenstorting

Wat is democratie? Dit Griekse woord betekent 'volksheerschappij'. In de oude Griekse stadstaten heeft zoiets echter nooit echt bestaan, omdat slechts een klein deel van de bevolking burgers met politieke rechten was, terwijl de overgrote meerderheid uit rechteloze slaven bestond. Het concept van 'heerschappij' was vreemd aan de Germaanse stammen. Zij kenden geen heersers, maar leiders, zoals hertogen of koningen. De uiteindelijke beslissing lag bij de Vrije Volksvergadering, het 'Ding'. Dit leiderschapsconcept vormt een gouden draad door de vroege Duitse geschiedenis, totdat de koningen van de Duitse volkeren Romeinse keizers werden. Deze stap, die zoals beschreven in pamfletten zoals *Hoe het gebeurde* van Erzberger en *Einhart 1914-1919* rampzalig was, introduceerde het concept van heerschappij in de Duitse gebieden.

Wat men tegenwoordig voorzichtig 'democratie' noemt, oftewel regering door het volk, is geen partijregering meer, maar in feite een vorm van partijdictatuur. Democratie als regeringsvorm is mogelijk in zowel een vrije staat, zoals een republiek, als in een monarchie. Ze steunt op het uit Engeland overgenomen parlementaire systeem, vereist een parlementaire meerderheid en houdt in dat niet alleen de regering wordt samengesteld volgens de wensen van deze meerderheid, maar ook dat alle belangrijke ambtenarenposten met haar mensen worden bezet. Wanneer het woord deel uitmaakt van een partijnaam, suggereert het dat de partij zich vooral inzet voor het behoud van democratie binnen de staat.

De tekortkomingen van deze regeringsvorm zijn evident. Regeringen en ambtenaren die voortkomen uit politieke partijen voelen zich – met zeldzame uitzonderingen – enkel verantwoording schuldig aan hun partijen en beheren hun ambten zelden onpartijdig, maar handelen altijd in het belang van hun partij. Hierdoor winnen ze zelden het vertrouwen van het publiek. Een illustratief incident uit het Duitse parlementarisme toont dit aan: na de annulering van de Londense Conferentie gaf minister Dr. Simons een volledig verslag aan de Rijksdag en het 'Vertrouwelijke Comité'. De volgende dag publiceerden kranten alle details, wat aantoont hoe 'vertrouwelijk' deze besprekingen waren – de Duitse parlementariër roddelt. De Berliner Vorwärts van 12 maart 1921 schreef: "De vijandschap van extreemrechts is het enige positieve aan de huidige rijksoverheid. In die zin geniet ze ons vertrouwen tot haar ineenstorting." Zo handelde de sterkste partij kinderachtig in het zwaarste uur sinds Versailles, waarbij het partijbelang boven het algemene welzijn werd gesteld. Om deze gebreken te verzachten, introduceerde Zwitserland als eerste het referendum, waarbij de stem van de hele bevolking telt. Dit is een terugkeer naar het oude Germaanse Ding. Verdere verbeteringen liggen in het systeem van evenredige vertegenwoordiging, dat minderheden een stem geeft, en in een volksvertegenwoordiging met een tweekamerstructuur: een politieke kamer en een economische kamer, gebaseerd op beroepsvertegenwoordiging, ook wel het Huis der Standen genoemd. Toch blijft één probleem onoplosbaar: de beste en meest capabele leden van een volk belanden niet altijd op het parlementaire toneel. Ze vertegenwoordigen weliswaar de sterkste partijen, maar hun opvattingen kunnen oppervlakkig en onproductief zijn. Bovendien kunnen financieel machtige belangengroepen verkiezingen manipuleren, waardoor het mammonisme uiteindelijk de agenda bepaalt. Daarom klinkt de roep steeds luider: "Weg met het parlementarisme, terug naar de standenstaat." Deze gedachte heeft vooral wortel geschoten in nationaalsocialistische kringen.

Het idee om ambtenaren te kiezen is echter het meest zorgwekkend. Dit zou de deur wagenwijd openzetten voor meedogenloze partijheerschappij, partijdigheid en corruptie, zoals te zien is in de

Verenigde Staten. Ambtenaren moeten worden benoemd op basis van hun professionele kwalificaties, zonder rekening te houden met hun politieke overtuigingen, en hun onafhankelijkheid van regerende partijen moet worden gewaarborgd. Vertegenwoordigende organen en werknemersverenigingen beschermen tegen ambtenarenheerschappij en willekeurig machtsgebruik. Luegers principe dat "sociaaldemocraten en pangermanen niet worden aangenomen" was destijds even verwerpelijk als het nu gebruikelijk is om alles in de sociaaldemocratische organisatie te persen. Kortom, met de zogenaamde democratie is de steen der wijzen niet gevonden. Zoals de ervaring leert, bracht ze geen tijdperk van ongeëvenaard geluk. Net als alle menselijke werken kent democratie talrijke gebreken die blootgelegd en waar mogelijk verholpen moeten worden. Als er daarna alleen de naam overblijft, is dat geen reden tot bezorgdheid.

Eén ding is zeker: zonder politieke rijpheid van de bevolking wordt democratie een karikatuur. Een gedegen burgerlijke opvoeding is daarom essentieel. Ons volk toonde zijn politieke onrijpheid tijdens de revolutie, toen het als een kind dat zijn speelgoed kapotmaakt Bismarcks schepping vernietigde en zijn eigen kracht verlamde om onmacht tot politieke doctrine te verheffen.

Hoe kwam deze ineenstorting tot stand? Sommigen juichten: "Het licht komt uit het Oosten," terwijl anderen betoverd naar het Westen keken, waar ze een grote verlichting verwachtten. Het licht uit het Oosten was echter slechts Trotski-Bronstein en Radek-Sobelsohn, en hun lofzangers, de leiders van de sociaaldemocratie en producenten van bepaalde kranten, behoorden tot dezelfde joodse stam. In het Westen lieten anderen zich misleiden door de Franse, Engelse en Amerikaanse democratieën, die als het hoogste ideaal werden geprezen, ondanks het meedogenloze mammonisme dat erachter schuilgaat. Aan de overkant van de Atlantische Oceaan zagen nieuwe Columbussen een nieuwe Europeaan oprijzen, als Venus uit een vloed van dollars. Wilsons 14 punten en Trotski-Bronsteins recht op zelfbeschikking deden hun werk bij ons argeloze volk. Waarom doorvechten als alles zo fraai voor hen geregeld zou worden?

Hoewel Trotski-Bronstein tijdelijk door onze joodse pers werd verheerlijkt, werd hij uiteindelijk overschaduwd door Wilson. Uiteindelijk werden ook Wilson en anderen opzijgeschoven voor figuren als Erzberger, Scheidemann, Lammasch, Haase, Liebknecht en Ledebour, die uit haat tegen het germanendom bewust de vernietiging van het Bismarckiaanse Duitse Rijk nastreefden.

Elke internationale stroming vond weerklank in de haat tegen Bismarcks schepping; de rode, zwarte en gouden krachten stonden broederlijk naast elkaar. De joodse geest werkte in sommigen, de Romeinse geest in anderen. Sommigen agiteerden tegen de jonkers en het leger, anderen tegen het protestantse Pruisen, en allen probeerden elkaar te overtreffen in het kleineren van hun vaderland voor de ogen van vreemde naties. Alsof Frankrijk en Engeland niet veel militaristischer waren, zoals beschreven in *Militarisme, 1913*. Alsof de adel en vooral de plutocratie geen invloed hadden in Engeland en Rusland; alsof deze staten bolwerken van vrijheid waren!

Deze systematische laster zorgde ervoor dat buitenlanders deze zienswijze overnamen, waardoor Pruisen/Duitsland werd gezien als het bastion van de donkerste achterlijkheid. De fouten van de staatslieden na Bismarck droegen aanzienlijk bij aan deze groeiende vijandigheid. Dit gedrag was echter vooral kenmerkend voor het jodendom. In geen enkele andere moderne staat kregen zij waarschijnlijk zo'n totale controle over politiek, economie, kunst en wetenschap als in het Duitse Rijk.

De volkstelling van 1905 telde slechts 607.862 mensen van het Mozaïsche geloof, amper 1% van de bevolking. Door dopen van joden en vooral gemengde huwelijken, die de laatste jaren sterk toenamen, is het werkelijke aandeel van joden minstens verdrievoudigd – en dit zonder rekening te houden met de algemene vermenging van ons bloed door buitenechtelijke omgang. Tussen 1875 en 1884 waren er per 100 joden 10 gemengde huwelijken met Duits bloed; tussen 1901 en 1904 waren dit er 19; in 1907 waren het er 26. In steden waren de cijfers nog hoger: in Frankfurt in 1907 waren het er 20, in 1908 31; in Berlijn tussen 1901 en 1904 waren het er 35, in 1905 44; in Hamburg tussen 1903 en 1905 waren het er 50. Professor Gans merkte hierover op: "Dopen en kruisingen zijn nutteloos. Zelfs in de honderdste generatie blijven we joden, zoals 3.000 jaar geleden. We verliezen onze rasgeur niet, zelfs niet na tienvoudige kruising, en ons ras domineert: jonge joden zijn het resultaat!" Tussen 1870 en 1919 werden in het Duitse Rijk naar schatting meer dan 400.000 joodse kinderen gedoopt, wat een alarmerend beeld schetst van de oprukkende verjoodsing, vooral onder de hogere lagen.

De enorme invloed van joden in het beroepsleven is bijzonder duidelijk. In de intellectuele beroepen is het beeld verontrustend. In 1914 waren er, in plaats van de 31 joden onder de 3.140 universitaire docenten die overeen zouden komen met hun bevolkingsaandeel, maar liefst 937. Aan de Universiteit van Wenen waren er per 100 studenten: in 1913/14 – 30 joden; in 1914/15 – 45 joden; en in 1918 – 92 joden, mede omdat veel Duitsers aan het front waren. In het Duitse Rijk waren in 1917 per 100.000 mannelijke personen 111 Duitsers en 662 joden aan universiteiten. Voor elke 1.000 Duitsers is er 1 dokter, voor elke 1.000 joden 8. Van de 1.098 dokters in München waren er 644 joods; van de 734 in Hamburg 412. In het rechtssysteem telde de beroepstelling van 1907: in plaats van 1 procent, waren 43 procent van de advocaten joods.

Ze beheersen het financiële systeem volledig. In raden van commissarissen van banken is hun verhouding tot niet-joden 44,5:1 in plaats van 1:100; onder directeurs 24:1, volgens Werner Sombart. Tien jaar geleden bekleedden joden gemiddeld 16,5 van de 100 directieposities in diverse industrietakken en 26 van de 100 posities in raden van commissarissen. In 1917 hielden joden zoals Louis Hagen (Lewy), Walter Rathenau, Dr. Salomonsohn, Arthur von Gwinner, Kurt Sobernheim en nog zeventien anderen samen 794 posities in raden van commissarissen, gemiddeld 36 per persoon. Louis Hagen alleen al had 57 posities.

In de politiek was Strobel, lid van de revolutionaire Uitvoerende Raad van Berlijn in 1919, verontwaardigd dat 83% van de leden joods was; hij werd snel buitenspel gezet. Van de leidinggevende posities waren 18% bij de Meerderheidssocialisten, 65% bij de Onafhankelijke Socialisten (voor de eenwording) en 87% bij de communisten in handen van joden. Dit toont hoe de verjoodsing toeneemt naarmate men verder naar links gaat.

Tot slot is 1 op de 1.000 Duitsers actief in pers en literatuur, tegenover 10 op de 1.000 joden. Inclusief gedoopte joden en joden van afkomst verdriedubbelt dit aandeel. Van de rijk-Duitse pers staat slechts 5% onder directe joodse leiding, maar de rest wordt gedomineerd door het joodse advertentiemonopolie, zoals dat van Mosse en anderen. Van de 806 grote uitgevers zijn er 365, oftewel 45% (in plaats van 1%), joods.

Uit deze cijfers, die niet volledig zijn, blijkt dat het Wilhelminische Duitse Rijk al een regelrechte joodse staat was. Dit had grote invloed op het economische en intellectuele leven en stuurde het

binnenlands en buitenlands beleid in een eenzijdige, commerciële richting. Figuren als de Bethmanns waren slechts handlangers. Alles wat het volksbewustzijn kon versterken, werd onderdrukt in plaats van aangemoedigd; de Duitser moest wereldburger blijven om de joodse gemeenschap niet te storen. Dit verklaart waarom Duitse nationalisten in de Oostmark vaak geen wederzijds volksbewustzijn vonden bij rijk-Duitse kringen. Miljoenen volksgenoten leven in de Verenigde Staten, maar hun politieke invloed daar is nihil.

Onder joodse spirituele leiding miskende het Duitse Rijk zijn wereldhistorische missie. Het had zich moeten richten op het versterken en terugwinnen van elke Duitser buiten de rijksgrenzen, in plaats van hen culturele bemesters te laten zijn in Oostenrijk, Rusland en elders, en waardevolle delen van ons volk te verliezen aan het Amerikanisme. De joodse geest vertroebelde de Duitser, zodat hij alleen economisch dacht en zijn gevoel voor Bismarcks 'imponderabilia' – de onzekerheden die een grote rol spelen in het leven van naties zoals Tsjechen, Polen en Fransen – verloor. Hij richtte zich westwaarts, met invloed uit het Oosten. Vooral de Duitse koopman, die in de meeste gevallen een jood was, berokkende ons in het buitenland veel schade.

De westers-democratische 'oriëntatie' – een treffende term vanwege de verwantschap met 'Oriënt' – veroorzaakte tijdens de oorlog een ramp. Het was de oorzaak van elke aarzeling in de oorlogvoering, het respect voor 'Griekse neutraliteit', het uitstellen van intensieve duikbootoorlogvoering uit een nutteloze hoop op vrede, en het voortijdig afhandelen van de Poolse en Pruisische grondwetskwesties. Dit waren de politieke oorzaken van de ineenstorting van de staat; al het andere vloeit hieruit voort.

Het nieuwe Duitse Rijk eindigde in puin, omdat – ondanks een overweldigend Duitse bevolking – zijn leiding en bestuur ondergeschikt waren aan niet-Duitse belangen. Het had de sterkste, maar meest anti-Duitse sociaaldemocratische beweging en de meest samenhangende klerikale partij, die bevelen uit Rome ontving. Joods-liberaal radicalisme speelde een grote rol als derde lid van deze alliantie, naast Elzassers, Polen en Denen. De opvattingen van volksbewuste Duitse partijen vonden amper weerklank; geruchten over pangermaanse invloed zijn loze leugens. Dit toont de verderfelijke koers van het Duitse Rijk.

Zo ging het Bismarckiaanse Rijk de strijd om leven en dood aan. Dat het zo lang standhield, bewijst dat zijn massa's beter waren dan hun leiders en dat het joodse gif nog niet diep genoeg was doorgedrongen. Maar, aangespoord door de oorlogsomstandigheden, haalde dit gif snel in wat het had verwaarloosd.

"Het Duitse Rijk mag niet overwinnen!" was de strijdkreet van alle internationalisten, rood, zwart of goud, marxistisch of pacifistisch. Alles werd ingezet om dit doel te bereiken. Northcliffe-Stern zette de toon in Londen, vol- en halfjoden in Berlijn volgden, terwijl die in Wenen en andere steden het koor completeerden. Duitsland mocht niet winnen, want dan zou het niet langer buigen voor het jodendom, dat wereldheerschappij nastreefde – de verwezenlijking van de messiaanse hoop blijft joodse diepste ambitie. Het houdt vast aan zijn doel; alles wat zich verzet, wordt vernietigd. Zoals de Bijbel zegt: "Je zult elke natie verslinden!"

De Protocollen van de Wijzen van Sion bevestigen dit leidende principe, dat al duizend jaar geldt. Arische aanhangers van marxisme en burgerlijk-kapitalistische democratie dienen als handlangers, trots op hun armzalige rol, zelfs al eindigt die in onderwerping. Niet Wilhelm II, maar het

Bismarckiaanse Rijk was het laatste obstakel voor de kinderen van Abraham op weg naar wereldheerschappij, een doel waaraan Engeland, Frankrijk, Noord-Amerika en Trotski-Bronsteins Rusland al bijdroegen. Het Rijk moest worden geëlimineerd. Wie hiertegen protesteerde, werd belasterd. De joodse pers was hierin één van geest, ondanks schijngevechten.

De Zwarte Internationale, gesteund door het Weense hof, was een onverzoenlijke tegenstander van de Lutherse keizerlijke macht, ondanks goede wil uit Berlijn. De 'pacifisten', of Vrienden van de Vrede, die het Duitse volk demoraliseerden, waren deels joden, deels romanisten. Onder de grafdelvers van de Duitse macht waren Erzberger, Lammasch en professor Foerster (voorheen Wenen, later München), naast Scheidemann, Eisner en Haase. De paus zette de toon met zijn vredesvoorstel, een verzakende vrede van de eerste orde. Dit vond een kille ontvangst bij de Entente, maar werd liefdevol omarmd door marxisten, democraten, pacifisten en klerikalen van de Centrale Mogendheden. De Weense vijandigheid jegens Pruisen-Duitsland sloeg diepere wortels en vond weerklank in de joodse en klerikale pers. Oostenrijk, dat de oorlog mede veroorzaakte, werd plots een vredelievend lam; de gulzige wolf, die geen vrede wilde, zat zogenaamd in Berlijn.

Ons volk werd gewetenloos gedemoraliseerd. Voedsel werd gerantsoeneerd volgens het model van Jozef van Egypte, dat via Walter Rathenaus oorlogscorporaties terugkeerde, maar niet zonder de joodse geest van woeker te verspreiden via schandalig hoge prijzen, die de deur openden voor zwarthandel en ketenhandelaren. Deze spirituele voeding werd overvloedig geserveerd, met Lord Northcliffe-Stern uit Londen als geheime kok.

Zo stortten ons Rijk en volk in. Welke hoop blijft er voor de toekomst?

Bij de poorten van de toekomst

De huidige toestand in Duitsland is het gevolg van de vredesdictaten van Versailles en Saint-Germain, en wordt vaak vergeleken met het Verdrag van Tilsit, dat Napoleon oplegde aan een vernederd Pruisen. Zulke historische vergelijkingen zijn niet altijd precies en kunnen slechts in beperkte mate worden getrokken. Toch was het Verdrag van Tilsit, hoe zwaar en afpersend ook, niet te vergelijken met wat ons in Versailles en Saint-Germain is aangedaan. De levensstandaard van ons volk was destijds veel gunstiger. Pruisen, en Duitsland in bredere zin, was tijdens de Napoleontische oorlogen nog een echte boerenstaat, terwijl het huidige Duitse Rijk een hoogontwikkelde industriële staat is. Voor zo'n staat is het overwinnen van de gevolgen van een oorlog veel complexer. Bovendien ontwapende zelfs Napoleon het verslagen Pruisen niet zo grondig als Duitsland na de Grote Oorlog. Het belangrijkste verschil is echter dat het giftige onkruid van het pacifisme nu welig tiert binnen ons volk. Een bijna pathologische neiging tot zelfontmanning en zelfvernedering heeft zich verspreid onder brede lagen van de bevolking; hun gevoel van trots lijkt volledig verloren. Ze omarmen de zweep die hen treft. Wie niet meezingt met dit koor en geen brandende schaamte voelt, wordt als achterlijk bestempeld.

Er zijn dus volop redenen voor wanhoop, en het geloof in de 'mensheid' is bij velen grondig gebroken na de talrijke ervaringen van recente jaren. Wij nationale socialisten, die nooit in de mensheid hebben geloofd en al het gepraat over menselijke cultuur, veredeling en vooruitgang als onzin hebben verworpen, kennen geen reden tot wanhoop. Wij geloven in ons volk en in hun vernieuwing. Wij waren 'Siegfrieders' toen de brullende massa zich keerde tegen de annexationisten en oorlogsverlengers, en vandaag worden we daarin ruimschoots gerechtvaardigd. Ons vertrouwen in de wederopstanding van ons volk uit hun toestand van schaamte en slavernij zal evenzeer gerechtvaardigd blijken.

Dit vertrouwen steunt niet op hoop op een snelle ommekeer in de internationale politieke situatie in ons voordeel. Voor mensen die louter met hun verstand redeneren, is dit misschien moeilijk te bevatten. Maar juist die zogenaamde rationele denkers, de experts met hun eeuwige twijfels, hebben ons in de afgrond gestort – laat hen nu maar koortsachtig proberen de schuld op anderen af te schuiven. Zelfs voor deze eeuwige twijfelaars kunnen wij bewijzen dat onze hoop gegrond is. Wij koesteren niet alleen een diep geloof in de werklust en vitaliteit van ons volk, maar hebben ook inzicht in de kern van de Grote Oorlog, die allerminst eindigde met de dictaten van Versailles en Saint-Germain. In onze ogen was dit geen gewone oorlog, geen strijd om markten of een botsing tussen twee imperialismen. Het was een confrontatie tussen twee wereldvisies, het begin van een enorme spirituele, politieke en economische omwenteling in de geschiedenis, zoals tijdens de Grote Volksverhuizing of de Reformatie. Een oude wereld wordt begraven, en te midden van pijn en stuiptrekkingen wordt een nieuwe geboren.

Deze strijd gaat in essentie om persoonlijke ambitie versus de wil van de gemeenschap, ofwel tussen individualisme en socialisme – een proces dat het tegenovergestelde is van wat in de westerse wereld plaatsvond aan het einde van de middeleeuwen, toen het feodale tijdperk werd vervangen door de plutocratie (kapitalisme). In zulke conflicten zegeviert uiteindelijk de stroming met de hogere morele rechtvaardiging en het meer ideëele streven, ongeacht tegenslagen. Als we individualisme en socialisme vanuit dit perspectief beschouwen, is het voor ons nu zonneklaar welke superieur is. Vroeger, toen het feodalisme degenereerde, was de situatie omgekeerd.

In de Grote Oorlog belichaamde de Entente – vooral gedreven door Engeland – het individualisme, terwijl het Duitse Rijk het socialisme vertegenwoordigde. Dit was niet altijd direct duidelijk, maar het is onmiskenbaar dat het Duitse Rijk een superieure organisatie had: een naadloze integratie van het individu in de behoeften van het collectief. Engeland, met zijn veel grotere hulpbronnen, kon zich alleen staande houden door met kenmerkende vasthoudendheid elk aspect van het Duitse model te imiteren. De kern van het Duitse socialisme ligt echter niet in het marxisme – dat bijproduct van materialisme en industrialisme is slechts een karikatuur ervan. Socialisme wordt niet afgemeten aan het aantal marxistische organisaties, maar is de essentie van de Duitse geest, gebaseerd op arbeid als morele plicht. Deze visie vormt een rode draad door de gehele Duitse, en recenter Pruisische, geschiedenis, zoals Oswald Spengler in *Preußentum und Sozialismus* beschrijft. Hij ziet de oude ordedisciplines in Pruisen voortleven, terwijl bij de Engelsen de Viking-geest van de Noormannen sinds Cromwell overheerst. Dit is niet verrassend. Ons volk had het veel zwaarder dan anderen. Terwijl Franken en Angelsaksen zich konden vestigen op het gekoloniseerde land van het oude Romeinse Rijk, moesten onze voorouders – op enkele gebieden na – hun Lebensraum moeizaam veroveren op zeeën, bossen en moerassen. Zulke arbeid slaagde alleen door hard, collectief werk, waardoor socialisme en de Duitse geest één werden. Misschien overdrijven we met deze stelling; ze geldt niet voor elke Duitse stam of regio, maar wel voor die waar ze actief waren als kolonisten.

De moderne industrialisering – met de kracht van een bergstroom ingevoerd na de heroprichting van het Duitse Rijk, in een koortsachtige poging om op het laatste moment de wereldeconomie te betreden – kon dit wezenlijke kenmerk van de Duitse aard verhullen, maar niet uitwissen. Engeland kende zijn revolutie in 1642, Frankrijk in 1789. Beide schaften de feodale orde af en brachten de burgerij aan de politieke macht, die tot dan toe bijna uitsluitend was voorbehouden aan de adel en de kerk. De politieke doelen van deze nieuwe sociale stand richtten zich op het zoveel mogelijk beperken van de staatsinvloed, die hun economische ambities in de weg stond. In Duitsland was het anders. Eeuwenlang ontbrak een sterke centrale autoriteit, en voordat regionale vorstendommen hun volle ontwikkeling bereikten, waren er al machtige stadstaten waarin de burgerij zich politiek kon uiten. Dit verklaart mede waarom hier geen revolutie plaatsvond zoals in Engeland of Frankrijk – de Boerenoorlog was een opstand van een andere aard. Een tweede reden is dat Duitsland na de Reformatie een Europees strijdperk werd.

Bij nadere bestudering van de motieven achter de Franse Revolutie sluiten we ons aan bij Werner Sombart, die in *Kooplieden en helden* de veelgeprezen doelen van “Vrijheid, Gelijkheid, Broederschap” ziet als echte koopmanswaarden. Ondanks alle opsmuk was het werkelijke doel de sloop van de middeleeuwse sociale orde en de hinderlijke beperkingen daarvan. In plaats van de westerse visie van collectieve arbeid – socialisme – kwam een streven naar maximale, roekeloze persoonlijke ontplooiing – individualisme. Individualisme vormt de basis van het kapitalisme en drijft de geest die wij als ‘joods’ bestempelen en die leeft in de Angelsaks. In deze denkwijze is weinig ruimte voor de staat zoals wij die zien. De staat beschermt burgers; hun levensstijl en activiteiten raken haar verder niet. De Engelse staat is slechts een verzameling privé-individuen.

In Duitse gebieden werd deze visie bekend als het Manchester-liberalisme. Hoewel het in Engeland elke sociale laag doordrong, inclusief de arbeidersklasse – zoals blijkt uit het feit dat Franse arbeiders weinig organisatorisch gevoel hebben en Engelse arbeiders Manchester-liberalisme verkiezen boven pseudo-socialismen zoals marxisme, met circa 1 miljoen marxisten in het Duitse

Rijk, 80.000 in Frankrijk en slechts 38.000 in Engeland, verdeeld over drie groepen, waarbij alle landen in de Tweede Internationale evenveel stemmen hadden (*Sociaaldemocratie: haar doel en prestaties*, Lensch) – lukte dat in Duitsland niet. Integendeel, juist de lagen die elders tegenstanders zijn van sterke staatsmacht, verzoenden zich hier snel met de staat. De tegenstanders van de staat werden – tegen hun eigen belang in – de massa's industriële arbeiders, misleid door het marxisme, grotendeels door joodse invloed. Hoewel er veel aan te merken viel op het Duitse Rijk onder Wilhelm II, vooral zijn culturele oppervlakkigheid en verval, staat één ding vast: het was het enige land waar socialisme vrijwel via de staat was verankerd.

Volgens marxisten en democraten was het een kwaad dat Duitsland geen revolutie kende zoals Engeland of Frankrijk. De revolutie van november 1918 wordt daarom bejubeld als de verlate verwezenlijking hiervan. Maar bij nader inzien betekende deze revolutie geen vooruitgang; ze vormde een obstakel voor de evolutie naar socialisme, omdat ze de staatsmacht ondermijnde ten gunste van vijandige krachten, geworteld in het Manchester-liberalisme en samengevat onder de term 'leenkapitaal'.

Het *Communistisch Manifest*, waarop de sociaaldemocratie nog steunt, bevat de doctrine van de dubbele revolutie. Het stelt dat proletariërs de eerste revolutie steunen om de "vijanden van hun vijanden" te helpen: "In dit stadium vechten proletariërs niet tegen hun eigen vijanden, maar tegen de vijanden van hun vijanden." Volgens de marxistische theorie is de vijand van de proletariër de kapitalist, maar hij bestrijdt diens vijand, dus zijn eigen bondgenoot. Dit manifest, geschreven aan de vooravond van 1848, troost door te suggereren dat pas na de eerste (politieke) revolutie de tweede sociale bevrijding volgt. Zo interpreteerde de sociaaldemocratie de opstand van november 1918: "Vecht tegen het kapitalisme en voor zijn omverwerping." Het resultaat? Een politieke omwenteling ten gunste van het kapitalisme dat marxisten zogenaamd fel bestrijden, en waarvan zij de heerschappij vestigden – een ironie van de geschiedenis.

Hoe kon dit gebeuren? Omdat het socialisme van de sociaaldemocratie niet authentiek was. Het ontsproot uit afgunst, niet uit het hart; het predikte haat in plaats van liefde. Alleen liefde bouwt op, en dit valse socialisme ontaardde in haat en vernietiging. Max Wundt merkt in *Over de geest van onze tijd* op dat het een bespotting van het lot is dat de sociale revolutie, bedoeld om de macht van geld te breken, zelf werd voortgebracht door een geest gekweekt door geldzucht. De "glorieuze" revolutie van november 1918 verzandde in looneisen, verstoken van vooruitgang. In plaats van socialisme bracht het de onbeperkte heerschappij van het kapitalisme en de triomf van het individualisme. Toen het historische moment aanbrak waarvoor de sociaaldemocratie zich decennia had voorbereid, leverde ze geen heldendicht, maar een klucht. Wundt vat dit treffend samen: "Sociaaldemocratie klinkt als een vierkante cirkel. Socialisme overwint het kapitaal, terwijl democratie de definitieve vorm ervan is."

Nu kan het spel opnieuw beginnen; nadat ze de kans om het kapitalisme – Engelands nederlaag – lieten schieten en vlak voor de finish in waanzinnige waan zelfmoord pleegden, kunnen ze herbeginnen – met dezelfde uitkomst. De communistische beweging, ontstaan in oppositie tegen de sociaaldemocratie, vindt haar bestaansreden – zij het niet altijd duidelijk begrepen – in de erkenning van deze zelf toegebrachte nederlaag. Communisten hebben gelijk als ze sociaaldemocraten beschuldigen van het steunen van kapitalisme. De steeds duidelijker alliantie tussen de Rode en Gouden Internationales in het Duitse Rijk bevestigt dit. Sociaaldemocraten bestrijden alleen

nationaal, productief kapitaal, niet het internationale joodse leenkapitaal, dat van andermans arbeid leeft. Ook het communisme faalde echter bij de proef – niet in Rusland, Beieren of Hongarije. Het putte zich uit in vernietiging van betere raciale elementen. Een haatreligie kan niet anders. Socialisme en materialisme zijn onverenigbaar: het eerste is altruïsme, het laatste egoïsme. Materialistisch socialisme leidt tot individualisme.

Individualisme wortelt ook als marxisten de Franse Revolutie van 1789 aanroepen om revolutionair te lijken. Wat heeft dit met socialisme te maken? Niets, tenzij socialisme draait om bloeddorstige ideeën en het ontketenen van lage instincten. Dit is echter waar marxistische agitatoren decennia mee bezig waren. Opvoeding was bijzaak, expansie hoofdzaak. Ze bedreigden volksgenoten met geweld, maar toonden buitenlanders onderdanigheid. Lensch hekelt dit in *Sociaaldemocratie: haar doel en prestaties*: “Geweld speelde een grote rol in fantasieën over sociale revoluties; proletarische dictatuur was altijd nabij. Er was ruimte voor revolutionaire energie, en men genoot van de flitsende ‘bijl’. Het ging om afrekening met de eigen heersende klassen. Maar in de strijd tussen volkeren breekt deze geweldstheorie abrupt af. Hier zouden vreedzame overreding en vrije wil heersen...”

Als er onoverbrugbare verschillen zijn tussen 1789 en 1914, begon de Duitse Revolutie niet op 8 november 1918, maar op 4 augustus 1914, toen een heel volk – geraakt door de vleugels van de Engel des Lots – met heilige huivering vermoedde dat hun geest anders was en daarom gehaat werd. Het herwinnen van deze geest van 1914 is de eerste taak van ons volk en de eerste stap naar hun wederopstanding!

Is dit mogelijk voor ons gedemoraliseerde, door klassenstrijd verdeelde volk? De marxistische massa’s staan niet open voor advies, gehuld in wantrouwen. Toch raken deze zaken hen het meest. Alleen ellende, de grote leraar, kan hen overtuigen. Onze vijanden vergemakkelijken ons werk door hun humanitaire masker voortijdig af te werpen, zichzelf ontmaskerend als bandieten. Zelfs een deel van de rijk-Duitse sociaaldemocraten – de Meerderheidssocialisten – begint, zij het met tegenzin, te beseffen dat het om de slavernij van ons volk gaat, dat wij Duitsers – vooral de arbeidersklasse – slaven moeten worden van fortuinlijker naties.

De marxisten spraken van ‘volkspachters’, waarmee ze bevolkingsgroepen bedoelden die waren uitgesloten van juridische, economische en intellectuele prestaties. Vandaag geldt dit voor ons hele volk tegenover de ‘zegevierende’ naties. Zij zijn de meesters, wij hun bedienden, lijfeigenen, pachters; zij bezitten alles, wij niets; zij baden in overvloed, wij zijn onterfd!

Zo is de huidige stand van zaken. Dit was altijd min of meer zo, totdat het nieuwe Duitse Rijk zijn deel van de wereldrijkdom eiste. In marxistische termen was er altijd een klassenconflict tussen ons volk en fortuinlijker volkeren, veel ernstiger dan intern. Dit wordt nu duidelijker. Ons onvermogen om geopolitiek te denken verhinderde dit inzicht. De politiek begaafde Engelsman wist dit altijd. De Engelse arbeider bewaakt Groot-Brittannië’s voordeel even jaloers als de zakenman. Tijdens de oorlog wierf de Engelse vakbonden fanatiek voor het leger. Lensch merkt in *Sociaaldemocratie: haar doel en prestaties* op over hun nationale solidariteit: “Wat is het doel van deze oorlog (1916) anders dan het handhaven van Engelse klassenheerschappij wereldwijd? Door deze strijd voelt het hele Engelse volk zich solidair als heersende klasse.”

Dit nationale klassenconflict verhindert een ‘wereldrevolutie’, want de Engelse arbeidersklasse offert haar privileges niet op voor een ideaal. Zulke hoop is illusoir.

Wat moet en zal er gebeuren? Onder druk van tegenspoed zal het inzicht in de realiteit wortel schieten bij bredere kringen van ons volk. Zelfs de door marxisme gecorrumpeerde massa's zullen, door verdere ellende onderricht, erkennen dat de Internationale en wereldrevolutie geen hulp bieden, en dat redding alleen uit eigen kracht komt. Dan ontstaat een natuurlijke, duurzame eenheid uit gedeelde perspectieven, en ontwaakt de wil om raciale en economische ketenen te breken!

Alleen tegenspoed kan zo'n mentale ommekeer brengen; het dwingt gedachten in banen die ze anders mijden. Kijk naar de geschiedenis: waarom overspoelden Germaanse stammen het Romeinse Rijk? Niet uit veroveringszucht, maar omdat het thuisland de groeiende bevolking niet kon voeden. De vijftig veldtochten van Duitse koningen tegen Slavische stammen tussen 800 en 1200 waren bedoeld om ruimte te scheppen voor een groeiende bevolking, zonder middelen om de natuur te beheersen. De Duitser had Lebensraum nodig, van natuur of Slaven. Omdat de natuur sterker was, vocht hij tegen de Slaven.

Tijdens de Bevrijdingsoorlogen was Duitsland een boerenland. De bevolking binnen de latere rijksgrenzen (voor Versailles) telde 21 miljoen. In 1850 was dit 35,4 miljoen, in 1900 56,4 miljoen, in 1910 64,9 miljoen. Wat te doen met het overschot? Het landbouwareaal kon deze dichtheid niet aan. Zonder industriële ontwikkeling moest de overtollige bevolking emigreren, vooral naar Amerika, waar ze als politiek onbeduidende cultuurverrijking dienden. De industrie creëerde werk; emigratie nam af en stopte uiteindelijk. Toch kon de bodem de bevolking niet dragen onder de geldende landwetten. Het Rijk importeerde 20% van zijn voedselbehoeften. De steenkoolproductie was 190 miljoen ton per jaar, het verbruik 157 miljoen ton. Twee vijfde van het ijzererts voor de industrie werd ingevoerd.

De Vrede van Versailles bracht zware verliezen. Door het verlies van het Saargebied en kolenleveringen aan Frankrijk, België en Italië blijft slechts 70 miljoen ton kolen over. Opper-Silezië halveerde dit. Lotharingen kostte driekwart van de ijzerproductie, zodat slechts een vijfde van de vredestijdse ijzerbehoefte uit eigen ertsen komt. Met financiële ontberingen en een schandalige belastingdruk, zoals de belangrijkste posten van de rijksbegroting aantonen, volgt een inkrimping van de industrie of een brede verlaging van de levensstandaard, ook voor de helft van de bevolking die in de industrie werkt.

De voedselsituatie is nog nijpender. Verloren gebieden hadden hoogontwikkelde landbouw en lage bevolkingsdichtheid. Hierdoor ging veel voedselvoorziening verloren, en de bevolkingsdichtheid in het Rijk steeg van 120 naar 128. Minstens 10 miljoen mensen zouden het Rijk moeten verlaten om de vooroorlogse levensstandaard te behouden. Nog eens 10 miljoen kwijnen in Oostenrijk, Tsjechië, Polen en Roemenië. Clemenceau's woorden, "Er zijn 20 miljoen Duitsers te veel," zweven in hun meedogenloze wreedheid boven ons.

Waarheen met de overtollige bevolking? Engeland en Amerika kampen met werkloosheid en weren immigratie. Overzeese koloniën zijn weg. Conventionele middelen bieden geen oplossing. De politiek van vervulling – de onderwerping van ons volk aan het Entente-kapitalisme, oftewel joods wereldleenkapitaal – zal ooit eindigen. Dan? Waarschijnlijk bezetten de Fransen delen van het Rijk. Maar Napoleon ontdekte in een ontwapend Spanje (1807) de grenzen van zijn macht.

Het huidige Frankrijk zou niet anders vergaan. De huidige leiders van het Rijk – ooit geleid door Bismarck – beven voor deze mogelijkheid en voor hun resterende macht. Maar het lot is sterker dan mensen, en brengt het moment waarop meer instort dan het Rijk! Als de ijzeren ring van Versailles

breekt, valt ook het joodse wereldkapitalisme, maar alleen na de eerste “Onmogelijk!” uit Duitse monden. Dit luidt een lijdensperiode in voor ons volk. Dat moet worden doorstaan, want redding vereist offers. Dan breekt het tijdperk van het nationale socialisme aan. De toekomst is ervoor bestemd. Het zal het nieuwe, authentieke Duitse Rijk stichten, dat eerst de landkwestie en de heimstättenkwestie moet oplossen, zodat de Duitser weer vrij op vrije grond staat!

Twijfels rijzen: waar komt het land vandaan? Zoveel mogelijk uit het huidige Rijk. Maar als de Lebensraum te krap wordt, zal ons volk, gedreven door noodzaak, naar het oosten moeten, zoals onze voorouders. Het bolsjewisme heeft de bevolking daar uitgedund.

Het verlies van industrie is niet het ergste, want het hoeft anderen niet te bevoordelen. Wat heeft Tsjechië gewonnen door de plundering van Oostenrijks industrie? Veel ogenschijnlijk waardevolle zaken hebben slechts nominale waarde. Echte waarde ligt in de arbeidsmacht en de ongebroken wil van een volk om te leven. Beide lijken verloren, maar zijn het niet. De aanstaande ijzeren ontberingen zullen ze opnieuw doen ontwaken.

We kijken onbuigzaam naar de toekomst. Hoewel ver en in nevelen gehuld, zien we ons doel oprijzen: een vrij, sociaal Pan-Germania! Het voorbereiden van deze schepping met vurig hart en volhardende wil, standvastig en vol vertrouwen, is de plicht van het nationale socialisme!

Zweiter Teil.

Werdegang und Urkunden des nationalen Sozialismus.

Deel II

Ontwikkeling en documenten van het nationale socialisme

Inleiding

Nationale socialisme is veel meer dan slechts het programma van een politieke partij. Het is geen kunstmatige constructie of de bedenksels van een intellectueel of ambitieuze carrièremaker. Als dat zo was, zou de beweging die zijn vaandel draagt allang zijn bezweken onder de stormen die haar hebben geteisterd. In plaats daarvan heeft ze deze doorstaan en keer op keer de stormvlag opnieuw geplant, vaak te midden van puinhopen. Het nationale socialisme is een wereldbeeld. Het kan uitstekend bestaan zonder de nationaalsocialistische partij en heeft dat ook gedaan, zoals onze eerdere observaties aantonen. Hoewel het in zijn zuiverste vorm onder ons volk is ontstaan, bleef het nooit beperkt tot hun grenzen. Vergelijkbare bewegingen en fenomenen zijn elders opgekomen en ontstaan zelfs vaker bij andere volkeren. Men kan eerlijk stellen dat alleen bij ons volk het vreemde marxisme – dat in feite geen socialisme is – de massa's heeft kunnen winnen, terwijl socialisten van andere volkeren consequent nationale socialisten waren en zijn, in meer of mindere mate.

Ons wordt verweten dat we geen doctrinair systeem hebben zoals het marxisme. Maar is dat noodzakelijk? Wat onze voorvaderen hebben gesmeed en gecreëerd, en wat denkers als Fichte, Friedrich List en Adolf Wagner hebben onderwezen, was niets anders dan nationale socialisme. We zouden het ook Duits socialisme kunnen noemen, omdat de ideeën en gevoelens die erin leven met geen ander volk zo nauw verweven zijn als met het onze. Wat andere volkeren 'socialisme' noemen, verschilt fundamenteel van onze betekenis; hun interpretatie is meer oppervlakkig dan inhoudelijk, meer een imitatie dan een innerlijke noodzaak.

Elke beweging heeft tijd nodig; haar historische moment breekt uiteindelijk aan. Om effectief te zijn, heeft een beweging een instrument nodig dat volledig en zonder voorbehoud tot haar beschikking staat. Een inspirerend idee alleen volstaat niet. Dit idee vormt weliswaar de kern, maar het heeft een vat nodig. De Duitse Nationaalsocialistische Partij is dat instrument, het vat dat het vult. Niet het enige, natuurlijk, want naast de politieke beweging opereren vakbonden en coöperaties op dezelfde grondslagen. Hoewel deze vaak politiek neutraal zijn en niet direct met de partij verbonden, volgt hun werk – bewust of onbewust – dezelfde lijnen, zodat ook zij als instrumenten van het nationale socialisme kunnen worden gezien.

Hoe heeft het concept van nationale socialisme – eerst onbewust, later helder en bewust – zijn belichaming gevonden in deze beweging, die wordt beschouwd als de drager van haar wil? Een korte historische terugblik kan verhelderend zijn.

De ontwikkeling van nationale socialisme

Het Sudetenland van het oude Oostenrijk vormde de bakermat van het Duitse nationale socialisme. Hoewel Naumann en Damaschke in de jaren 1890 probeerden een nationaalsocialistische partij op te richten in het Duitse Rijk, vond de werkelijke ontwikkeling later plaats en bleef het grotendeels een experiment, omdat het met ontoereikende middelen werd uitgevoerd. De strijd tegen het vreemde marxisme kan niet worden gevoerd door een vage sociale beweging, mogelijk nog doordrongen van vreemde elementen, maar alleen door een strikt volks en socialistische beweging. Deze moet het grotere geheel overzien en in zekere zin revolutionair zijn. Als zij, vanuit een helder inzicht in de drijvende krachten van het economische leven, een economische revolutie afwijst en kiest voor hervorming, is er één ding dat zij nooit mag verwerpen: een spirituele en – gezien de huidige omstandigheden – politieke revolutie. En zij mag niet terugdeinzen voor strijd! Hiermee wordt geen oppervlakkige strijd met woorden bedoeld, maar de toewijding van de gehele persoonlijkheid, dat wil zeggen iemands leven, wanneer het moment dat vraagt. Socialisme is niet vreedzaam; het kan en mag dat niet zijn. Vreedzaamheid is het ideaal van behoudende burgers, niet van socialisten!

De Duitse nationaalsocialistische beweging ontstond in het conflictrijke Sudetenland. Geboren uit etnische strijd, evolueerden haar doelen mettertijd naar economische en spirituele strijd. Eind jaren 1880 verschenen lokale Duits-nationale arbeiders- en ambachtsverenigingen, eerst in Duits-Bohemen, daarna in Moravië en Silezië. Aanvankelijk waren deze noch vakbondsgericht, noch politiek van aard, maar vooral beschermende organisaties tegen de toestroom van Slavische – voornamelijk Tsjechische – arbeidskrachten in Duitse vestigingsgebieden. Dit werd veroorzaakt door Duitse ondernemers, gedreven door een mammonistische geest, die goedkope arbeidskrachten binnenhaalden zonder verzet van sociaaldemocraten, ondanks hun internationalistische pleidooien voor gelijkheid en rechtvaardigheid. Duitse zakenlieden en sociaaldemocraten bevorderden de aanwezigheid van Tsjechische minderheden in het Duitse vestigingsgebied van het Sudetenland.

Bij de oprichting van de Duits-nationale arbeidersbeweging waren de boekbinder Ludwig Vogel, die dertig jaar geleden overleed, en de letterzetter Ferdinand Burschofsky, die nog steeds actief is in de beweging, momenteel als gemeenteraadslid en letterzetter in de Noord-Moravische stad Hohenstadt. Politiek gezien belandde de beweging, zoals te verwachten, in de invloedssfeer van de Al-Duitse Partij onder Schönerer. Eind jaren 1890 werd geprobeerd de tot dan toe losjes verbonden arbeidersverenigingen te bundelen in een uniforme organisatie. Deze inspanning, waarvoor vooral Burschofsky zich met volle energie inzette, slaagde, en in 1898 werd de Mährisch-Trübauer Verband opgericht. Helaas had deze geen lang leven; al in 1902 ging hij ten onder door een conflict binnen de Al-Duitse Partij tussen Wolf en Schönerer.

Uit de puinhopen moest iets nieuws worden opgebouwd. Als burgerlijke kringen onze beweging vandaag verwijten dat we onze kerntaak – het winnen van de Duitse handarbeider – niet of slechts gebrekkig vervullen, laten zij dan worden herinnerd aan het Wolf-Schönerer-conflict en aan het feit dat de zogenaamde steun van de bourgeoisie, hoog in hun eigendomsposities, zich hoogstens beperkte tot onhandige verklaringen van goede wil, die trouwens nooit werden gevraagd. Telkens wanneer het moment om de beweging met daden te ondersteunen aanbrak, vormde de bourgeoisie eerder een obstakel en voegde daar nog de belediging aan toe door Slavische arbeiders in dienst te nemen en door hun betreurenswaardige gebrek aan sociaal inzicht. Vooral gemeentelijke instanties, met hun nepotisme en vriendjespolitiek, waren vaak een bolwerk van deze burgerlijk-reactionaire

opvattingen. De enige politicus van naam met oprecht begrip voor de situatie van zijn armere volksgenoten was Georg Schönerer, die in 1921 overleed. Hij, de belangrijkste wegbereider van de volksbeweging, zal altijd door ons in de hoogste achting worden gehouden.

De weinig verheffende toestanden in de Al-Duitse beweging, oorspronkelijk bedoeld als een volksbeweging, leidden onvermijdelijk tot de ontwikkeling van een unieke politieke en vakbondsgerichte stroming. Deze bereikte haar voltooiing in 1904 met de oprichting van de "Duitse Arbeiderspartij". In haar beginselen, het zogenaamde Trautenau-programma van 1904, eiste de partij – zoals de nationale socialisten nu doen – een gedeeltelijke socialisatie in de vorm van economische nationalisering en provincialisering. Dit programma kan met recht socialistisch worden genoemd.

De partij boekte aanvankelijk weinig vooruitgang. De oorspronkelijke basis, de handarbeiders verenigd in de Mährisch-Trübauer Verband, was na diens uiteenvallen grotendeels uiteengedreven. De intellectuele arbeiders stonden voornamelijk achter K.H. Wolf in het vrije Al-Duitse, later Duits-radicale, kamp. Pas in 1909 verbeterde de situatie. Een aantal intellectuele arbeiders met een vakbondsachtergrond sloot zich aan bij de partij, voornamelijk uit de Duits-radicale beweging. Dit waren de "jonge honden", jonge en energieke leden van de partij, die inmiddels de middelbare leeftijd hebben bereikt. In 1911 veroverde de partij drie zetels in de Oostenrijkse Rijksraad (Knirsch, Fahrner, Seidl†); in 1913 won ze nog drie zetels in de Moravische Landdag (Jung, Prayon†, Rogelböck†).

In 1912 werd serieus overwogen om de partijbeginselen te herzien en uit te breiden. Jung kreeg de taak om het voorbereidende werk te doen. Tijdens de Iglau-partijconferentie van 1913 werd het programma verbreed en verdiept, hoewel niet zo ver als de rapporteur wenste, die al toen pleitte voor de opname van land- en monetaire hervormingen (de strijd tegen grondrente en rente) in de partijbeginselen. In 1918 – in de tussentijd konden geen partijconferenties plaatsvinden – gebeurde dit eindelijk; tegelijkertijd weerspiegelde de adoptie van de nieuwe partijnaam het nu duidelijker socialistische karakter. De uitbraak van de oorlog trof de partij net toen ze begon met een brede uitbreiding van haar afdelingen in Moravië en Silezië, een inspanning die door de oorlog hier en elders tot stilstand werd gebracht.

In 1915 sneuvelde Rijksraad-afgevaardigde Seidl, de krachtigste spreker van de partij, als militair vrijwilliger aan het oostelijke front. Ook Prayon overleed dat jaar. Van de leidende functionarissen bleven alleen Gattermayer en Jung over; al het werk rustte op hun schouders. Er was weinig ruimte voor organisatorische activiteit, vooral omdat de een in Wenen woonde, de ander in Iglau, en beiden overbelast waren met werk. Het was een zware tijd, maar de partij hield stand. Wanneer een van de andere leidende functionarissen kortstondig verlof kreeg van het front, werden conferenties gehouden. In 1915 stelde Jung, na een dergelijke bijeenkomst, het ontwerp voor een Wet op Soldatenheimstätten op, zoals te vinden in de eerste editie van dit boek. In november van dat jaar schreef hij het Memorandum van de Duitse Arbeiderspartij, dat alles samenvatte wat de partij te zeggen had over de volks- en sociaaleconomische reorganisatie van Oostenrijk. Dit memorandum werd op 12 december 1915 aangeboden aan toenmalig minister-president Stürgkh.

In mei 1917 kwam de Oostenrijkse Rijksraad na een onderbreking van meer dan vier jaar opnieuw bijeen. Door Seidls dood was de partijvertegenwoordiging geslonken tot Knirsch en Fahrner. In deze

vergadering, die duurde tot de ineenstorting van het keizerrijk, diende Knirsch op 3 juli 1917 een belangrijk wetsvoorstel in, dat de oprichting van soldatenheimstätten betrof, gebaseerd op het ontwerp van Jung uit 1915. Een tweede voorstel, voor de reorganisatie van de staat volgens etnische vestigingsgebieden – wat volks zelfbestuur of nationale autonomie inhield, zoals beschreven in het Memorandum – kwam niet verder dan de Duitse Nationale Vereniging, zoals vermeld in het Parlementaire Verantwoordingsverslag van 1918. Een voorstel van Fahrner op 1 juli 1917 eiste de herontwikkeling van economische centra. Op 23 januari 1918 hield Knirsch een uitvoerige toespraak in de Rijksraad tegen de haatuitbarstingen tegen het Duitse Rijk en anderen, die met stilzwijgende steun van de regering plaatsvonden.

Dit alles zorgde ervoor dat de Duitse Nationaalsocialistische Partij de enige Duits-volkse partij van het oude Oostenrijk was die de ineenstorting van de staat overleefde. Op 21 oktober 1918 deed afgevaardigde Knirsch in de constituerende Nationale Vergadering van Duits-Oostenrijk een oprechte belofte aan het Pan-Germania – in scherp contrast met de deels afwijzende, deels vage verklaringen van partijvoorzitters van de Christelijk-Sociale, Sociaaldemocratische en Duits-Nationale bourgeoisie, die geen van allen het idee van een Donaufederatie of het Habsburgse Rijk wilden loslaten.

Knirsch's historisch belangrijke verklaring, evenals een tweede, even gewichtige toespraak op 1 juni 1920 in de Volksvergadering in Praag, zijn opgenomen onder "Documenten van nationale socialisme" in het volgende hoofdstuk. Ondertussen waren in het Duitse Rijk twee gelijksoortige groepen ontstaan – de Duitse Socialisten en de Beierse Nationale socialisten. Op 7 en 8 augustus 1920 verenigden alle nationale socialisten van Duits-Oostenrijk, het Duitse Rijk en Tsjechië zich in Salzburg tot de **Nationaalsocialistische Partij van het Duitse Volk**. In 1921 begon de beweging zich zelfs vanuit Bielitz naar Polen te verspreiden. Het volgende hoofdstuk beschrijft de leidende beginselen van de hele beweging, evenals de belangrijke beraadslagingen en resoluties. Het ontwerp voor een Wet op Soldatenheimstätten en de volledige Leidende Beginselen van de Duits-Oostenrijkse en Sudeten (Tsjechoslowaakse) Partijgroep zijn te vinden in de eerste editie van dit boek.

Documenten van nationale socialisme

Leidende beginselen van de Nationaalsocialistische Partij van het Duitse Volk

(Vastgesteld op het Congres van Interstatelijke Vertegenwoordigers op 7 en 8 augustus 1920 in Salzburg)

De Duitse Nationaalsocialistische Partij streeft naar de verheffing en bevrijding van de Duitse arbeidersklassen uit economische, politieke en spirituele onderdrukking, en naar hun volledige gelijkwaardigheid in alle aspecten van het volks- en staatsleven. Ze verklaart zich onvoorwaardelijk verbonden aan de culturele gemeenschap en het lotsverbond van het Duitse volk en is ervan overtuigd dat de arbeider alleen binnen de natuurlijke grenzen van zijn volkdom de volle waarde van zijn arbeid en intelligentie kan verwezenlijken. Daarom verwerpt de partij samensmelting op een multinationale basis als onnatuurlijk. Een verbetering van economische en sociale omstandigheden is alleen mogelijk door samenwerking van alle arbeiders op de bodem van hun eigen volk. Niet revolutie en klassenstrijd, maar doelgerichte, creatieve hervormingsarbeid kan de huidige onhoudbare sociale omstandigheden overwinnen. Privé-eigendom op zichzelf is niet kwaadaardig, voor zover het voortkomt uit eigen eerlijke arbeid, de arbeid dient en in omvang beperkt blijft om het algemeen welzijn niet te schaden. We verwerpen echter alle vormen van onverdiende inkomsten, zoals grondrente, rente en woekerwinsten die uit de ellende van medemensen worden geperst. Tegen deze pleiten we krachtig voor de waarde van productieve arbeid! De particuliere economie kan nooit volledig of met geweld worden afgeschaft, maar naast deze moeten vormen van sociaal eigendom bestaan en steeds verder worden uitgebreid. We pleiten onvoorwaardelijk voor de overdracht van alle grootschalige kapitalistische ondernemingen die private monopolies vormen naar het bezit van de staat, provincie (volks zelfbesturende lichamen) of gemeente. We zien de leidende beginselen voor toekomstige vooruitgang in de doelgerichte omzetting van alle andere ondernemingen in coöperatief eigendom door stapsgewijze vergroting van de winstdeling voor allen die erin werken, zowel fysiek als intellectueel. De Nationaalsocialistische Arbeiderspartij is de klassenpartij van productieve arbeid. Ze vertegenwoordigt de belangen van alle eerlijke, productieve arbeid in het algemeen. Het is een vrijheidslievende en strikt volks partij en bestrijdt daarom alle reactionaire tendensen, alle kerkelijke, adellijke en kapitalistische voorrechten, en bovenal de overweldigende macht van de joodse commerciële geest in alle gebieden van het openbare leven. Het doel is de invloed van werk en vaardigheid in staat en samenleving; het middel daartoe is de economische en politieke eenheid van het werkende Duitse volk.

Daarom eisen we:

1. Samenvoeging van het gehele gebied van Duitse vestiging in Europa tot een democratisch, sociaal Duits Rijk, met de krachtigste bescherming voor al onze volksgenoten in gebieden die door vreemde volkeren worden beheerst;
2. Gelijk en algemeen kiesrecht in provincies en gemeenten na hun voorafgaande volksbeveiliging; oprichting van tweede parlementaire kamers op basis van beroepsvertegenwoordiging;
3. De morele vernieuwing van ons volk en de ontwikkeling van hun religieuze leven in de Duitse geest;

4. Bescherming tegen elke inmenging in de uitoefening van nationale rechten, in het bijzonder tegen het gebruik van loonvoorwaarden en arbeidsvoorwaarden om persoonlijke rechten op zelfbeschikking te beperken;
5. Bestrijding van partijheerschappij, in het bijzonder door de invoering van volksraadplegingen (referenda) voor alle verstrekkende wetten in Rijk, staat en provincie; oprichting van een Volksleger.

Resoluties van het Congres van Interstatelijke Vertegenwoordigers van de Nationale socialisten van Groot-Duitsland in Linz

(13 en 14 augustus 1921)

De resoluties van het Linz-congres zijn gebaseerd op besluiten van de Sudetenland-partijconferentie in Troppau van 25 tot 27 september 1920. Tijdens deze conferentie stelde Max Karg voor om de woorden "de Duitse Nationaalsocialistische Partij is geen nauwe klassenpartij" te vervangen door "de Duitse Nationaalsocialistische Partij verbindt zich aan het klassenstandpunt van productieve arbeid". Jung stelde voor om de woorden "en klassenstrijd" te schrappen. Jung verklaarde verder: "In het economische leven staan slechts twee grote groepen tegenover elkaar: de ene verricht productieve arbeid, de andere ontvangt onverdiende inkomsten. De Duitse Nationaalsocialistische Partij verklaart dat zij zich verbindt aan het klassenstandpunt van productieve arbeid. Ze is daarom een klassenpartij. In haar opvatting omvat 'klasse' echter niet een eng gedefinieerde beroepscategorie, zoals alleen fysieke en intellectuele arbeiders; 'arbeiders' zijn volgens haar allen die leven van de verdiensten van hun eigen eerlijke – intellectuele of fysieke – arbeid, met andere woorden de gehele massa van economisch kwetsbaren onder ons volk. De partij verklaart verder dat zij staat op de grond van klassenstrijd, voor zover dit de confrontatie tussen productieve arbeid en onverdiende inkomsten betekent. Deze strijd moet echter niet door sociale revolutie, maar door hervormingen ten gunste van productieve arbeid worden beslist. Op basis van deze overwegingen mandateert de partijconferentie de volledige partijleiding om ervoor te zorgen dat alle nationaalsocialistische groepen deze positie aanvaarden en dat deze duidelijk en krachtig wordt uitgedrukt in de Leidende Beginselen van de Nationaalsocialistische Partij van het Duitse Volk."

Aanvulling op de Leidende Beginselen voor de invloedssfeer van de Tsjechoslowaakse staat

De volgende resoluties, opgesteld op 25 augustus 1919 tijdens een gezamenlijke bijeenkomst van de provinciale partijleidingen van Bohemen, Moravië en Silezië, en goedgekeurd op de partijconferentie in Dux op 15 en 16 november 1919, vormen een aanvulling en verduidelijking van de bestaande Leidende Beginselen.

I. Politieke verklaring Aanhankelijkheid aan het recht op zelfbeschikking – De eis voor zelfbestuur van etnisch afgebakende gebieden

Tijdens de gezamenlijke bijeenkomst van 25 augustus 1919 in Aussig verklaarden de Boheemse, Moravische en Silezische partijleidingen van de Duitse Nationaalsocialistische Partij: Met volledige minachting voor het luid en plechtig verkondigde 'recht op zelfbeschikking' is ons volk tegen hun wil

opgeofferd aan Tsjechisch imperialisme. Bijna 4 miljoen Duitsers zullen – daar bestaat geen twijfel meer over – worden opgenomen in de Tsjechoslowaakse staat. Bedrogen door partijen met een internationalistische oriëntatie hebben de Duitsers zichzelf ontwapend. Gezien de huidige situatie rest niets anders dan te buigen voor deze heerschappij, die gebaseerd is op de militaire macht van de Entente. Het minste dat kan worden gedaan om het leven in deze staat draaglijk te maken voor ons Duitsers, is het verlenen van volledig zelfbestuur op basis van nationaal afgebakende gebieden. We roepen het Duitse volk in het Sudetenland op om de hoop niet op te geven. Een volk met onze kracht en culturele prestaties kan in een ongelukkig moment overweldigd worden, maar niet permanent onderworpen. Spirituele en morele zuivering, economische revitalisering en eenwording in organisaties gebaseerd op nationale en sociale zelfhulp zullen de weg banen voor onze volksvernieuwing.

II. Tegen het nationalisatiebeleid

Het nationaalsocialistische programma pleit voor de overdracht van grote industriële ondernemingen met een monopolistisch karakter, die schade kunnen toebrengen aan het algemeen welzijn, naar het bezit van de staat, provincie of gemeente. Daarnaast beoogt het de onteigening van grote landgoederen door de staat en hun verdeling in kleine en middelgrote boerderijen. De specifieke nationale omstandigheden binnen de regio van de Tsjechoslowaakse staat, evenals de positie van onze partij met betrekking tot de vitale levensbehoeften van ons volk, maken het onze plicht om al deze fundamentele eisen te herzien. De gezamenlijke bijeenkomst van de Boheemse, Moravische en Silezische partijleidingen van de Duitse Nationaalsocialistische Partij, gehouden op 25 augustus 1919 in Aussig, verklaart dat de partij elke vorm van economische nationalisatie binnen de Tsjechoslowaakse staat krachtig afwijst. In plaats daarvan moet nationalisatie primair worden vervangen door municipalisatie en secundair door provincialisering, waarbij "provincie" alleen nationale, zelfbesturende gebieden aanduidt. De partij zet zich in voor een royale landhervorming die in het bijzonder gericht is op het geworteld laten voelen van de beroepsbevolking aan hun thuisbodem; dit is de beste manier om Duitse arbeid en de Duitse werkplek binnen Duits grondgebied te beschermen. Evenzo moeten arbeiders (zowel fysieke als intellectuele) een aandeel in de winst van hun ondernemingen krijgen, waardoor ze belang hebben bij de inkomsten.

III. Nationaal-cultureel werk Een overzicht van al het volks- en culturele werk

De wanhopige situatie van het Duitse volk binnen de Tsjechische staat maakt het essentieel dat zij al hun intellectuele, culturele en economische krachten bundelen. Elke verdeeldheid moet worden vermeden. Om deze reden acht de gezamenlijke bijeenkomst van de Boheemse, Moravische en Silezische partijleidingen van de Duitse Nationaalsocialistische Partij, gehouden op 25 augustus 1919 in Aussig, het noodzakelijk om haar standpunt als volgt te verklaren: Op het gebied van volks-cultureel werk wordt de eenwording van alle beschermende verenigingen en organisaties die zich inzetten voor de nationale opvoeding van het volk als essentieel beschouwd; deze eenwording zou moeten plaatsvinden binnen een Duitse culturele vereniging. Haar taak zou zijn om het gehele nationale leven van ons volk fundamenteel te verrijken. Bovendien mag het belang van de economische kwestie niet worden over het hoofd gezien. Ons economische leven moet door en door nationaal worden. Hiertoe is het noodzakelijk om het monetaire systeem op een volksbasis te organiseren en, boven alles, alle banken die overwegend Duits zijn in beheer en lidmaatschap te consolideren in één enkele bank. Deze bank mag echter niet de machtswellust van individuele

kapitalistische groepen dienen. Ze moet een echte Volksbank zijn, gevestigd op de breedst mogelijke democratische basis. Haar doel is het verzamelen en verstrekken van alle financiën die nodig zijn voor ons nationale-economische leven.

Grondwettelijke verklaring van de Duitse Nationaalsocialistische Partij

(Uitgesproken op 21 oktober 1918 in de constituerende Nationale Vergadering van Duits-Oostenrijk in het Weense Landhaus door afgevaardigde Hans Knirsch)

"Wij nationale socialisten verwerpen van meet af aan het idee om Duits-Oostenrijk te verenigen met een confederatie van de Slavische staten die voortkwamen uit het oude Oostenrijkse Rijk. In het nationale, sociale en culturele belang eisen we in plaats daarvan de grondwettelijke aansluiting van Duits-Oostenrijk bij het Duitse Rijk als een federale staat. De regeling van diplomatieke en handelsbetrekkingen met onze nieuw gevormde buurstaten kan alleen worden uitgevoerd met inachtneming van de collectieve belangen van het gehele Germanendom; dit moet daarom de zorg zijn van alle federale staten die verenigd zijn binnen het Duitse Rijk. Alleen in een verenigd Duits rijk kunnen wij, Duitsers van de Oostmark, hopen die staatssocialistische beginselen te verwezenlijken die de wonden van deze oorlog zullen helen en ons 80 miljoen volk naar een welvarende toekomst van werk en activiteit zullen leiden. Lang leve het vrije, sociale Pan-Germania!"

Grondwettelijke verklaring van de Duitse Nationaalsocialistische Arbeiderspartij

(Uitgesproken op 1 juni 1920 in de Tsjechoslowaakse Nationale Vergadering in Praag door afgevaardigde Dr. Rudolf Jung)

"Na de ineenstorting van Oostenrijk hebben de Rijksraadsleden, gekozen na de invoering van algemeen, gelijk en direct kiesrecht en vertegenwoordigers van de Duitse gebieden van het Sudetenland, gebruikgemaakt van het recht op zelfbeschikking dat door de Geallieerde en Geassocieerde Mogendheden zo plechtig werd verkondigd. Met unanieme instemming van de bevolking vormden zij de provincies Duits-Bohemen, het Sudetenland, Duits-Zuid-Moravië en het Boheemse Woud. Deze gebieden spraken zich even unaniem uit voor annexatie bij Duits-Oostenrijk. In strijd met deze uiting van de wil van het gehele Sudeten-Duitse volk en in strijd met elk beginsel van internationaal recht werden deze gebieden echter met geweld bezet – deels onder de titel van een macht verbonden met de Entente, deels met verwijzing naar de wapenstilstand van 4 november 1918. Door het Vredesverdrag van Saint-Germain werden ze opgenomen in de Tsjechoslowaakse Republiek onder het voorwendsel – dat ingaat tegen alle historische feiten – dat deze Duitse provincies zich uit eigen 'vrije wil' bij de nieuwe staat hadden aangesloten. Deze opname werd openlijk uitgevoerd met minachting voor het recht op zelfbeschikking van de Geallieerde en Geassocieerde Mogendheden. Vertegenwoordigers van de genoemde gebieden werden niet betrokken bij het Verdrag van Saint-Germain. Ze werden niet geraadpleegd, en hun protesten en waarschuwingen werden niet gehoord. De Sudeten-Duitsers werd ook de mogelijkheid van een vrije volksstemming over hun nationale aansluiting ontzegd. Wij, Duitse nationale socialisten, verklaren hierbij voor de wereld, op het moment dat we de Nationale Vergadering van de Tsjechoslowaakse Republiek betreden, dat de bepalingen van het Vredesverdrag van Saint-Germain met betrekking tot

de inrichting van het nationale grondgebied van de Tsjechoslowaakse Republiek een monstruoze historische leugen vormen en dat we dit verdrag nooit als een rechtsbron zullen erkennen. De voortzetting van het onrecht tegen het Duitse volk belemmert de wereldvrede en de economische vernieuwing van Europa; alleen door de vrije wil van een volk kunnen staatsverbanden worden gevormd die een veilige basis bieden voor sociale wederopbouw en de uitwisseling van culturele verworvenheden. We zullen te allen tijde onze stem verheffen op de bodem van de Tsjechoslowaakse staat en in haar eerste gekozen parlement ter ondersteuning van deze overtuiging, en we zullen al onze krachten inzetten voor de inherente rechten en onafhankelijke bestaansvorm van ons volk, totdat zij hetzelfde recht hebben als andere volkeren: het recht op vrije zelfbeschikking. Onze deelname aan de wetgevende macht van deze staat zal onze juridische visie op geen enkele manier compromitteren. Het welzijn van ons volk en het bereiken van hun vrijheid zullen onze hoogste wet zijn!”

Es lebe das freie, soziale Alldeutschland!“

Dritter Teil.
Ziele des nationalen Sozialismus.

Deel III
Doelen van het nationale socialisme

Inleiding

De toelichtingen in dit deel worden voorafgegaan door de kerndocumenten van het nationale socialisme. Dit zijn voornamelijk de Leidende Beginselen van de Nationaalsocialistische Partij van het Duitse Volk, oftewel de richtlijnen voor de partijgroepen in het Duitse Rijk, Oostenrijk, Tsjechië en Polen, en de Grondwettelijke Verklaring die in 1918 werd uitgesproken tijdens de constituerende Nationale Vergadering van Duits-Oostenrijk. Daarnaast is er de Aanvulling op de Leidende Beginselen voor de invloedssfeer van de Tsjechoslowaakse staat, die eveneens van toepassing is op Polen en andere multinationale staten die voortkwamen uit de vredesdictaten. De verdragen van Versailles, Saint-Germain en Trianon leidden grotendeels tot de schending van het recht op zelfbeschikking en de balkanisering van Centraal-Europa en West-Oost-Europa. Eén Oostenrijk-Hongarije werd verbrijzeld om plaats te maken voor meerdere kleinere staten. Deze aanvulling vloeit daarom logisch voort uit de Leidende Beginselen, die een nationale, verenigde staat als doel stellen. Voor nationale socialisten is dit even vanzelfsprekend als de Grondwettelijke Verklaring van 1918. Niets is echter zo evident dat het buiten het kader van onze beweging valt. Te vaak hebben we te maken gehad met toevallige of opzettelijke misinterpretaties. Omdat we helderheid als eerste voorwaarde zien voor een succesvolle Duitse volkspolitiek, hebben we alle belangrijke verklaringen van onze beweging zorgvuldig uiteengezet. Hiermee willen we niet alleen nationale socialisten, maar ook anderen duidelijk maken dat onze beweging standvastig en gericht haar doelen nastreeft. Om die reden wordt ook de Grondwettelijke Verklaring die werd uitgesproken in de Nationale Vergadering van Praag aangehaald.

Het politieke doel van de nationaalsocialistische beweging is, zoals eerder vermeld, de nationale, verenigde Duitse staat, oftewel Pan-Germania. Dit Pan-Germania moet een staat zijn van de Duitsers, vrij en sociaal. Het moet vrij zijn van alle vreemde invloeden, of die nu van binnen of buiten de grenzen komen, en sociaal, dat wil zeggen doordrongen van gelijke liefde en rechtvaardigheid voor al zijn burgers. Met deze doelen overstijgen we het beperkte kader van een politieke partij. Nationale socialisme is, zoals eerder gesteld, niet slechts het programma van een politieke partij. Het streeft eenvoudigweg naar een hervorming van het leven zelf. De doelen liggen daarom op politiek, cultureel en economisch vlak, maar altijd binnen de grenzen van ons eigen volk. Hoe andere rassen hun samenlevingen willen inrichten, gaat ons niet aan, zolang ze ons niet hinderen in de onze. We hebben geen intentie om hen te regeren of op te voeden, maar we laten ook niet toe dat zij ons de les lezen of misbruiken.

Samengevat streven we naar niets meer dan wat denkers als Fichte, Freiherr vom Stein of Friedrich List zich ten doel stelden. Dit kan in enkele woorden worden uitgedrukt: de werkgemeenschap van allen die produceren, of – als we de weliswaar onvolmaakte, maar nog steeds gangbare term ‘volksgemeenschap’ willen gebruiken – de verzoende volksgemeenschap.

In de volgende hoofdstukken, waarin we onze Leidende Beginselen verder uitwerken, zal deze bewering worden onderbouwd. Onze woorden zijn gericht aan het gehele volk, of ze nu vriend of vijand zijn. Ze zijn vooral bedoeld voor hen wier denken en voelen overeenkomt met het onze, of daar ten minste op lijkt: alle nieuwkomers in de inspanningen voor vernieuwing en consolidatie, de jeugdverenigingen, de gymnasten en de studerende jeugd. Jullie zijn bevlogen, zoals iedereen moet zijn die met ons de uitdagende weg wil bewandelen, ver verwijderd van het gebaande pad van

gewoonte en gemak. Aan de basis van onze overwegingen ligt onze toewijding aan het volkdom, want in onze betekenis van het woord staat ‘nationaal’ gelijk aan ‘volks’.

Onze toewijding aan het volkdom

De Nationaalsocialistische Partij verklaart zich onvoorwaardelijk verbonden aan de culturele gemeenschap en het lotsverbond van het gehele Duitse volk. Ze is ervan overtuigd dat een arbeider alleen binnen de natuurlijke grenzen van zijn volkdom de volle waarde van zijn arbeid en intelligentie kan verwezenlijken. Daarom verwerpt de partij samensmelting op multinationale basis als onnatuurlijk.

Deze woorden staan in onze Leidende Beginselen. Wat betekenen ze voor ons? Vertegenwoordigers van de zogenaamde burgerlijk-nationalistische stroming beweren te staan voor wat zij 'puur nationalisme' noemen. Ze stellen dat beroeps- of klassenkwesties niet verbonden mogen worden met de toewijding aan het volkdom, om dit niet te bezoedelen. Daarom noemen ze hun politieke partijen bij voorkeur 'volkspartijen' en benadrukken ze dat elke volksgenoot daarin acceptatie en vertegenwoordiging vindt. Tegelijkertijd noemen ze deze partijen echter 'burgerlijk', en daarin schuilt een tegenstrijdigheid. In deze tijd is het begrip bourgeoisie als klasse net zo absurd als de arbeidersklasse van de marxisten – een term die zij in wezen alleen op handarbeiders betrekken. Klassenscheidingen moeten tegenwoordig anders worden beoordeeld dan vier of vijf decennia geleden. Toch wordt het woord 'bourgeoisie' nog steeds gebruikt, en het heeft nog betekenis. Tegenwoordig betekent burgerlijk vasthouden aan de heersende opvattingen over eigendom en de verdeling daarvan. Concreter gezegd: het houdt een strikte aanhankelijkheid in aan het Romeinse recht, vooral het grondrecht, aan private monopolies op natuurlijke hulpbronnen en aan renteslavernij. In spirituele zin betekent het loyaliteit aan het materialisme en daarmee aan de joodse geest. Aanhangers van deze stroming vertegenwoordigen daarom niet alleen de volledige herstelling van de vroegere economische orde, maar ook, in grote mate, de restauratie van de oude staatsorde met haar Romeins-joodse centralisme. Dit zogenaamde pure nationalisme bevat dus elementen die de zuiverheid ervan aanzienlijk vertroebelen.

Een andere groep, de burgerlijk-democraten, staat voor democratie in haar overwegend verwesterde vorm, namelijk de heerschappij van de geldzakken. Hierdoor zijn zij altijd de trouwste schilddragers geweest van de joden in hun streven naar wereldheerschappij – een streven dat te laf is om openlijk eisen te stellen en zich daarom verschuilt achter allerlei beschermende barrières. In ons geval wordt 'vrijheid' als schild opgeheven. De kern van deze 'vrijheid' bestaat echter enkel uit de vrijheid voor joden om niet beledigd te worden, terwijl ze onder de bescherming van hun schilddragers alle ruimte behouden om naar believen te besmeuren en te kleineren wat hun niet zint, en om hun gastmaatschappij spiritueel en fysiek uit te putten en te bezoedelen. Economisch zijn de burgerlijk-democraten vertegenwoordigers van de Gouden Internationale, moreel zijn ze voorvechters van de joodse geest en politiek dragen ze het Engelse gedachtegoed uit op Duitse bodem.

De sociaaldemocraten – of, om alle groepen te omvatten, de marxisten – verklaren zich weliswaar pan-etnisch (internationalistisch), maar benadrukken tegelijkertijd dat zij de besten zijn en, alles bij elkaar, de enige groep die werkelijk volks is. Ze stellen dat al hun gedachten en energie gericht zijn op de economische vooruitgang van de brede massa's en op het uitbannen van hun vijand, het kapitalisme. Deze bewering zou enige grond kunnen hebben als ze serieus waren over de omverwerping van het kapitalisme. Maar daarvan kan geen sprake zijn, want de marxist vecht nooit tegen leenkapitaal, dat werkelijk schadelijk is en vooral in joodse handen is geconcentreerd. Integendeel, de marxisten – van de Tweede Internationale (rechts), via de 2½ Internationale (links),

tot aan de Moskouse Derde Internationale (communistisch) – vormen de trouwste stoottroepen en beschermingsgroepen van de joden. De burgerlijk-democraten zijn de officieren, de marxisten de manschappen.

Deze bewering is ook ongeloofwaardig omdat zij die klassenaat onder het gehele volk propageren en naar buiten toe pacifisme prediken – een liefde voor vrede die zo ver gaat dat men bereid is de eigen vrijheid op te geven – geen recht hebben om over nationalisme te spreken. Nationalisme is immers liefde voor het eigen volk. Wie van zijn volk houdt, zou de zwakheden ervan niet steeds moeten overdrijven terwijl hij de fouten van anderen opzettelijk bagatelliseert of ontkent, zoals de marxisten altijd hebben gedaan. Hun grootste zonde is dat ze de zucht naar rijkdom en bezit vooropstellen in al hun overwegingen en de goede instincten van de volksmassa's opzettelijk ontmoedigen. We verwijten de brede massa's van ons volk hier niets van. Ze zijn beter dan de marxisten en hun rechtse tegenstanders vaak aannemen. Bovenal zijn ze bereid tot opoffering en nog in staat om met enthousiasme offers te brengen, wat bewijst dat ze in hun kern gezond zijn. Men hoeft alleen te weten hoe deze goede instincten gewekt kunnen worden. De 4de augustus 1914 en de volksstemmingen in Pruisen, Sleeswijk, Karinthië, Opper-Silezië, Tirol en Salzburg na de ineenstorting in het Sudetenland tonen aan dat de marxistisch-joodse geest nog niet zoveel verwoesting onder ons volk heeft aangericht als men zou vrezen. Deze geest is slechts een vernislaag waaronder de goede geest van ons volk nog leeft, met uitzondering van de marxistische intellectuelen. Marxisme is echter iets vreemds, volkomen onverenigbaar met het Duitse karakter. Het kan ons niet de vruchtbare bodem bieden voor een oprechte toewijding aan ons volkdom.

Hetzelfde geldt voor het klerikalisme of ultramontanisme, dat vaak verschijnt onder de dekmantel van christelijk socialisme. Het christelijk socialisme doet alsof het niets anders wil dan het leven herstructureren volgens christelijke beginselen. De massa's die het aanhangen, geloven dit oprecht en doen hun best om het volk zo goed mogelijk te dienen. Maar hier is het hetzelfde als bij het marxisme: wat wordt gezegd, is niet wat werkelijk wordt nagestreefd, en wat werkelijk wordt nagestreefd, blijft zorgvuldig verborgen. Het klerikalisme streeft naar de herstelling van de heerschappij van de Spaans-Romeinse pauselijke kerk. Het ontvangt geheime bevelen van een macht buiten ons volk, die, zoals onze geschiedenis leert, vaak vijandig tegenover ons volk is geweest. Zelfs als het, net als het marxisme, niet altijd de massa's tot openlijk verraad tegen hun eigen volk kan verleiden, bindt en verzwakt het hen vaak genoeg.

Naast deze uitgesproken politieke bewegingen zijn er andere, niet minder gevaarlijke, zoals de vrijmetselaars. Achter hun voorwendsel van het dienen van zuiver humanistische idealen schuilt het streven van de joden naar wereldheerschappij.

Samenvattend: elke politieke, culturele of economische onderneming die gebaseerd is op ogenschijnlijk humanistische idealen of die haar standpunt ten opzichte van het volkdom afhankelijk maakt van voorwaarden, kan door ons nationale socialisten niet worden gezien als een duidelijke toewijding aan het volkdom. Wij verbinden ons 'met heel ons hart', zonder voorbehoud of beperkingen, aan ons volk, dat een culturele gemeenschap en een lotsgemeenschap vormt. Of ze nu kiezen voor deze of gene regeringsvorm, deze of gene economische structuur, of ze nu het beste of het slechtste volk zijn, maakt voor ons geen verschil. In onze ogen zijn ze echter werkelijk het beste, omdat ze een volk van producenten zijn: creatief ingesteld en daardoor veelzijdig in alles wat ze doen. Hoewel het individu alleen in samenwerking met anderen kan produceren, binnen de

‘werkgemeenschap’, zoals O. Dickel het noemt in zijn boek *De wederopstanding van het Westen*, en hoewel we als volk – om een cliché te gebruiken – fanatieke clubgangers zijn, is het moeilijk om ons allen onder één dak te brengen. Consensus is voor ons niet eenvoudig; we zijn geen kuddevolk. Dat is soms betreurenswaardig, maar het is een van de zuiverste, meest productieve aspecten van ons Germaanse erfgoed. Dit mag niet worden weggesneden, want het stelt ons in staat de hoogste prestaties te leveren.

Dit kenmerk onderscheidt ons van andere rassen; we moeten ons niet bezighouden met het nabootsen of begrijpen van hen. We zullen nooit doordringen in hun spirituele en intellectuele wereld, en zij zullen nooit de onze doordringen. Daarom menen wij dat het volkdom de natuurlijke grenzen van onze vermogens bepaalt. Om deze reden verwerpen we internationalisme (kosmopolitisme, pan-volkdom), ongeacht de motieven waaruit het voortkomt of de gedaante waarin het verschijnt.

Internationalisme – zij het op een grotere schaal, een internationalisme dat niets te maken heeft met de huidige karikatuur die voortkomt uit onwetendheid – heeft altijd als een rode draad door de Duitse geschiedenis gelopen. Het komt voort uit twee verschillende bronnen, vertegenwoordigd door twee verschillende volkeren. Beide zijn Germaans en hebben een intrinsieke, faustiaanse drang naar het oneindige. Of ze het nu willen of niet, ze worden gedwongen om uitgestrekte ruimtes te zoeken, wat in politieke termen betekent dat ze streven naar wereldverovering. De eerste is de gotische mens, gepersonifieerd door onze middeleeuwse koningen en keizers. Als uitverkorenen van het goddelijke voelden zij zich geroepen om over het christendom te heersen. In het vervallende Rome van de eeuwen rond het begin van het eerste millennium vestigden zij orde en tilden zij het pausdom uit de verdorvenheid. Dat was hun lot, want dit gezuiverde pausdom werd de gevaarlijkste vijand van het Duitse koningschap in de strijd om de controle over het christendom. Hoewel we hen hiervoor kunnen berispen, moeten we deze koninklijke dynastieën – de Saksen, Saliërs en Staufen – bewonderen. Hetzelfde universele idee leefde in de ridderorden en ging vervolgens over op de Spanjaarden. Het Weense hof van de Habsburgers erfde het van hen en het leeft nog steeds voort in de pauselijke kerk. Het is daarom niet verwonderlijk dat de katholieke Internationale zulke onvermoeibare voorvechters vindt op Duitse bodem.

Het tweede subtype van Germaans bloed dat de idee van wereldverovering vertegenwoordigt, bestaat uit mensen met Vikingbloed. Zij delen de drang naar verre horizonten en onmetelijke ruimtes, maar wat hen drijft, is fundamenteel anders dan wat de gotische mens drijft. Zij streven naar verovering volgens het recht van overheersing, niet in dienst van een goddelijk idee. Hun doel is het vergaren van rijkdom en het grijpen van buit. Zulke mensen schiepen het Britse Rijk. In Duitsland waren er altijd enkelen van dit type; een innerlijke drang dreef hen vroeger naar het Westen, naar Amerika, omdat ze vonden dat er in Duitsland onvoldoende land was om hun behoefte aan activiteit te bevredigen. Reeds verwant aan de Angelsaksen in hun denken en voelen, werden ze snel volledig verangliciseerd zodra ze ver weg waren. Na de oprichting van het nieuwe Duitse Rijk vonden deze mensen ook op Duitse bodem ruimte voor activiteit.

Naast deze twee markante mensentypen is er nog een ander type op Duitse bodem: een soort halve Engelsman. Ze missen de competentie en moed om volledig te worden en bootsen in plaats daarvan de Engelsman na, wat hoogstens een karikatuur oplevert. Dit zijn de kleinburgerlijke democraten, wier aderen vloeien met water of inkt in plaats van bloed. Ze willen niet ondergeschikt zijn en hebben

niet wat nodig is om revolutionair te zijn, dus paraderen ze als kroegintellectuelen. Zij vertegenwoordigen het type Duitse democraten dat een leidende rol speelde in de Nationale Vergadering van Frankfurt en die van Weimar na de ineenstorting, en die de karikatuurrevoluties van 1848 en 1918 uitvoerden. Tot hun aantal behoren de leiders van de bourgeoisie en, sinds de dood van Bebel – de enige grote leider die het marxisme ooit in Duitsland voortbracht – ook die van de sociaaldemocratie. Niet in staat om zelf een groot nieuw idee te bedenken en in praktijk te brengen, dobberen ze in het kielzog van de joden en vertegenwoordigen zo een door en door on-Duitse Internationale. Hun spirituele leider is de geboren internationalist, de jood. De strijd moet daarom in de eerste plaats tegen hen gericht zijn als het vrije, sociale Pan-Germania moet ontstaan!

Het begrip vrijheid en verdedigingsbereidheid

De Nationaalsocialistische Partij is een vrijheidslievende en strikt volks partij en bestrijdt daarom alle reactionaire tendensen, alle kerkelijke, adellijke en kapitalistische privileges, en elke raciaal vreemde invloed – bovenal de overweldigende macht van de joodse commerciële geest in alle facetten van het openbare leven. Verder:

4. Bescherming tegen elke inbreuk op de uitoefening van nationale rechten, met name tegen het misbruik van loon- en arbeidsvoorwaarden om het persoonlijke recht op zelfbeschikking te beperken;

5. Maatregelen tegen alle vormen van partijheerschappij, in het bijzonder door de invoering van volksraadplegingen (referenda) voor alle verstrekkende wetten in Rijk, staat en land, en de oprichting van een Volksleger.

(Leidende Beginselen van de Nationaalsocialistische Partij)

“Vrijheid, dat wat ik liefheb, dat wat mijn hart vult,” schreef de dichter, waarmee hij uitdrukt dat vrijheid niet rationeel te verklaren is, maar een gevoel is dat beleefd moet worden. Omdat vrijheid een kwestie van gevoel is, verschilt ze per volk. Engelsen, Fransen, Duitsers, Tsjechen en anderen ervaren vrijheid elk op hun eigen manier en geven er dus ook een eigen invulling aan. Zelfs binnen één ras bestaan gradaties. Neem de Duitsers als voorbeeld. Heeft de zogenaamd revolutionaire communist – die overtuigd is van zijn vrije denken en zich ver verheven acht boven de aartsreactionaire bourgeoisie – werkelijk een gevoel voor vrijheid wanneer hij, zoals vaak in het Duitse Rijk, naar de vertegenwoordigers van de Entente snelt om zijn andersdenkende landgenoten te saboteren? Of wanneer hij om dezelfde reden een beroep doet op de Tsjechische autoriteiten, die doordrenkt zijn van een politiementaliteit en bovendien kapitalistisch gezind zijn? Is dezelfde vraag niet van toepassing op de burgerlijke elementen die, uit angst om hun eigendom, vreemde volkeren vragen om bescherming? En hoe zit het met perscensuur, het verbod op krantenpublicaties en de gedwongen integratie van mensen in organisaties?

Gezien alles wat het Duitse volk sinds de revolutie is overkomen – de betreurenswaardige uitingen van slaafsheid en vernedering, en de fouten van een overdreven centralisme – zou men kunnen twijfelen aan het bestaan van een vrijheidsgevoel. Toch moeten we bedenken dat elke grote omwenteling, zoals de huidige waarin we ons bevinden, gepaard gaat met verwarring en gruweldaden. Brute mensen, die vaak het meest betrokken zijn bij deze verschijnselen, zijn in hun ziel meestal lafaards en daardoor niet vrij, maar eerder slaafs van aard. Alleen de moedigen zijn werkelijk vrij. De angst voor de dood, die lafaards doet beven en hen slaafs maakt, is hun vreemd. Daarom zijn moed, het vrijheidsgevoel en de bereidheid tot zelfverdediging onlosmakelijk verbonden. Het een is ondenkbaar zonder het ander. Verdedigingsbereidheid – als dat onze maatstaf is – moet echter vrijwillig zijn en niet afgedwongen, want moed laat zich niet dwingen.

Momenteel lijkt ons volk zijn vermogen tot zelfverdediging volledig te hebben verloren. Vroeger werd gezegd: “Wie een rampzalige oorlog wil, moet ruzie zoeken met de Duitsers,” en waar gevochten werd, waren de Duitsers altijd present. Tegenwoordig kan iedereen naar believen over hen heenlopen. De grote dichter Goethe liet ons de volgende krachtige woorden na:

“Lafhartig denken, angstig terugdeinzen, Vrouwelijk aarzelen, zenuwachtig klagen,
Helpen onze ellende niet, noch maken ons vrij.
Blijf trouw aan jezelf, ondanks alle macht,
Buig nooit, want tonen dat je vecht,
Roept de wapens van de goden aan je zijde.”

In deze cruciale tijden zouden deze verzen altijd voor ogen moeten staan van hen die ons volk leiden.

Wat is het vrijheidsgevoel van een volk? Gaat het enkel om bevrijding van inmenging door andere volkeren, of omvat het begrip vrijheid iets wezenlijkers? We zullen dit proberen te verduidelijken, hoewel we nogmaals benadrukken dat gevoelens moeilijk te ontleden zijn. Eén ding is zeker: vrijheid staat even ver af van angst en dwang als van willekeurige zelfindulgentie. Juist zij die volgens ons werkelijk vrij zijn, treden het snelst in het gelid wanneer het gaat om belangen die groter zijn dan hun eigen welzijn. Dit beschouwen wij als een fundamenteel kenmerk van het Duitse vrijheidsbegrip.

Er wordt veel gesproken over de Engelse vrijheid, die als model wordt voorgesteld. Waaruit bestaat die precies? Ze omvat alle facetten van het openbare leven. Elders (zie het hoofdstuk “Aan de poorten van de toekomst”) hebben we al gesteld dat de Engelse staat in onze ogen geen echte staat is, maar een samenleving van privépersonen. Dit is te verklaren vanuit de handelsgeest van dit ras. Toch heeft dezelfde staat, die zijn Angelsaksisch-Normandische burgers volledige vrijheid verleende, de Ieren op ongeëvenaarde wijze tot slaaf gemaakt. Hoe zijn zulke tegenstrijdigheden te verklaren? Ze vloeien voort uit de heerschappij van de Normandiërs, die gebieden veroveren om ze uit te buiten. Voor hen gaat het minder om de mensen zelf dan om hun grondstoffen en natuurlijke rijkdommen. In één geval – het eigendom van land – leidt deze heerschappij echter direct tot slavernij van een volk. Dit zien we in Ierland, waar land en bodem volledig toebehoren aan de Engelse adel, die deze exploiteert volgens het Normandische roverssysteem. Ondanks de Anglo-Ierse overeenkomst waren en zijn de Ieren nog steeds onvrij, omdat ze de grond waarop ze leven niet bezitten.

De vrijheid van de Engelse burger in het openbare leven vloeit voort uit de Vikinggeest die in hem leeft. Kenmerkend is de vrije strijd van de een tegen de ander, die eindigt met de overwinning van de sterkste. Dit noemen we liberalisme, dat consequent leidt tot de ontbinding van de staat, ten gunste van een samenleving van privépersonen. Veel Duitsers verwerpen nu economisch liberalisme, maar vreemd genoeg prijzen dezelfde mensen vaak politiek liberalisme, hoewel beide logisch samenhangen.
Toch is deze veelgeprezen Engelse vrijheid niet zo onbedorven als sommigen beweren. Ze omvat weliswaar het openbare leven, maar gaat gepaard met een innerlijke traagheid, een gebondenheid die voor ons Duitsers ondraaglijk zou zijn. Neem bijvoorbeeld de overdreven, bijna lachwekkende naleving van de sabbat, die niet voortkomt uit een innerlijk gevoel. In Oswald Spenglers *Preußentum und Sozialismus* lezen we een treffende passage over de Engelse vrijheid, de obsessie van de Duitse democraat: “De Engelsman betaalt voor zijn praktische vrijheid met het verlies van innerlijke vrijheid: hij is innerlijk een slaaf, of hij nu puritein, rationalist, sensualist of materialist is. Al twee eeuwen vindt hij filosofieën uit die innerlijke onafhankelijkheid afschaffen – recentelijk het darwinisme, dat de mentale toestand van de mens afhankelijk maakt van materiële krachten en, via de gladde vorm

verspreid door Büchner en Haeckel, de wereldbeschouwing van de Duitse kleinburger is geworden." Verder:

"Voor hem bestaat privéhandelen, maar geen privédenken. Zijn leven wordt beheerst door een uniforme, theologisch georiënteerde filosofie met weinig inhoud, zo modieus als een jas en handschoenen. De term 'kudde-instinct' is hier, als ergens, passend."

Externe vrijheid gepaard met innerlijke gebondenheid is, en daarin stemmen we volledig met Spengler overeen, het meest kenmerkende aspect van de Engelsman.

Wat verstaat de Fransman onder vrijheid? Zijn ideaal is anarchie, wat blijkt uit zijn weerzin tegen elke vorm van organisatie. In Frankrijk heeft het vakbondsidee bijvoorbeeld nooit echt wortel geschoten. De Fransman mijdt zwaar werk en geeft de voorkeur aan grootse gebaren. Hij schommelt tussen anarchie en despotisme – tussen totale wanorde en uiterste dwang. Spengler schrijft hierover:

"Het Franse instinct is dat macht aan niemand toebehoort. Er zou geen ondergeschiktheid moeten zijn, en dus geen orde. Eigenlijk geen staat, eigenlijk niets; in plaats daarvan gelijkheid voor iedereen, ideaal anarchisme, periodiek bevestigd (in 1799, 1851, 1871 en 1918) door het despotisme van generaals en presidenten."

De diepere oorzaken hiervan liggen in het feit dat de Fransen een bastaardvolk zijn dat tijdens de Grote Revolutie zijn betere Germaanse raciale elementen heeft uitgeroeid. Dit ras is daarom gedoemd te verdwijnen, ondanks de schijn van het tegendeel. De Tsjechische neo-hussitische beweging is trouwens nauw verwant aan die van de Fransen.

Wat is dan de kern van het Duitse vrijheidsbegrip? In de meest zuivere zin is dit moeilijk precies te bepalen. Strikt genomen zijn wij Duitsers nog geen volk zoals de Engelsen of Fransen – een homogene kudde – maar een verzameling stammen met diverse raciale kenmerken en uiteenlopende ontwikkeling, die nog grondig moeten samensmelten. Dit wortelt in onze geschiedenis, zichtbaar in de diversiteit van het oude Duitse Rijk met zijn talloze stadstaten en regionale vorstendommen. Toch proberen we het Duitse vrijheidsbegrip te schetsen. Naar onze mening moet elk volk voor zijn vrijheid hebben gevochten, zoals de Zwitsers ooit deden. Tijdens de Napoleontische Oorlogen, een cruciale periode in de Duitse geschiedenis, waren het alleen de Pruisen en de Tirolers (de Baiuvarii) die vrijwillig opstonden voor hun vrijheid. Laten we eerst het Pruisische vrijheidsbegrip bespreken en onderzoeken of het breder toepasbaar is. In contrast met het Franse begrip citeert Spengler:

"Het Duitse, of beter, Pruisische instinct was: macht behoort toe aan het geheel. Het individu dient het geheel. Het geheel is soeverein. De koning is slechts de eerste dienaar van zijn staat (om Frederik de Grote te citeren). Iedereen krijgt zijn plaats toegewezen. Hij ontvangt bevelen, en die worden gehoorzaamd."

Dit Pruisische instinct is, zoals Spengler uitlegt, antirevolutionair. Daarin ligt zijn kracht wanneer de staat wordt geleid door figuren als Frederik de Grote of Wilhelm I, met een Bismarck of Moltke om hun bevelen uit te voeren. Maar het kan een zwakte zijn wanneer, zoals in de Grote Oorlog, de eerste dienaar van de staat, de koning, een verwarde romanticus is die Hindenburg en Ludendorff moeten gehoorzamen volgens hun Pruisische plichtsbesef. In Frankrijk zou een succesvolle generaal de

incompetente koning hebben afgezet; in Pruisisch Duitsland moesten hij en het geheel samen ten onder gaan.

Ontegenzeggelijk schuilt er iets groots in Pruisen en zijn vrijheidsbegrip. Strikte uiterlijke plicht bereidt mensen voor op het verwerven van innerlijke vrijheid. Het creëert een persoon die afkerig is van uiterlijk vertoon, met een diepgeworteld geloof en een sterk plichtsbesef. De Teutoonse Orde vond haar voortzetting in de Pruisische staatsman, generaal, officier en ambtenaar, maar ook in de arbeider en de boer. Vergelijken we dit historisch, dan zien we in het Pruisen van de Hohenzollerns trekken van het oude Rome toen het nog een republiek was. Maar net als daar leidde overmoed, en uiteindelijk uitputting, onvermijdelijk tot verval. Een streng plichtsbesef gebaseerd op onderwerping kan leiden tot louter extrinsiek centralisme en formalisme, zoals de afgelopen decennia in Pruisen gebeurde. Voordat het zich kon aanpassen aan de levenswijze die voortkwam uit zijn verbintenis met het Duitse zuiden, waagde het een gewapend conflict waarin het werd verslagen. Daarmee stierf het oude Pruisen, daarover bestaat geen twijfel. We staan nu op een nieuw keerpunt en moeten het Duitse vrijheidsbegrip opnieuw vormgeven.

Hoe doen we dat? We houden vast aan de Pruisische geest, aan wat eraan groot en nobel is: een plichtsbesef dat verheven is tot onbaatzuchtigheid, zelfs zelfopoffering, en de herinnering dat de Pruisische stelregel was: “Beter dood dan slaaf!” Maar we laten formalisme en centralisme achter ons, die met het oude Pruisen van de Hohenzollerns zijn verdwenen. In hun plaats komt het beste van het Duitse zuiden: zijn ongebreidelde creatieve diversiteit.

In het politieke leven moet deze eigenschap tot uiting komen in verregaand zelfbestuur, zoals bepleit door de niet-Pruisische Freiherr vom Stein tijdens de Napoleontische Oorlogen. Onze politieke inspanningen richten zich niet alleen tegen staatscentralisme, maar ook tegen de centralistische dwang die vanzelf ontstaat binnen grote partijen die naar partijheerschappij streven. We verzetten ons ook tegen druk in het economische leven, of die gewetensdwang nu komt van een werkgever of een groep werknemers. Hierop komen we later terug. Voor nu stellen we dat we onze innerlijke vrijheid, onze gewetensvrijheid, als het meest kostbare beschouwen. Het volgende hoofdstuk zal hieraan gewijd zijn, want het vormt de basis van bestuur.

Zodra we politieke vrijheid hebben bereikt en de Duitse staat hebben gegrondvest op fundamenten die passen bij de diepste overtuigingen van ons volk, is het moment nabij dat alle vormen van vreemde heerschappij zullen worden afgeworpen. Mocht het daarna onmogelijk blijken een nieuw Volksleger te vormen, dan zal de taak worden overgedragen aan de gymnastiekverenigingen in de geest van Jahn, een man die vocht tegen elke raciaal vreemde invloed en voor wie Duitser zijn ook betekende vrij zijn en dus in staat tot zelfverdediging.

We hebben geen zorgen over de uitvoering hiervan zodra de kern van de toekomstige Duitse staat, het Duitse Rijk, zo stevig is geconsolideerd dat het een onweerstaanbare aantrekkingskracht uitoefent, zelfs op de delen van ons volk die onder vreemde heerschappij leven. De staat van Wirth en Rathenau, laten we dat duidelijk stellen, heeft die aantrekkingskracht niet. De staat van de Duitsers mag geen joodse staat zijn, noch onder Romeinse invloed staan. We eisen dat alleen de Duitser zich erin thuis en veilig voelt en dat alleen hij erin kan floreren volgens zijn eigen aard. Het moet een echte Volksstaat zijn, waarin privileges van geboorte of eigendom niet gelden, maar alleen bekwaamheid – dat wil zeggen, vaardigheid en vreugde in creatieve inspanning, zonder

enige vorm van dwang. Niet het Romeins-joodse concept van heerschappij, maar het Germaanse concept van leiderschap moet leidend zijn in de Duitse staat. Dan zal echte republikeinse vrijheid heersen, in plaats van de valse democratie van nu. We hebben gesproken over zowel het volk als de staat. Omdat we streven naar een nationale eenheidsstaat, zijn volksgrenzen en staatsgrenzen in wezen gelijk, dus het onderscheid ertussen is niet cruciaal.

Hoe zou ons volk zich in 1918 hebben gedragen als het doordrongen was geweest van een echt vrijheidsgevoel? In plaats van “Nooit meer oorlog!” te roepen en zich vrijwillig te ontwapenen, zou het een algemene volksoorlog hebben ontketend. De vlag waaronder dit gebeurde, zou er niet toe hebben gedaan, zelfs al was het de rode geweest. Als het marxisme serieus was geweest in zijn strijd tegen de plutocratie en zijn revolutionaire houding geen loze praat was, hadden de marxisten de rode vlag in de loopgraven moeten planten en de oorlog aan het kapitalisme moeten verklaren, in plaats van verder te vechten aan het Vlaamse front. Dat zou een daad zijn geweest die het hele volk in vuur en vlam had gezet. Eeuwige grootspraak over wereldrevolutie doet dat niet, want de geschiedenis leert dat aangekondigde revoluties nooit plaatsvinden. In zijn historische uur faalde het marxisme omdat het volledig voorbijging aan het feit dat de vrijheid van een volk rust op zijn bereidheid tot zelfverdediging. Besmet door de on-socialistische geest van materialisme wierp het zich in de armen van het pacifisme, een symptoom van ziekte en degeneratie. Zo stortte het ons volk in slavernij.

Als we weer vrij willen worden, kan dat niet alleen door externe middelen. Wat hebben we aan wapens als de overgrote meerderheid van ons volk bang is voor wapens? De militaire machine die zulke obstakels overwon, is vernietigd. Daarom moet de geest van de massa’s eerst fundamenteel veranderen. Ontbering en onderdrukking zullen hieraan bijdragen. Wij willen ons steentje bijdragen door de geest van vernieuwing in hun harten te brengen.

Het begrip vernieuwing in het nationale socialisme

“De morele vernieuwing van ons volk; de ontwikkeling van hun religieuze leven in de Duitse geest.” Dit is een van de belangrijkste eisen uit de Leidende Beginselen van het nationale socialisme. Deze eis staat in direct verband met de oproep in het voorgaande hoofdstuk om elke raciaal vreemde invloed te bestrijden, bovenal de overweldigende macht van de joodse commerciële geest.

Degenen die in het nationale socialisme slechts het programma van een politieke partij zien, vragen zich af wat dergelijke zaken in dat programma doen. Anderen denken dat wij aanbidders zijn van Wodan of iets dergelijks. Meermaals hebben we in dit werk benadrukt dat nationale socialisme een wereldbeschouwing vormt – namelijk de Duitse wereldbeschouwing.

Het is onbetwistbaar dat het begrip vernieuwing leeft binnen ons volk. We zien het, min of meer duidelijk, worstelen om uitdrukking in de meest uiteenlopende vormen en verenigingen. De Turners en Wandervogels bijvoorbeeld streven naar fysieke fitheid en, in verband daarmee, naar intellectuele en spirituele vernieuwing. Erfgoedverenigingen, organisaties voor het behoud van soberheid en de diverse jeugdverenigingen verdienen in dit verband ook vermelding. Bovenal zijn het echter zij die streven naar een heropleving van het religieuze leven, zoals dat bloeide onder ons volk in de tijd van de mystici, die het hoogste niveau bereiken. We staan nu voor het gevaar dat al deze waardevolle deelbewegingen uiteindelijk met elkaar in conflict raken of zelfs tegenover elkaar komen te staan, als ze niet tijdig in een gemeenschappelijke richting worden geleid. Daarom moet aan hen allen duidelijk worden gemaakt dat hun inspanningen richting en doel kunnen vinden binnen onze beweging. Datgene waartegen al deze deelbewegingen bewust of onbewust strijden – egoïsme, hebzucht, materialisme – heeft onze beweging al lang als vijand herkend, en we hebben reeds de wapens gesmeed om deze te overwinnen! Het begrip vernieuwing richt zich krachtig tegen het materialisme, de grootste vijand van ons volk.

Het doel ervan is de strijd tegen egoïsme, dat vervangen moet worden door onbaatzuchtigheid. Twee elementen vormen de kern: bevrijding van de joodse geest en de zoektocht naar de uitdrukking van spiritueel gevoel die het meest past bij ons volk.

De joodse geest is het meest effectieve wapen van de joden in hun strijd om wereldheerschappij. Door hun gastmaatschappijen met deze geest te doordringen, werven ze uit de gelederen van hun gastheer de troepen die ze nodig hebben om hun verreikende plannen te verwezenlijken, plannen die culmineren in de woorden: “Gij zult elke natie verslinden.” Eén ding is onbetwistbaar: het kerkelijke christendom is een waardevolle bondgenoot voor de joden. Het heeft de leer van Jezus de Galileeër, die de hoogste vorm van onbaatzuchtigheid en geloof in de welwillende Vader in de Hemel, de Alvader, omvat, vermengd met verschillende elementen afkomstig uit de raciale mengelmoes in West-Azië en aan de kusten van de Middellandse Zee. Bovendien heeft het deze leer, die een opstand vormt tegen het jodendom en zijn geest, verbonden met het Oude Testament, waarin de joodse geest zijn puurste uitdrukking vindt. Verder heeft het de Alvader van de Verlosser gelijkgesteld aan de joodse god Jahweh, hoewel Jezus Jahweh als volgt beschreef: “Uw vader (de joodse god) is de duivel… Hij was vanaf het begin een misdadiger, in wie geen waarheid is. Wanneer hij liegt, toont hij zijn eigen aard, want hij is de vader van leugens.” Door de fraude van het geloof in één god (monotheïsme) en het valse geloof in de joden als het Volk van God door te geven, heeft het kerkelijke christendom de joden alleen maar geholpen, waardoor veel naties hen als “Gods uitverkoren ras”

zien en hun deuren wijd openzetten. Uiteindelijk (en in schril contrast met de Nazareeër) vormde dit de kerk tot een instrument van heerschappij over naties. Jezus stichtte geen kerk en geen priesterschap; hij was juist de felste vijand van Jahwehs priesters. De rigide centralisme en het internationale karakter van alle christelijke kerken, maar vooral van de Roomse kerk, evenals het onvoorwaardelijke geloof van de Lutherse kerk in de Bijbel, zijn de meest uitgesproken joodse trekken in het kerkelijke christendom. Luthers daad, die een begin zou moeten zijn, is helaas tot stilstand gekomen. De eminente historicus Harnack zegt over het Oude Testament:

"Het Oude Testament in de tweede eeuw verwerpen was een fout die de grote kerk terecht afwees; het in de 16e eeuw behouden was een lot dat de Reformatie nog niet kon vermijden; maar het na de 19e eeuw als canoniek document binnen het protestantisme behouden, is het gevolg van religieuze en kerkelijke verlamming."

Als sommige kringen het christendom nu als iets vreemds verwerpen, als iets dat niet overeenstemt met onze aard, en in plaats daarvan kiezen voor het vormen van Duits-gelovige gemeenschappen, dan vervallen ze in een ernstige misvatting. Deze pogingen zullen nooit verder komen dan de vorming van sekten en zullen daarom nooit hun doel bereiken om ons gehele volk – en niet slechts afzonderlijke kringen – mee te slepen in een nieuwe religieuze golf die hen bevrijdt van materialisme. Ondanks alle goede en eerlijke bedoelingen die er ongetwijfeld achter zitten, zullen deze inspanningen slechts één resultaat opleveren: de toch al bestaande kerkelijke onrust, die ons ongeluk is, zal worden vermenigvuldigd.

Naast deze vernieuwers verschijnen er nu anderen die menen dat religie überhaupt niet meer past in onze geavanceerde tijd, dat het iets verouderds is. Deze betweters zouden moeten bedenken dat de grootste geesten van ons volk zeker geen lippendienstchristenen waren, maar doordrongen waren van een diepe, innerlijke vroomheid, en dat de mysticus Meester Eckhart niet toevallig een Duitser was. Als ze hun ogen verder zouden openen, zouden ze het religieuze verlangen zien dat in ons volk leeft. Komt onze liefde voor de natuur – die de wandelaar naar bossen en weiden drijft en de stedelijke arbeider, gebonden aan zijn machine, zijn volkstuintje laat koesteren – niet voort uit de diepste innerlijke religiositeit? Liturgische riten vormen zeker niet de gehele essentie ervan!

Wanneer we nu spreken van "de morele vernieuwing van ons volk en de ontwikkeling van hun religieuze leven in de Duitse geest," sluit deze eis nauw aan bij onze oproep tot bevrijding van de "overweldigende macht van de joodse commerciële geest," een geest die zich manifesteert in alle facetten van het openbare leven – niet alleen in economische en politieke sferen, maar ook in spirituele en, niet in de laatste plaats, psychologische gebieden. We verlangen dat de Duitse en niet-joodse geest onze lotsbestemming stuurt, met als essentie onbaatzuchtigheid, het ondergeschikt maken van het eigen welzijn aan dat van het geheel, terwijl het kenmerk van de joodse geest schaamteloos egoïsme en de meedogenloze achtervolging van persoonlijk gewin is.

We schetsen nu kort onze ambitie, die we de "Volkskerk" noemen. We overwegen geenszins de oprichting van een nieuwe kerk, laat staan de vervanging van het christendom door een hernieuwd geloof in Wodan. Hoe groot en indrukwekkend dat ook was, en hoezeer we ons ook mogen verliezen in herinneringen eraan, het heeft bijna een millennium geleden in het noorden – zijn laatste toevluchtsoord – zijn loop gehad en is daar vervallen tot afgoderij. De meest begaafde Germaanse volkeren, zoals de Goten en de Vandalen, waren al Ariërs, dat wil zeggen christenen, op het moment

dat ze de wereld vulden met hun glorie. Het geloof in Wodan was een geloof voor helden, voor vorsten, en uiteindelijk zou het hebben geleid tot de zelfvernietiging van de beste elementen van het ras, die zichzelf uitputten in eindeloze strijd. De verzoenende trek inherent aan het christelijke geloof heeft ons gered van de totale vernietiging van goed Germaans bloed en van een volledige overstroming door inferieure raciale elementen. Het christendom heeft de Germaanse volkeren immers niet beroofd van hun heroïsche, oorlogszuchtige kenmerken, maar deze slechts verzacht. De monniken die de bossen van Germania ontgonnen, de bisschoppen uit de Saksische en Staufer periodes, de seculiere ridders en de Teutoonse Orde waren allen oorlogszuchtig ondanks hun christendom, omdat ze dit christendom als Duits ervoeren. Dat is wat telt; alles wordt bepaald door wat je er zelf in legt. Elke persoon en elk volk ziet de Godheid uiteindelijk overeenkomstig hun eigen wezen. Het is daarom volkomen passend wanneer we spreken van een Duitse god. Laten we de woestijngod Jahweh, die geest van vernietiging, stilzwijgend aan de joden overlaten; de onze heet de Alvader!

Luthers taak om de kerk te vernieuwen kwam halverwege tot stilstand omdat hij, uit angst voor wanorde, in de armen van de edelen en daarmee van het centralisme viel. Hierdoor werd de levende Duitse Volkskerk, die hij tegenover het pauselijke Rome had geschapen, een nationale kerk, dat wil zeggen een machtsinstrument. Dit leidde onvermijdelijk tot centralisme, verstarring en religieus dogmatisme. Terwijl de Roomse kerk, gewekt door de afvalligheid van zoveel Duitsers, zichzelf begon te zuiveren, stagneerden de protestanten.

Wanneer we nu spreken van een Duitse Volkskerk, bedoelen we een samensmelting van de twee kerken die verspreid zijn over Duitse gebieden. Dit zou een afwijzing moeten inhouden van Romeins centralisme, de internationalistische geest en het Oude Testament – die fundamenteel joodse elementen – en het werk moeten zijn van Duitse priesters, priesters die hun volk liefhebben en doordrongen zijn van zijn geest. Degenen die menen dat ze zich niet kunnen bevrijden van de invloed van Rome, moeten bedenken dat het pausdom ooit in de vroege eeuwen van zijn geschiedenis door Duitse koningen werd gered uit vuil en verdorvenheid. Zonder hen zou het nu niet meer bestaan. Ze moeten ook bedenken dat zonder de Habsburgers ons gehele volk vandaag de dag luthers zou zijn. Maar wat heeft koud, nuchter denken te maken met levend gevoel? Bezoek eerst een mis in Italië en daarna een in, bijvoorbeeld, onze eigen Alpenlanden; katholieken daar en katholieken hier, en toch wat een wereld van verschil! Daar afgoderij en fetisjisme; hier het diepste, meest kinderlijke geloof in God!

Ondanks alles wat daartegen kan worden ingebracht, zijn we ervan overtuigd dat de Duitse Volkskerk in aantocht is. In het Sudetenland zal de Tsjechische religieuze beweging ons Duitsers spoedig dwingen soortgelijke wegen in te slaan. Een voorwaarde voor de ontwikkeling van een Duitse Volkskerk is de scheiding van kerk en staat. Omdat deze eis vanzelfsprekend is in het licht van onze bredere doelstellingen, hoefden we deze niet expliciet op te nemen in onze Leidende Beginselen. Een Volkskerk – zoals we hebben uitgelegd – verwerpt elk centralisme en is moeilijk denkbaar in verbinding met de staat. Nog ondenkbaarder is een Duitse Volkskerk in het Sudetenland die afhankelijk is van de Tsjechische nationale staat. In feite zou de scheiding van kerk en staat hier de eerste eis moeten zijn, zelfs van de kringen die de trouwste voorvechters van Rome zijn, omdat alleen dit de dreigende overstroming van Duits grondgebied door Tsjechische geestelijken kan voorkomen. Om begrijpelijke redenen verwerpen we daarom elke inbeslagname van kerkelijk eigendom die

mogelijk gepaard gaat met deze scheiding en die de staat ten goede komt. In plaats daarvan zou dit eigendom langs etnische lijnen moeten worden verdeeld en toekomen aan de respectieve parochies.

Samenvattend: de joodse geest baart materialisme. Dit vormt de basis van het mamonisme. Beide maken ons volk onvrij, zowel innerlijk als uiterlijk. Het begrip vernieuwing, dat streeft naar spirituele en psychologische bevrijding van alles wat vreemd is, richt zich tegen het een. Het ander, het mamonisme, bestrijden we met andere wapens. De centrale pijler ervan is onverdiend inkomen, dat daarom bestreden moet worden. Hoe dit moet gebeuren, zal in het volgende hoofdstuk worden uiteengezet.

Arbeid en onverdiend inkomen

"Eigendom op zich is niet schadelijk, zolang het voortkomt uit eigen eerlijke arbeid, de arbeid dient en beperkt is in omvang om het algemeen belang niet te schaden. Wij verwerpen echter alle vormen van onverdiend inkomen, zoals grondrente, rente en woekerwinsten die worden afgeperst uit de ellende van medemensen. Tegenover deze stellen wij met klem de waarde van productieve arbeid!"

Deze woorden uit de Leidende Beginselen vormen de inleiding tot de economische doelen van het nationale socialisme. Ze schetsen helder en precies het standpunt over eigendom, arbeid en onverdiend inkomen. Het is niet eigendom als zodanig dat wordt bestreden, maar enkel die vorm die niet voortkomt uit eigen eerlijke, scheppende arbeid.

Creativiteit! Met dit begrip maken we duidelijk dat ons doel gericht is op het aanwakkeren van de productieve krachten binnen het Duitse volk. Productieve arbeid moet worden beschermd tegen de concurrentie van de profiteur, wiens enige focus ligt op het verwerven van moeiteloos en onverdiend inkomen. "Producenten hier, profiteurs daar" – dat is onze strijdkreet. In de strijd die gevoerd moet worden tussen deze twee, kiezen wij de kant van de producent, oftewel het Duitse volk, want de Duitser is van oudsher een producent!

Wie kwalificeert dan als producent in de huidige tijd? Is het alleen de kunstenaar in wiens ziel een goddelijke vonk gloort, de uitvinder, de visionaire ondernemer of de moedige handelaar? Nee, het geldt ook voor de boer die met zweet op zijn voorhoofd voedsel wint uit Moeder Aarde; de boswachter die zorgt voor de bomen en dieren in het woud; de leraar die goedheid en schoonheid zaait in de ziel van een kind; de ambtenaar die werkt voor het algemeen welzijn; de ambachtsman of arbeider aan de weefgetouw, draaibank, werkbank of bankschroef, die voortdurend nadenkt over verbeteringen van technieken; de zorgzame huisvrouw – zij zijn allen producenten! Lijkt dit ongeloofwaardig? Geef een van hen een stuk grond in eigendom, en ze zullen een konijnenhok bouwen, ook al hebben ze dat nooit geleerd; ze zullen een boompje planten zonder te vragen of ze ooit van de vruchten zullen genieten. Het productieve instinct wordt al gewekt in het spel van een kind: een stukje hout, een gekleurde lap eromheen, en de pop is klaar. Elke Duitser, jong of oud, snijdt, knutselt en peinst. Wij zijn een volk van producenten!

Wie zijn dan de profiteurs? Dat zijn de zonen van de woestijn, verplaatst naar de zee van huizen die de metropool vormt, deze woestijn van de moderne tijd. Ook zij peinzen, maar hun gedachten en inspanningen richten zich enkel op hoe ze het werk van anderen kunnen uitbuiten. Moeiteloze verwerving is hun levensader; inspannende productie ervaren zij als een goddelijke straf.

Er is veel discussie geweest over standen, lagen en klassen. Sommigen stellen dat arbeiders een klasse vormen, waarmee ze vooral handarbeiders bedoelen, want intellectuele arbeid waarderen ze vaak niet hoog. Anderen beweren dat de natuur ons drie standen heeft gegeven: burger, boer en arbeider. Weer anderen spreken van een harmonie van belangen; geconfronteerd met de schelle disharmonie om hen heen stoppen ze hun oren dicht en denken zo dat ze deze hebben opgeheven.

Wij nationale socialisten stellen echter (uit de resoluties van de Troppau-partijconferentie van 1920): "In het economische leven zijn er slechts twee grote groepen, die tegenover elkaar staan: de ene verricht productieve arbeid, de andere ontvangt onverdiend inkomen. De Duitse Nationaalsocialistische Partij verklaart dat zij zich inzet voor het klassenstandpunt van productieve

arbeid." Wij zijn dus een klassenpartij. In onze visie omvat het begrip 'klasse' echter geen nauw omschreven beroepsgroep, zoals alleen fysieke of intellectuele arbeiders; volgens ons zijn 'arbeiders' allen die leven van de opbrengst van hun eigen eerlijke – intellectuele of fysieke – arbeid, met andere woorden, de gehele massa van economisch kwetsbaren onder ons volk.

Omdat Duitsers altijd producenten zijn geweest en dat ook zullen blijven, en omdat wij oprecht Duitsers willen zijn, kiezen wij consequent voor het klassenstandpunt van productieve arbeid!

Het is vooral essentieel om de opbrengsten van arbeid te beschermen tegen inbeslagname door profiteurs, zodat deze niet worden verminderd. Ze moeten volledig en onverkort zijn, zoals het hoort.

De volledige opbrengst van arbeid

"Wie niet werkt, zal ook niet eten. Alleen eerlijk werk verleent waarde en waardigheid aan mensen. We moeten onze medemens enkel aan deze maatstaf beoordelen.

Wat is eerlijke beloning? Gaat het erom iedereen hetzelfde te geven, veel of weinig? Nee, dat is geen rechtvaardige beloning! Eerlijke beloning is datgene wat de eerlijke arbeider allereerst genoeg biedt om zonder zorgen over voedsel en huisvesting te leven, zonder angst voor gezinsuitbreiding, zonder vrees voor ziekte of dood. Eerlijke beloning voorkomt ellende door werkloosheid, door vermindering of verlies van arbeidsvermogen. Eerlijke beloning gaat niet alleen over geld, maar houdt ook rekening met koopwaarde, anticiperend op de uitgaven die de arbeider uit zijn loon moet dekken. Eerlijke beloning betekent niet dat iedereen gelijk wordt beloond. Hoe waardevoller het werk is voor de gemeenschap, hoe veeleisender en moeilijker het is, hoe meer vaardigheden en kwalificaties het vereist, des te hoger moet de beloning zijn.

Eerlijke beloning zorgt ervoor dat de ambachtelijk geschoolde arbeider meer ontvangt dan de ongeschoolde helper, de universitair opgeleide ambtenaar meer dan degene zonder studie, de onderzoeker en uitvinder meer dan de gewone klerk.

Eerlijke beloning waardeert bekwaamheid en geeft de ijverige vrij spel. Een rechtvaardige beloning betekent dat zij die het werk verrichten de grootste share van de opbrengst ontvangen, niet zij die enkel gereedschappen en geld leveren zonder zelf fysiek of mentaal bij te dragen. De arbeider verdient een dagloon van 10 kronen, terwijl de fabriekseigenaar een renteopbrengst van 10 procent ontvangt – dat is geen eerlijke beloning. Voor de arbeider een lange werkdag en korte rust; voor de bankier zonder werk enkel rust en vrije tijd; voor de arbeider schamel voedsel en een vochtig appartement; voor de beursspeculant een rijk gedekte tafel en luxe accommodaties. Dit is geen eerlijke beloning.

Voor de ijverige hetzelfde dagloon als voor wie liever lanterfant; voor de ervaren, hardwerkende arbeider hetzelfde loon als voor de klungelaar – ook dit is geen eerlijke beloning. Wij eisen een andere vorm van verdeling. Als de arbeider de ontvanger is, eindigt ook zijn uitsluiting van alles wat goed en mooi is, van alles wat kunst en literatuur bieden aan plezier en verheffing. Wie werkt, moet ook kunnen ontspannen en vreugde vinden. Weg met de huidige stand van zaken."

Met deze woorden beschreef partijgenoot Ertl onze zoektocht naar eerlijke beloning. De verwezenlijking ervan is mislukt omdat de spreuk "Wie niet werkt, zal ook niet eten" helaas geen

geldigheid meer heeft. Velen, veel te velen, leven van de opbrengst van andermans werk zonder zelf te werken. Daardoor ontvangt de arbeider, de producent, nooit de volledige opbrengst van zijn arbeid. Steeds moet hij met zijn verstand of handen werken om hen te voeden die niet werken en toch willen eten, ja, zelfs veel beter willen eten dan de producent zelf.

Hierin ligt – met betrekking tot onverdiend inkomen – de grote onrechtvaardigheid van de huidige (kapitalistische, mamonistische) economische orde.

Dit onrecht kan echter alleen verdwijnen samen met het onverdiende inkomen zelf. Onverdiend inkomen, dat bewust tegenover arbeid staat en de opbrengst ervan vermindert, heet rente. Het maakt het voor de producent – of hij nu zelfstandige is of in loondienst, intellectueel of handarbeider, ambtenaar of vrije beroepsbeoefenaar, in de stad of op het platteland – onmogelijk om de volledige opbrengst van zijn arbeid te verkrijgen.

Hoe is rente ontstaan, en welke vormen kent het? Het verschijnt in twee vormen: grondrente en rente op geld.

Grondrente en waardestijging

In het hoofdstuk “Veranderingen in het landrecht” beschreven we hoe land en bodem overgingen van gemeenschappelijk naar individueel eigendom en zich, via grote landgoederen en latifundia, ontwikkelden tot een landmonopolie. In het voormalige Oostenrijk-Hongarije telden we bijvoorbeeld 721 landgoederen (= 0,0252%) met een oppervlakte van meer dan 2000 hectare, in totaal 3.734.000 hectare (= 13,2%). Deze 721 grootgrondbezitters bezaten dus bijna 530 keer zoveel als ze zouden hebben gekregen bij een gelijkmatige verdeling van het land.

Om deze enorme gebieden te bewerken, hielden ze meestal een groep slecht betaalde functionarissen en arbeiders in dienst. Zelfstandigen in de ambacht of landbouw hebben ook werknemers, maar we rekenen hen niet direct tot de ontvangers van onverdiend inkomen. Wellicht verdienen zij meer dan strikt gerechtvaardigd, maar – mits ze hun eigen bedrijf runnen – verrichten ze toch arbeid voor hun inkomen. Maar beheerden de 721 grootgrondbezitters, of zelfs de eigenaren van de 64 grootste landgoederen, ooit zelf hun bedrijven? Nee, zij leefden in hun kastelen en paleizen enkel van het werk van anderen; want als een van hen een hoge staatsfunctie bekleedde, ontving hij daarvoor zijn eigen vergoeding. Zij verkregen dus letterlijk bezit – onverdiend inkomen in de vorm van grondrente!

Maar dat is niet het enige schadelijke aan het landmonopolie van de grootgrondbezittersklasse. Het heeft ook consequent een nadelige invloed uitgeoefend op het landbouwbeleid, waardoor het aanzienlijk bijdroeg aan de prijsstijging van agrarische producten. Het ernstigste is echter de schade die het heeft toegebracht vanuit een volks perspectief, doordat het de brede massa’s van ons volk de toegang tot de bodem heeft ontzegd. Hierdoor werd een beleid van etnische vestiging vrijwel onmogelijk, wat directe schade toebracht aan ons als Duitsers. Indirecte schade ontstond eveneens, omdat degenen die geen toegang tot de bodem hadden, geen andere keuze restte dan naar de stad te trekken. Daar werden ze industriële proletariërs, wat bijdroeg aan de stijging van de grondrente, de waardestijging van stedelijke eigendommen en, in verband daarmee, de woningnood met al zijn gevolgen – endemische ziekten, kinder- en zuigelingensterfte, enzovoort.

Hoe staan de zaken in de stad? Het stuk zanderige Brandenburger bodem waarop Berlijn staat (exclusief voorsteden) werd vóór de oorlog al geschat op 8 miljard mark; de totale stedelijke grondwaarde in het Duitse Rijk in 1909 bedroeg 40 tot 42 miljard mark. Bij een rentevoet van slechts 4% betekent dit dat de bevolking van Berlijn jaarlijks 320 miljoen mark aan grondrente moest opbrengen, en die van Wenen 240 miljoen kronen. Dit bedrag omvat de huur voor accommodatie. De bevolking betaalt deze belasting uiteindelijk alleen maar voor het recht om de lucht van de stad te mogen inademen, waaraan ze door hun beroep gebonden zijn.

Laten we dit fenomeen verduidelijken met enkele eenvoudige voorbeelden. In de handel spreekt men van vraag en aanbod, die de prijzen reguleren. Wanneer stijgen prijzen?

Op de goederenmarkt stijgen prijzen wanneer de vraag van kopers sneller groeit dan het aanbod van verkopers.

Op de arbeidsmarkt stijgen lonen wanneer de vraag naar arbeiders sneller groeit dan het aanbod van werkwilligen.

Op de obligatiemarkt stijgt de rentevoet wanneer de vraag naar leengeld van schuldenaren (ondernemers) sneller groeit dan het aanbod van crediteuren (kapitalisten).

Door het Romeinse recht, dat ons oude Duitse recht heeft verdrongen, is land ook een handelswaar geworden. Daardoor gelden dezelfde principes als voor andere goederen: de prijs wordt bepaald door vraag en aanbod.

Op de vastgoedmarkt stijgen grondprijzen, pacht en huren wanneer de vraag naar land en huisvesting sneller groeit dan het aanbod van grondeigenaren en huiseigenaren. Hoe meer een stad groeit, hoe meer mensen zich erin samenpersen, hoe groter de bevolkingsdichtheid wordt; daardoor wordt de vraag naar land dringender, en de grondprijs stijgt des te hoger. Hoe gunstiger een bedrijfsgebouw in de stad ligt, hoe groter de vraag van zakenmensen, en hoe hoger de winkelhuur. Als een dorp of kleine stad wordt aangesloten op het spoorwegnet, kunnen veel bewoners daar nu wonen met een voordeel dat ze voorheen misten. De vraag naar land en huisvesting groeit, en huren en grondprijzen stijgen, vooral rond het treinstation.

Wanneer een graan- of wijnbelasting wordt ingevoerd, dat wil zeggen, wanneer de aanvoer van graan en wijn uit het buitenland wordt gestopt of verminderd, wordt de teelt van graan en wijnstokken winstgevender, de vraag naar graanvelden en wijngaarden neemt toe, en de pacht- en koopprijs van deze landgoederen stijgt.

Zoals eerder gezegd, komt de stijging van de basisprijs van land voort uit het feit dat ook de bodem een handelswaar is geworden. In tegenstelling tot andere goederen is het aanbod van land echter beperkt, terwijl de vraag voortdurend groeit (door de uitbreiding van steden, de toename van mensen, de oprichting van nieuwe industriële faciliteiten, enzovoort). Deze stijgende vraag leidt niet alleen tot een verhoging van de basisprijs van land, maar ook tot het bestaan van grondrente. Grondrente is niets anders dan de jaarlijkse rente die voortvloeit uit het eigendom van kale grond (exclusief gebouwen). Als iemand een stuk grond zonder bouwwerken least, is het jaarlijkse leasebedrag gelijk aan de grondrente. Als hij echter een volledig eigendom least (grond plus gebouwen), wordt de lease verdeeld in twee delen: grondrente voor kale grond en kapitaalsrente voor de gebouwen en overige activa.

Dit geldt ook in de stad, waar grond en gebouwen bijvoorbeeld afzonderlijk worden getaxeerd voor verzekeringsdoeleinden. Huurtarieven daar splitsen zich ook op in grondrente en rente op de gemaakte bouwkosten (bouwkapitaal). Deze kapitaalsrente blijft hetzelfde voor gebouwen, zelfs als ze fysiek van elkaar gescheiden zijn, mits ze in dezelfde periode zijn gebouwd. Grondrente varieert echter afhankelijk van de locatie van het eigendom.

Laten we dit illustreren met een voorbeeld: Een meester-bouwer bouwt twee identieke huizen in dezelfde stad, van gelijke grootte en in hetzelfde ontwerp. Het ene staat in het hart van het commerciële district, het andere aan de rand van de stad. Omdat beide identiek zijn en tegelijkertijd zijn gebouwd, zijn de productiekosten gelijk. De rente op het bestede bouwk kapitaal is ook hetzelfde. Toch zullen beide huizen niet dezelfde waarde hebben, en de huur zal verschillen: hoger in de stad, lager erbuiten. Voor het eerste bijvoorbeeld: 100.000 kronen (mark); voor het tweede slechts 50.000 kronen (mark). Waarom? Omdat de grondrente verschilt.

Die Zahlen verteilen sich etwa folgendermaßen:

	Im Geschäftsviertel
Kosten des Baugrunds	1 500 000 M (K)
Bausumme	1 000 000 M (K)
daher Wert der Liegenschaft	2 500 000 M (K)
Eine Verzinsung von 4 v. H. angenommen, ergibt	
Grundrente	60 000 M (K)
Kapitalzins	40 000 M (K)
daher Miete	100 000 M (K)
	Im Außenviertel
Kosten des Baugrunds	250 000 M (K)
Bausumme	1 000 000 M (K)
daher Wert der Liegenschaft	1 250 000 M (K)
Grundrente	10 000 M (K)
Kapitalzins	40 000 M (K)
daher Miete	50 000 M (K)

De uitbreiding van steden, samen met alle andere oorzaken van de stijging van vastgoedprijzen, verhoogt slechts één deel van de huur – namelijk de grondrente. De rente op bouwk kapitaal wordt daarentegen enkel bepaald door de hoogte van de rentevoet. Grondrente moet nu nog hoger zijn:

1. Hoe minder land beschikbaar is, hoe lager het aanbod,
2. Hoe meer mensen erop willen wonen en werken, hoe groter de vraag. Bodem is van onschatbare waarde, maar ook een beperkte hulpbron. In deze twee eigenschappen ligt de oorsprong van grondrente!

Grondrente is, zoals we hebben gezien, niets anders dan rente. Als deze stijgt, moet ook het kapitaal – in ons geval de grondwaarde – toenemen, en vice versa. Het verschil tussen de eerdere (lagere) en

latere (hogere) grondwaarde heet waardestijging. We verduidelijken dit met enkele voorbeelden. In 1740 schonk koning Frederik Willem graaf Schulenberg een stuk grond in Berlijn; in 1875 werd vervolgens 6.000.000 mark betaald voor de kale grond nodig voor de bouw van de Rijks kanselarij. In Wenen stegen de grondprijzen over een periode van 52 jaar aanzienlijk, tussen de 324% en 1.570% afhankelijk van het district.

			1860	1912	Steiger. i. %
1.	Bezirk,	Stefansplatz	660 K	2800 K	324
3.	„	Hauptstraße	60 K	440 K	633
6.	„	Mariahilferstraße	110 K	1000 K	800
10.	„	Favoritenstraße	14 K	200 K	1330
13.	„	Hütteldorf	16 K	400 K	2400
21.	„	Hauptstraße	6 K	100 K	1570

Deze voorbeelden kunnen eindeloos worden uitgebreid. Als we bedenken dat de 28 miljoen hectare (280 miljard m^2) aan platteland in het oude Oostenrijk, volgens een oudere schatting (1896), 21 miljard kronen waard was, zodat 1 vierkante meter werd gewaardeerd op 7,5 heller, wordt de exorbitantie van stedelijke grondprijzen nog duidelijker. Dit verklaart waarom bouwen, en dus ook wonen, zo'n kostbare onderneming is. Grondrente en waardestijging ontstaan niet uit de eigen arbeid van de grondeigenaar, maar uit het samenleven van velen, hun collectieve werk en belastingbetalingen. Het verwerven ervan door individuen is daarom niet te rechtvaardigen; ze behoren toe aan de gemeenschap die ze genereert! Dit is het doel van landhervorming.

Rente

Rente is de vorm van onverdiend inkomen die verbonden is met het bezit van geld. Het is volledig vergelijkbaar met grondrente en vindt zijn oorsprong in dezelfde oorzaken: de onmisbaarheid van geld in een monetaire economie, gekoppeld aan de (vrijwel) niet-hernieuwbare aard van monetaire materialen, die sinds oudsher uit edelmetalen bestaan. Vroeger was geld van zilver, nu van goud. Omdat de vraag naar geld is toegenomen met de groei van de nationale economie, terwijl de opbrengst van edelmetalen – vooral goud – beperkt is en de benodigde hoeveelheid niet kan worden verhoogd, is papiergeld ingevoerd.

Volgens de uitgevers is papiergeld echter geen echt geld, maar slechts een vervangende munt, omdat het geen "intrinsieke waarde" heeft, dat wil zeggen, waarde op zichzelf. Daarom draagt papiergeld, zoals bankbiljetten of staatsbiljetten, altijd een belofte van betaling, de garantie dat het kan worden ingewisseld voor metalen valuta. Bovendien moet er een bepaalde dekking zijn door wettelijk erkende metalen valuta, zoals goud, zilver of beide, afhankelijk van of de staat gebruikmaakt van gouden, zilveren of bimetaalmunten.

Wat is de zogenaamde intrinsieke waarde van goud? Is het een kleur, een unieke eigenschap, een onveranderlijke kwaliteit? Nee, het is slechts de marktprijs, vastgesteld door overeenkomsten tussen staten die zijn overgegaan op een goudgebaseerde valuta. Ooit kostte 1 pond goud bijvoorbeeld 1.395 mark, waaruit werd geconcludeerd dat 1 mark 1/1.395e van een pond goud was.

Goud komt echter slechts in enkele natiestaten van nature voor; anderen moeten het kopen. Net als elke handelswaar zou de prijs door vraag bepaald moeten worden. Dat goud de basis werd voor nationale valuta's, met een specifieke prijs, geeft het geen vaste of intrinsieke waarde; het blijft een handelswaar. Als men nu zou overschakelen naar een ander monetair materiaal, zoals platina, zou de prijs van goud direct dalen, zoals eerder met zilver gebeurde toen het zijn rol verloor. Intrinsieke waarde is dus een illusie!

Dit inzicht helpt ons om het volgende beter te begrijpen. Terug naar rente: deze bestaat doordat geld sinds de oudheid is gebonden aan zeldzame metalen. Wie deze bezat, kon een heffing afdwingen van minder fortuinlijken, een heffing die hoger werd naarmate valuta schaarser werd. Dit verklaart de hoge rentetarieven in de middeleeuwen, toen de overgang van een ruileconomie naar een monetaire economie nog niet volledig was. Zodra geld het exclusieve medium van goederenuitwisseling wordt en in grotere hoeveelheden wordt geproduceerd, daalt de rentevoet. Toch verdwijnt rente niet volledig, omdat valuta onmisbaar blijft; zolang het uit edelmetalen bestaat, kan het materiaal niet in oneindige voorraad worden gereproduceerd.

Een tweede factor houdt rente in stand: het gebruik van geld als spaarmiddel. Sparen dient om grote sommen geld op één plek te verzamelen, om naar wens te gebruiken. Kleine spaarders worden gelokt door renteaanbiedingen en kiezen waar het meeste wordt geboden, zonder te overwegen of ze zichzelf schade berokkenen. Oorlogsobligaties zijn hier een duidelijk voorbeeld van. De rente die spaarders ontvangen, drukt op de nationale economie, en uiteindelijk betalen ze via de prijs van goederen meerdere malen terug wat ze aan rente verdienden. De rijken hebben hier een impliciet voordeel. De verhouding tussen de grote kapitalist en de kleine spaarder is vergelijkbaar met die tussen de grootgrondbezitter en de kleine boer. Wat de een ten goede komt, schaadt de ander. De grootgrondbezitter ontvangt bijvoorbeeld aanzienlijke grondrente en geniet alle voordelen van het landbouwbeschermingsbeleid; voor de kleine boer is grondrente onbereikbaar, en hij produceert niet genoeg om van te leven, dus moet hij duur kopen vanwege dat beschermingsbeleid. Zo dient hij als dekmantel voor de grootgrondbezitter, want bij het rechtvaardigen van dat beleid wordt altijd gewezen op het aantal boeren dat beschermd moet worden! Dit is precies hetzelfde wanneer je Frau Huber vergelijkt met Lord Rothschild. Zij heeft misschien een paar duizend kronen of mark in de spaarbank, waarmee ze haar rente ontvangt. Dit maakt haar geen 'rentenier', maar het is voordelig voor de Rothschilds en in werkelijkheid enorm schadelijk voor haar. Ze ontvangt jaarlijks enkele tientallen mark of kronen aan rente, maar hoeveel honderden of zelfs duizenden meer moet ze uitgeven aan huisvesting, voedsel, kleding, belastingen, treinreizen en dergelijke, enkel omdat de Rothschilds en hun bondgenoten zichzelf in stand willen houden? Alleen al het huis Rothschild bezat vóór de oorlog ongeveer 40 miljard. Dit betekent dat, zelfs als het enkel genoot van de rente, het bij 5% per jaar 2 miljard aan onverdiend inkomen zou hebben opgebracht. Jaren geleden moest iedereen die produceerde en werkte dus een jaarlijkse heffing van 2 miljard afdragen aan de ongekroonde koning van Juda, en Juda heeft nog veel meer koningen! In vijftien jaar zal bij de huidige rentevoet elk fortuin verdubbeld zijn; tegen die tijd zullen de Rothschilds minstens 80 miljard bezitten, en de jaarlijkse tol op onze arbeid die naar hen gaat, zal 4 miljard bedragen! In dertig jaar zal het 8 miljard zijn, enzovoort.

Maar de Rothschilds zijn niet de enigen in hun eisen. Het leenkapitaal in het Rijk-Duitsland vóór de oorlog bedroeg 250 miljard en verslond jaarlijks 12,5 miljard aan rente. Hoe schamel lijkt het

industriële kapitaal in vergelijking: slechts 12 miljard, dat tijdens de economische bloei van de oorlog 1 miljard aan commerciële winst opleverde (anders 600 miljoen). Voeg daarbij de 16.000 vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid, en je komt op een totale waarde van 15,5 miljard – slechts 6% van het leenkapitaal, en dat in de eerste geïndustrialiseerde staat van Europa! Laten we de schandalige nationale en gemeentelijke schulden bekijken en ons afvragen wie betaalt en wie profiteert. Ze nemen niet af, maar blijven stijgen, ondanks dat jaar na jaar miljarden aan rente worden uitgeperst uit het productieve volk. En wat is het resultaat? Na vijftien jaar zullen deze schulden verdubbeld zijn, ondanks alle belastingen en heffingen die door arbeid worden gedragen. Laten we nu een cijfer bekijken dat de monstruositeit en absurditeit van de huidige, op renteslavernij gebaseerde economische orde aantoont. Het laat zien voor wiens voordeel de Entente oorlog voerde en in wiens voordeel het de schandelijke Vrede van Versailles dicteerde.

10.847.548.000.000. Eind september 1921, bij een wisselkoers van 1 Duitse rijksmark = 0,053 Zwitserse frank, kenmerkte dit bedrag de verplichtingen van het Londen Ultimatum. Eind december 1921 stond de mark in Zürich op 0,027; het was dus gedaald tot ongeveer de helft van de genoemde waarde. Het eerder genoemde getal werd daardoor verdubbeld tot 21.695.096.000.000! In woorden: dat is **21.695 miljard, of ongeveer 21,7 biljoen mark**. Dit komt neer op 465,5 miljard goudmark, die het cijfer van 132 miljard goudmark, voortkomend uit het Londen Ultimatum, zal opleveren door rente totdat de aflossing is voltooid.

21.695.096.000.000 mark. Verdeeld over de 60 miljoen Rijk-Duitse burgers betekent dit dat iedereen – man, vrouw, oudere of kind – ongeveer 360.000 mark verschuldigd is aan het joodse wereld leenkapitaal.

Is er een treffender voorbeeld van de slavernij van een heel volk aan rente? Dit is de vrijheid waarin de helden van de revolutie ons hebben geleid. Werkelijk, de profiteurs konden tevreden zijn met het Duitse volk, mits de draden die ze hebben gesponnen niet ooit worden verbroken. Maar hun plannen reiken verder. In deze plannen zijn niet alleen het Duitse volk, maar ook anderen, zelfs de overwinnende naties, opgenomen. De Verenigde Staten van Noord-Amerika hebben bijvoorbeeld een schuld van 2,43 miljard dollar aan de banken van Wall Street, oftewel aan het joodse financiële kapitaal. Aangezien 1 dollar eind december 1921 gelijk was aan 200 mark, komt dit neer op 4.860 miljard mark, of 4,86 biljoen. De nationale schuld van Engeland (exclusief koloniën) bedraagt 7,5 miljard pond (1 pond = 800 mark), die van Frankrijk 286 miljard frank (1 frank = 1.800 mark), die van Italië 72 miljard lire (1 lire = 850 mark). Canada, met ongeveer 7 miljoen inwoners, heeft een schuld van ongeveer 3 miljard dollar; Australië, met 5 miljoen mensen, van 381 miljard pond. Hieruit blijkt dat de kinderen van Jahweh zowel licht als schaduw verdelen tussen overwinnaars en overwonnenen.

Leenkapitaal vormt een grenzeloos gevaar. Via rente en samengestelde rente zwelt het aan tot een woeste stroom. Dit wordt duidelijk geïllustreerd met het volgende voorbeeld: 1 heller of pfennig, geïnvesteerd ten tijde van de geboorte van Christus, zou:

na 15 jaar zijn gegroeid tot 2 heller (pfennig),
na 30 jaar tot 4 heller,
na 45 jaar tot 8 heller,
na 60 jaar tot 16 heller,

na 75 jaar tot 32 heller,
na 90 jaar tot 64 heller.
Na 135 jaar, in het jaar 136 na Christus, zou de enkele heller nu 512 zijn geworden.
Tegen 211 na Christus zou het al 16.384 zijn,
tegen 286 na Christus al 524.288,
tegen 346 na Christus al 16.777.216,
tegen 421 na Christus al 496.870.912,
tegen 496 na Christus al 15.899.869.184,
tegen 571 na Christus al 508.795.813.888 heller of pfennigs, oftewel meer dan 5 miljard kronen of mark.

Tegen 646 na Christus zou de enkele heller zijn uitgegroeid tot 16 biljoen, en vandaag zou het een bedrag opleveren groter dan de waarde van de zon en haar planeten als die allemaal van puur goud waren; de numerieke waarde zou een getal van 39 cijfers opleveren! De absurditeit hiervan kan nauwelijks duidelijker worden uitgedrukt, vooral omdat dit alles plaatsvindt zonder enige inspanning.

Hoe klein lijkt industrieel kapitaal in vergelijking, hoe veel langzamer groeit het, ondanks dat het wordt ondersteund door eindeloze arbeid en onvermoeibare productiviteit. Amschel Mayer Rothschild begon rond 1800 zijn vruchtbare activiteit, zonder significant eigen fortuin, door te speculeren met de miljoenen die landgraaf Wilhelm van Hessen hem had toevertrouwd. Tegen 1913 bezaten de Rothschilds 40 miljard. Daartegenover staat het huis Krupp. In 1826 overleed de oprichter zonder fortuin, ondanks al zijn harde werk. In 1855 ontving Alfred Krupp zijn eerste order van 36 kanonnen; in 1873 telde de fabriek 12.000 arbeiders; in 1903 werd het verhandeld aan de Krupp-aandelenmaatschappij voor 160 miljoen mark; en tegen 1913 was het 250 miljoen mark waard!

Hoeveel eindeloze arbeid, inspanning en frustratie ging er in het levenswerk van de Krupps en hun werknemers, vergeleken met dat van de Rothschilds? Hoeveel nuttige instellingen hebben de Krupps opgericht voor hun ambtenaren en arbeiders, terwijl de Rothschilds zo weinig om hun slachtoffers geven! Het eeuwige contrast tussen de Germaanse productieve drang en de joodse commerciële geest van woeker is overduidelijk voor wie niet blind wil zijn!

Als grondrente onrechtvaardig is, dan is het des te noodzakelijker dat rente streng wordt gescheiden van winst. Winst is inherent gerechtvaardigd, omdat het een beloning is voor verrichte arbeid. Het willen elimineren ervan zou absurd zijn; het is zinloos om er grenzen aan te stellen zodra private monopolies verdwijnen, want concurrentie zal het dan vanaf het begin beperken. Rente is echter onverdiend inkomen en moet volledig uit de nationale economie verdwijnen.

Dit is waar monetaire hervorming naar streeft!

“Houd je hervormingen maar voor jezelf,” horen we keer op keer van de marxistische kant, “wij internationale sociaaldemocraten, communisten en dergelijke zijn revolutionair. Alleen sociale revolutie kan het lot van de uitgebuite veranderen.” We zullen zien of dat waar is.

Economische hervorming of revolutie?

“Niet revolutie, maar doelgerichte, scheppende hervormingsarbeid kan de huidige onhoudbare sociale omstandigheden overwinnen.” (Leidende Beginselen van de Nationaalsocialistische Partij)

De privaatkapitalistische orde, met haar nadruk op pure winst en haar verwerping van elk idealistisch streven, heeft binnen haar eigen zielloze materialisme haar eigen vijand voortgebracht. Toch is materialisme, met zijn uitgesproken egoïsme en zelfzucht, evenmin geschikt om de spirituele basis te vormen voor wat deze orde moet vervangen: socialisme, oftewel een sociale economie en een sociale geest.

De essentie van socialisme ligt in het collectief werken voor het collectief. Dit principe komt tot uiting in de leus: “Allen voor allen!” Dit vereist echter een aanzienlijke mate van zelfverloochening. Zelfverloochening is geen materialistische, maar een idealistische impuls. Daarom menen wij dat, hoewel men met mensen die zijn opgegroeid in een tijdperk van materialisme een werkhuis kan vullen, socialisme op deze manier nooit gerealiseerd kan worden. Een socialisme dat op een dergelijke basis en met dergelijke mensen wordt geprobeerd, zal hopeloos vastlopen. We zullen bewijs leveren om deze stelling te onderbouwen.

Wat doorgaans als socialisme wordt gepresenteerd, is in werkelijkheid communisme met een marxistische signatuur. De discussie over welke stroming – sociaaldemocratie of communisme – het enige geschikte middel biedt om mensen geluk te brengen, wordt vandaag opnieuw gevoerd, zoals dat vroeger het geval was in de conflicten tussen de Eisenachers en de Lassalleans. Beide zijn marxistisch, beide noemen zichzelf communistisch en beide houden vast aan het concept van collectief eigendom.

De geschiedenis kent talrijke communistische experimenten. Als ze al slagen, is dat altijd slechts tijdelijk en alleen in situaties waarin de leiders van de samenleving absolute macht bezitten. Een bekend voorbeeld is de jezuïetenstaat in Paraguay. Zodra deze voorwaarde van absolute macht wegvalt, mislukken ze echter. In recente tijden, sinds de ineenstorting waar de marxisten naar verlangden en die ze met alle middelen probeerden te bewerkstelligen, hebben we dit van dichtbij gezien in Beieren en Hongarije. Niemand, behalve de directe begunstigden – zoals Poolse joden van het meest armzalige ras, zoals Kun, Toller, Levine en anderen – zou beweren dat deze voorbeelden navolging verdienen. Op iets grotere afstand speelt in Rusland het drama zich nog steeds af. Moord, brand, verwoesting en het smoren van afwijkende meningen tekenen daar hun pad. Dit is niets anders dan een nieuwe poging tot het vestigen van joodse wereldheerschappij, met dezelfde doelen als het kapitalisme en met exact dezelfde methoden als die we van dichtbij hebben gezien. Dictatuur hier en daar, en dus ook slavernij hier en daar. De joden kennen geen andere vorm van heerschappij. Het is daarom volkomen logisch dat Lenin en Trotski hun dictatoriale macht opeisen en uitoefenen. In elke andere omstandigheid zou het bolsjewistische systeem immers allang zijn ingestort. Wie bewust communist is – en alle marxisten zouden dat toch moeten zijn – moet dit feit accepteren. Het is dan ook absurd dat sociaaldemocraten in één adem beweren communist te zijn, terwijl ze tegelijk verontwaardigd zijn over de toelatingseisen van de Derde Internationale. Deze houding is bovendien oneerlijk, want in werkelijkheid streven alle marxisten naar de verwezenlijking van het communisme via sociale revolutie en de dictatuur van het proletariaat. Hierover verwijzen we naar onze eerdere uitleg in het hoofdstuk “Aan de poorten van de toekomst”. Daar citeerden we het Communistisch

Manifest en werden we geholpen door inzichten van een van de scherpste geesten van de Rijk-Duitse Sociaaldemocratische Partij, Dr. Paul Lensch. Laten we nu enkele aanvullende opmerkingen toevoegen van de onbetwist meest getalenteerde leider van die partij, August Bebel. In zijn veelgelezen boek *Vrouw en socialisme*, dat talloze edities heeft gekend, wordt de weg naar het marxistische doel van een sociale samenleving als volgt beschreven:

1. Een verscherping van klassenantagonismen vindt plaats, bevorderd door:
2. Een concentratie in de kapitalistische industrie. Dit leidt rechtstreeks tot: a) de verdringing van landbouw door industrie; b) voortschrijdende proletarisering; c) een concentratie van rijkdom.
3. Steeds scherpere crises treden op.
4. Deze worden gevolgd door sociale revolutie. Deze is gebaseerd op de onteigening van de onteigeners, oftewel de afschaffing van privaat eigendom en de vorming van een socialistische samenleving.

In een socialistische samenleving:

1. Alle arbeidsgeschikte mensen worden opgeroepen om te werken.
2. Er zal een harmonie van belangen heersen.
3. Arbeid zal worden georganiseerd.
4. De productiviteit zal toenemen.
5. De consumptiecapaciteit zal groeien.
6. Het onderscheid tussen geestelijke en fysieke arbeid zal verdwijnen.
7. Er zal een gelijke plicht tot werken zijn voor allen.

Volgens Karl Marx’ medewerker Friedrich Engels zal de staat zichzelf uiteindelijk uitdoven zodra mensen perfecte engelen zijn geworden. In plaats daarvan ontstaat de staatloze samenleving, een concept dat Marx ontleende aan de Engelse intellectuele wereld en dat we al kennen via onze eerdere opmerkingen over de Engelse opvatting van de staat als een “samenleving van particuliere individuen”. Overigens kruisen Engelse (Normandische) en joodse denkwerelden elkaar hier opnieuw, want het staatsconcept is van nature vreemd aan het staatloze joodse volk. Het verlangen naar een eigen Palestijnse staat is beperkt tot zulke kleine kringen dat het weinig meer is dan een façade. Liefde voor de eigen bodem is essentieel voor het staatsconcept, maar wie kan dat inprenten bij een thuisloos volk zoals de joden?

De afschaffing van de staat gebeurt niet abrupt, maar moet worden bereikt via de omweg van de proletarische klassenstaat, oftewel de “dictatuur van het proletariaat”. Engels merkt hierover op in zijn boek waarin hij Eugen Dühring bekritiseert: “De burgerlijke staat wordt niet afgeschaft. In plaats daarvan volgt op de burgerlijke staat aanvankelijk de proletarische staat, en aangezien elke staat een vorm van klassenheerschappij is, is ook de proletarische staat dat; en aangezien elke staat een

mechanisme van onderdrukking is, is ook de proletarische staat een mechanisme om de onderdrukkers en uitbuiters te onderdrukken."

De staat moet dus, als instrument van heerschappij voor de ene klasse, transformeren in een instrument van heerschappij voor een andere. Hoe moet dit worden bereikt? Simpelweg door dezelfde methoden die anderen hebben gebruikt om hun eigen heerschappij te handhaven: militarisme en dergelijke. Het is daarom niet verrassend dat het gehele marxistische onderwijssysteem vrijwel volledig is afgeleid van dit anders zo verguisde militarisme. Sinds dit werd afgeschaft, hebben discipline en dril onder de sociaaldemocratische massa's onmiskenbare verliezen geleden; pas sindsdien is de neiging tot schisma's en verdeeldheid ongeneeslijk geworden.

Veel beeldspraak en esthetiek zijn ontleend aan dit anders zo verguisde militarisme, inclusief dril. Denk maar aan de "dreunende stap van de arbeidersbataljons" terwijl ze langs hun vaak krombenige leiders marcheerden tijdens massabijeenkomsten die op militaire parades leken.

Uiteindelijk zijn ook de onderwerpen die we nu gaan bespreken ontleend aan de militaristische denkwijze: klassenbewustzijn en klassenstrijd. In essentie zijn dit kopieën. Laat ons een korte historische uitweiding maken ter verduidelijking: de middeleeuwse adel was een strikt gescheiden kaste met eigen gebruiken, tradities en een eigen erepositie. Na haar ontbinding werden deze elementen als erfenis doorgegeven aan de landsknecht, vervolgens aan de staande legers, en uiteindelijk uitsluitend aan het officierskorps in de tijd van de algemene dienstplicht. Hun doel was het kweken van een kaste met een specifieke dienstopdracht. De Rooms-Katholieke Kerk heeft een vergelijkbare instelling in het huwelijksverbod voor haar priesters. Elk van de drie middeleeuwse standen – adel, kerk en burgerij – had zijn eigen kenmerkende gebruiken en instellingen. Toen verscheen een vierde stand: het proletariaat. Destijds was het logisch om hen los te scheuren van het volk, net als de adel en de clerus, en hen tot een eigen kaste te maken met een eigen standenidentiteit: klassenbewustzijn. Hun directe doel is de klassenstrijd, die niet alleen om zichzelf wordt gevoerd, maar ook een specifiek doel dient: de verwezenlijking van socialisme, het ware communisme.

Hoe ziet deze klassenstrijd er vandaag uit? Tegen wie is hij gericht, wie leidt hem, en wat zijn de wapens?

Het Sociaaldemocratisch Programma (het Wenen-programma van 1901) stelt het volgende:

"De Sociaaldemocratische Arbeiderspartij streeft naar de bevrijding van het gehele volk, ongeacht natie, ras of geslacht, uit de ketenen van economische afhankelijkheid. De oorzaak van deze ellendige omstandigheden ligt niet in individuele politieke instellingen, maar in het feit dat de middelen van arbeid zijn gemonopoliseerd in de handen van individuele eigenaren. De dragers van arbeidskracht, de arbeidersklasse, vallen daardoor in de meest verstikkende afhankelijkheid van de eigenaren van de arbeidsmiddelen, waartoe ook grond behoort, de grootgrondbezitters en de kapitalistenklasse.

Technische vooruitgang en de groeiende concentratie van productie en eigendom hebben tot gevolg dat steeds bredere kringen van voorheen onafhankelijke kleine ondernemers en boeren hun productiemiddelen verliezen en worden omgevormd tot loonarbeiders, employés of schuldslaven,

direct of indirect afhankelijk van kapitalisten. De proletarische massa's groeien, maar de mate van hun uitbuiting neemt ook toe.

Hoe meer de ontwikkeling van het kapitalisme de rangen van het proletariaat doet aanzwellen, hoe meer het proletariaat verplicht en in staat is om de strijd ertegen aan te gaan. De opheffing van individuele productie maakt individueel eigendom steeds overbodiger en schadelijker. Tegelijkertijd wordt het proletariaat zich bewust dat het deze ontwikkeling moet bevorderen en versnellen. De drager van deze noodzakelijke ontwikkeling kan alleen het proletariaat zelf zijn, gewekt tot klassenbewustzijn en georganiseerd voor klassenstrijd."

Wat leren we uit deze zinnen?

1. Het doel van marxistisch socialisme is de afschaffing van het monopolie op arbeidsmiddelen.
2. Arbeidsmiddelen omvatten niet alleen grond, maar ook al het kapitaalbezit, inclusief alle fabrieken, hun faciliteiten en dergelijke.
3. Proletariërs zijn loonarbeiders, employés en de schuldslaven van kapitaal.
4. Individueel eigendom – zonder beperkingen – is schadelijk en moet worden afgeschaft. Het meer of minder verborgen einddoel ligt dus niet alleen in de afschaffing van het eigendom van grote landgoederen en kapitaalbezit, maar in de afschaffing van al het privaat eigendom in het algemeen, dat wil zeggen, in een einddoel van collectief eigendom, van communisme.
5. De strijd tegen de rijken is de klassenstrijd; deze culmineert in het bevorderen en versnellen van de genoemde ontwikkeling naar communisme.
6. Deze strijd wordt geleid door het proletariaat, gewekt tot klassenbewustzijn.

We hebben eerder (in "Aan de poorten van de toekomst") al opgemerkt hoe het marxisme zijn historische uur heeft verslapen. Aangezien de belangrijkste vertegenwoordigers van het kapitalisme – Engeland, Amerika, Frankrijk – als bondgenoten verenigd waren op het slagveld, had de klassenstrijd in 1918 in de loopgraven gevoerd moeten worden, in plaats van lafhartig de wapens neer te gooien en mensen aan te moedigen te deserteren. Op dat moment, toen zijn tijd gekomen was, leed het marxisme – door zijn eigen schuld – te midden van zijn vermeende overwinning zijn grootste nederlaag. Duitse arbeiders betalen voor deze fout en mislukking van hun leiders met 42 jaar dwangarbeid in dienst van het Entente-kapitalisme, oftewel het joodse financiële kapitaal. De belichaming van dit verschrikkelijke feit ligt in niets anders dan de 21,7 biljoen (dat wil zeggen, 21.700 miljard) mark die het Duitse Rijk verplicht is te betalen.

De joodse leiderskliek voelde deze nederlaag, ook al zullen ze dat nooit toegeven. Wanneer dezelfde mensen die altijd hebben gepraat over sociale revolutie, wier elk ander woord naast "revolutie" en "onteigening" (beroving) het woord "socialisatie" (sociaal eigendom) was, en die iedereen die niet uit hetzelfde liedboek zingt als "geel" en "knecht van werkgevers" hebben gebrandmerkt, nu plotseling vinden dat de doelen in hun eigen programma te verstrekkend zijn, twijfelen aan de volledige uitvoerbaarheid van communisme en nu alleen nog "ondernemingen die rijp zijn voor socialisatie" willen socialiseren – wat betekent dit anders dan een volledige overgave aan het kapitalisme in de zuiverste zin van het woord? Hierin ligt het verschil tussen rechts en links; tussen

sociaaldemocraten en communisten; tussen de Tweede, Tweede-en-een-halfde en Derde Internationale; tussen sociaale verraders en bolsjewieken. Tegelijkertijd benadrukken de zogenaamde rechtse sociaaldemocraten keer op keer, bij elke gelegenheid, dat ook zij communisten zijn. Dat moeten ze ook zijn, want marxisme en communisme zijn immers één en hetzelfde!

De eerste geleerde autoriteit van de Duitse sociaaldemocratie in het voormalige Oostenrijk, Dr. Karl Renner, verklaarde bijvoorbeeld vijftien maanden geleden in Innsbruck: “Socialisme en communisme streven dezelfde doelen na, alleen hun wegen verschillen; communisten willen hun doelen met geweld bereiken, terwijl de sociaaldemocratie, door middel van een vreedzame doordringing van opvattingen, ernaar streeft om de arbeiders na verloop van tijd tot een niveau te brengen waarop ze in staat zijn de sociale administratie van ondernemingen in eigen handen te nemen.” Dit is een opmerkelijke uitspraak voor Dr. Renner, van wie men gewend is aan allerlei conceptuele verdraaiingen.

In zijn boek *Bolsjewisme of sociaaldemocratie?* velde Dr. Otto Bauer, de tweede geleerde autoriteit van de Duitse sociaaldemocratie in het oude Oostenrijk – en destijds de “minister van socialisatie” van Duits-Oostenrijk – een vernietigend oordeel over dezelfde bolsjewieken die hij lange tijd in de *Arbeiterzeitung* had geprezen. Volgens Dr. Bauer hebben de agrarische communes – dat meesterwerk van bolsjewistische kunst – gefaald. “Het is onbetwistbaar,” zegt Dr. Bauer, “dat veel communes sterk afweken van het geïdealiseerde beeld dat in de richtlijn werd geschetst; dat sommige zeer snel instortten; dat andere kapitalistisch ontaardden, zich bezighielden met illegale handel op grote schaal en naburige kleine boeren als loonarbeiders uitbuitten.”

Dr. Otto Bauer verwerpt echter niet alleen de communisering van de bodem; hij verwerpt de gehele bolsjewistische benadering en verklaart op pagina 87 van zijn boek als slotwoord: “De klassenstructuur van de West- en Midden-Europese samenleving, haar delicate economische apparaat en haar afhankelijkheid van internationale handelsrelaties vereisen dat de economische revolutie wordt uitgevoerd in de vorm van een geleidelijke, planmatige reorganisatie.”

Wat Dr. Bauer hier predikt, is niets minder dan het bankroet van het marxisme! Waar is de sociale revolutie, die tegen het einde van de Grote Oorlog werd verkondigd als het doel dat spoedig verwezenlijkt zou worden? Wat de berouwvolle Dr. Bauer hier zegt, is niet langer revolutionair, maar hervormingsgezind; niet langer rood, maar – om de taal van klassenbewuste marxisten, die gezworen zijn aan de klassenstrijd, te gebruiken – ronduit geel! Het is de hervormingsgezinde socialistische visie die wij vertegenwoordigen, die Dr. Renner en Dr. Bauer, wijs geworden door persoonlijke ervaring, uitdrukken. Hun gevoelens doen sterk denken aan de woorden in onze partijbeginselen: “Niet revolutie, maar doelgerichte, scheppende hervormingsarbeid kan de huidige onhoudbare sociale omstandigheden overwinnen.”

Omdat het marxisme sociaal ondermijnend (sociaal-revolutionair) is, betekent elke afwijking van deze beginselen het intellectuele bankroet ervan. Van meet af aan was het voor ons nationale socialisten duidelijk dat dit vroeg of laat zou gebeuren. Daarom hebben wij altijd het standpunt van economische hervorming verdedigd. In volkse termen zijn en blijven wij revolutionair; in economische termen zijn wij altijd hervormers geweest en zien wij geen reden om deze positie te herzien.

Afschaffing van onverdiend inkomen

Afschaffing van onverdiend inkomen door hervorming van grondwetten en geldstelsel, en door socialisatie van particuliere monopolies.

Met deze woorden uit onze leidende beginselen, die we aan het hoofd van de voorgaande hoofdstukken hebben geplaatst, stellen we ons niet alleen bewust tegenover het marxistische communisme – de wetenschappelijke basis van de sociaaldemocratie en verwante stromingen zoals communisme, spartakisme en bolsjewisme – maar ook tegenover alle zogenaamde burgerlijke tendensen, dat wil zeggen de partijen die vasthouden aan de huidige economische en sociale orde en daarmee in wezen mammonistisch zijn. Wij nationale socialisten zijn geen communisten, want we willen de particuliere sector niet volledig elimineren en beschouwen alle pogingen daartoe als gevaarlijk kinderachtig en onvermijdelijk rampzalig. Maar we geloven ook niet dat de zieke kapitalistische economische orde kan worden genezen met goede raad, christelijke vermaningen of sociale pleisters, zoals de burgerlijke partijen lijken te denken. Het beest van het mammonisme, met de joodse geest in hart en verstand, laat zich niet temmen met mooie woorden; er moet een zweep aan te pas komen! In het volgende hoofdstuk bespreken we de twee grote hervormingen die wij noodzakelijk achten – grondwetshervorming en monetaire hervorming – en de methoden van socialisatie die wij nodig vinden.

A. Grondwetshervorming en monetaire hervorming

"De Duitse Nationaalsocialistische Partij ziet de huidige grondwetten en renteslavernij als de bron van de sociale kwalen van onze tijd, kwalen die zij met alle mogelijke middelen tracht te elimineren. Zij is altijd van mening geweest dat men moet terugkeren naar de oude Germaanse opvatting, waarbij grond en bodem idealiter alleen eigendom van het volk kunnen zijn, terwijl het individu enkel bezit wat hij zelf heeft gebouwd en verdiend. Dit betekent niet dat de werkende boer zijn land verliest, maar dat woekerspeculatie met grond wordt afgeschaft.

De Nationaalsocialistische Partij wijst de internationale oriëntatie van de Vrijlandbeweging van Silvio Gesell resoluut af, omdat die de dood van ons volksdom zou betekenen. Geld mag niet de doorslaggevende factor zijn bij het verwerven van grond, maar alleen de bekwaamheid om de grond optimaal te bewerken in het belang van de gemeenschap. Voor het volk creëert de ontwikkeling van woeste gronden en wildernis, een eeuw van arbeid op een klein stukje land, een thuis, en daarmee een onvervreemdbaar wettelijk recht.

Wat het doorbreken van renteslavernij betreft, beschouwt de Nationaalsocialistische Partij, in tegenstelling tot het marxistische socialisme, het supranationaal georganiseerde en internationaal uitbuitende lening- en financieel kapitaal als de grootste vijand van de mensheid in het algemeen – en van het Duitse volk in het bijzonder, met hun economische slavernij door Versailles en Saint-Germain – en pleit zij voor de volledige afschaffing van rente op zowel publieke als persoonlijke kredieten. In overeenstemming met Gottfried Feder en de 'Bond voor het Doorbreken van Renteslavernij' is zij van mening dat de grenzeloze schuldenlast van de Duitse staat momenteel van het grootste nationaal-politieke belang is, en ziet zij de omzetting van schuldbrieven in renteloze effecten als de onmiddellijke actie die moet worden ondernomen. Voor kleine gepensioneerden en

rentetrekkers die door ziekte, ouderdom of andere redenen niet in staat zijn om in hun levensonderhoud te voorzien, moet de staat de bestaande, of in sommige gevallen zelfs hogere, opbrengsten van hun effectenbezit levenslang uitbetalen. De staat moet de monetaire behoeften voor zijn publieke welzijnsverantwoordelijkheden (zoals moederschapsuitkeringen) dekken uit de overschotten van zijn inkomsten genererende staatsbedrijven, evenals uit vermogens- en inkomstenbelastingen.

De kosten voor verbeteringen die vanwege onmiddellijke fiscale lasten niet gedekt kunnen worden uit bestaande gemeenschapsdiensten, moeten worden betaald door het uitgeven van renteloze staatskasbiljetten, na goedkeuring van het parlement. Deze staatskasbiljetten worden terugbetaald uit de opbrengsten.

De Nationaalsocialistische Partij ziet eveneens het probleem van onverdiend inkomen in relatie tot de chaos op de aandelenbeurs, en houdt vast aan haar oude eis voor de socialisatie (nationalisatie, of preciezer, provincialisatie) van de banken en de afschaffing van de huidige beursoperaties; op deze manier zouden ook mogelijkheden worden geboden om de kosten van particulier krediet te verlagen." (Resolutie van het Congres van Interstatelijke Vertegenwoordigers van Duitse Nationale socialisten in Linz, 13 en 14 augustus 1921.)

In een vorig hoofdstuk ("Arbeid en onverdiend inkomen") hebben we de twee belangrijkste vormen van onverdiend inkomen besproken – grondrente en rente – en hun oorzaken en effecten. Als oorzaken identificeerden we enerzijds een constante vraag naar grond en anderzijds een constante vraag naar geld, terwijl het aanbod van beide beperkt blijft – in het geval van grond omdat een toename ervan over het algemeen onmogelijk is, en in het geval van metalen valuta omdat een toename van edelmetalen slechts in beperkte mate mogelijk is. We stelden ook vast dat de producent nooit de volledige opbrengst van zijn arbeid kan verkrijgen. Een deel van het beschikbare inkomen dat hem rechtens toekomt, gaat van meet af aan naar degenen die grond of geld bezitten. Zij zijn de ontvangers van onverdiend inkomen, de profiteurs, ook wel bekend als renteniers of kapitalisten.

Als de producent – of hij nu zelfstandige is of in loondienst werkt – de volledige opbrengst van zijn arbeid wil ontvangen, moet onverdiend inkomen volledig worden afgeschaft. Dit betekent: rente moet verdwijnen, en grondrente, die niet kan worden afgeschaft zolang mensen naast elkaar leven, moet ten goede komen aan de gemeenschap, dat wil zeggen aan de staat of de gemeente. Dit is de grote kwestie die wacht op een oplossing.

Marx erkende ook de schadelijkheid van grondrente. Hij wilde deze elimineren door grond in het bezit van de totaliteit te brengen. Omdat, zoals we al benadrukten, het concept van de staat volgens onze opvatting hem vreemd was, beschouwde hij "de samenleving" als de vertegenwoordiger van de totaliteit. Daarom spreken marxisten van "sociaal eigendom" of "socialisatie" en noemen zij zichzelf "socialisten" of – in een merkwaardige verwarring van terminologie – "sociaaldemocraten", iets wat we al eerder hebben besproken.

Marx erkende echter niet de schadelijkheid van leningrente, en als jood kon hij dat ook niet, want voor de joodse ziel is rente slechts een tedere bloem. In plaats daarvan zag Marx de tweede oorzaak van het feit dat producenten een deel van hun inkomen wordt ontnomen in de zogenaamde "meerwaarde", waarvan de kapitalist de ontvanger is. Deze "meerwaarde" zou de bron zijn van

kapitaalrente en van alle andere inkomens binnen de nationale economie. Volgens Marx kunnen deze omstandigheden alleen worden opgeheven in een socialistische samenleving, die wordt bereikt door de onteigening van de onteigeners (onteigening van de bezitters) of, met andere woorden, door een maatschappelijke omwenteling (sociale revolutie). Dit zou – en dit is essentieel – vanzelf moeten gebeuren zodra de huidige economische omstandigheden, met hun accumulatie van eigendom in de handen van weinigen en de overeenkomstige verarming van velen, tot het uiterste zijn doorgevoerd. Het is dus niet de taak van de massa's om de trend van kapitaalaccumulatie te belemmeren; integendeel, zij moeten deze versnellen. Marxistisch socialisme bestrijdt dus niet de groei van kapitaal, maar troost de massa's slechts met beloften van de dag van de grote revolutie! Deze in wezen oosters-fatalistische kijk verbergt een opvallend contrast tussen vakbondsdenken en marxistisch denken, een tegenstelling die merkwaardig genoeg niet wordt gerealiseerd door de sociaaldemocratische vakbondsleiders en de massa's van vakbondsleden. De vakbond, ongeacht haar oriëntatie, is georganiseerde wil tot actie, terwijl het marxisme een typisch oosters gevoel van kismet belichaamt, dat wil zeggen een apathische onderwerping aan het lot.

We hebben in het vorige hoofdstuk al gezien dat vooraanstaande sociaaldemocratische woordvoerders zelf twijfelen aan de juistheid van deze opvattingen, en hoe zij, in plaats van te hopen op een revolutie die ooit zal plaatsvinden, neigen naar hervorming. Voorlopig twijfelen zij alleen aan de juistheid van de weg, niet aan het doel zelf, dat collectief eigendom blijft, oftewel communisme. Wij hebben echter altijd getwijfeld aan beide en willen daarom de oorzaken van de huidige economische omstandigheden elimineren; naar onze mening komen deze voort uit onverdiend inkomen, dat zelf voortkomt uit grondrente en leningrente. Wij zoeken de middelen hiervoor in bodemwetshervorming – of preciezer, in hervorming van bodemwetten – en in monetaire of valutahervorming.

Grond kan eigendom zijn van individuen, dat wil zeggen particulier eigendom, of het kan toebehoren aan de gemeenschap in de vorm van staats- of gemeentelijk eigendom.

De eerste vorm overheerst – als gevolg van het Romeinse recht – in elk beschaafd land vandaag. Het maakt de uitbuiting mogelijk van degenen die de grond bewerken door grondrenteniers, die jaar na jaar, zonder eigen inspanning, een groot deel van de arbeidsopbrengst van de werkers afnemen in de vorm van grondrente.

De tweede vorm, gemeenschappelijk eigendom, kan in meer of mindere mate voordelig zijn, afhankelijk van hoe het wordt beheerd.

Bijvoorbeeld, de standaardmethode van beheer van gemeenschappelijke gronden in veel Zwitserse gemeenten, waarbij de rijke boer 100 koeien kan laten grazen en de arme boer slechts één geit, is oneerlijk. Het zou eerlijk zijn als voor elke koe, elke geit enzovoort een bijbehorende graasvergoeding wordt betaald aan de eigenaar van de grond, de gemeente.

Het middeleeuwse feodale systeem, dat ons al bekend is, was minder onrechtvaardig dan dit. Na verloop van tijd werd de militaire dienst voor de adel – die de basis vormde van het feodale systeem – echter steeds lichter, terwijl tegelijkertijd, dankzij de bevolkingsgroei, de inkomsten van de adellijke landeigenaren steeds groter werden, zodat hun rechten uiteindelijk niet meer in verhouding stonden tot hun plichten.

De oude Russische vorm van gemeenschappelijk grondbezit, de zogenaamde "Mir", was ook onpraktisch. Hier betaalden de boeren geen pacht, maar werd de grond in elke gemeenschap zo eerlijk mogelijk verdeeld onder alle boeren. Hierdoor werd versnippering onvermijdelijk, omdat elke boer zowel goed als slecht land moest krijgen om te bewerken. Om aan alle rechtvaardigheidsvoorschriften te voldoen, werd de grond bovendien elke paar jaar herverdeeld, waardoor niemand er baat bij had om de grond in goede, productieve staat te houden door middel van drainage, zorgvuldige bemesting, het aanleggen van paden en heggen, het planten van fruitbomen enzovoort; waarom zou hij zaaien waar hij niet zou oogsten?

Bodemwetshervorming

Het doel van grond-, of om verwarring te voorkomen, de bodemwetshervorming is ervoor te zorgen dat grondrente niet langer naar individuen vloeit, maar naar de gemeenschap. Dit kan worden bereikt door de staat, als vertegenwoordiger van de gemeenschap, alle grond en bodem op een of andere manier te onteigenen en vervolgens te verhuren aan individuen, wat ook op lange termijn kan gebeuren (erfpacht); of door de grond bij de huidige eigenaren te laten en in plaats daarvan de grondrente te confisqueren. Laten we deze twee opties nader bekijken.

Bij de eerste optie ligt de moeilijkheid in de onteigening. Moet men onteigenen met of zonder vergoeding? Beide vormen een onrecht; onteigening met vergoeding omdat juist de grootste landeigenaren hun grond oorspronkelijk als schenking ontvingen (erfelijke lenen, bijdragen voor militaire diensten enzovoort), en onteigening zonder vergoeding omdat dit verdere schade zou toebrengen aan de kleinere landeigenaren, wier grond met hun eigen zuurverdiende centen is gekocht. Uitzonderingen zouden echter elk rechtsconcept in wanorde brengen en daarmee de fundamenten van de staat zelf doen wankelen. Dit geldt natuurlijk altijd alleen voor de kale bodem, want alles wat door menselijke activiteit is gecreëerd, moet tegen betaling worden vrijgegeven.

De aanhangers van de Vrijland-Vrijgeldbeweging van Silvio Gesell zijn van mening dat, in combinatie met monetaire hervorming (vrijgeld), alle grond door de staat moet worden opgekocht en verhuurd aan de hoogste bieders. Betaling geschiedt in de vorm van staatseffecten, oftewel onroerendgoed-verlichtingscertificaten, zoals in het volgende voorbeeld.

De prijs van deze certificaten moet altijd op hetzelfde niveau worden gehouden (op pari) door aanpassing aan de huidige rentestand. Dit betekent dat als de marktprijs dreigt te dalen, de rente wordt verhoogd, anders devalueert het. Aanvankelijk behaalt de staat geen winst uit deze maatregelen, omdat pachters alleen de rente betalen over het toegewezen overdrachtsbedrag. Pas wanneer de rente daalt als gevolg van de gelijktijdige uitvoering van monetaire hervorming, komt de grondrente ten goede aan de gemeenschap; deze moet dan op een of andere manier worden verdeeld als een eretoekenning voor moeders, die de ware voortbrengers zijn van bevolkingsgroei en daarmee ook van grondrente.

Sample

of a Real-Estate Transfer-Certificate

(only transferable by notary public)

Series... No. 00 000

Mr...

or his legal assignee are owed by the German Reich for relinquished property rights the sum of

M. 1000 / One Thousand Marks

Interest will always be paid on this amount by the state in order that the holder of this Transfer-Certificate will realize the above sum in the event of a sale. The rate of interest will therefore be increased if the market price falls below the nominal value; it is reduced if the market price rises above the nominal value. Repayment of the debt is fulfilled by repurchasing at the nominal value price within the scope of the means made available for this purpose through legislation.

Berlin, dated...

The German Ground-Rent Office.

(alleen overdraagbaar via notaris) Serie... Nr. 00 000 De heer... of zijn wettelijke gemachtigde heeft van het Duitse Rijk recht op een bedrag van *M*. 1000 / Duizend mark voor opgegeven eigendomsrechten. De staat betaalt altijd rente over dit bedrag, zodat de houder van dit overdrachtscertificaat bij verkoop het bovenstaande bedrag ontvangt. De rente wordt verhoogd als de marktprijs onder de nominale waarde daalt; deze wordt verlaagd als de marktprijs boven de nominale waarde stijgt. Terugbetaling van de schuld wordt voldaan door terugkoop tegen de nominale waarde binnen de mogelijkheden die hiervoor door wetgeving beschikbaar worden gesteld. Berlijn, gedateerd... De Grote Duitse Rijksonroerendgoedbeheerder.

De Amerikaan Henry George, de oorspronkelijke grondlegger van de bodemwetshervorming, legt in zijn werk *Vooruitgang en welvaart* uit dat particulier grondbezit de werkelijke oorzaak is van de sociale tekortkomingen van het heden. Hij concludeert: "We moeten grond gemeenschappelijk eigendom maken." "Het gelijke recht van alle mensen op het gebruik van grond" is voor hem "even duidelijk als hun gelijke recht op de lucht" die ze ademen – "het is een recht dat wordt gegarandeerd door het feit van hun bestaan." "Laat de landeigenaren, als u wilt, alles behouden wat de grond hen zou opleveren – in afwezigheid van de rest van de samenleving. Maar rente is een schepping van de hele gemeenschap, dus behoort deze noodzakelijkerwijs toe aan de hele gemeenschap."

Zoals de laatste zin aangeeft, gaat het voor George niet om het maken van de grond zelf tot gemeenschappelijk eigendom, maar om de rente. In het achtste deel van zijn genoemde werk, 'Toepassing van de remedie', drukt hij zich hierover duidelijk en onberispelijk uit met de volgende woorden:

"Ik stel niet voor om particulier eigendom in grond te kopen of te confisqueren." "Het is niet nodig om de grond te confisqueren, we hoeven alleen de rente te confisqueren!" "We nemen al een deel van de rente via belastingen. We hoeven alleen het belastingproces een beetje te veranderen om de hele rente in zijn geheel te nemen. Ik stel daarom voor, als een eenvoudige maar effectieve oplossing: 'De toe-eigening van rente door belasting!'"

"Op deze manier wordt de staat de gemeenschappelijke landheer, zonder zichzelf zo te hoeven noemen en zonder een enkele nieuwe functie te hoeven aannemen. Qua vorm blijft het recht op

grondbezit zoals het nu is. Geen enkele landeigenaar hoeft zijn grond te worden afgenomen, noch is het nodig om beperkingen op te leggen aan de hoeveelheid grond die iemand kan erven. Want als rente door de staat als belastingen wordt geïnd, dan wordt grond – ongeacht in wiens naam deze is geregistreerd of in welke grootte percelen deze is verdeeld – werkelijk gemeenschappelijk eigendom, en elke lid van de gemeenschap zal profiteren van de voordelen van het eigendom."

"Aangezien de belasting van rente of de waarde van grond natuurlijk zal toenemen naarmate andere belastingen worden afgeschaft, kunnen we deze propositie in praktische vorm uitdrukken door deze als volgt te formuleren: 'Alle andere belastingen moeten worden afgeschaft, behalve die op grondwaarden.'"

Zoals eerdere uitleg heeft aangetoond (zoals in het hoofdstuk "Veranderingen in bodemwetten"), zou Henry George's voorstel niets nieuws zijn, maar slechts een terugkeer naar de goede instellingen van weleer. Zoals we hebben gezien, moesten middeleeuwse legers worden bevoorraad en uitgerust door landeigenaren. Zelfs staatslieden, geestelijken enzovoort ontvingen vroeger geen salaris. In de Duitse stad van de Middeleeuwen was de grondbelasting de enige belasting van de burger. Maar alleen de vrijgeboren Duitser die grond en een huis bezat, werd burger.

De Duitse bodemwetshervormers (Adolf Damaschke) stellen de volgende eisen (overgenomen uit hun pamflet voor de verkiezingen voor de Duitse Nationale Vergadering):

1. Een Wet op het Thuisland die elke Duitse familie de mogelijkheid biedt om een woonerf (een eigen huis met moestuin) te verwerven en te behouden, of, waar van toepassing, een commercieel erf (een tuinbouw- of kleinschalig eigendom);

2. Als basis voor een rechtvaardiger belastingheffing moet de waarde van Duitse grond, na aftrek van de kosten van gebouwen, alle verbeteringen enzovoort, worden bepaald door een kadastrale zelfinschatting door de eigenaren. Tegelijkertijd moet dit de basis vormen voor compensatie in geval van onteigening, indien dit noodzakelijk blijkt voor het algemeen belang, bijvoorbeeld voor de oprichting van woonerven;

3. De belasting van grondrente, dat wil zeggen van de opbrengsten van de grond die worden gegenereerd zonder enige inspanning van arbeid of kapitaal. Dit moet trapsgewijs gebeuren, waarbij woonerven en tuinbouw- en kleinschalige eigendommen grotendeels worden ontzien. Aan de andere kant moet onverdiende waardevermeerdering, vooral in de waarde van stedelijke bouwpercelen, nieuwe transportfaciliteiten, kanalen enzovoort, zo volledig mogelijk door de gemeenschap benut worden;

4. Het recht van eerste weigering voor de staat en gemeente bij elke gedwongen verkoop van grond en 'rollende' eigendommen;

5. Een hervorming van ons hypotheeksysteem voor de systematische schuldaflossing van gezond huiseigendom in stad en land – om de instroom van kapitaal voor elke verbetering van economische en culturele aard te vergemakkelijken, en om te voorkomen dat de instroom van kapitaal wordt misbruikt samen met de grond;

6. Gebruik door de publieke sector van natuurlijke hulpbronnen, zoals steenkool, bruinkool, potas, ertsen, aardolie en waterkracht, als bronnen van elektrische energie;

7. Toezicht door de publieke sector op de transport- en verzekeringsindustrie, evenals op de distributie van verlichting en energie.

Laten we nu overgaan tot het bespreken van specifieke voorstellen. We beginnen deze discussie door dat deel van de resolutie van het Congres van Interstatelijke Vertegenwoordigers in Linz te citeren dat handelt over de grondkwestie. Deze resolutie stelt:

"De Duitse Nationaalsocialistische Partij ziet de huidige bodemwetten en renteslavernij als de bron van de sociale kwalen van onze tijd, kwalen die zij met alle mogelijke middelen tracht te elimineren. Zij is altijd van mening geweest dat men moet terugkeren naar de oude Germaanse opvatting, waarbij grond en bodem idealiter alleen eigendom van het volk kunnen zijn, terwijl het individu enkel bezit wat hij zelf heeft gebouwd en verdiend. Dit betekent niet dat de werkende boer zijn land verliest, maar dat woekerspeculatie met grond wordt afgeschaft.

De Nationaalsocialistische Partij wijst de internationale oriëntatie van de Vrijlandbeweging van Silvio Gesell resoluut af, omdat die de dood van ons volksdom zou betekenen. Geld mag niet de doorslaggevende factor zijn bij het verwerven van grond, maar alleen de bekwaamheid om de grond optimaal te bewerken in het belang van de gemeenschap. Voor het volk creëert de ontwikkeling van woeste gronden en wildernis, een eeuw van arbeid op een klein stukje land, een thuis, en daarmee een onvervreemdbaar wettelijk recht."

Als we deze woorden nauwkeurig lezen en volledig tot ons laten doordringen, is het duidelijk dat we een volledig programma voor bodemwetshervorming voor ons hebben. We beginnen met het behandelen van de afwijzing van de Vrijlandbeweging van Silvio Gesell. Onze resolutie verwerpt deze vanwege haar internationalistische karakter en verwijst naar het geld en de dood van ons volksdom. Haar oriëntatie is internationalistisch omdat zij uitdrukkelijk wenst de door de staat verworven grond te verhuren aan de hoogste bieder, zonder enige beperking met betrekking tot hun etnische afkomst. Of het nu een jood of een Zoeloe-Kaffir is, maakt voor Silvio Gesell en zijn mensen niets uit, maar voor ons wel. Wat zij uiteindelijk nastreven, wordt met de nodige duidelijkheid aangetoond in Gesells eigen uitspraken uit het juli 1921-nummer van het tijdschrift *Freiwirtschaft* (uitgegeven door de Freiland-Freigeldverlag, Erfurt). In het essay "Het agrarische programma van de minister van Landbouw: eveneens een woord over herstelbetalingen" spreekt Silvio Gesell over de doelen en taken die zijn uiteengezet in de begrotingsrede van minister Warmbold, die in wezen als volgt luiden:

1. Een toename van de landelijke bevolking door dichtere bewoning van bestaand bebouwd land en door de verwerving van nieuw bebouwd land;

2. Een snelle verbetering van de landbouwproductie, met als doel onze bevolking tevreden te stellen met onze eigen productie.

Hierover heeft Silvio Gesell het volgende (onder andere) te zeggen:

"De gedachte om onszelf te voeden met onze 'eigen productie' lijkt ons ongezond, een idee dat voortkomt uit angst voor oorlog. Het leidt gemakkelijk tot het utopische, imperialistische concept van het 'zelfvoorzienende, gesloten nationale economische gebied', en drijft ons daarmee in nieuwe oorlogen."

"En onze remedie is niet zelfvoorziening, maar wereldvoorziening door internationale handel en vrije handel." (Of, met andere woorden, Engelse hegemonie. – Opmerking van de auteur).

Als monetaire hervormer is Silvio Gesell bewonderenswaardig; we kunnen ons echter niet vinden in de pacifistische wereld-broederschap-enthousiast van dezelfde naam, een man die lijdt aan waanideeën over het 'menselijk ras'.

De fundamentele bezwaren die we hebben tegen dit soort bodemwetshervorming zijn niet economisch van aard. Uiteindelijk beschouwen we Gesells voorstellen als verkeerd omdat ze te puur theoretisch-economisch zijn en de immateriële aspecten van het menselijk leven volledig over het hoofd zien. Als we deze hervorming zouden uitvoeren volgens zijn wensen, zouden pachters de plaats innemen van de huidige eigenaren. Wat zou daar mee gewonnen zijn? De grond is er niet alleen om voedsel te produceren, maar heeft een hoger, moreel doel: grond moet een thuisland zijn, dat wil zeggen dat het volk ermee moet zijn vergroeid! Dit kan een pachter nooit doen. We kunnen de grond belasten, er alles uit halen wat mogelijk is, maar het moet nog steeds een thuisland zijn. Dit betekent dat we het mogelijk moeten maken dat elke Duitser – en alleen zij, dat wil zeggen alleen degenen van Duits bloed – eigenaar kan worden. Niet móét worden, want dwang is hier nog minder gepast dan elders, maar kán. Idealiter zou de gemeenschap – of het nu de staat of de gemeente is – inderdaad de eigenaar moeten zijn van alle grond en bodem, maar in werkelijkheid zou het individu deze min of meer als zijn eigendom moeten beschouwen. Wanneer iets alleen door zijn eigenaar wordt liefgehad, wordt het voor hem een eeuwig vloeiende bron van de zuiverste vreugde, een bron van de meest diepgaande ervaring. Alleen door het bezit van grond zal de zielloze Duitser van nu weer de Duitser van weleer worden!

In dit opzicht laat de al te nuchtere, theoretische kijk van de Vrijlandbeweging ons volledig ontevreden. Zij erkent het enorme verschil tussen emoties en rede niet. Voor haar zijn de poëzie van het bosdorp en de lege drukte van het warenhuis één en hetzelfde! Daarom zou het door alle mensen met een ziel ronduit verworpen moeten worden.

Laten we nu overgaan naar Henry George. "De enige belasting is die op grondwaarden." Kan dit principe, in al zijn strengheid, worden toegepast op onze huidige omstandigheden? Houd in gedachten dat de uitgaven van staat en gemeente in de honderden miljoenen lopen. Deze enorme bedragen zouden alleen uit de kale bodem moeten worden gehaald, dat wil zeggen uit landbouwgrond, bebouwde grond en braakliggende grond. Volgens Henry George zou deze belasting "niet-overdraagbaar" zijn; de landeigenaar zou deze zelf moeten dragen. Dit zou voldoende zin hebben bij eigenaren van braakliggende grond, dat wil zeggen ongeontwikkelde of onbewerkte grond. Daar zou de belasting inderdaad niet-overdraagbaar zijn. De situatie is echter niet helemaal hetzelfde als het gaat om het eigendom van landbouwgrond of een commerciële onderneming. Hier is deze belasting alleen niet-overdraagbaar wanneer er geen beschermende tarieven zijn, wanneer de relevante producten onderhevig zijn aan de volledige druk van wereldwijde concurrentie – dat wil zeggen, onder omstandigheden van uitgesproken vrije handel. Er zijn echter veel argumenten tegen dit, omdat het ook de landbouw en industrie zou kunnen ruïneren. Ten slotte zal de eigenaar van bebouwde grond – in wezen de huiseigenaar – zeker niet worden gehinderd door George's "enige belasting". Omdat hij geen internationale concurrentie hoeft te vrezen, zal hij de belasting kalm doorberekenen aan de huurder, vooral als de aanwezigheid van een lokale huiseigenarenvereniging hem beschermt tegen prijsondersnijding. Onder bepaalde omstandigheden zou er dus een

ongerechtvaardigd voordeel zijn voor de huiseigenaar. Als de belasting echter ook in dit geval niet kan worden doorberekend, wat zou er dan gebeuren? Dan zou de grond niet worden bebouwd, waardoor niets wordt gewonnen.

Een ander argument tegen George's "enige belasting" is het feit dat bepaalde belastingen een opvoedend effect hebben en om die reden alleen al behouden moeten blijven. Zulke belastingen omvatten bijvoorbeeld die op luxe goederen.

Bij het verwerven van grondrente is er ook een zeer belangrijke factor die niet over het hoofd mag worden gezien: de schuldenlast van de grond.

Ten slotte is het belangrijk om te overwegen of het volledig toe-eigenen van grondrente gerechtvaardigd zou zijn zolang rente blijft bestaan. Dat zou zeker niet het geval zijn. Het zou niet juist zijn om één vorm van onverdiend inkomen te elimineren terwijl een andere blijft bestaan. Het zou ook niet verstandig zijn, omdat geld daardoor nog meer een tiran zou worden dan het nu al is!

Henry George's voorstel moet daarom zeker niet in zijn geheel worden verworpen; we moeten alleen bedenken dat hij van de Europese omstandigheden eigenlijk alleen die van Engeland echt kende, waar al het landelijk en stedelijk grondbezit toebehoort aan een selecte groep edelen. We zullen zijn voorstellen redelijk genoeg kunnen gebruiken, zij het in een iets mildere vorm, om zo de volgende eisen te vervullen:

1. Om zoveel mogelijk grondrente te innen, wordt alle grond en bodem – dat wil zeggen alle landbouwkundig gebruikte grond, braakliggende grond en bouwpercelen – niet langer belast op basis van inkomen, maar op basis van de verkoopprijs (marktwaarde), de zogenaamde "eerlijke marktwaarde". Deze belasting moet worden gestaffeld in overeenstemming met de grootte en het beoogde gebruik van de grond;
2. Bouwen in de hoogte is niet toegestaan, dat wil zeggen, het aantal toegestane verdiepingen is beperkt;
3. De staat en gemeente hebben het recht van eerste weigering bij elke verkoop van grond, en een verplicht bod moet door hen worden gedaan;
4. Nationalisatie van de verkoop van onroerend goed;
5. De staat of gemeente kan te allen tijde grond kopen tegen de waarde van de door de eigenaar betaalde rechten;
6. Nationalisatie van onroerendgoedleningen;
7. Het instellen van een schuldenplafond;
8. In de Duitse Volksstaat mogen alleen Duitsers grond bezitten (zie ook het hoofdstuk "Duits Recht").

In het licht van dit alles, laten we eens kijken naar de kleine staat Servië, die berucht is gebleken in staat om oorlog te voeren tegen zijn grootste buur, Oostenrijk-Hongarije. De volgende informatie is afkomstig uit het *Bodemwetshervormingsjaarboek*, 2e uitgave, jaargang 1915:

"De Wet op het Thuisland die nog steeds van kracht is, dateert oorspronkelijk uit het jaar 1873. Woningen met een erf van 1 morgen, en die verder grond omvatten tot 5 morgen, zijn immuun voor enige beslaglegging, behalve die welke voortvloeit uit belastingschulden. Schuldenlast is alleen mogelijk tot 50% van de eerlijke marktwaarde, en alleen via een staats hypotheekbank."

Als we nu de voorstellen die we zojuist hebben geschetst vergelijken met eisen 2 tot 5 van de "Bond van Duitse Bodemwetshervormers" (voor onze kijk op hun punten 6 en 7, zie het latere gedeelte "Socialisatie van particuliere monopolies"; voor onze kijk op hun eerste eis, zie het latere hoofdstuk "Duits Recht"), zien we dat beide in grote lijnen gelijkwaardig zijn. Alleen zijn de eisen die wij hebben gesteld in sommige opzichten strenger. Bovenal geloven wij dat de bepaling van grondwaarden door de staat een betere regeling is dan zelfinschatting door de eigenaren, en dat het recht van eerste weigering van de staat of gemeente moet worden voorgeschreven bij elke verkoop van grond, niet alleen bij gedwongen verkopen. Naar onze mening zijn verplichte biedingen, de nationalisatie van onroerendgoedleningen en het instellen van een schuldenplafond absoluut essentieel. Aan de andere kant achten wij belasting op waardevermeerdering – iets waar de pure bodemwetshervormers zoveel waarde aan hechten – niet noodzakelijk. De redenen zijn duidelijk genoeg. Als we grond belasten volgens de "eerlijke marktwaarde", zal degene die een te hoge prijs heeft betaald slecht uitkomen bij de belastingheffing. Hierdoor zal hij voorzichtig zijn om niet meer voor grond te betalen dan absoluut noodzakelijk is. En het grote publiek is voldoende beschermd tegen oplichting door middel van het recht van eerste weigering, verplichte biedingen en ook via het recht van onteigening zoals gespecificeerd in ons punt nr. 5.

Laten we nu de impact van onze eisen bekijken. Onze eerste eis vereist de belasting van alle grond volgens de "eerlijke marktwaarde", dat wil zeggen volgens de relatieve verkoopprijs. Dit betekent dat landelijk gelegen grond ver van verkeersroutes lager wordt belast dan grond nabij een dorp, stad, spoorweg, weg of waterweg. Het betekent verder dat stedelijke grond in commerciële districten hoger wordt belast dan die in buitenwijken. Ten slotte betekent het ook dat braakliggende grond – of het nu bouwpercelen of landbouwgrond betreft – tegen hetzelfde tarief wordt belast als grond die is bebouwd of bewerkt. Bovendien moet de belasting worden gestaffeld. Uitgaande van een gemiddeld niveau van grondrente, dat wil zeggen rond 4% van de "eerlijke marktwaarde", zullen kleine eigendommen – zoals keuterboeren, dwergboeren, volkstuinders en coöperatieve bouwverenigingen – ongeveer 1 tot 2% moeten betalen; middelgrote landgoederen rond 2 tot 3%; grote eigendommen 4%; en de grootste eigendommen 4 tot 6% en meer. Wat betekent dit? Dat de grote en grootste landgoederen een deel van hun grond zullen moeten verkopen omdat ze niet langer concurrerend kunnen overleven. Hiermee worden de fundamenten gelegd voor een geplande interne vestiging, een Wet op het Thuisland en de verwerving van openbare grond, aangezien punten 3, 4 en 5 van onze eisen ons beschermen tegen de toe-eigening van dergelijke eigendommen voor particuliere grondspekulatie.

Let op dat we alleen de grondrente belasten, dat wil zeggen alleen de kale bodem. Wat de landeigenaar – of het nu een volkstuinier of een grootgrondbezitter is – eruit haalt door arbeid, blijft onbelast.

Dezelfde regel die geldt voor landelijke grond geldt ook voor bouwpercelen. Hoe hoger hun waarde, hoe hoger de grondrente en hoe hoger dus het belastingniveau. Omdat we geen onderscheid maken tussen gebruikte en braakliggende grond, zal er spoedig geen braakliggende grond meer zijn. Er

zullen óf woonhuizen worden gebouwd, óf velden en tuinen zullen ontstaan uit gebieden van verspilde aarde.

Wat is het doel van onze tweede eis? Niets meer dan ervoor te zorgen dat de prijs van stedelijke grond niet de pan uit rijst, zodat waardevermeerdering binnen redelijke grenzen blijft. De prijs van bouwpercelen hangt af van hun potentieel gebruik. Hoe meer verdiepingen toegestaan, hoe meer appartementen er kunnen worden ondergebracht, wat op zijn beurt een veel hogere basisprijs betekent. Als we dit potentieel beperken, kunnen we de basisprijzen in het algemeen verlagen. Stedelijke grondprijzen zullen desalniettemin hoger zijn, vooral in het centrum van de stad, dan grond aan de rand van de stad. Maar omdat we voldoende huisvesting buiten de stad zullen hebben, zal niemand gedwongen worden om in de ongezonde stadscentra te wonen. In plaats daarvan zullen bedrijven en kantoren daar steeds meer voorkomen totdat ze de appartementen volledig vervangen, en de mensen daar zullen hun huizen opzetten waar ze thuishoren: in de vrije natuur van God, waar bossen en weiden zijn, bloeiende tuinen, blauwe luchten en zonneschijn! Dit is dus een preventieve maatregel. We willen de grote stad opsplitsen in kleine nederzettingen!

We hebben onze derde, vierde en vijfde eisen al aangestipt in de context van onze bespreking van de eerste. Een meer gedetailleerde bespreking lijkt daarom enigszins overbodig. Het doel van deze eisen is de volledige eliminatie van particuliere grondspekulatie, dat wil zeggen de verlamming van grondwoeker. Hetzelfde geldt voor punten 6 en 7. De banken moeten weer wisselkantoren worden en hun onreine handen weghouden van de heilige Moeder Aarde.

De achtste en laatste eis behandelen we in het hoofdstuk "Duits Recht". Voorlopig hoeft alleen gezegd te worden dat we met "Duitsers" alleen degenen met Duits bloed bedoelen. In een echte Duitse Volksstaat vallen alle andere mensen onder de jurisdictie van het vreemdelingenrecht!

Om misverstanden te voorkomen, rest ons nog een paar woorden te zeggen over de zogenaamde bodemwetshervorming in Tsjechië, namelijk de wet van 16 april 1919 over de onteigening van de grote landgoederen, en de wijziging ervan van 11 juli 1919 over de toewijzing van onteigende grond. We hebben deze al aangestipt aan het eind van het hoofdstuk "Veranderingen in bodemwetten". Deze wet, zoals §10 duidelijk maakt voor iedereen die Tsjechische wetgeving weet te lezen, dient alleen om de grond en bodem van het Duitse vestigingsgebied in het Sudetenland gedeeltelijk in handen van de Tsjechische staat te brengen (de Grenzwald) en gedeeltelijk te verdelen onder de bevoorrechte leden van de Tsjechische meerderheidsbevolking – de legionairs en dergelijke. Deze wet werd aangenomen door de zogenaamde Revolutionaire Vergadering, dat wil zeggen een comité van Tsjechische partijen dat anderhalf jaar bijeenkwam. Er kan geen twijfel bestaan over de houding van onze beweging tegenover deze armzalige constructie, zoals aangetoond in de aanvulling op de Leidende Beginselen, weergegeven onder het hoofdstuk "Documenten van het Nationale socialisme". Elke onteigening en verdeling van grond binnen de Tsjechische staat kan alleen op onze goedkeuring rekenen als de Duitse gebieden volledige zelfautonomie hebben, waarbij onteigende grond in die gebieden uitsluitend aan de Duitsers toekomt.

Pure bodemwetshervormers zijn van mening dat grondrente de bron is van alle huidige sociale kwalen; de totale of gedeeltelijke confiscatie ervan ten gunste van het algemeen belang is voor hen voldoende om alle schade te herstellen. Wij delen echter de mening van de vrijeconomen (Silvio Gesell) dat rente ook een vorm van onverdiend inkomen vormt, en leiden daaruit af dat een tweede

actie nog steeds nodig is: het doorbreken van renteslavernij. Dit zal worden bereikt door monetaire of valutahervorming.

Monetaire hervorming (valutahervorming)

Ter inleiding verwijzen we naar het tweede deel van de Resolutie van het Congres van Interstatelijke Vertegenwoordigers van Duitse Nationale socialisten in Linz (13 en 14 augustus 1921).

De eerste vraag die we ons moeten stellen: is geld noodzakelijk, wat is het en welk doel dient het? Geld is een ruilmiddel en bemiddelt de handel in goederen. Het is absoluut onmisbaar in een nationale economie gebaseerd op arbeidsverdeling. In het verleden waren er echter perioden waarin goederen direct werden geruild (ruileconomie) zonder tussenkomst van geld. In die dagen waren de levensbehoeften eenvoudiger, en waren er ook minder mensen die zoveel mogelijk voor zichzelf produceerden.

Dus, geld is een ruilmiddel. Als zodanig zou het zo dicht mogelijk bij de goederen moeten liggen die het ruilt. Dit betekent dat het geen groot voordeel mag hebben ten opzichte van hen, indien aanwezig. De belangrijkste eigenschap van goederen is hun bederfelijkheid. Bovendien brengt hun opslag kosten met zich mee. (Natuurlijk zijn er ook niet-bederfelijke goederen, zoals edelstenen en dergelijke. Deze hebben echter alleen schaarstewaarde en zijn in deze context niet relevant.) Als het ruilmiddel een voordeel heeft ten opzichte van hen, is het duidelijk dat het al snel de goederenmarkt zal domineren, en van de sleutel van de markt verandert in het slot ervan.

Zo is het met metalen valuta. Het bederft niet en er zijn ook geen kosten verbonden aan het opslaan ervan; integendeel, de eigenaar ontvangt er zelfs rente voor. Dergelijk geld maakt zichzelf daarom niet algemeen toegankelijk, zoals goederen dat doen. In plaats daarvan ligt het stil totdat de hoogst mogelijke bedragen zijn afgeperst. In plaats van de circulatie van goederen te bevorderen, belemmert het deze.

Als geld aan al onze eisen moet voldoen, moet het dus:

1. Op geen enkele manier gebonden zijn aan niet-bederfelijke materialen, en
2. Continu circuleren. Elke echte valuta moet rekening houden met beide eisen. Maar het moet ook nog steeds:
3. Zijn wat de naam impliceert, dat wil zeggen continu, onveranderlijk, want als iets "actueel" is, betekent dat dat het "voortgaand" is.

Bij het toetsen van de huidige valuta's aan deze drie eisen, moeten we onvermijdelijk concluderen dat ze hier op geen enkele manier aan voldoen. Bovenal zijn ze gebaseerd op metalen valuta, die "wettig betaalmiddel" is, zelfs als over het algemeen alleen papiergeld in omloop is. Afhankelijk van of de "wettige metalen valuta" bestaat uit goud, zilver of beide, wordt dit aangeduid als een goud-, zilver- of bimetallische standaard.

Er was ooit een tijd dat het begrijpelijk was dat geld uit edelmetalen werd gemaakt. Bovenal had men toen niet te veel geld nodig, omdat ruilhandel nog werd beoefend, geld was gemakkelijk te maken en eenvoudig te gebruiken, en vooral – als we bijvoorbeeld kijken naar de omstandigheden in middeleeuws Europa – waren staten klein. Elke grote stad was op zichzelf een staat. Dus was er geld

nodig dat – bijvoorbeeld geslagen in Neurenberg – ook geldig was in Augsburg, omdat die stad als een vreemd land werd beschouwd. Bovendien werd de boekdrukkunst pas later uitgevonden; kunstzinnig drukwerk is pas sinds een eeuw echt in zwang. Om al deze redenen kon in het verleden alleen metalen valuta bestaan. Zolang Amerika niet was ontdekt, was het metaal dat in geld werd gebruikt zilver; met de ontdekking van Amerika en zijn goudvooruitzichten verscheen goud naast zilver, om het uiteindelijk volledig te verdringen. Zilvervoorraden waren zeldzaam. Dit verklaart voor ons het geldtekort in de Middeleeuwen, en daarmee de hoge koopwaarde van geld of de lage prijs van goederen.

De huidige economie vereist de circulatie van grote hoeveelheden geld. Dit feit leidde tot de uitgifte van papiergeld. De allesoverheersende vraag die daardoor opkwam was: is papiergeld echt geld, of moet het worden gedekt door edelmetaal? Deze vraag was niet ongegrond. Geld gemaakt van edelmetalen, of het nu goud of zilver was, had ooit goed genoeg gewerkt, omdat de materialen waaruit geld bestond zeldzaam waren en daarom niet naar believen konden worden vermenigvuldigd. Dit gaf het niet die "intrinsieke waarde" die sommigen claimen te hebben ontdekt in zilver of zelfs in goud, maar dat het resultaat een zekere waardestabiliteit was, is onbetwistbaar. Die waarde was de kern van de zaak; men probeerde deze aan papiergeld te verlenen door dekking, dat wil zeggen door een bepaalde hoeveelheid edelmetaal als onderpand op te slaan. Het idee op zich was niet verkeerd. De enige vraag die overblijft is de schaal van de dekking, en de kwestie of edelmetalen hiervoor momenteel nog nodig zijn.

Uiteindelijk is het enige dat via "dekking" wordt bereikt dat de hoeveelheid papiergeld in omloop binnen bepaalde grenzen wordt gehouden, waardoor wordt voorkomen dat deze ongecontroleerd escaleert. Het aanbod van geld en het aanbod van goederen moeten elkaar in evenwicht houden, zodat geen willekeurige prijsfluctuaties kunnen optreden. Dat en niets anders is het doel van dekking. Maar aangezien het aanbod van goederen in causaal verband staat met arbeidsinspanning, hangt ook de hoeveelheid geld in omloop hiervan af, wat betekent dat het niet willekeurig kan worden vermenigvuldigd, net zomin als arbeidsinspanning dat kan.

Vanuit dit perspectief concluderen we dat het volkomen bevredigend is om geld van papier te maken, en dat het net zo goed – zo niet beter – kan worden gedekt door arbeidsinspanning dan door edelmetalen.

Met deze observaties hebben we de eerste en de laatste van de drie eisen die we enkele alinea’s eerder stelden verduidelijkt. Rest ons de tweede, namelijk: geld moet continu circuleren.

Hoe kan dan de continue circulatie ervan worden bereikt? Rente zou voldoende moeten zijn voor deze taak. De bedoeling is dat het dient als een lokmiddel, een middel om geld naar de markt te trekken. Toegegeven, dit lokmiddel heeft ook zijn nadelen, omdat de belofte van rente geld heeft veranderd in een spaarmiddel, waardoor het uit de circulatie wordt teruggetrokken. Geld dat kan worden gebruikt als spaarmiddel (in de huidige betekenis – we zullen andere mogelijke spaarmethoden later bespreken) is niet langer volledig geschikt als ruilmiddel, is niet langer de sleutel van de markt – maar het slot ervan.

Bovenal stellen we dat rente heeft gefaald in de enige taak die ervoor was bedoeld, namelijk om geld in continue circulatie te houden met de lok van moeiteloze winst, ondanks het feit dat het inwerkte op de slechtste – maar ook de krachtigste – eigenschap van de mens, zijn egoïsme. Integendeel, het

maakt elk product duurder en beroofit producenten van een groot deel van de opbrengst van hun arbeid. De hele nationale economie kreunt onder de druk ervan.

Laten we een voor de hand liggend voorbeeld bekijken. De zakenman moet van de opbrengst van zijn producten aftrekken: de rente op grond en kapitaal, uitgaven aan grondstoffen, verzend- en productiekosten, en ten slotte zijn verdiensten, dat wil zeggen zijn loon. Alleen wat overblijft na al deze aftrekkingen wordt onder zijn personeelsbestand verdeeld als lonen en salarissen. Er ontstaat nu een strijd tussen de twee partijen, een geschil over het aandeel in lonen en bedrijfswinsten. "Hogere winsten!" of "Hogere lonen!" zijn hun respectieve strijdkreten! Maar wat beide partijen in het vakbondsconflict van elkaar kunnen afdwingen, of via contract kunnen toegeven, staat in geen verhouding tot de reusachtige last die zowel door financiële rente als door grondrente wordt opgelegd.

Hier zien we de moderne vorm van slavernij, renteslavernij. De invloed ervan op de nationale economie is op het eerste gezicht niet direct duidelijk. Maar we kunnen het duidelijk en onderscheidend genoeg waarnemen als we de monsterlijke schuldenlast van staten en gemeenten overwegen. Hier komt ook de absurditeit van de situatie het duidelijkst aan het licht. Stel bijvoorbeeld dat een interne obligatie wordt uitgegeven. Dit betekent dat de staat of gemeente geld leent van haar burgers in ruil voor een belofte van rente. Maar wat is, volgens de heersende opvatting, de staat, wat is de gemeente, anders dan de totaliteit van de burgers? Dus in feite ziet het er zo uit: de totaliteit van de burgerij leent van zichzelf een geldbedrag en kent zichzelf daar rente voor toe. Met welke middelen wordt deze rente opgebracht? Door belastingen, die weer door de hele burgerij worden betaald. Daartoe moeten ze ook het dure apparaat in stand houden dat het innen van belastingen met zich meebrengt. Is dit geen dwaasheid? En toch zit er een zeer weloverwogen methode achter. De realiteit is eigenlijk als volgt: belastingen worden door alle burgers opgebracht; maar slechts een deel van hen leent het geld, en dus vormt een interne lening niets meer dan de indirecte verrijking van een deel van de burgerij ten koste van het geheel via het dure apparaat van belastinginning.

Hier zien we dus een duidelijk voorbeeld van hoe renteslavernij door een deel van de burgerij over de rest wordt gehandhaafd door middel van leenkapitaal. Als echter buitenlands kapitaal wordt aangesproken via een obligatie, is het resultaat de slavernij van het hele volk en de staat aan vreemdelingen. Als we kijken naar de agenten van dit leenkapitaal, zullen we ontdekken dat het altijd de driehonderd van Abrahams Zaad zijn waarover Walter Rathenau ooit in een onbewaakt moment sprak.

Renteslavernij betekent dus niets anders dan de slavernij van alle productieve volkeren onder de heerschappij van het jodendom. "Gij zult elke natie consumeren," zoals het in het Oude Testament staat.

Daarom moet rente worden geëlimineerd. Dit is niet alleen de beste garantie voor de continue circulatie van valuta, maar het is ook de fundamentele voorwaarde voor vrije productie, om mensen de volledige opbrengst van hun arbeid te garanderen.

Rente wordt echter alleen mogelijk gemaakt door geld dat zogenaamd een "intrinsieke waarde" kan worden toegerekend. Daarom moeten we bovenal af van de waan dat alleen metalen valuta volledig waardevast kan zijn, dat elke andere vorm van valuta gedekt moet worden door edelmetalen.

Is valuta echt afhankelijk van de materialen waaruit geld bestaat? Wij zeggen nee! In plaats daarvan stellen we dat geld niet wordt gemaakt tot wat het is door valutamaterialen – goud, zilver – maar door de staat en door de prestaties van de burgers die erachter staan. Alleen arbeid, naar onze mening, maakt geld tot geld – ongeacht van welke materialen het bestaat. Zelfs glanzend goud is tot niets in staat zonder arbeid. Arbeid, en alleen arbeid, is ook de dekking ervan. Als we bijvoorbeeld werk willen verrichten namens de staat – het bouwen van wegen, spoorwegen of dergelijke – dan betekent dit, zoals Feder voorstelt, dat biljetten eenvoudigweg kunnen worden gedrukt in plaats van het uitgeven van obligaties.

Bankbiljettenvermeerdering! We horen de bezwaren al: klachten over overstroming (inflatie), over een assignateneconomie; dat we al tekenen zien van een voortdurende valutadepreciatie in elke staat. Het land overspoelen met bankbiljetten, dat wil zeggen het aanbod van valuta vergroten zonder een gelijktijdige toename van het aanbod van goederen, zou natuurlijk leiden tot een vermindering van de koopkracht van geld of tot een escalatie van de prijs van goederen (wat hetzelfde is). Het aanbod van geld en van goederen, en dus ook de hoeveelheid geld in omloop en het daadwerkelijke niveau van arbeidsoutput beschikbaar, staan – zoals we eerder al hebben uiteengezet – allemaal in een causaal verband met elkaar. Hoe dit geld er eigenlijk uitziet – waarmee we natuurlijk papiergeld bedoelen – is daarbij volkomen onbelangrijk. Het is dus zelfbedrog om aan te nemen dat alleen een toename van zogenaamde biljetten, maar niet ook een toename van andere (vaste, rentedragende) staatsobligaties, schadelijk zou zijn. Wat prijzen betreft, maakt het helemaal niet uit of het ene of het andere de markt overspoelt. Stijgen de prijzen niet toen oorlogsobligaties en andere leningobligaties daarvoor werden uitgegeven? Het enige echte verschil ligt in het feit dat de staat ook rente moet betalen op de obligaties tegen een vast tarief, wat het zichzelf zou kunnen besparen als het gelijkwaardige biljetten zou drukken voor de voorgestelde uitgaven – mits deze natuurlijk dienen om bepaalde diensten mogelijk te maken.

"Assignateneconomie!", zou iemand kunnen tegenwerpen! Assignaten waren de voorlopers van het huidige papiergeld. Ze werden uitgegeven tijdens de Franse Revolutie (1789) en verloren snel hun waarde. Degenen die hier graag op wijzen, vergeten echter één belangrijke zaak; namelijk dat assignaten "gedekt" waren. Ze vertegenwoordigden toewijzingen van grond. De gehele bodem van Frankrijk stond dus achter hen als dekking, en toch was het niet in staat hun depreciatie te voorkomen, net zo min als het goud dat achter de huidige papiergeldeconomie staat. "Ja," zeggen de onverbeterlijken, "dat komt simpelweg omdat het huidige papiergeld niet volledig gedekt is." Nou, dat was het nooit – zoals we weten – en zelfs als het dat wel was, zou de nationale economie onvermijdelijk wegkwijnen – zonder arbeid. Hierin ligt de misvatting dat geld uit zichzelf iets kan creëren door middel van een inherente eigenschap, de "intrinsieke waarde", alsof het een soort perpetuum mobile is. De hele doctrine van metalen valuta en van papiergeld gedekt door metaal is gebaseerd op deze misvatting. Het leidt onvermijdelijk tot mammonisme, dat wil zeggen tot de inherente overschatting van geld. Mammonisme verheft geld – dat niets meer zou moeten zijn dan een dienaar – tot een afgod!

Om het beeld te voltooien, wat halen bepaalde staten zoals Zwitserland bijvoorbeeld uit hun hoogwaardige valuta? Een gebrek aan verkoop en werkloosheid. Dit is ook het lot van naties met veel minder waardevolle valuta's, die weliswaar kunnen produceren en exporteren, maar ook geen grondstoffen kunnen kopen. Dus zowel bij de een als bij de ander is er een gebrek aan werk, een

ineenstorting van de nationale economie, wat uiteindelijk leidt tot chaos bij beide, en dat alles omwille van een absurde waan die zich uit in de aanbidding van het gouden kalf. Door de kracht van de manie voor goud zwaait Ahasveros, de heerser van de wereld, de zweep over de trillende slaven die denken dat ze vrij zijn alleen omdat ze mogen brabbelen over vrijheid!

En wat heeft valuta uit al deze manie over goud gehaald? Is dat de reden waarom het stabiel bleef? Heeft dat het gemaakt tot wat de naam impliceert, dat wil zeggen consistent? Werd het gespaard van schommelingen? Op al deze gronden is geld gebonden aan edelmetalen, in het bijzonder aan goud. Alle huidige valuta's zijn gebaseerd op het principe dat goud onveranderlijk in waarde blijft, dat de prijs ervan niet verandert. Dienovereenkomstig zou een kilogram goud altijd 3.276 kronen, 2.790 mark, 3.440 frank enzovoort moeten kosten; in elk geval zou de prijs in deze verschillende staten altijd binnen deze vaste verhoudingen moeten blijven. Tegenwoordig heeft goud echter zijn aanbidders voor gek gezet door tegen elke mogelijke prijs te worden aangeboden, prijzen die allang niet meer in een vaste verhouding tot elkaar staan. Kortom, goud heeft laten zien dat het een goed is dat, net als andere goederen, onderhevig is aan de wet van vraag en aanbod. Daarmee is zijn goddelijke gelijkenis ten einde gekomen.

Dus, alles bij elkaar genomen, moet monetaire of valutahervorming streven naar twee dingen: 1. De afschaffing van renteslavernij, en 2. Valutastabiliteit.

Beide eisen vereisen, als hun voorwaarden, de loskoppeling van geld van metaal en de continue circulatie ervan.

Maar wat zou de valutastandaard moeten zijn als we afzien van edelmetalen? Nogmaals, we verwijzen naar onze opmerkingen aan het begin van dit gedeelte. Daar stelden we dat het aanbod van geld in evenwicht moet blijven met het aanbod van goederen, dat de hoeveelheid geld in omloop dienovereenkomstig in causaal verband staat met arbeidsinspanning, en dat arbeid daarom de beste dekking biedt. Laten we nu opnieuw op deze opmerkingen terugkomen. In overeenstemming hiermee vinden we de valutastandaard in al die dingen die endogeen zijn aan de natie, die hun oorsprong vinden in arbeid of die door arbeid aan het licht worden gebracht als minerale hulpbronnen, grondstoffen, structuren en dergelijke, dingen die worden vermenigvuldigd door de arbeidskracht van de burgers en die worden verminderd door de waardevernietiging inherent aan de tand des tijds!

Dit is de basis van monetaire hervorming, en de koers die we voortaan moeten volgen.

Twee mannen hebben naam gemaakt op dit gebied: Silvio Gesell en, meer recent, Gottfried Feder. Elk valt de ander aan, maar ten onrechte naar onze mening, omdat er eigenlijk geen tegenstellingen bestaan tussen hun twee opvattingen, aangezien het einddoel van elk heel verschillend is. Terwijl Feders bijzondere nadruk ligt bij het doorbreken van renteslavernij, blijft voor Gesell de stabiliteit van de valuta de belangrijkste kwestie. De eliminatie van rente is voor Gesell slechts van secundair belang. Naar zijn mening zal dit gebeuren zodra elke staat zijn eigen monetaire hervorming heeft uitgevoerd. Feder wil niet zo lang wachten, maar probeert in één klap af te rekenen met de last van renteslavernij. Hij pakt het aan waar het het meest monsterlijk lijkt en waar de impact het meest duidelijk is – in de schuldenlast van openbare en particuliere bedrijven. Hij laat bankbiljetten ongemoeid, en niet zonder goede reden; op het moment dat vaste-rente-effecten renteloos worden – dat wil zeggen, het monopolie op rente wordt geëlimineerd – ontstaat er zo'n aanbod van geld dat

de rentevoet ook in de rest van de economie steeds meer moet dalen, totdat rente uiteindelijk volledig verdwijnt.

Figure 1.

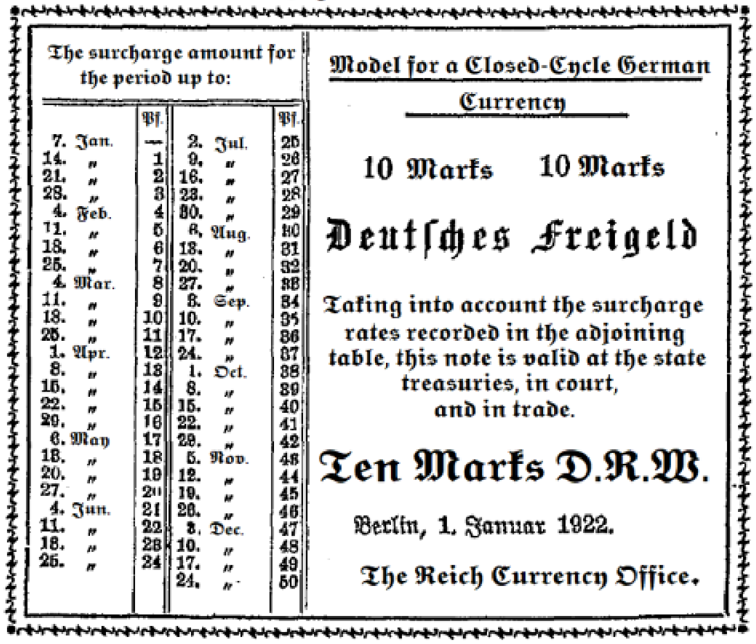

Laten we nu beide voorstellen nader bekijken.

Silvio Gesell stelt de invoering voor van een vorm van geld die hij "vrijgeld" noemt. Het bestaat uit bankbiljetten waarvan de waarde wekelijks met een bepaald bedrag (bijvoorbeeld een duizendste) afneemt – depreciatie. Hierdoor moet een toeslag worden betaald die overeenkomt met de depreciatie. Dit kan op twee manieren worden gedaan. Ofwel wordt de toeslag afgeleid uit een wekelijkse tabel die aan het bankbiljet is bevestigd, ofwel wordt deze betaald door het aanbrengen van zegels. Geld van het eerste type is weergegeven in Figuur 1, geld van het tweede type door Figuur 2.

Onze geestverwant Gottfried Feder stelt daarentegen de volgende aanbevelingen voor (uiteengezet in zijn *Manifest voor het Doorbreken van de Slavernij aan Rente*):

> "§1. Met de afschaffing van de verplichting om rente te betalen, worden oorlogsobligaties, evenals alle andere schuldinstrumenten van de staat, in het bijzonder spoorwegobligaties en daarnaast de obligaties van alle zelfbesturende lichamen, verklaard tot wettig betaalmiddel tegen nominale waarde.
>
> §2. Voor alle andere vaste-rente-effecten: gedekte obligaties, industriële verplichtingen, hypotheken enzovoort, neemt de terugbetalingsverplichting de plaats in van de verplichting om rente te betalen; daarmee wordt, na 20 of 25 jaar, afhankelijk van het renteniveau, het geleende kapitaal terugbetaald en de schuld gedelgd.
>
> §3. Alle onroerendgoed-schulden, hypotheken enzovoort, worden zoals voorheen in termijnen afbetaald, in overeenstemming met de lasten die in het kadaster zijn geregistreerd. Huis- en grondeigendommen die op deze manier worden ontlast, worden gedeeltelijk eigendom van de staat of van het zelfbesturende lichaam. Op deze manier wordt de staat in staat gesteld om huurprijzen te bepalen en te verlagen.
>
> §4. Het gehele monetaire systeem wordt ondergeschikt gemaakt aan de centrale staatsschatkist. (Of, zoals per Gesell – het Rijk Valutakantoor). Alle particuliere banken, evenals de girobanken, spaarbanken en kredietunies, worden aangesloten als filialen.
>
> §5. Alle kredieten op onroerend goed worden alleen toegekend via de staatsbank. Persoonlijke en commerciële leningen worden toevertrouwd aan particuliere bankiers onder

concessie van de staat. Deze concessie wordt verleend op basis van de behoefte, met een verbod op het oprichten van filialen in bepaalde districten. De hoogte van de kosten wordt door de staat vastgesteld.

Figure 2.

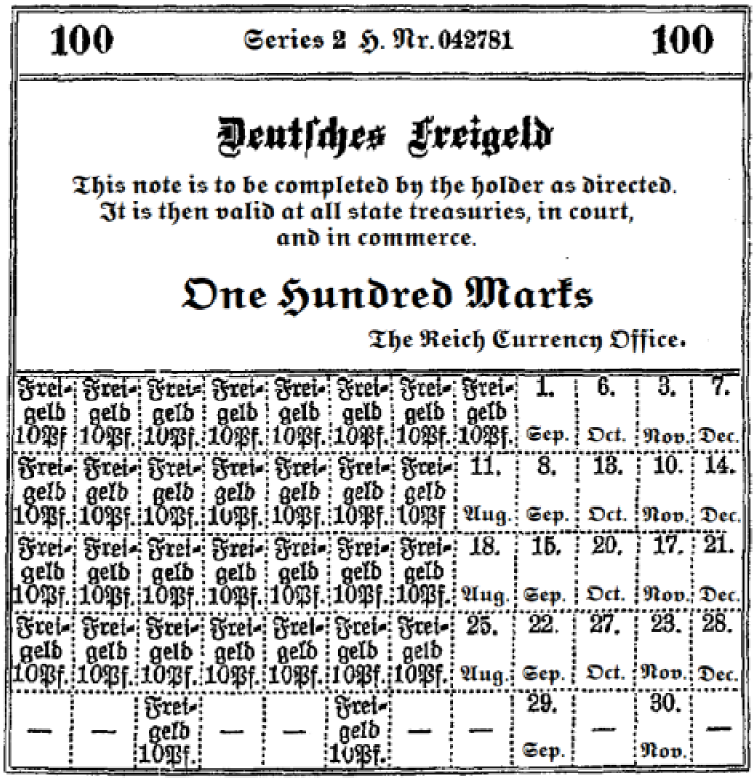

100 Series 2 H. Nr. 042781 100

Deutsches Freigeld

This note is to be completed by the holder as directed. It is then valid at all state treasuries, in court, and in commerce.

One Hundred Marks

The Reich Currency Office.

Frei-geld 10Pf	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	1. Sep.	6. Oct.	3. Nov.	7. Dec.
Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf	11. Aug.	8. Sep.	13. Oct.	10. Nov.	14. Dec.
Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	18. Aug.	15. Sep.	20. Oct.	17. Nov.	21. Dec.
Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	Frei-geld 10Pf.	25. Aug.	22. Sep.	27. Oct.	23. Nov.	28. Dec.
—	—	Frei-geld 10Pf.	—	—	Frei-geld 10Pf.	—	—	29. Sep.	—	30. Nov.	—

§6. Dividenden worden op dezelfde manier ingelost als effecten met een vaste rente – in jaarlijkse termijnen van 5%. Overtollige winsten worden deels uitbetaald aan aandeelhouders als compensatie voor 'geriskeerd' kapitaal (in tegenstelling tot vaste-rente-effecten en eersteklas effecten), terwijl de resterende overwinst, door het onafhankelijke recht van het personeelsbestand, ofwel wordt verdeeld voor sociale doeleinden ofwel wordt gebruikt om de prijs van producten te verlagen.

§7. Voor alle personen die om fysieke redenen (gevorderde leeftijd, ziekte, fysieke of mentale ongeschiktheid voor werk, extreme jeugd) niet in staat zijn om in hun eigen levensonderhoud te voorzien, worden de renteopbrengsten uit bestaande kapitaalactiva, op het huidige of mogelijk zelfs hogere niveau, als lijfrente uitbetaald in ruil voor de levering van effecten.

§8. In het belang van het verminderen van de bestaande inflatie met betaalmiddelen, wordt een algemene, scherp gestaffelde confiscatie van activa ondernomen, die wordt uitgevoerd in oorlogsobligaties of andere schuldinstrumenten van het Rijk of de staten. Deze papieren moeten worden vernietigd.

§9. Het moet het volk door de meest intensieve publieke voorlichting duidelijk worden gemaakt dat geld niet is en niet mag zijn dan een 'symbool van verrichte arbeid'; dat, hoewel elke hoogontwikkelde economie inderdaad geld nodig heeft als ruilmiddel, dit ook het einde

is van zijn functie, en dat geld onder geen beding via rente een bovennatuurlijke kracht mag worden verleend om zichzelf te reproduceren ten nadele van productieve arbeid."

Onze belangrijkste nadruk ligt op §§1, 2 en 4. In §1 roept Feder op tot het stopzetten van de renteverplichtingen op alle vaste-rente-schuldcertificaten van het Rijk, federale staten en alle zelfbesturende lichamen. De schuldinstrumenten moeten aan de eigenaren worden overgedragen in de vorm van renteloze bankdeposito's.

De kosten voor nieuwe innovaties, zoals het benutten van waterkracht, het bouwen van spoorwegen, kanalen en dergelijke, moeten – voor zover de fondsen niet direct via belastingen kunnen worden opgebracht – worden gedekt door het uitgeven van staatskasbiljetten. Deze biljetten worden vervolgens ingelost uit de opbrengsten die door de nieuwe faciliteiten worden gegenereerd.

Wat wil Gesell bereiken met zijn vrijgeld? Ten eerste, laten we opmerken dat het geen metalen dekking heeft, dat wil zeggen dat het volledig verstoken is van enige dekking in de zin die vandaag gebruikelijk is. Bovendien is dit geld ongeschikt om rente op te brengen, want het draagt geen rente wanneer het in een spaarbank wordt geplaatst. De afnemende waarde waarmee het is uitgerust, en die lijkt op een soort negatieve rente, dwingt het tot continue circulatie en maakt geld zo weer tot wat het zou moeten zijn – een ruilmiddel.

Dit is een van de doelen van Gesells voorgestelde hervormingen. Het andere doel culmineert in de stabiliteit van de valuta. Het zijn niet de prijsniveaus op zichzelf die een schadelijk effect hebben op de nationale economie, maar eerder de schommeling van prijzen, waarbij hun plotselinge daling veel schadelijker is dan hun snelle stijging, hoe onaangenaam dit ook mag zijn en hoeveel budgetten het ook in de war stuurt. Tegenwoordig praten mensen graag over de "verlaging van prijzen"; het is praktisch het wachtwoord geworden van bepaalde alledaagse economen. Maar laten we de onvermijdelijke gevolgen van een gedwongen prijsverlaging overwegen: de verkoper zou zijn voorraad goederen met verlies moeten verkopen, wat betekent dat hij geen nieuwe bestellingen meer zou plaatsen waarin hetzelfde lot hem opnieuw zou kunnen treffen; voor de fabrikant zou het niet anders zijn. De gevolgen hiervan zouden sluitingen en economische crises op grote schaal zijn. De rekening zou, zoals altijd, betaald moeten worden door de brede massa's van de werkende mensen. Werkloosheid zou wenken. Hetzelfde fenomeen zou optreden dat we momenteel kunnen waarnemen in staten met hoogwaardige valuta's: een stagnatie in de verkoop door een gebrek aan kopers, resulterend in de sluiting van fabrieken en werkloosheid. De korte vreugde over goedkope verkopen zou al te snel worden gevolgd door langdurig lijden.

Daarnaast is er nog een factor die ons nog duidelijker de ronduit vreselijke gevolgen van een prijsdaling toont. Het economische leven is gebaseerd op een groot aantal monetaire contracten tussen schuldenaren en schuldeisers. Als prijzen dalen, zullen alle contracten daardoor veranderen ten nadele van de schuldenaar, omdat dalende prijzen leiden tot een toename van de koopkracht van geld. Dit betekent dat de schuldenaar, die ooit slecht geld ontving, nu zijn aflossingen moet doen met goed geld, zonder een overeenkomstige toename van zijn inkomen. Integendeel, zijn inkomen neemt zelfs af.

Maar de grootste schuldenaar is echter de staat. Voor de staat zou een prijsverlaging – dat wil zeggen, de beroemde prijsvermindering – absoluut verwoestende gevolgen hebben. De nominale waarde van de staatsschuld zou ongewijzigd blijven, samen met de rentelast en het bijbehorende

belastingniveau. Maar omdat de belastingbetalers nu minder geld zouden verdienen, zou het resultaat niets minder zijn dan een ongekende aanscherping van de belastingschroeven ten gunste van openbare schuldeisers, dat wil zeggen, uiteindelijk ten gunste van de ontvangers van onverdiend inkomen!

Binnen het domein van prijsverlaging valt ook een terugkeer naar de goudstandaard, een onderwerp dat recent vaak is besproken en dat gelijk zou staan aan een terugkeer naar vooroorlogse prijzen. Zulke aspiraties worden uitsluitend gedicteerd door hun nut voor leenkapitaal.

Nu zou men uit wat we tot nu toe hebben beschreven kunnen concluderen dat de tegenovergestelde situatie, dat wil zeggen een stijging van prijzen (of het equivalent ervan, valutadepreciatie), gepaard zou gaan met gunstige effecten. Dat is natuurlijk ook niet het geval, want een stijging van prijzen zou opnieuw een stijging van de kosten van levensonderhoud betekenen, de devaluatie van kleine activa, verhoogde openbare uitgaven en, in verband hiermee, een vergroting van de belastingdruk. Nogmaals, de enige begunstigden hiervan zouden de grote leenkapitalen zijn.

Noch een stijging noch een daling van prijzen is daarom wenselijk. In plaats daarvan zou het doel van elk gezond monetair beleid valutastabiliteit moeten zijn, dat wil zeggen stabiliteit in binnenlandse goederenprijzen en een stabiele wisselkoers ten opzichte van het buitenland. De fundamentele eis hiervoor is dat het grootste monopolie, het monopolie op geld, in handen van de staat ligt in plaats van in handen van particuliere centrale banken met overheidsgaranties. In plaats van de huidige Rijksbanken zou daarom een Rijksvalutakantoor de verantwoordelijkheid moeten krijgen om het aanbod van geld en goederen voortdurend op elkaar af te stemmen. Als het aanbod van goederen groter is, moet geld worden uitgegeven; als het tegenovergestelde het geval is, moet geld worden ingetrokken. Een overeenkomstige regulering van import en export helpt ervoor te zorgen dat wisselkoersen vast blijven. Dit is de inhoud van de zogenaamde "absolute valuta".

Nu wordt aangenomen dat metalen valuta – en in het bijzonder de goudstandaard – deze gewenste stabiliteit zouden bieden. We hebben al uitgelegd dat ze dit niet doen, en waarom. Dus, wat Gesell nastreeft zijn: de continue circulatie van geld en valutastabiliteit. Zijn vrijgeld is renteloos. Dit betekent echter niet dat met de invoering ervan rente als zodanig automatisch zal verdwijnen. Integendeel, Gesell gaat ervan uit dat de algemene rentevoet geleidelijk zal beginnen te dalen, getriggerd door de verhoogde circulatiesnelheid van geld die voortkomt uit de gestage waardevermindering ervan. Dit is gemakkelijk genoeg te begrijpen als we ons herinneren hoe geld, wanneer waardeverlies dreigt, gedwongen wordt om zichzelf in gebruik te nemen. Het zal daarom zelfs onder minder gunstige omstandigheden worden verspreid, omdat het zich niet kan veroorloven om te wachten op voordeligere omstandigheden. Bovendien zal de stabiliteit van goederenprijzen, en de bijbehorende schaarste aan economische crises, een resulterende stijging van de welvaart vergemakkelijken. Maar hoe meer geld er bestaat, hoe meer er moet worden gecirculeerd. Volgens Gesells opvatting kan de rentevoet alleen tot nul dalen zodra vrijgeld in elke natie is ingevoerd, omdat kapitaal tot die tijd de mogelijkheid heeft om te emigreren. Daarom zullen zijn voorgestelde hervormingen pas volledig effect hebben wanneer ze op internationale basis zijn geïmplementeerd.

Gesells voorstellen – zoals alles wat nieuw is – hebben een aantal debatten uitgelokt, zowel voor als tegen. De belangrijkste moeilijkheid bij de implementatie ervan is beslist technisch. Overweeg wat het eigenlijk zou betekenen om al het geld in omloop elk jaar te vervangen – en dat alles in een

periode van slechts een paar dagen, omdat de uitwisseling moet plaatsvinden tussen 25 en 31 december. Een verdere ongemak betreft het aanbrengen van de toeslagzegels op de bankbiljetten. Iedereen die ooit deel heeft uitgemaakt van een Rasínistische biljettenstempelactie – zoals wij in het Sudetenland – heeft daar meer dan genoeg van gehad. Toch zou vrijgeld volgens model 2 ons dit permanent opleveren. Als men in plaats daarvan vrijgeld volgens model 1 introduceert, ontstaat er echter een andere moeilijkheid – namelijk die van voortdurende berekening. Zelfs een intelligent persoon staat vaak voor de grootste hindernissen in dit proces; hoe zou het dan staan met de velen voor wie het gebruik van een postcheque al voldoende is om hoofdpijn te veroorzaken?

Wanneer men wordt geconfronteerd met deze harde realiteit, die er heel anders uitziet dan de perfectie die in theorie wordt afgebeeld, moet men zich afvragen of complicaties van deze soort echt de moeite waard zijn. Daarnaast is er nog een overweging: de armen zouden de enige slachtoffers zijn van monetaire depreciatie. Zij zouden haast moeten maken om hun schamele spaargeld zo snel mogelijk ergens onder te brengen om geen schade te lijden. Het onvermijdelijke gevolg hiervan zou een eeuwige waanzinnige haast zijn, evenals de mammonistische besmetting van zelfs die delen van ons volk die tot nu toe vrij zijn gebleven van de jacht op geld.

Is dit alles absoluut noodzakelijk? Gesell, met zijn waardeverminderingsgeld, wil het oppotten van bankbiljetten voorkomen en gelooft dat dit de enige manier is om hun continue circulatie te waarborgen. Wij delen zijn zorgen niet.

Integendeel, wij geloven dat alleen de afschaffing van rente voldoende is om oppotten te voorkomen en geld in circulatie te houden. Degenen die hun geld thuis opslaan, zijn in het nadeel, omdat het hen geen voordeel oplevert. In elk geval doet het oppotten van geld geen kwaad, omdat het de hoeveelheid geld in omloop niet vergroot en daarom geen invloed heeft op de prijsbepaling. Feder heeft absoluut gelijk wanneer hij geld beschrijft als een "symbool van verrichte arbeid", aangezien elk goed arbeid vereist voor zijn productie.

Het eerste bezwaar dat we tegen de voorstellen van Gottfried Feder kunnen verwachten, verwijst naar de vergeefse renteverboden uit vroegere tijden. Deze vergelijking gaat echter mank, omdat die verboden niet universeel waren. Ze vloeiden voort uit de kerk, niet uit de staat, en golden alleen voor christenen, niet voor joden. Juist de joden beheersten lange tijd het monopolie op geldtransacties. Een alomvattend renteverbod, ondersteund door de destijds gebruikelijke straffen, zou het heffen van rente ongetwijfeld hebben uitgebannen. De vraag blijft echter of dit zinvol zou zijn geweest, aangezien geld in die periode nog geen ruilmiddel was.

Een tweede zorg, die ook Silvio Gesell koestert, betreft de emigratie van kapitaal. Dit bezwaar is eveneens ongegrond. Ten eerste kan niet al het kapitaal emigreren. Het kapitaal dat wel kan vertrekken, zal zelfs zonder afschaffing van rente naar landen met een hogere rentevoet stromen. Wat zijn de gevolgen van zo'n emigratie? Een grotere concentratie van kapitaal op één plek leidt tot een ruimer geldaanbod, wat de rentevoet doet dalen. Na een periode van onrust zou vanzelf een nieuw evenwicht ontstaan.

Voor Feder ligt de nadruk echter vooral op de staatsfinanciën, niet op de particuliere sector. Het belangrijkste bezwaar tegen renteloos geld is dat het de spaarzin zou ondermijnen. Hierbij wordt ook gewezen op vermeende schade voor kleine gepensioneerden. We hebben dit onderwerp al behandeld in het gedeelte over "rente". Feder biedt in punt 7 van zijn voorstellen een passende

oplossing voor dit probleem. Er zal voldoende geld beschikbaar zijn zodra de staat bevrijd is van de last van rente. Daarnaast willen we de wijdverbreide bewering ontkrachten dat wij tegenstanders zijn van de spaareconomie als geheel. Integendeel, wij verzetten ons krachtig tegen de economische chaos en wanorde die in sommige landen vandaag de dag gangbaar zijn. Juist daarom verwerpen we het idee dat geld het enige is dat gespaard kan worden. Echt sparen betekent meer waarde creëren – in de vorm van allerlei producten – dan er wordt geconsumeerd, om een reserve op te bouwen voor tijden van nood. De overschatting van geld vormt het grootste obstakel voor een gezonde spaareconomie. Zonder deze overschatting zou het bijvoorbeeld in 1914, te midden van een dreigende oorlog, niet mogelijk zijn geweest dat graan vanuit het Duitse Rijk naar Frankrijk werd geleverd.

De afschaffing van renteslavernij kan binnen één staat op bevredigende wijze worden gerealiseerd. Zelfs als het resultaat slechts een herstructurering van de staatsfinanciën zou zijn, zoals Gesell bijvoorbeeld veronderstelt, kan het succes ervan, gezien de huidige staat van de nationale monetaire economie, niet worden ontkend. De voorstellen van Gesell zouden trouwens pas volledig effectief zijn na invoering op wereldwijde schaal.

We benadrukken nogmaals: naar onze mening bestaan er geen fundamentele tegenstellingen tussen de voorstellen van Gesell en Feder. De afschaffing van renteslavernij moet bovenal worden uitgevoerd volgens Feders ideaal. Dit vereist de oprichting van een Rijksvalutakantoor, wat inhoudt dat de staat een monopolie krijgt op geld en dat geld wordt losgekoppeld van metaal. Dit Rijksvalutakantoor moet eerst de binnenlandse valuta stabiliseren door een vaste verhouding te handhaven tussen de hoeveelheid geld in omloop en het aanbod van goederen. Vervolgens moet het werken aan de bevordering van een wereldwijde valutahervorming. De invoering van zegelgeld kan volledig achterwege blijven.

Tegelijkertijd met deze monetaire hervorming – en dit is cruciaal – moet ook een bodemwetshervorming worden doorgevoerd. Bodemwetshervorming alleen is een halve maatregel, maar monetaire hervorming zonder bodemwetshervorming zou rampzalig zijn. Naarmate de rentevoet daalt, stijgt de grondrente; als de rentevoet tot nul zakt, kan de grondrente onbeperkt toenemen. Daarom moet, zodra rente verdwijnt, de grondrente volledig in publieke handen zijn overgegaan.

B. Socialisatie van particuliere monopolies

"De particuliere economie kan nooit volledig of met geweld worden afgeschaft, maar alle vormen van sociaal eigendom moeten ernaast bestaan en steeds verder worden uitgebreid. Wij pleiten onvoorwaardelijk voor de overdracht van alle grootschalige kapitalistische ondernemingen die particuliere monopolies vormen naar het eigendom van de staat, provincie (volkszelfbesturende lichamen) of gemeente."

Met dit citaat uit de leidende beginselen wordt de positie van onze beweging over de controversiële kwestie van socialisatie helder uiteengezet.

Wat verstaan wij onder socialisatie? In tegenstelling tot marxisten van allerlei aard (communisten en sociaaldemocraten van de 2e en 2½ Internationale) betekent socialisatie voor ons enkel de overdracht van iets naar het eigendom van de staat, provincie (territorium, gefedereerde staat,

volkszelfbesturend lichaam) of gemeente. Het abstracte begrip ‘maatschappij’ is ons, die geworteld zijn in het volksdom, vreemd. Daarom zouden wij liever spreken van “nationalisatie” dan van “socialisatie”, waarmee we de overdracht naar het eigendom van ons volk bedoelen.

Coöperatieve bedrijven beschouwen wij niet als reeds genationaliseerd. Tegelijkertijd is de loutere overdracht naar staat, provincie of gemeente voor ons nog geen nationalisatie. Pas wanneer werknemers, zowel intellectuele als fysieke arbeiders, winstdeling en medezeggenschap krijgen toegekend, is er sprake van echte nationalisatie (zie het volgende hoofdstuk).

Wat moet dan worden gesocialiseerd of genationaliseerd?

Marxistische partijen eisen de omvorming van de gehele particuliere sector tot een sociale economie, oftewel communisme. Het programma van de Sociaaldemocratische Arbeiderspartij in Oostenrijk (aangenomen in Wenen in 1901) stelt: “De opheffing van individuele productie maakt individueel eigendom steeds overbodiger en schadelijker, terwijl tegelijkertijd de spirituele en materiële voorwaarden worden geschapen voor nieuwe vormen van coöperatieve productie op basis van sociaal eigendom van de productiemiddelen. Tegelijkertijd realiseert het proletariaat zich dat het deze ontwikkeling moet bevorderen en versnellen, dat de omvorming van de productiemiddelen tot collectief eigendom van het gehele volk het doel moet zijn, en de verovering van politieke macht het middel van zijn strijd voor de bevrijding van de arbeidersklasse.” Het programma van de Sociaaldemocratische Partij van Duitsland (aangenomen in Erfurt in 1891) formuleert het als volgt: “Het particuliere eigendom van de productiemiddelen is vandaag het middel geworden om boeren, ambachtslieden en kleine handelaren te onteigenen en de niet-arbeiders – kapitalisten, grootgrondbezitters – in het bezit te stellen van het product van de arbeiders. Alleen de omvorming van het kapitalistische particuliere eigendom van de productiemiddelen – grond en bodem, mijnen en groeven, grondstoffen, gereedschappen, machines, transportmiddelen – in sociaal eigendom, en de omvorming van de goederenproductie in socialistische productie, uitgevoerd door en voor de samenleving, kan ervoor zorgen dat grootschalige ondernemingen en de steeds groeiende productiviteit van sociale arbeid voor de tot nu toe uitgebuiten klassen veranderen van een bron van ellende en onderdrukking in een bron van het hoogste welzijn en de meest universele volmaking.”

Het eerdergenoemde citaat uit het Weense sociaaldemocratische programma maakt duidelijk dat de sociaaldemocratie streeft naar de socialisatie van alles, zelfs het kleinste eigendom, en dat haar doel communisme is. Dr. Friedrich Adler, een vooraanstaand leider van de Duits-Oostenrijkse sociaaldemocratie, verduidelijkt dit verder. In een toespraak op 21 november 1918, tijdens de eerste algemene vergadering van de “Rode Garde” in de gymzaal van de Weense Stiftskaserne, zei hij letterlijk:

“We delen hier allemaal ongetwijfeld hetzelfde doel: dat alle productiemiddelen in het eigendom van de hele samenleving overgaan en ophouden particulier eigendom te zijn. Dit was de kern van het Communistisch Manifest dat Karl Marx en Friedrich Engels in 1847 publiceerden; het is de kern van de sociaaldemocratische programma’s in Duitsland en Oostenrijk. Het verschil ligt enkel in de vraag of men zichzelf een ‘communist’ noemt, zoals Marx en Engels in de jaren ’40 deden, of een ‘sociaaldemocraat’, zoals Bebel en Liebknecht sinds de jaren ’70 hebben gedaan. De verschillen die nu bestaan, betreffen niet het einddoel, maar de opvattingen over hoeveel van dat einddoel direct kan worden bereikt.”

(Zie ook de geciteerde uitspraken van dr. Renner en dr. Bauer in het hoofdstuk "Economische hervorming of revolutie?".)

Het Erfurt-programma zou enige twijfel kunnen laten bestaan, omdat een leek daaruit alleen de socialisatie van grote ondernemingen zou kunnen afleiden, hoewel opvallend is dat grootschalige ondernemingen prioriteit krijgen.

De woorden van dr. Friedrich Adler en de opmerkingen van Bebel in zijn boek *Vrouw en socialisme* (deel 4, hoofdstuk 20, sectie 2: "De onteigening van de onteigeners") laten echter geen ruimte voor twijfel. Om het af te maken, laten we ook de Reich-Duitse partijleider Kautsky aan het woord. In zijn pamflet *De dag na de sociale revolutie* (Berlijn, 1911, Vorwärts-Verlag) vat hij het doel van de sociaaldemocratie als volgt samen:

"Communisme in de materiële productie, anarchisme in het intellectuele; dit is het type socialistische productiewijze dat voortkomt uit de heerschappij van het proletariaat, of, met andere woorden, uit de sociale revolutie door de logica van economische feiten, ongeacht de wensen, bedoelingen en theorieën van het proletariaat."

Recentelijk heeft de Reich-Duitse rechtervleugel (de zogenaamde meerderheidssocialisten, 2e Internationale) een nieuw programma aangenomen in Görlitz. Dit markeert vooral een verschuiving van het enge marxistische concept van de arbeidersklasse naar het "productieve volk". De partij heeft ook concessies gedaan op het gebied van socialisatie. Alleen grond en bodem, minerale hulpbronnen en natuurlijke krachtbronnen voor energieproductie zouden gesocialiseerd moeten worden. Daarnaast wordt de socialisatie van grote, gecentraliseerde economische ondernemingen als noodzakelijk erkend, maar niet geëist. Ook wordt de geleidelijke omvorming van het kapitalistische systeem gezien als een essentieel middel om het volk te bevrijden van de ketenen van kapitalistische overheersing.

Op bepaalde punten komt de partij dus dichter bij onze opvattingen, iets wat we ook tijdens verkiezingscampagnes met de 2½ Internationale hebben opgemerkt, bijvoorbeeld op het gebied van de grondkwestie. Maar omdat ze vasthoudt aan internationalistische denkbeelden en haar toewijding aan het marxisme niet heeft opgegeven, verdient het Görlitz-programma een voorzichtige benadering.

Volgens ons moeten alleen grootschalige ondernemingen die particuliere monopolies vormen, worden overgedragen aan publiek eigendom. Dit betreft vooral ondernemingen die zich bezighouden met de winning van natuurlijke hulpbronnen, zoals steenkool en waterkracht, gevolgd door het transportsysteem, en ten slotte de verzekerings- en reclamesector. De socialisatie van grondrente via bodemwetshervorming en de afschaffing van rente vormen de rest van onze socialisatiemaatregelen. Al het andere is naar onze mening niet alleen nog niet rijp voor socialisatie, maar simpelweg ongeschikt.

Dit roept meteen de vraag op: wat moet er gebeuren met de overige industrietakken? Deze kwestie zullen we in het volgende hoofdstuk verder uitdiepen. Voor nu volstaat het te zeggen dat deze bedrijven moeten worden omgevormd van particuliere, individuele ondernemingen naar coöperatieve ondernemingen door winstdeling toe te kennen aan allen die er fysiek en intellectueel werken, dat wil zeggen aan elke arbeider en kantoormedewerker in dienst. Dit geldt alleen voor

grootschalige ondernemingen. Voor kleine bedrijven – zowel commerciële als agrarische – bevelen we in hun eigen belang een coöperatieve organisatie aan, omdat onze partij niet alleen fysieke en intellectuele arbeiders vertegenwoordigt, maar alle eerlijke arbeid, die in het huidige criminele tijdperk meer dan ooit gelijkstaat aan economische kwetsbaarheid.

In tegenstelling tot marxisten verwerpen wij elke vorm van nivellering en elke neiging om alles op één hoop te gooien. Ook in het economische leven willen we de Duitse voorkeur voor diversiteit weerspiegelen. Publieke ondernemingen (staats-, provinciale of gemeentelijke bedrijven), particuliere coöperatieve ondernemingen en particuliere individuele ondernemingen moeten naast elkaar bestaan en samen floreren.

Een veelgestelde vraag die nog onbeantwoord is, betreft hoe wij in een multinationale staat, zoals Tsjechoslowakije of Polen, omgaan met nationalisatie of provincialisatie (municipalisatie wordt doorgaans niet overwogen). Het antwoord hierop wordt verduidelijkt in Resolutie II van de aanvulling op de leidende beginselen voor de invloedsfeer van de Tsjechoslowaakse staat (onder het hoofdstuk “Documenten van het nationale socialisme”). Wij verwerpen nationalisatie in raciaal gemengde staten principieel. Provincialisatie binnen zulke staten accepteren we alleen als dit betekent dat iets wordt overgedragen aan volkszelfbesturende lichamen (een district, gouw of territorium gebaseerd op een puur nationale vestigingsregio). De voorwaarde hiervoor is het verlenen van volkszelfbestuur (nationale autonomie). Multinationale staten die de nationaliteitenkwestie niet adequaat hebben opgelost, beschouwen wij niet alleen als belemmeringen voor volkse ontwikkeling, maar ook als obstakels voor sociaaleconomische vooruitgang. Daarom vormt de verenigde volkse staat ook op economische gronden ons hoogste nationale doel.

Coöperaties en winstdeling: arbeidersraden

“Wij zien de leidende beginselen voor toekomstige vooruitgang in de doelgerichte omvorming van alle overige (grootschalige kapitalistische ondernemingen) tot coöperatief eigendom door de gestage uitbreiding van winstdeling voor allen die er fysiek of intellectueel werken.” (Leidende Beginselen van de Nationaalsocialistische Partij).

Deze zin geeft aan hoe voor ons de coöperatieve onderneming een toekomstvisie vertegenwoordigt. Vooral grootschalige ondernemingen die geen particuliere monopolies vormen en daarom ongeschikt zijn voor socialisatie of nationalisatie (dat wil zeggen overdracht naar eigendom van staat, provincie of gemeente) moeten worden omgevormd van particuliere, individuele bedrijven naar coöperatieve ondernemingen door middel van winstdeling voor allen die er fysiek of intellectueel werken, dat wil zeggen voor elke arbeider en kantoormedewerker in dienst. Uiteraard bevelen we, zoals al vermeld in het vorige hoofdstuk, de coöperatieve werkwijze ook aan voor kleine bedrijven, zowel commerciële als agrarische, omdat onze beweging niet alleen de fysieke en intellectuele arbeidskracht vertegenwoordigt, maar alle eerlijke arbeid. Zoals eerder uitgelegd, kiest onze beweging voor het klassenstandpunt van productieve arbeid, omdat we slechts twee klassen erkennen: productieve arbeiders enerzijds en de ontvangers van onverdiend inkomen anderzijds. Deze laatsten zien wij vertegenwoordigd in het leenkapitaal (financiekapitaal); vandaar onze afkeer van rente, die de belangrijkste pijler van het leenkapitaal vormt.

Eerder spraken we over winstdeling voor arbeiders en kantoormedewerkers. Naar onze mening zou dit absoluut de norm moeten zijn, niet alleen in particuliere, individuele bedrijven, maar ook in coöperatieve en vennootschappelijke ondernemingen. Het voornaamste doel is om de werknemer, zowel arbeider als bediende, nauwer te verbinden met zijn bedrijf en hem persoonlijk te interesseren in de bloei ervan. Dit doel kan niet zomaar terzijde worden geschoven, gezien het belang van het vergroten van verantwoordelijkheid en werkenthousiasme. Alleen zo wordt de loonslaaf omgevormd tot een mede-werker. Het is de moeite waard om nogmaals te benadrukken dat in de middeleeuwen, tijdens de hoogtijdagen van de gilden, meesters en gezellen vaak werkten voor “de helft of een derde van de penningen”, wat betekent dat de gezel een half of een derde van de winst ontving. Winstdeling kan zodanig worden uitgebreid dat, door deze volgens een vastgestelde verhouding te verhogen, elke onderneming geleidelijk en zonder problemen kan worden omgevormd tot een coöperatie. Wij geloven dat hierin de “leidende beginselen voor toekomstige vooruitgang” liggen.

Er moet echter één aspect niet over het hoofd worden gezien wanneer we over winstdeling spreken, namelijk dat het ook een aandeel in eventuele verliezen mogelijk maakt.

Winstdeling heeft ook een geschiedenis in het nieuwe Duitsland. In 1847 probeerde Thünen op zijn landgoed in Mecklenburg als eerste zijn arbeiders een deel van zijn nettowinst toe te kennen, en sindsdien zijn verschillende vormen van “winstdeling” getest. In sommige belangrijke ondernemingen functioneert het nog steeds succesvol, maar in de meeste gevallen is het mislukt. De oorzaken van deze mislukkingen zijn divers. Vaak was er geen sprake van echte winstdeling, maar slechts van het uitkeren van aanwezigheidsbonussen, vooral in situaties waarin stukwerk niet haalbaar was. Sommige ondernemers deelden een deel van hun jaarlijkse nettowinst uit, vaak op willekeurige basis. Het doel was om arbeiders te ontmoedigen om loongeschillen aan te gaan of bedrijfsverstoringen te veroorzaken, vooral in tijden van gunstige zakelijke omstandigheden, en om

hen aan te sporen tot hogere productiviteit om zo uitzonderlijke winsten te genereren. Men hoopte dat deze uitkeringen, afkomstig uit de nettowinst, arbeiders zouden motiveren om efficiënter met hun werktijd om te gaan, zuiniger te zijn met werkmaterialen en over het algemeen zorgvuldiger te werken, zodat de bonussen zichzelf zouden terugbetalen. Bovendien werd verwacht dat deze uitkeringen arbeiders zouden aanmoedigen om zich af te melden bij vakbonden. Geen enkele kans werd gemist om winstdeling in te zetten als een wapen tegen lastige arbeidersverenigingen. Maar wanneer na voorspoedige jaren een neergang in zaken volgde, werden alle beloften en lokmiddelen ongeldig, omdat de uit te keren winst dan nog maar weinig voorstelde. Hierdoor eindigden zulke pogingen tot "winstdeling" vaak in een roemloze mislukking.

De huidige, veelgebruikte "glijdende loonschalen" zijn nauwelijks beter. Een deel van het loon, het basisloon, is vast; het andere deel wordt maandelijks bepaald op basis van prijsstijgingen, door onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers. In deze gevallen is het niet de opbrengst van de arbeid die het loon bepaalt, maar een zekere behendigheid en vasthoudendheid in het onderhandelen. Nog schadelijker is dat een dergelijk loonbeleid het karakter van de arbeiders aantast. Het voortdurende verlangen naar geld, zonder een stabiele regeling als basis, voedt eigenbelang, verstikt creativiteit en kweekt hebzucht naar rijkdom – met andere woorden, de geest van het kapitalisme – op grote schaal.

Deze tekortkomingen, die geenszins aan winstdeling zelf te wijten zijn, maar eerder het gevolg zijn van een verkeerde interpretatie en toepassing ervan, zijn uiteindelijk de reden waarom deze goede zaak tegenwoordig met zoveel scepsis wordt bekeken. Dit is des te gevaarlijker omdat overdreven scepsis al een van onze grootste gebreken is. Daarom is het raadzaam om kennis te nemen van het oordeel van iemand die winstdeling in zijn eigen bedrijf heeft toegepast. Die persoon is de Reich-Duitse industrieel Gustav Müller, die zijn ervaringen als volgt beschreef:

"Ik begon meer dan twintig jaar geleden met het testen van winstdeling in mijn bedrijf. Mijn aanpak was dat ik mezelf een jaarsalaris van 6000 mark uitkeerde voor mijn eigen activiteiten, de arbeiders hun gebruikelijke lokale lonen betaalde, en de resterende winst met mijn personeel deelde, waarbij 50% van de nettowinst onder hen werd verdeeld. Deze poging mislukte. Hoewel het over het algemeen leidde tot een meer tevreden sfeer onder het personeel, leverde het geen morele betrokkenheid op. Wat werd aangeboden, werd behandeld als een gift zonder wederzijdse verplichtingen, afkomstig van iemand die niet meer wist wat te doen met zijn grote sommen geld. Aanwijzingen in die richting hielpen niet. Toen ik uiteindelijk merkte dat een van mijn voormannen met de winst die ik hem had uitbetaald een eigen bedrijf begon in mijn directe omgeving, wat oneerlijke concurrentie voor mij opleverde, schrapte ik dit systeem na enkele jaren – vooral omdat een soortgelijk geval zich nogmaals voordeed.

Enkele jaren later besloot ik een tweede poging te wagen. Ik hervatte de 50% winstdeling zoals voorheen, maar stelde de uitbetaling van de jaarlijkse winsten vast op eens per twee jaar. Tijdens deze periode maakte ik de uitbetaling afhankelijk van eerlijker gedrag. De resultaten waren beter. De morele druk werkte. Alle betrokkenen waren min of meer voorzichtig met acties die hun winstaandeel konden kosten. De loyaliteit aan het bedrijf groeide; het personeelsverloop nam af.

Maar enkele jaren geleden stond ik voor de taak om fondsen te werven voor de renovatie van mijn bedrijf – die inmiddels noodzakelijk was geworden – en daarmee voor de druk om de overschotten

van de onderneming te benutten. Ik liet de verplichting tot uitbetaling na de bekende tweejarige proeftijd van waardigheid vervallen en stelde het recht in om winstuitkeringen op te nemen in het bouw- en werkkapitaal van het bedrijf tegen vijf procent rente voor een verdere periode van tien jaar.

Deze derde vorm van winstdeling lijkt mij nu de meest geschikte om een samenvloeiing van belangen te waarborgen, omdat het de werknemers op natuurlijke wijze verbindt met het wel en wee van het bedrijf. Werknemers worden mede-eigenaren, wat resulteert in een natuurlijke toename van hun ijver en zorgvuldigheid. Tegelijkertijd loopt het bedrijf beter naarmate de oudste en meest betrouwbare personeelsleden betrokken zijn bij medebeheer en administratie.

Voor de volledigheid zou het systeem echter niet alleen moeten inhouden dat werknemers delen in de winst, maar ook in de verliezen. Tot nu toe heb ik hiervan afgezien, omdat ik in zesentwintig jaar als ondernemer geen verliesjaren heb gekend. Maar dit zal niet overal het geval zijn.

Winstdeling heeft geen nut als het niet wordt ondersteund door een geest van sociale verantwoordelijkheid en een bereidheid tot zelfopoffering. Het heeft geen waarde als wat de rechterhand geeft, de linkerhand weer wegneemt. Het is nutteloos zolang de bedrijfswinsten verwaarloosbaar zijn. Het heeft geen zin als de werknemers aanzienlijk minder dan een eerlijke helft van de jaarlijkse winsten krijgen toegewezen. En het is van weinig nut als de aandelen onmiddellijk in contanten worden uitbetaald. Maar het is van enorme waarde als de aandelen aanzienlijke bedragen vertegenwoordigen, waarvan de uitbetaling een rente-dragende opname in het bouw- en werkkapitaal voor ongeveer tien jaar inhoudt, en pas na enkele jaren van bewezen waardigheid. Met deze hervorming werd het personeel van mijn eigen bedrijf in slechts enkele jaren mede-eigenaar van de onderneming voor een bedrag van ongeveer 30.000 mark, wat neerkomt op bijna de helft van de werkelijke waarde. Voor een onderneming met 72 werknemers en een jaaromzet van iets meer dan 800.000 mark was dit, dat moet worden toegegeven, een opmerkelijk succes.”

Zoals dit verslag suggereert, heeft Müller met zijn winstdelingsregeling tegelijkertijd de kwestie van arbeidersraden opgelost. Naar onze mening zijn deze twee nauw met elkaar verbonden.

Arbeidersraden zonder winstdeling kunnen slechts worden gezien als een halve maatregel, als louter schijnparlementen; in ons democratische tijdperk zijn ze zeker gemeengoed geworden. Maar wanneer arbeidersraden en winstdeling worden gecombineerd, bieden ze een werkelijk democratische economische grondwet.

Wat de inrichting van arbeidersraden betreft, zijn we van mening dat intellectuele en fysieke arbeid gelijk moeten worden behandeld. Dit betekent dat beide groepen recht hebben op gelijke vertegenwoordiging en dat geen van beide de ander kan overstemmen, omdat alleen hun wederzijdse samenwerking vruchtbare resultaten oplevert. De verhoudingen tussen arbeiders en kantoormedewerkers moeten kameraadschappelijk zijn. Het is essentieel om in gedachten te houden dat in de arbeidersraad beide groepen gelijk vertegenwoordigd moeten zijn, en dat evenredige vertegenwoordiging alleen binnen elk van deze groepen moet gelden.

Maar vertegenwoordiging alleen is niet de enige doorslaggevende factor bij arbeidersraden; hun werkterrein is eveneens van belang. Welke functies moeten arbeidersraden vervullen in de economie, gezien het feit dat de fabrieksmuren nauwelijks de grens van hun invloedssfeer vormen? Elke onderneming vormt weliswaar een op zichzelf staand geheel, maar is tegelijkertijd, door haar

afhankelijkheid van de inkoop van grond- en hulpstoffen en de verkoop van haar producten, een deel van de bredere economie. Maatregelen van de arbeidersraad mogen daarom niet louter een uiting zijn van een eenzijdig bedrijfsbeleid, beperkt tot de eigen onderneming, maar moeten ook een levendig stuk economisch beleid als kern hebben. De arbeidersraad draagt evenveel verantwoordelijkheid voor wat hij doet ten opzichte van het bedrijf als ten opzichte van de gemeenschap als geheel, en moet de beperktere belangen van het bedrijf in harmonie brengen met de algemene belangen van de economie. Dit vereist van zijn leden een grondig begrip van de delicate en gevoelige structuur van de economie. De simplistische theorie van klassestrijd tussen werkgevers en werknemers verschrompelt tot niets in het licht van de harde, nuchtere realiteit van concurrerende nationale economieën, die noodzakelijkerwijs met elkaar in strijd zijn.

Dit alles vraagt om uitgebreide scholing, die door de vakbonden moet worden verzorgd. Vakbonden zijn dus geenszins overbodig, maar krijgen door de aanwezigheid van arbeidersraden juist nieuwe, grotere verantwoordelijkheden.

Arbeidersraden markeren het begin van de democratisering van ons economische leven, dat tot nu toe puur onafhankelijk werd bestuurd. Ze zijn echter bedoeld om ver buiten dit kader te opereren, zo niet op een dominante manier, dan toch zeker op een vormende wijze. Ze kunnen zelfs de prelude vormen voor een gezondere vorm van volksvertegenwoordiging, gezonder omdat deze beter aansluit bij ons volk. Dit is vertegenwoordiging door standen (raden). Deze is bestemd om het huidige parlementarisme, waar ons volk geen raad mee weet, aan te vullen, zo niet volledig te vervangen. Dit zullen we in het volgende hoofdstuk bespreken.

Parlement of raden?

“Ons aangename verblijf in Aranjuez is nu voorbij.” Bij het overdenken van de treurige mislukkingen van de parlementaire democratie komen deze woorden uit Schillers *Don Carlos* vanzelf in gedachten. Hoe stond het ervoor in 1918? Absolutisme – zo werd destijds verkondigd – moest verdwijnen, en democratie zou zijn plaats innemen. Het feit dat niemand een passend Duits woord kon vinden om te beschrijven wat men nastreefde, wees al op de vaagheid en onduidelijkheid van dit streven. In wezen werd de autocratie van het individu, die al sterk was ingeperkt door grondwettelijke instellingen, slechts vervangen door de veel meedogenlozere heerschappij van de grote partijen. Zelfs dat was soms slechts schijn. Scepters rolden in het stof, en de geldzak nam hun plaats in; in plaats van dynastieke machtsstrijden, die hier en daar nog rekening moesten houden met het algemeen welzijn, verscheen de naakte zelfzucht van de partijen. De drang om zich aan de trog te laven leidde tot de meest onhoudbare allianties tussen partijen, waarbij geen enkele partij vertrouwen heeft in de ander en elk zijn eigen voordeel zoekt. Het deert hen niet of de staat, waarvan zij het leiderschap is toevertrouwd, daardoor uiteenvalt, zolang de partijbelangen maar floreren.

Het is nu enigszins verheugend te constateren dat een vergelijkbaar oordeel wordt geveld in kringen die voorheen in vervoering raakten over de afschaffing van “absolutisme” en de vervanging daarvan door de enige echte democratie, de “westerse democratie”. Op 11 juli 1920 publiceerde bijvoorbeeld de *Prager Tagblatt* – een krant die, net als de *Berliner Tageblatt*, de *Frankfurter Zeitung* en soortgelijke bladen, de volle verantwoordelijkheid draagt voor de ineenstorting van ons volk – een artikel met de veelzeggende kop “Crisis van de parlementaire democratie”. Hierin wordt de belangrijkste ontwikkeling aangeduid als “de volledige mislukking van de parlementaire democratie”. Hoewel de rompstaat Oostenrijk als voorbeeld dient, wijst de auteur terecht op het feit dat “alle nieuwgeboren democratieën” aan dezelfde kwaal lijden. Om het beeld compleet te maken, had hij moeiteloos alle andere democratieën kunnen toevoegen. De volgende passages uit het artikel zijn des te opmerkelijker omdat de auteur noch een ‘verkapte monarchist’ noch een ‘swastiker’ is:

“De kwestie van de ‘democratisering’ van Europa speelde een cruciale rol in het conflict; deze kwestie bracht de idealistische alliantie tot stand van de meest uiteenlopende strijdmakkers tegen de Centrale Mogendheden en hield bij de massa’s van de strijdende volkeren die grote overtuiging in stand, zonder welke materieel succes nauwelijks mogelijk zou zijn geweest. Het verlangen naar democratie was ook de drijvende kracht achter sociale en nationale oppositie binnen de voormalige Centrale Mogendheden. Nu het gewenste doel is bereikt, blijkt dat de vervulling en realisatie van het vurig verlangde ideaal op onoverkomelijke obstakels stuit. Parlementaire democratie manifesteert zich bijna overal, met enkele uitzonderingen, als een waarschuwende karikatuur van een ideaal; ze is niet in staat om zelfs maar gedeeltelijk te voldoen aan de levende behoeften van staten; ze vergroot de ongelukken van de tijd tot een alarmerende mate; en ze gedraagt zich alsof haar enige functie is om haar eigen grafdelver te worden.

Helaas lijkt het erop dat de ongelukkige volkeren van Midden-Europa uit de regen in de drup zijn beland. Nadat ze zojuist slachtoffer waren van romantische dwazen en pompeuze stuntelaars op de troon, zijn ze nu in handen gevallen van middelmatige partijpraatjesmakers en fanatieke theoretici die, niet in staat om productief werk te verrichten voor de praktische taken die voor hen liggen, in

plaats daarvan, met behulp van het stembiljet, de rol van redder spelen onder nieuwe, revolutionaire auspiciën – en dat alles ten koste van de wanhopige massa's."

De auteur vermijdt het onderzoeken van de onderliggende oorzaken. Des te meer reden voor ons om zelf tot de kern van de zaak door te dringen. De oorzaak van het falen van het parlementaire systeem ligt in het systeem zelf; het ligt in het feit dat de Duitser, waar dit artikel voornamelijk over gaat, simpelweg niet geschikt is voor parlementarisme, dat gebaseerd is op uiterlijk vertoon en loze welsprekendheid. 'Parlement' komt van *parlare*, wat 'spreken' betekent. Maar wij Duitsers zijn altijd mensen van daden geweest.

Het ongeluk begon toen de half-Engelse figuren op Duitse bodem, de liberalen en sociaaldemocraten, Duitse volksvertegenwoordigingen oprichtten en deze doordrenkten met hun geest. In plaats van terug te grijpen op middeleeuwse Duitse modellen, wat de meest natuurlijke stap zou zijn geweest, hebben we Engelse instellingen klakkeloos overgenomen – en verkeerd begrepen. Deze instellingen vereisen, om effectief te zijn, specifieke voorwaarden. Engels parlementarisme was en is alleen mogelijk op een basis van uitgebreid zelfbestuur op gemeentelijk en regionaal (district, territorium) niveau, en alleen wanneer er slechts twee partijen aanwezig zijn: Whigs en Tories, ofwel liberalen en conservatieven, wier verschillen – en dit is essentieel – slechts economisch van aard zijn en niet duidelijk politiek, zelfs niet als het gaat om standpunten over buitenlands beleid. De leus van de ene partij was "vrije handel", die van de andere "beschermende tarieven". De macht wisselde af tussen deze twee. Het bestuur was dus gebaseerd op de duidelijke meerderheidsregel van één partij, en niet op het fragiele bouwwerk van een vaak ronduit onmogelijke "coalitie".

Bij nader inzien wordt duidelijk dat het Engelse parlementarisme helemaal geen systeem is van partijvertegenwoordiging in onze zin, met verschillen in wereldbeschouwing en dergelijke, maar in feite niets anders is dan de oude vertegenwoordiging van standen. In het voormalige Duitse Rijk en in Frankrijk vóór de Revolutie was deze vertegenwoordiging gebaseerd op drie standen: adel, kerk en burgerij. In Engeland zien we dat de eerste twee, de landbezittende standen, zijn samengevoegd tot de partij van de Tories. Hun economische beleid – en dat is hun enige beleid – wordt bepaald door de belangen van grondbezit; vandaar hun roep om beschermende tarieven. De Whigs vertegenwoordigen de handelsburgerij van de steden, wat hun eis voor vrije handel verklaart. Over het algemeen bekommert de Engelsman zich weinig om vragen van wereldbeschouwing. Dit beeld veranderde niet wezenlijk, zelfs niet toen een derde stand-partij, de Labour Party, zich bij de anderen voegde. Het parlement bleef nog steeds het oude representatieve lichaam van standen, omdat ook deze partij gebaseerd was op het principe van beroepsvertegenwoordiging, dat wil zeggen vertegenwoordiging via standen.

Zelfs dit eenvoudige Engelse parlementarisme heeft echter altijd een staatsman van uitzonderlijk talent vereist, zoals een Gladstone of een Pitt, om niet steriel te worden. Sinds de opkomst van de Labour Party, die zich harmonieus in het geheel heeft geïntegreerd, loopt de parlementaire machine niet meer zo effectief, ondanks het feit dat de Engelsman – of hij nu tot de hoge adel of arbeider behoort – slechts één doel kent in binnen- en buitenlands beleid: de grootheid van Engeland. Zelfs een man met zoveel meedogenloosheid en onbetwiste bekwaamheid als Lloyd George heeft vaak moeite om alles soepel te laten verlopen. Hoe zou dit dan mogelijk zijn met een volk met zulke beperkte politieke capaciteiten als de Duitsers, vooral wanneer de eeuwenoude Zwarte Internationale en de nieuwere Rode Internationale hun invloed onder hen hebben verspreid, en

wanneer er onmiskenbare raciale verschillen zijn tussen het noorden en het zuiden, en een steeds groeiende joodse invloed in het spel is?

We hebben al een bijzonder opmerkelijk oordeel over het falen van het parlamentarisme aangehaald. Dit oordeel staat niet alleen; de kritiek klinkt vanuit elk kamp. Elke methode wordt nagestreefd om deze kwaal te verlichten, van eenheidspartijen hier tot onhoudbare partijallianties daar. Maar het is ongeneeslijk. Het systeem moet in plaats daarvan volledig worden hervormd. Het huidige parlamentarisme, met zijn eenkamerstructuur, vraagt dringend om aanvulling met het oude Duitse systeem van vertegenwoordiging via standen, een systeem dat veel beter aansluit bij de aard van ons volk. Natuurlijk zal dit systeem niet verschijnen zoals het vroeger was, omdat de oude standen deels zijn veranderd of volledig zijn verdwenen. Niemand zou vandaag bijvoorbeeld het concept van burgerij voldoende kunnen belichamen. Maar er zijn beroepsgroepen die ons een geschikte basis kunnen bieden voor een standenvertegenwoordiging, die in zijn moderne vorm tot uiting komt in het raadssysteem – waarbij we echter niet de Russische karikatuur bedoelen, omdat het concept van een raadsdictatuur net zo onhoudbaar is als elke dictatuur, dat wil zeggen tirannie. Het raadsconcept zelf is echter goed en zal in de meest uiteenlopende vormen worden gerealiseerd binnen het politieke, intellectuele en economische leven. Hier moet men echter waken voor eenzijdigheid en overschatting. Er bestaan geen wondermiddelen; elke kwaal vereist verschillende remedies. Het leven is veelzijdig, en daarom zijn zijn uitingen eveneens kleurrijk en divers.

We geloven dus niet dat het raadssysteem alleen in staat is om de schade aan het lijdende lichaam van volk en staat te helen. Maar het is onmiskenbaar in staat om sommige uitingen van het leven te vernieuwen, met name die binnen de economische sfeer. Elke beroepsgroep verenigt haar leden, die als collectief via hun vertegenwoordigers invloed uitoefenen op de onderneming waarin zij werken, evenals op alle ondernemingen als geheel, dat wil zeggen op het gehele economische leven van staat en volk – oftewel op de nationale economie.

Dit maakt politieke partijen geenszins overbodig. Ze zouden echter worden bevrijd van veel triviale rompslomp, waardoor ze zich kunnen richten op grotere, meer culturele en staatsmanachtige taken. Ze zouden zich beter kunnen wijden aan werkelijke wereldbeschouwingen en daardoor minder teleurstellen. Klachten over de uitsluiting van deze of gene beroepsgroep, die vandaag al te gerechtvaardigd zijn, zouden wegvallen. Alleen dan zou ons volk leren politiek te denken. Vrij en onbelemmerd, bevrijd van alle banden en onzuiverheden, zouden de grote oude perspectieven dan als kampioenen naar voren treden: kosmopolitisme (internationalisme, wereldburgerschap) enerzijds, volksdom (nationalisme) anderzijds. Deze hebben eeuwenlang tegen elkaar gestreden. Sinds de Romeinse Kerk haar arm over Duitse landen uitstrekte, begon de volkse ontwikkeling van ons staats- en economische leven te worden uitgehold. Romeins recht en kapitalisme zijn slechts de natuurlijke en noodzakelijke gevolgen van een reeds bestaande oorzaak, namelijk de ont-Duitsing van ons nationale leven.

Het raadsconcept is ingeroepen om opnieuw aan te knopen waar de draad van onze ontwikkeling eeuwen geleden werd afgebroken. Het moet absoluut worden verankerd in de grondwet van de Duitse staat. Deze eis is opgenomen in onze Leidende Beginselen: “Oprichting van tweede parlementaire kamers op basis van beroepsvertegenwoordiging.” Dienovereenkomstig zou het parlement bestaan uit één kamer, waarin de politieke partijen hun vertegenwoordigers sturen, en een tweede, waarin de beroepsverenigingen hun vertegenwoordigers sturen.

In zijn werk *Voor een Huis van Standen* heeft dr. Paul Schrekker een plan geschetst voor precies zo'n kamer, dat we nu kort zullen bespreken. In zijn opvatting moeten verkiezingen worden beslist op basis van een eenvoudige meerderheid, zonder evenredige vertegenwoordiging, volgens een systeem van beroepsstratificatie. Het gehele staatsgebied zou slechts één kiesdistrict omvatten, en degenen die zelf niet werken, zoals aandeelhouders, zouden worden uitgesloten van het kiesproces.

De beslissing over welke van de twee parlementaire kamers een grotere rol moet spelen in het staatsleven kan gemakkelijk aan toekomstige ontwikkelingen worden overgelaten. De Duitser voelt instinctief een voorkeur voor beroepsvertegenwoordiging, zelfs bij de vorming van politieke partijen. Dit is het meest duidelijk in het Sudetenland, waar bijvoorbeeld een partij van het platteland (de Boerenbond), een Nationaalsocialistische Arbeiderspartij en, meer recentelijk, een partij voor kleine handelaren bestaan. Deze zijn duidelijk natuurlijker entiteiten dan de zogenaamde "volkspartijen", die uiteindelijk niet het gehele volk vertegenwoordigen, maar slechts bepaalde groepen. Men moet nooit willen lijken op meer dan men werkelijk is. Het feit dat de beroepspartijen empirisch minder wrijving met elkaar ondervinden dan de zogenaamde volkspartijen zou ons enigszins aan het denken moeten zetten. Dit kan worden verklaard doordat de volkspartijen centralistisch zijn, wat betekent dat ze in hun diepste wezen in wezen niet-Duitse entiteiten zijn.

Uiteraard moet de algehele structuur van alle vertegenwoordigende lichamen van onderaf worden opgebouwd. Naast de kamers hebben we een regering nodig die in coördinatie met hen adviseert en bestuurt. Duitse landen moeten worden geleid en bestuurd, maar niet geregeerd! Het leiderschapsconcept, dat ooit zijn uitdrukking vond in ons Duitse koningschap voordat het, verblind door valse glorie, ontaardde in Romeins keizerlijk bestuur, zal opnieuw oprijzen.

In dit verband bespreken we nu de vraag die tegenwoordig met zoveel rumoer en zo weinig begrip wordt bediscussieerd: "Vrijstaat (republiek) of monarchie?" De Germaanse staten en het oude Duitse koninkrijk waren in hun aard meer republieken dan monarchieën. Zelfs het middeleeuwse Duitse keizerrijk in zijn vroege dagen kon nog worden beschreven als een aristocratische republiek: de keurvorsten kozen het staatshoofd uit de adel. Pas later, toen het Romeins-centralistische concept van heerschappij steeds meer ingang vond en uiteindelijk culmineerde in het absolute vorstendom, verscheen de staatsvorm die tegenwoordig "monarchie" wordt genoemd. Als men een echte volksstaat met een koninklijk leiderschap als monarchie wil bestempelen, dan is dat voor ons prima; het zou evengoed een republiek kunnen worden genoemd. Het gaat niet om de naam, maar om de inhoud. Wij zien de kroon als een symbool, maar wijzen de concepten van heerschappij en goddelijk recht af. De leider mag best koning worden genoemd, dat is onbelangrijk; essentieel is dat hij zijn positie bekleedt door de gratie van het volk.

Is Engeland een monarchie of een republiek? Deze vraag beantwoorden zou vrij lastig zijn. Hieruit blijkt dat men voorzichtig moet zijn met uiterlijke schijn en dat staatsinstellingen niet zomaar kunnen worden nagebootst. In de nieuwe republieken – die onder een enorme stortvloed van woorden zijn geboren – ziet men momenteel meer incompetentie, zwakte, kruiperige onderdanigheid aan alles wat vreemd is, en meer corruptie aan het werk dan ooit tevoren, zelfs in de slechtste monarchieën. De verworvenheden van de revolutie – waarover hoe minder men ziet, hoe meer erover gesproken lijkt te worden – zijn praktisch gereduceerd tot niet meer dan een paar voordelen voor een bende economische en politieke oorlogsprofiteurs. Maar hieruit volgt niet noodzakelijkerwijs dat de vrijstaat een toevluchtsoord moet zijn voor allerlei ongedierte, of dat de republiek per definitie een

speelveld moet zijn voor vreemde kaftan-dragers en een speeltje van de geldmachten. Maar als het zo is ingericht, dan zal het dat natuurlijk ook zijn.

Democratie in de moderne zin, dat wil zeggen als een systeem van partijmismanagement, moet krachtig worden veroordeeld, omdat het geen bestuur door het volk is, zoals het volgens de naam zou moeten zijn. Als men echter de invloedssfeer van politieke partijen beperkt door ruimte te maken voor beroepsvertegenwoordiging, waardoor het ook onmogelijk wordt voor de geldmacht om te heersen en, in overeenstemming met haar aard, alles te domineren, dan zullen wij Duitsers de geschikte regeringsvorm voor ons hebben gevonden, een vorm waarin we kunnen groeien en bloeien in overeenstemming met onze eigen aard. Dat is uiteindelijk wat er echt toe doet. In deze context vult elk van onze voorstellen het andere aan, ongeacht of ze betrekking hebben op de vernieuwing van ons culturele, economische of politieke leven. Elk op zichzelf blijft echter onvolledig. Laten we nu kijken naar het volgende onderwerp dat ons zal bezighouden, dat van het recht. Vandaag regeert het Romeinse recht over ons; het Duitse recht zal zijn plaats innemen!

Duits recht

Duits recht! Om de oorsprong ervan te achterhalen, moeten we terug naar de vervlogen tijden van onze voorouders. Rechtspraak vond destijds plaats onder knoestige, eeuwenoude eiken. Een herinnering hieraan leeft voort in het woord “schöppen” en in de vorm van juryrechtspraak. Geen geleerde rechter velde vonnissen op basis van vastgelegde wetsartikelen; in plaats daarvan werden deze bepaald door leken. Oude wijsheid werd van vader op zoon overgedragen totdat deze uiteindelijk werd vastgelegd. Dit was stammenrecht, zoals de namen *Sachsenspiegel* en *Schwabenspiegel* suggereren, en het was daarom divers – net als het oude Duitse Rijk in het algemeen, dat onder de Saksische koningen een federale staat van Duitse stammen vormde. Naast dit recht had de kerk echter altijd haar eigen wetten. Naarmate haar invloed groeide, verspreidde het centralistische ideaal zich steeds verder, totdat het uiteindelijk zegevierde onder de keizers van de Hohenstaufen-dynastie. Met deze overwinning zegevierde ook het Romeinse recht. De keizerlijke kanselarij gaf het voorbeeld, en de steden volgden dit na. Duitsers trokken in groten getale over de Alpen om rechten te studeren aan de Universiteit van Bologna. Toen de beweging die bekendstaat als het humanisme in Duitsland werd ingevoerd, met als doel de menswetenschappen van de oudheid (Grieken en Romeinen) te doen herleven, werd de overwinning van het Romeinse recht definitief bezegeld.

Dit alles voltrok zich natuurlijk niet zonder verzet. De geleerde schaamde zich voor de Duitse taal en gebruikte in plaats daarvan Latijn. Zelfs Duitse namen moesten worden vertaald naar Latijn of Grieks. Zo werd een “Schwarzend” een “Melanchthon” en een “Weber” een “Textor”. Dit leidde tot een groeiende vervreemding tussen het volk en de geleerden, die zich, net als de oude adel, afscheidden in hun eigen kaste. Deze omstandigheden, gecombineerd met het feit dat juridische hulp een kostbare aangelegenheid werd, voedden de afkeer van het volk tegen deze opgelegde orde. De eenvoudige man voelde zich verloren tegenover de geleerde rechter. Maar er was meer. Het rigide concept van eigendomsrecht binnen het Romeinse recht was vreemd aan de Duitse zienswijze. Bossen, weiden, wild en vis waren ooit gemeenschappelijk bezit. Herinneringen aan vroegere, betere tijden werden van generatie op generatie doorgegeven. Toen werd alles manoriaal, en de boer werd van zijn rechten beroofd. In de steden heerste vervolgens een gerechtelijk systeem van hoge justitie, gekenmerkt door marteling en executies. De kerk introduceerde heksenprocessen en inquisitierechtbanken, waarbij de staat plichtsgetrouw haar vuile werk uitvoerde. Kortom, alles was totaal anders dan het ooit was geweest. In Westfalen, waar een echte, vrije Saksische boerenstand nog bestond, werden ondertussen de oude juridische tradities, bekend als de “Heilige Vehme”, in ere gehouden. Deze oordeelden volgens oude gebruiken en wisten hoe ze met overtreders moesten omgaan.

In het eerste deel van dit boek hebben we enkele observaties vastgelegd die inzicht bieden in de juridische opvattingen van onze voorouders. Als we willen dat deze opvattingen opnieuw ingang vinden, moeten we ze aanpassen aan de huidige omstandigheden, want eeuwen van politieke en economische ontwikkeling kunnen niet zomaar worden teruggedraaid. Dit geldt in het bijzonder voor het grondrecht. Hier moet de oplossing zodanig zijn dat ze niet te sterk botst met de heersende opvattingen.

In het algemeen stellen we voor om de volgende ruwe beginselen te hanteren, die ons een kader bieden – en meer niet – voor een Duits volksrecht en een Duitse grondwet.

1. De Duitse Volksstaat omvat het gehele gebied van Duitse vestiging binnen Europa. Zijn taak is het behouden van de politieke vrijheid van het Duitse volk en het waarborgen van hun culturele en economische ontwikkeling. Buitenlands-Duitse gemeenschappen vallen onder zijn bescherming. De regeringsvorm wordt bepaald door een volksstemming.
2. Burgers van de Duitse Volksstaat kunnen alleen zij zijn van Duitse bloede (Ariërs). Personen met vreemd bloed (joden, enz.) vallen onder wetgeving betreffende vreemdelingen en zijn onderworpen aan een afzonderlijk belastingstelsel voor vreemdelingen. Hun immigratie vereist goedkeuring van zowel de staatsregering als de lokale gemeente.
3. Bij twijfel moet een Duitse bloedlijn tot in de derde graad (overgrootouders aan vaders- en moederskant) worden aangetoond.
4. Kinderen uit gemengde huwelijken volgen de "mindere hand". Bijvoorbeeld, als een van de ouders joods is, wordt het kind ook als jood beschouwd. Doop maakt geen verschil. Bij onwettige kinderen moet het vaderschap worden vastgesteld.
5. Grond en bodem mogen alleen worden bezeten en verkregen door burgers.
6. Elke burger is onderworpen aan verplichte militaire dienst. Degenen die ongeschikt zijn voor gewapende dienst moeten tijdens hun diensttijd werk verrichten ten behoeve van het volksbelang.
7. Elke inwoner van de staat heeft de plicht om te werken.
8. Grond en bodem zijn in beginsel gemeenschappelijk bezit. Elke burger heeft het recht om ten minste zoveel grond toegewezen te krijgen als nodig is om een woonerf te vestigen (500–1000 m^2). Voor meer over de regulering van eigendomsverdeling, heffingen, enz., zie de sectie "Grondrechthervorming".
9. Geld is een publieke nutsvoorziening. De uitgifte ervan en de regulering van het verkeer ervan zijn uitsluitend de verantwoordelijkheid van de staat. Zie voor meer hierover de sectie "Monetaire hervorming".
10. De pers is een publieke nutsvoorziening. Haar advertenties staan onder toezicht van de gemeente of de staat.
11. Vervoer en de verzekeringsindustrie zijn publieke nutsvoorzieningen.
12. De gemeente vormt de basis van de staat. Verdere organisatie is gestructureerd per district, regio (provincie, gewest) en per stamverband. Hun bestuursorganen worden gekozen. Vanaf het districtniveau wordt de staat in elk ervan vertegenwoordigd door een openbare ambtenaar. Gemeentelijke, districts- en regionale vertegenwoordiging zijn gebaseerd op een eenkamerstelsel (een economische kamer), terwijl stam- en parlementaire vertegenwoordiging gebaseerd zijn op een tweekamerstelsel (economische en politieke kamers).
13. Het onderwijssysteem staat in het algemeen onder het gezag van de zelfbesturende lichamen, van de gemeente tot aan het stamverband. Het wordt door hen gereguleerd in

overeenstemming met uniforme leidende beginselen. Er zal krachtige aandacht worden besteed aan het bevorderen van fysieke fitheid door gymnastiek, spellen en wandelingen, evenals aan het stimuleren van kennis over lokale en stamgeschiedenis.

14. Ambtenaren worden benoemd door de zelfbesturende lichamen.

Deze beginselen maken geen aanspraak op volledigheid. Zoals reeds vermeld, dienen ze enkel als een algemeen kader om ons te leiden.

De Duitse volksstaat

De historisch belangrijke grondwettelijke verklaring die de partij op 21 oktober 1918 uitsprak in het Weense Landhaus eindigde met de woorden: “Lang leve het vrije, sociale Pangermanië!” (Zie “Documenten van het nationale socialisme”). Dit vrije, sociale Pangermanië is de Duitse Volksstaat van de toekomst, een toekomst die dichterbij komt naarmate ons volk zich sneller bevrijdt van de stortvloed aan internationaal-pacifistische retoriek en van elke vreemde – voornamelijk joodse – invloed waaraan het momenteel is onderworpen, en de weg terugvindt naar de Duitse geest. We hopen dat we het pad naar deze toekomst helder genoeg hebben uitgestippeld. Dit pad voert door intellectuele, spirituele en economisch-sociale vernieuwing, evenals door fysieke verbetering. Het is hetzelfde pad dat Pruisen-Duitsland succesvol bewandelde na de nederlaag bij Jena. Of dit pad vandaag steniger of doorniger is, maakt niet uit, zolang er maar een vastberaden wil is om het te bewandelen. Het opwekken en consequent vormgeven van deze wil is een van de taken van het nationale socialisme.

In het vorige hoofdstuk spraken we over de Duitse Volksstaat en zijn functie. Duits recht, waarvan we de meest essentiële kenmerken daar probeerden te schetsen, moet de basis vormen. Hoe moet de structuur ervan dan worden ontworpen?

Gelet op het voorgaande is één ding direct duidelijk: een Duitse Volksstaat kan niet worden gebouwd op de principes van de westerse democratie. Die principes zijn slechts leugens en bedrog ten bate van het joodse mammonisme, dat ze gebruikt om naties te domineren en uit te buiten. Duitse democratie – als we die term nog willen gebruiken – kan geen parlementaire heerschappij betekenen. Maar volksheerschappij, wat het woord democratie letterlijk inhoudt, kan evenmin serieus worden genomen als concept, omdat het verlangen om over zichzelf te heersen een absurditeit is. We zullen de term daarom preciezer herdefiniëren als ‘dienst aan het geheel’, oftewel ‘dienst ten bate van het volk’. Net zoals Frederik de Grote – die werkelijk groot was, omdat hij ook de moeilijke kunst van verzaking verstond – openlijk streefde naar het zijn van de eerste dienaar van de staat, zo willen wij allen niets meer zijn dan dienaren van het volk, wier welzijn ons na aan het hart ligt.

Er moeten leiders zijn en volgers. Natuurlijk zijn zij die zichzelf graag als leider zien in werkelijkheid vaak verre van dat, want leiders benoemen zichzelf niet, noch worden ze benoemd; hun verkiezing bevestigt slechts hun bestaan. De juiste leider wordt geboren. Een ongrijpbare kracht straalt van hem uit, wint de harten van de mensen en geeft hem het vertrouwen van de massa’s; zij voelen de goddelijke vonk die in hem gloeit. Dat innerlijke vuur, dat hem onverbiddelijk voortdrijft zonder aandacht voor zijn eigen welzijn, slaat ook op hen over. Zij volgen omdat ze moeten volgen.

Het leiderschapsconcept – in tegenstelling tot het heerschappijconcept, dat doorgaans slechts steunt op het grofste gebruik van geweld (zie Sovjet-Rusland) – moet opnieuw een centrale plaats innemen in de Duitse Volksstaat. Of deze leider een “volkskoning” of een “president” wordt genoemd (zou hij niet de Duitse titel “hertog” kunnen dragen?) is in wezen onbelangrijk. Het enige dat telt, is dat hij een persoonlijkheid is die al zijn energie inzet voor het welzijn van het volk en dat zijn enige streven is om dienaar van zijn volk te zijn.

Toch kan de leider niet alles alleen doen, zelfs niet als hij honderd keer de meest invloedrijke persoonlijkheid zou zijn. Hij heeft adviseurs nodig, namelijk een regering en een vertegenwoordigende vergadering. In lijn met onze uitleg in de voorgaande hoofdstukken en gezien de jammerlijke mislukkingen van het "parlementaire systeem" in Duitse landen, behoeft het geen verdere rechtvaardiging dat dit niet de vorm van het hedendaagse parlementarisme kan zijn, dat gebaseerd is op verhoudingen tussen politieke partijen. Het absolute parlementaire bewind van vandaag is een noodzakelijke overgangsfase; het parlamentarisme, dat ooit zo overschat werd en niets met Duitse democratie te maken heeft, zal zichzelf moeten corrigeren. Toegegeven, dit zal offers vergen, maar sinds wanneer zijn offers niet nodig geweest om vooruitgang te boeken?

Wat moet dan de plaats van het parlamentarisme innemen? In het hoofdstuk "Parlement of raden" hebben we al benadrukt dat er twee kamers moeten bestaan: een politieke en een economische. We hebben daar ook de opvatting geuit dat – in overeenstemming met de aard van ons volk – beroepsvertegenwoordiging waarschijnlijk spoedig de belangrijkste rol zal spelen. Eén kamer zou gebaseerd zijn op politieke partijen, de andere op beroepsverenigingen (vakbonden, coöperaties). Deze opzet zou al een aanzienlijke verbetering vormen, omdat het veel bronnen van wrijving zou wegnemen en het besef zou wekken dat we deel uitmaken van een collectief geheel, waarmee we onlosmakelijk verbonden zijn, in voor- en tegenspoed. Gezien het voorgaande is het volkomen duidelijk dat alleen Duitsers zitting mogen hebben in een Duits parlement en dat mensen van vreemde afkomst daardoor worden uitgesloten. Dit feit alleen al zou een groot deel van de wederzijdse ophitsing, die vandaag zo gangbaar is, helpen elimineren.

Onze medestander uit München, dr. Tafel, doet veel verdergaande voorstellen. Aangezien de partij voor ons nooit een doel op zich was, maar slechts een middel tot een doel, en aangezien het nationale socialisme geen partij is in de zin van het najagen van stemmen voor parlementaire zetels, kunnen we zijn opvattingen veilig overnemen – ook al zullen de huidige politieke partijen vroeg of laat verdwijnen. Voor het Duitse volk (waarmee hij alleen mensen van Duitse bloede bedoelt) wil Tafel twee verschillende structuren oprichten: een beroepsmatige en een politieke. Beide beginnen op het laagste niveau, de plaatselijke gemeenschap. Als de beroepsmatige structuur op haar hoogste niveau de eenheid van het Rijk als economische entiteit vertegenwoordigt, houdt de politieke structuur rekening met de verschillende stamkenmerken. Als economische macht zou het Duitse Rijk dus één geheel vormen, terwijl het politiek een federale staat zou zijn – niet gebaseerd op de huidige deelstaten (die het resultaat zijn van enkele ongelukkige toevalligheden in onze geschiedenis), maar op de natuurlijke basis van ons volk, de stammen. Een aantrekkelijk idee, zonder twijfel.

De beroepsmatige structuur begint in de gemeente. Elke werkende Duitser die lid is van een beroepssector (landbouw, vervoer, openbaar onderwijs, enz.), ongeacht of hij werkgever of werknemer is, verenigt zich in "lokale verenigingen" en kiest direct hun uitvoerend comité, de "lokale raad", via geheime stemming. Elke lokale raad benoemt uit haar midden een of meer vertegenwoordigers voor de "districtsraad", die op hun beurt zitting hebben in de "gouwraad". Uit de gouwraad ontstaat de "provincieraad", en uit de provincieraden komt uiteindelijk de "opperraad" van de beroepssectoren voort.

Aan de top van de beroepspiramide staat de "Rijkseconomische Kamer". Binnen deze kamer heeft elke beroepssector één stem. Om te voorkomen dat de Economische Kamer ontaardt en alle macht

naar zich toetrekt, en omdat we niet alleen producenten en consumenten zijn, maar ook burgers, gezinsmensen en beschaafde wezens met zowel spirituele als economische behoeften – kortom, omdat de staat niet slechts een warenhuis is (zoals dat nomadische ras uit het Oosten, dat ons vandaag door Walter Rathenau en zijn bondgenoten domineert, ons zou willen doen geloven) – is het essentieel dat er naast de Economische Kamer een “Politieke Kamer” of “Volkskamer” bestaat als een vergelijkbaar gestructureerde instelling. Volgens Tafel zouden politieke partijen echter niet volgens de huidige praktijk vertegenwoordigers naar deze kamer moeten sturen; ook deze moet van onderaf worden opgebouwd. De “primaire kiesgemeenschap” vormt de kern van deze politieke structuur. Deze omvat elke inwoner van een stedelijk district of landelijke gemeenschap, ongeacht leeftijd of geslacht, mits zij van Duitse afkomst zijn en enige vorm van belasting betalen aan de staat of de gemeente, hoe klein ook.

Boven de primaire kiesgemeenschappen staan de “districtsraden”, waartoe de gemeenschappen hun afgevaardigden sturen; daarboven bevinden zich de “regionale raden” (provincie, gewest); en aan de top staat de “Rijksvolkskamer”.

Naast deze twee kamers, die niet bedoeld zijn als parlementen – dat wil zeggen plaatsen van retoriek – maar als werkplaatsen, is er ook de regering. Deze zou niet slechts het uitvoerende orgaan van de collectieve wil van beide kamers moeten zijn, maar ook hun collega en gids. Dit zou het duidelijkst blijken bij het opstellen van wetten. Tegenwoordig wordt de regering doorgaans door het parlement gevraagd om een wetsontwerp over een bepaald onderwerp in te dienen. In Tafels systeem zou precies het tegenovergestelde gebeuren: de regering vraagt een rapport aan een of beide kamers, stelt een definitief ontwerp op en legt dit vervolgens ter goedkeuring voor aan het staatshoofd. Het volk maakt zo daadwerkelijk zijn eigen wetten, iets wat in een parlementaire democratie vrijwel nooit het geval is.

Om vanaf het begin te voorkomen dat er een machtshonger ontstaat binnen de vertegenwoordigende lichamen, zou het staatshoofd het recht hebben om alle beslissingen van de kamers te verwerpen. Om ook mogelijke misbruiken van leiderschap te voorkomen, in de zin van hegemoniale machtsaspiraties, zou een beperking van dit recht door middel van een “plebisciet” (referendum) essentieel zijn – namelijk via opiniepeilingen of een volksstemming over voorgestelde wetgeving. Gezien het voorgaande is het waarschijnlijk niet zo belangrijk hoe het staatshoofd wordt genoemd, want de staat die we zojuist hebben geschetst is een republiek, dat wil zeggen een Volksstaat in de oude Germaanse zin, zelfs als er een “koning” aan het hoofd staat. Dit kan natuurlijk geen koning zijn die gekozen is door “goddelijk recht”, maar alleen door de “gratie van het volk”, gekozen via een volksstemming. Het is niet het individu dat de kroon draagt, maar de kroon zelf die het symbool is van het toekomstige Duitse Rijk, een Rijk dat verenigd is in al zijn diversiteit.

Nu een paar woorden over het doel en de reikwijdte van de economische en politieke structuren. De beroepssector voor het gehele nationale grondgebied zou van nature een zelfbesturend orgaan zijn, met als doel de productie en distributie van goederen naar het hoogst mogelijke niveau te tillen. Het zou in gelijke mate een liefdadigheidsvereniging, coöperatieve samenleving, beroepsbroederschap en kartel moeten zijn. De onderverdelingen ervan zouden eveneens specifieke taken toegewezen krijgen, zoals de regulering van beroepsopleidingen, werkfaciliteiten en dergelijke. De onderste groep, de lokale afdeling, is van bijzonder belang. Deze heeft primair een educatief doel. Tijdens haar regelmatige bijeenkomsten zou zij verantwoordelijk zijn voor het informeren van haar leden over de

stand van hun eigen en buitenlandse economieën, over alle verbeteringen en dergelijke, en voor het wekken en behouden van het besef van hun gedeelde, gemeenschappelijke banden. Zeker, in het begin zullen er conflicten zijn, maar spoedig zal een gevoel van saamhorigheid de overhand krijgen.

De primaire kiesgemeenschap zou eveneens voornamelijk verantwoordelijk zijn voor educatief werk, maar haar werk zou van politieke en bovenal culturele aard zijn.

Tafels Duitse raadsstaat lijkt ons een zeer aantrekkelijk idee. Als het huidige Duitse Rijk op deze principes zou worden gebouwd, zou het spoedig een onweerstaanbare aantrekkingskracht uitoefenen op alle buitenposten. Dit zou natuurlijk een verandering vereisen in het huidige systeem van kruiperige onderdanigheid aan alles wat vreemd is, en bovenal de eliminatie van joodse invloed – een absolute noodzaak in het nieuwe Duitse Rijk.

Taken van het gemeentelijk beleid

1. Huisvesting, volksgezondheid en sociale zorg

Staat en gemeente investeren enorme bedragen in de behandeling van zieken. Toch boeken deze inspanningen slechts gedeeltelijk succes. Endemische ziekten en hoge kinder- en zuigelingensterfte eisen jaarlijks duizenden slachtoffers. De voornaamste oorzaken van deze verontrustende verschijnselen zijn de acute woningnood en het gebrek aan frisse lucht, daglicht en hygiëne.

a) Huisvesting

Systematische ondersteuning in de geest van grondhervorming is nodig, door middel van uitgebreide hulp bij de bouw van kleine appartementen, de bevordering van de tuinstadbeweging en de ondersteuning van alle initiatieven van liefdadigheidsverenigingen in deze richting. Daarnaast is het essentieel dat gemeenten onroerend goed kunnen aankopen en dit als erfpacht kunnen toewijzen, en dat zij beschikken over uitgebreide rechten op onteigening en voorkoop. Verder moet sociaal schadelijke grondspeculatie worden tegengegaan door passende belastingen, zoals een grondbelasting gebaseerd op de reële marktwaarde, en door bouwvoorschriften die de oprichting van huurkazernes onmogelijk maken. Ook moeten stedelijke woningautoriteiten en woonbureaus worden opgericht, woningen worden ingedeeld in klassen en regelmatig worden geëvalueerd, en moeten belastingvoordelen worden verleend voor kleine appartementen.

b) **Volksgezondheid en sociale zorg**

Grondige reiniging van openbare straten en pleinen, gecombineerd met gecontroleerde schoonmaak van binnenplaatsen en woninginterieurs, is cruciaal, evenals verbeterde sanitaire voorzieningen. Daarnaast moeten openbare tuinen en parken worden aangelegd. De bouw van fabrieken binnen gemeentegrenzen moet worden verboden. Verder dienen openbare badhuizen, speeltuinen en sportfaciliteiten te worden gerealiseerd, en moeten alle atletische en gymnastische activiteiten worden bevorderd. Deze maatregelen zullen bijdragen aan het opvoeden van een gezonde en krachtige generatie die het leven als waardevol ervaart, een generatie die wil werken om iets te creëren en die een eigen woning bezit.

Toch zullen niet alle ziekten en kwalen hiermee worden uitgeroeid. Daarom eisen we ook de bouw van ziekenhuizen, klinieken, kraamcentra, sanatoria, kraamhuizen, kinderdagverblijven, vrijgezellenhostels en kleuterscholen door steden en districten. Hulpdiensten en de begrafenisindustrie moeten in stedelijk eigendom zijn, met tarieven gebaseerd op inkomen, waarbij deze diensten volledig gratis zijn voor mensen zonder middelen. Gratis desinfectie bij besmettelijke ziekten is noodzakelijk. Daarnaast moeten gemeentelijke gezondheidsautoriteiten worden opgericht, schoolbadkamers worden geïnstalleerd, en schoolartsen en schooltandartsen worden aangesteld. Alcoholisme en andere nationale epidemieën, zoals tuberculose en geslachtsziekten, moeten krachtig worden bestreden.

2. Wezen- en armenzorg

Dit vormt een aanvulling op de sociale zorg. Het uitgangspunt is dat wezen en armen nooit tot de status van bedelaars mogen worden gedegradeerd. Daarom eisen we:

Dat armen met de grootst mogelijke zorg en persoonlijke aandacht worden behandeld. Bij wezen- en armenzorg moet de dienstverlening door mannen en vrouwen actief en vrijwillig zijn. De beste manier om behoeftigen te helpen is hen te ondersteunen bij het opnieuw verdienen van hun eigen levensonderhoud. Bij de zorg voor wezen moet de gemeente de rol van ouder vervullen. Speciale hulp moet worden geboden aan alle pleegkinderen en pupillen, evenals welzijnszorg voor mensen met gedeeltelijke beperkingen en voor reizende gezellen.

3. Voeding

Voor een doeltreffend voedingsbeleid zijn de volgende maatregelen nodig:

Stedelijke kinderdagverblijven, zuivelfabrieken en droogfaciliteiten voor groenten en aardappelen, opslagplaatsen, boomgaarden, slachthuizen en koelinstallaties. Contracten met landbouwcoöperaties voor de levering van melk, vet, vlees en aardappelen zijn essentieel; vee en slachtvee moeten worden gefokt in aparte faciliteiten of worden betrokken van het platteland. Stedelijke visvijvers moeten worden aangelegd. Strenge handhaving door de marktpolitie is noodzakelijk. De consumentensector moet worden bevorderd, en er moeten stedelijke opwarmruimtes, gaarkeukens, voedseluitgiftepunten en huishoudscholen worden gebouwd.

4.Vervoer, verwarming en verlichting

Het slopen van huurkazernes en hun vervanging door kleine woonhuizen met aangrenzende tuinen zal het aanzicht van de kleine stad ingrijpend veranderen: deze zal zich uitbreiden. Dit vereist de oprichting van betaalbare vervoersmiddelen, zoals snelvervoersystemen en trams, die allemaal eigendom van de stad moeten zijn. Daarnaast is de aanleg en het onderhoud van goede wegen en voetpaden, samen met hun verlichting, noodzakelijk. Gas en elektriciteit moeten ten dienste staan van de hele gemeenschap. Eigen bossen en kolenmijnen, of passende contracten voor de levering van hout en kolen voor openbaar en huishoudelijk gebruik, vormen een essentiële aanvulling.

5. School- en onderwijskwesties

Ons doel is de eenheidsschool. Deze moet zo worden ingericht dat iedereen met fysieke of intellectuele capaciteiten, elke getalenteerde persoon, toegang krijgt tot hoger onderwijs. Het schoolbestuur moet een professioneel orgaan zijn. Door nieuwe plaatsen te creëren op middelbare scholen moeten begaafde maar kansarme leerlingen toegang krijgen tot hoger onderwijs. Beurzen moeten worden toegekend aan de ouders van deze leerlingen. Voor kinderen uit gezinnen met een laag inkomen moeten leermiddelen en – indien nodig – ontbijt en andere maaltijden gratis worden verstrekt in elke school. Schoolgeld moet worden afgeschaft in elke school waar aanwezigheid wettelijk verplicht is. Leraren moeten in staat zijn om elke leerling te begeleiden en de talenten van elk kind maximaal te ontwikkelen. In grotere gemeenten moeten kleuterscholen, crèches en scholen voor kinderen met een verstandelijke beperking worden opgericht. De gezondheid van de kinderen moet worden gecontroleerd door een schoolarts. Meisjes moeten in hun laatste twee schooljaren huishoudkunde krijgen. Persoonlijke verzorging moet worden bevorderd door middel van zwemmen, gymnastiek, sport en spel. Technische hogescholen moeten worden opgericht voor beroepen die voornamelijk relevant zijn binnen het schoolsysteem.

Ook aan de educatie van volwassenen moet veel aandacht worden besteed. De podiumkunsten, met name toneelstukken en films, mogen niet worden ingezet voor ordinaire geldzuchtige

doeleinden die inspelen op lagere instincten, maar moeten dienen voor nationale opvoeding. Ze moeten daarom eigendom zijn van de gemeente, die eventuele huurovereenkomsten moet voorzien van de nodige voorwaarden. Het organiseren van lezingen en concerten tegen lage toegangsprijzen, de bouw van openbare bibliotheken en leeszalen, en het behoud en de bescherming van alle historische, artistieke en natuurlijke monumenten, met name het traditionele stadsgezicht, moeten krachtig worden bevorderd. Alle inspanningen in deze richting, in het bijzonder de oprichting van liefdadigheidsinstellingen en verenigingen voor de verbetering van de volksopvoeding, moeten krachtig worden ondersteund.

6. Dierenwelzijn

De gemeente kan veel bereiken op dit gebied door een dierenambulance in te zetten, openbare drinkplaatsen voor paarden en honden op te richten, een veterinair ziekenhuis te bouwen, streng op te treden tegen dierenmishandeling en jongeren goed op te voeden. Men mag niet vergeten dat dierenmishandelaars vaak een aanleg hebben voor criminaliteit. In die zin is dierenwelzijn ook mensenwelzijn.

7. Völkische beschermingsarbeid

Dit maakt deel uit van onze educatieve inspanningen en is van bijzonder belang. De Duitse gemeente moet een bolwerk zijn van völkische beschermingsarbeid en moet met alle beschikbare middelen elke inspanning van organisaties die dit doel dienen, ondersteunen.

8. Gemeentelijke werknemers

Hun beloning, promotie, vakanties en andere privileges moeten in verhouding staan tot die van vergelijkbare groepen rijksambtenaren. Ze moeten vrije rechten krijgen op vergadering en vereniging; hun gekozen vertrouwenspersonen moeten officiële erkenning krijgen en worden geraadpleegd over alle relevante zaken.

9. Ambachtslieden en handelswerkers

Bij het gunnen van contracten voor gemeentelijke werken en leveringen moeten lokale ambachtslieden als eerste worden geraadpleegd. De betaling van hun lonen moet contractueel worden vastgelegd. Contracten moeten worden bepaald door verenigingen van werkgevers en werknemers, mits deze onderhandelingen de gelijke behandeling van alle werknemersverenigingen garanderen. Openbare arbeidsbureaus moeten worden opgericht, met een leiderschap dat op paritaire basis wordt samengesteld en wordt gekozen op basis van evenredige vertegenwoordiging. Bemiddelingspanels moeten worden ingesteld.

10. Belastingen

Elke genoemde eis kost geld. Verwijzen naar de kosten is altijd de gemakkelijkste manier geweest om ongewenste eisen af te wijzen. Het huidige belastingsysteem is volkomen ongeschikt om de middelen te verzamelen die nodig zijn om de genoemde taken uit te voeren. Er moeten nieuwe wegen worden bewandeld en nieuwe bronnen worden aangeboord. De gemeente is in wezen de schepper van grondrente en moet daarom ook de ontvanger ervan zijn. De primaire bron van belasting moet dan ook de grondbelasting zijn, vastgesteld op basis van de reële marktwaarde.

11. Gemeentelijke ondernemingen (gemeentelijk socialisme)

Deze belastingbron alleen is echter niet voldoende. De resterende inkomsten moeten komen uit eigen openbare ondernemingen die, mits goed beheerd, toch betaalbaar kunnen blijven. Uitgebreide municipalisatie (socialisatie) moet de norm zijn.

Het bereik van gemeentelijk socialisme omvat: bezit van grond en bodem (tuinen, weiden), bossen, visvijvers; slachthuizen, koel- en vriesinstallaties; dehydratie- en droogfaciliteiten; opslagplaatsen; zuivelfabrieken, brouwerijen, bakkerijen, conservenfabrieken; eetgelegenheden; vervoersautoriteiten; gasfabrieken en energiebedrijven; sanatoria en verzorgingshuizen; spaarbanken, enz. Winstdeling voor arbeiders en werknemers in gemeentelijke ondernemingen.

Zoals te zien is, is het veld rijk genoeg. Moge het zorgvuldig worden bewerkt!

Conclusie

Met deze overpeinzingen hebben we ons betoog afgerond. We hopen dat we in het voorwoord niet te veel hebben beloofd.

Wij zijn ervan overtuigd dat ons volk alleen kan herstellen en een hernieuwde internationale positie kan verwerven onder de banier van het Duitse socialisme, dat wij eenvoudigweg aanduiden als “de Duitse essentie”.

Waarom gebruiken we niet consequent het woord “Duits” voor iets dat zo onmiskenbaar Duits is? Waarom hebben we gekozen voor de vreemde termen “nationaal” en “socialisme”? Otto Dickel noemt in zijn boek *De wederopstanding van het Westen* hetzelfde concept de “Duitse werkgemeenschap”. Er zijn gegronde redenen waarom we zijn terminologie niet hebben overgenomen. Wie de massa’s wil inspireren – en dat willen en moeten wij – kan niet steeds in een nieuw jasje verschijnen, want dat wekt argwaan. De massa’s zijn al volledig vertrouwd met de begrippen “nationalisme” en “socialisme”. Toen onze beweging in het oude Oostenrijk in mei 1918 deze termen toevoegde aan haar oorspronkelijke naam “Duitse Arbeiderspartij” om haar ambities vanaf het begin duidelijk te maken, werden de voor- en nadelen zorgvuldig overwogen. De keuze van de Rijksconferentie van de partij voor de aanduiding “nationaalsocialistisch” was vooral ingegeven door het verlangen om overal begrepen te worden. In het voormalige Oostenrijk stond “nationaal” synoniem voor “völkisch” en “antijoods”. De eerste politieke vereniging met een Duits-völkische oriëntatie, opgericht onder Schönerer, heette de “Duits-Nationale Vereniging voor Oostenrijk”. Het woord “völkisch” was, vooral binnen de arbeidersbeweging, vrijwel in diskrediet geraakt door de uitgesproken “gele” arbeidersverenigingen. Om die reden moesten we ons ook “socialistisch” noemen, anders zouden de massa’s die door de marxistische school waren gegaan, onze bedoelingen nooit volledig hebben begrepen. Het mag ongelukkig lijken, maar een woord dat decennialang is ingeprent, zegt vaak meer dan een heel programma.

We verwijzen nogmaals naar de maxime die we ontleenden aan Oswald Spenglers *Preußentum und Sozialismus:*

“Alleen socialisme in enige vorm kan in Duitsland werkelijk waardevol zijn.”

De marxisten beweren steevast dat er slechts één vorm van socialisme bestaat, het marxistische, en dat al het andere slechts bedrog en misleiding is. Aangezien er echter meerdere marxistische stromingen zijn, die elkaar het recht ontzeggen om socialistisch te zijn, is het voor hen lastig geweest om deze bewering vol te houden. Socialisme heeft immers altijd bestaan, zowel vóór het marxisme als daarnaast. Het werd en wordt begrepen als inspanningen om het leven en werk van het individu dienstbaar te maken aan het geheel, waarbij het individu de drager wordt van de collectieve wil. Op haar beurt neemt de gemeenschap de verantwoordelijkheid op zich om in de morele, spirituele en economische behoeften van het individu te voorzien. Dit kan voortkomen uit puur materialistische overwegingen, uit de voorschriften van christelijke naastenliefde, of op völkische gronden. Afhankelijk van de omstandigheden spreken we van joods-marxistisch, christelijk of nationaalsocialistisch socialisme.

Voor ons is dit onderscheid het belangrijkste, niet de mate waarin socialisatie wordt doorgevoerd. Socialisatie is immers geen doel op zichzelf; dat kan het niet zijn als socialisme een

wereldbeschouwing wil zijn. Juist degenen die beweren dat het dat wel is, zien de kern van socialisme enkel in de socialisatie van alle arbeidsmiddelen en ontzeggen andere richtingen het recht om zich socialistisch te noemen – namelijk de marxisten. Zij vertegenwoordigen slechts één socialistische stroming, de uitgesproken joodse. Vandaar hun grove, zinnelijke visie, die enkel nadruk legt op economische aspecten; vandaar de typisch joodse onverdraagzaamheid jegens andersdenkenden, terwijl ze zelf de meest verregaande tolerantie eisen; vandaar het voortdurende opzwepen van de laagste instincten en passies. De zwakte van het christelijke socialisme ligt daarentegen in zijn focus op medelijden met de armen en het oproepen van liefdadigheid jegens hen. Hoe weinig dat oplevert, blijkt onder meer uit de herhaalde verboden van de kerk op rente. In deze wereld draait het niet om medelijden, maar om rechtvaardigheid. En die kan niet worden bereikt door de nederige dienaar, maar alleen door de sterke, oprechte mens. De christelijke kerken zijn echter niet in staat om deze houding te cultiveren.

Alle niet-socialistische partijen zijn grotendeels gebaseerd op “individualisme”, dat wil zeggen op de eis van maximale vrijheid en onafhankelijkheid voor het individu. Economisch uit zich dit in het Manchester-liberalisme en, als verdere consequentie, in het mammonisme. De meest meedogenloze elitisten, ongehinderd door gewetensbezwaren, zijn het doelwit; de zwakkere mens wordt vertrapt. Omdat de jood het meest meedogenloos is, is hij hier het best voor geschikt. Alle niet-socialistische, antijoodse stromingen helpen daarom onbedoeld mee aan de opkomst van de joden naar wereldheerschappij.

Wat wij moeten nastreven, is de opvoeding van alle geledingen van ons volk tot ondergeschiktheid aan de behoeften van de gemeenschap, gecombineerd met de krachtigste vorm van wilskracht en de gelijktijdige eliminatie van persoonlijk eigenbelang. De onzelfzuchtigheid en grootmoedigheid van een Hindenburg, bijvoorbeeld – een man die, ondanks zijn loyaliteit aan koning en keizer, zich ter beschikking stelde van zijn misleide volk en de avonturiers en bandietenpolitici die hen regeerden – is een schitterend voorbeeld voor Duitsers. Door zulke mannen zal ons volk herstellen; zij zullen het opnieuw naar grootheid leiden!

Onderwerping in dienst van de gemeenschap mag echter de individualiteit niet verstikken, want een volk heeft persoonlijkheden nodig – en een geknecht volk zoals het onze heeft ze nog meer nodig dan andere. Ieder individu moet bereid zijn om met vreugde in de speren te springen als het welzijn van Pangermanië dat vereist. Geen dwang of gevangenis mag hem afschrikken. De geest van heldendom moet opnieuw in ons wonen, zelfs als heel Israël, met zijn gevolg van ethisch-creatieve, gedegenereerde halfbloeden, protesteert tegen deze barbaarse smaakvervlakking! De joden willen eenvoudigweg het merg uit onze botten zuigen om ongestoord over ons te heersen. Wij zouden hun nederige dienaren moeten zijn!

De strijd tegen alles wat raciaal vreemd is, moet tot het einde worden gevoerd als het Duitse volk opnieuw wil opstaan. Het is de taak van het nationale socialisme om hen uit de ellende van vandaag te leiden. De vrije mens in een vrij volk, het vrije volk op vrije bodem – dat is het doel dat wij voor hen stellen!

Hoor zijn boodschap, schaart u rond zijn vaandels, vecht ervoor, en zijn overwinning zal ook de uwe zijn!

Bronnen

Literatuur

- A. Damaschke: *Grondhervorming*
- A. Damaschke: *Geschiedenis van de nationale economie*
- Dr. R. Danneberg: *Het sociaaldemocratische programma*
- Ing. G. Feder: *Manifest voor het doorbreken van de renteslavernij van geld*
- Ing. G. Feder: *De komende belastingstaking*
- Th. Fritsch: *Handboek van de joodse kwestie*
- S. Gesell: *De natuurlijke economische orde*
- H. George: *Vooruitgang en armoede*
- H. Claß (Einhart): *Duitse geschiedenis*
- Dr. P. Lensch: *Sociaaldemocratie: haar doel en haar prestaties*
- O. Spengler: *Pruisendom en socialisme*
- H. Ford: *De internationale jood: het grootste probleem van de wereld*
- Dr. P. Tafel: *Het nieuwe Duitsland: een raadsstaat op nationale grondslag*

Nationaalsocialistische boeken en geschriften

- Ferdinand Burschofsky: *Bijdragen aan de geschiedenis van de Duitse nationale arbeidersbeweging in Oostenrijk*. Twee delen.
- Ferdinand Ertl: *Over de horden*.
- Ferdinand Ertl: *De ware Duitse schande*. (Polemisch pamflet).
- Ferdinand Ertl: *De toekomstige beloning van loontrekkenden*. Uitgeverij van de Vakbond van Duitse Spoorwegarbeiders, Wenen 6, Matrosengasse 9.
- Ing. Gottfried Feder: *Manifest voor het doorbreken van de renteslavernij van geld*. Uitgeverij Jos. C. Huber, Diessen vor München.
- Ing. Gottfried Feder: *Staatsbankroet, redding*. Uitgeverij Jos. C. Huber, Diessen vor München.
- Ing. Gottfried Feder: *De komende belastingstaking*. Uitgeverij Jos. C. Huber, Diessen vor München.
- Ing. Rudolf Jung: *Grond- en monetaire hervorming*.
- Ing. Rudolf Jung: *Socialisatie*. 2e editie.

- Ing. Rudolf Jung: *De taken van het gemeentelijk beleid*.
- Ing. Rudolf Jung: *Richtlijnen van de Duitse nationale vakbondsbeweging*.
- Ing. Rudolf Jung: *Van Bismarcks Rijk naar het moeras van het Erzbergerisme*.
- Ing. Rudolf Jung: *Memorandum van de Duitse Arbeiderspartij, 1915*.
- Ing. Rudolf Jung: *Nationaal conflict binnen de sociaaldemocratie*.
- Ing. Rudolf Jung: *Revolutionair of reformistisch socialisme?*
- Hans Krebs: *Catechismus van de Duitse arbeidersbeweging*.
- Hans Krebs: *Sociaaldemocratie vandaag*.
- Hans Krebs: *Macht en recht*.
- Dr. W. Riehl: *Ons uiteindelijke doel*. 3e editie.
- Dr. W. Riehl: *Onze Duitse arbeidersjeugdbeweging*.
- Dr. A. Schilling: *Een kritische studie van marxisme en sociaaldemocratie*.
- Dr. A. Schilling: *Problemen van de arbeidersbeweging*.
- Dr. A. Schilling: *De sociaaldemocraten als omdenkers*.
- Dr. A. Schilling: *Inleiding tot het nationaalsocialistische gemeentelijke programma*.
- Dr. A. Schilling: *De intellectuele arbeider en socialisme*.
- Dr. A. Schilling: *Sociaaldemocratische woorden en daden*.
- Dr. A. Schilling: *De theoretische grondslagen van het nationale socialisme*.
- Theodor Wollschack: *Waarom ik de Sociaaldemocratische Partij verliet*.

De boeken en geschriften van Burschofsky, Jung, Krebs, Riehl, Schilling en Wollschack zijn verkrijgbaar bij de uitgeverij Neue Zeit, Troppau, Heidrichpark 10, of bij de Nationaalsocialistische Drukkerij en Uitgeverij, Aussig, Teplitzerstraße 20.

De nationaalsocialistische beweging

Nationaalsocialistische Partij van het Duitse Volk
Interstatelijke Kanselarij: Wenen 1, Stefansplatz 5. Uitvoerend Voorzitter: Dr. Walter Riehl.

Partijgroepen

1. **Sudeten-Duitse Groep (Tsjechoslowakije)**
   Titel: Duitse Nationaalsocialistische Arbeiderspartij.
   1e Partijvoorzitter: Parlementslid Hans Knirsch, Dux.
   2e Partijvoorzitter: Parlementslid Ing. Rudolf Jung, Troppau.
   De parlementaire fractie in de Praagse Volksvergadering omvat de volgende leden: Ing. Rudolf Jung, Hans Knirsch, Josef Patzel, Hugo Simm, Leo Wenzel, en de senatoren: Adam Fahrner, Franz Jesser. De parlementaire voorzitter is: Ing. Rudolf Jung.
   Partijhoofdkwartier: Aussig, Teplitzerstraße 20 (voor Bohemen); Troppau, Heidrichpark 10 (voor Moravië en Silezië).
   Partijkranten: *Volk und Gemeinde* (theoretisch maandblad, Troppau), *Der Tag* (Dux), *Neue Zeit* (Troppau), *Die Wahrheit* (Moravische Ostrau), *Kühlandler Volkswille* (Neutitschein), *Deutsches Volksblatt* (Moravische Schönberg), *Volkswehr* (Gablonz), *Deutscher Volksfreund* (Bodenbach), *Deutsche Arbeiterzeitung* (Aussig), *Deutsche Volksstimme* (Dux), *Deutscher Volksbote* (Karlsbad).
   Partijuitgeverijen: Neue Zeit Uitgeverij, Troppau, Heidrichpark 10; Nationaalsocialistische Drukkerij en Uitgeverij, Aussig, Teplitzerstraße 20.

2. **Oostenrijkse Groep**
   Titel: Nationaalsocialistische Partij van Duits-Oostenrijk.
   Voorzitter: Dr. Walter Riehl, Wenen.
   Hoofdkwartier: Wenen 1, Stefansplatz 5.
   De partij heeft vertegenwoordigers in de Landdagen van Salzburg en Karinthië.
   Partijkranten: *Deutsche Arbeiterpresse* (Wenen), *Volksruf* (Salzburg).

3. **Rijks-Duitse Groep**
   Titel: Nationaalsocialistische Duitse Arbeiderspartij.
   Voorzitter: Adolf Hitler, München.
   Hoofdkwartier: München, Corneliusstraße 12.
   Partijkrant: *Der Völkische Beobachter* (München).

4. **Poolse Groep**
   Titel: Duitse Nationaalsocialistische Arbeiderspartij.
   Voorzitter: Oskar Kotschi, Bielitz (Oost-Silezië), Postbus 23.

Völkische vakbondsbeweging
(Politiek neutraal)

Koepelorganisaties

1. **Sudeten-Duitse Beweging**
   Rijksvereniging van Duitse Vakbonden, Praag II, Krakauergasse 11.

2. **Oostenrijkse Beweging**
   Rijksconfederatie van Duitse Werknemersverenigingen, Wenen 6, Matrosengasse 9.

3. **Rijks-Duitse Beweging**
   Duitse Vakbondsconfederatie, Berlijn-Wilmersdorf, Kaisersalle 25.

Notitie's van de vertaler

Voorwoord bij de tweede editie

Na afloop van de Eerste Wereldoorlog leidde de hertekening van de Europese grenzen en de opkomst van nieuw gevormde naties zoals Tsjechoslowakije, Polen en Joegoslavië tot een onzekere toestand in vele etnisch gemengde grensgebieden, waarop meerdere staten territoriale aanspraken maakten. De Amerikaanse president Woodrow Wilson was een krachtige voorstander van het principe van zelfbeschikking. Dit ideaal leidde tot de opname van verschillende protocollen in het Verdrag van Versailles en het Verdrag van Saint-Germain, die een aantal betwiste gebieden het recht beloofden om hun eigen nationale toelichting te bepalen. Tussen 1920 en 1921 werden daarom onder toezicht van de Geallieerde Plebiscietcommissie diverse volksraadplegingen gehouden om de soevereiniteitskwestie in de gebieden Oost-Pruisen, Sleeswijk, Opper-Silezië, Karinthië en oostelijk West-Pruisen te beslechten. Oost-Pruisen, West-Pruisen en het grootste deel van Opper-Silezië stemden voor aansluiting bij Duitsland. Het noordelijke, overwegend Deense deel van Sleeswijk koos voor unie met Denemarken, terwijl het zuidelijke, overwegend Duitse deel zich bij Duitsland aansloot. In Karinthië, waar de keuze lag tussen aansluiting bij Joegoslavië of Oostenrijk, stemde de meerderheid voor unie met Oostenrijk. Volksraadplegingen werden ook gehouden in Noord-Tirol en Salzburg, hoewel niet onder de auspiciën van de Plebiscietcommissie, waardoor ze geen juridisch bindend effect hadden op de status quo. In beide gebieden stemden de overwegend Duitse inwoners overweldigend voor de aansluiting van de Oostenrijkse Republiek bij Duitsland, iets wat onder het Verdrag van Versailles verboden was.

Duits volk en Rijk

Het woord "kleinstaaterei" heeft geen direct Nederlands equivalent; een letterlijke vertaling zou luiden als "kleinstatenerei". In het Duits beschrijft het woord doorgaans politieke toestanden waarin een overdreven aantal kleine, soevereine staten binnen een bepaald grondgebied bestaat. Het wordt het meest toegepast op het Heilige Roomse Rijk en de periode direct na de ontbinding daarvan, en wordt meestal pejoratief gebruikt. Jung gebruikt de term om de versnippering te veroordelen die bestond onder het Duitse volk als gevolg van hun politieke fragmentatie.

In het Duits "volksadel", soms vertaald als "volksadel". De "volksadel" of "volksnobiles" waren die leden van de adellijke klassen wier oorsprong lag in de oude stamadel van het pre-Romeinse tijdperk. Zij vormden oorspronkelijk een soort militaire leiding onder de Duitse stammen, en hun adellijke status was voornamelijk verleend als gevolg van hun krijgskunsten. De term werd soms hergebruikt door völkische schrijvers om een nieuwe adel te beschrijven die, zo werd betoogd, natuurlijk zou opkomen uit het volk als gevolg van hun aangeboren leiderschapskwaliteiten.

Veranderingen in het grondrecht

De "markgenossenschaft" was een vorm van feodale landbouwcoöperatie, waarvan de omvang kon variëren van een enkel dorp tot een aantal boerderijen en dorpen, inclusief het omliggende grondgebied. Binnen de grenzen van de markgenossenschaft waren er afgebakende terreinen die,

volgens het lokale recht, als gemeenschappelijk bezit werden beschouwd. De woonachtige leden van de gemeenschap hadden het collectieve recht om hout te verzamelen, te jagen of vee te laten grazen op dit gemeenschappelijke land.

Het recht van de markgenossenschaft stelde ook vast hoe het land gebruikt mocht worden, bijvoorbeeld op welke tijdstippen van het jaar bomen gekapt mochten worden, hoe vaak de dieren van individuele leden mochten grazen, enzovoort.

De leden van de markgenossenschaft kwamen ook bijeen om rechters te kiezen, lokale zaken democratisch te beslissen of een vertegenwoordiger te kiezen om hun zaken met andere gemeenschappen te beheren. De instelling van de markgenossenschaft ging geleidelijk ten onder onder druk van feodale heren, waarbij gemeenschappelijk land werd ingepalmd en overgenomen toen de boerengemeenschappen in lijfeigenschap vervielen. Restanten van de markgenossenschaft bestaan nog steeds. In sommige regio's van Duitsland zijn er nog "markwouden": gebieden van gemeenschappelijk bos die collectief worden bezeten en beheerd door lokale gemeenschappen en die inwoners voor landbouwdoeleinden mogen gebruiken.

Een "hufe" was een klein perceel landbouwgrond dat voornamelijk bestond tijdens de feodale periode. Het werd gedefinieerd als een perceel groot genoeg om te worden bewerkt door en groot genoeg om te voeden aan één enkel gezin. Vanwege variërende bodemopbrengsten verschilde de grootte van een hufe per regio. Zoals Jung stelt, waren ze doorgaans tussen de 30 en 40 morgen groot, waarbij 1 morgen zelf varieerde van ½ tot 2½ akker, afhankelijk van de specifieke regio. Hufen vormden een belangrijk deel van de economie tijdens de periode van het Heilige Roomse Rijk. De staat bood ze gratis aan boeren aan als stimulans om zich te vestigen rond nieuw opgerichte dorpen of in de gebieden die werden geopend door de kolonisatiedrang naar het oosten. De hufen werden zo alomtegenwoordig in de economie dat het woord hufe zelf uiteindelijk deel uitmaakte van het maatsysteem en een stuk land van ongeveer 30 morgen aanduidde.

"Edelinge" was een term uit de middeleeuwen die werd gebruikt om die leden van de adel aan te duiden wier adellijke titel dynastiek over generaties was geërfd. De edelinge werden onderscheiden van edelen wier titels recenter waren verleend, waardoor hun families opklommen uit de boeren- of burgerklasse. De edelinge vormden de voorlopers van de latere hoge adel en maakten een groot deel uit van de bestuursstructuur van het feodale systeem.

Grundholden waren boeren die hun eigen eigendom beheerden, maar die nog steeds een jaarlijkse tiende van een of andere soort moesten betalen aan hun leenheer. Over het algemeen was het land dat ze beheerden niet volledig in hun bezit, maar vormde het een perceel dat door de heer was verstrekt op erfpacht- of vaste-termijnbasis. Hun eigendomsrechten waren dus ondergeschikt aan die van de heer, aan wie ze tributen moesten betalen via tienden en corveediensten. Ondanks dit bood de vrijheid om hun 'eigen' land te beheren hen meer welvaart en mobiliteit dan landloze boeren. Ze mochten enige eigendom verwerven en vervreemden, en ook hun eigen zaken tot op zekere hoogte beheren. Vandaar het bestaan van de grundholdengericht: hun eigen zelfbestuurde rechtssysteem.

Het Duitse woord voor ridder, "ritter", is direct verwant aan het Duitse woord voor ruiter, "reiter". Beide ontstonden oorspronkelijk uit hetzelfde wortelwoord.

“Stadslucht maakt vrij” – In het Duits “Stadtluft macht frei”. Een uitdrukking met wortels in de middeleeuwen, die bepaalde rechtsomstandigheden in Duitse steden beschrijft. Naarmate de steden in grootte, macht en belang groeiden tijdens de middeleeuwen, probeerden ze individuen uit agrarische gebieden aan te trekken met de belofte van burgerschap. Lijfeigenen die naar een stad trokken en daar een jaar en een dag verbleven, werden automatisch verklaard tot vrije burgers van de stad en genoten de wettelijke bescherming daarvan. Vrijgemaakte mannen en ontsnapte lijfeigenen stroomden daardoor in grote aantallen de steden binnen. In de wetenschap dat zij, zolang ze niet werden geïdentificeerd, opgeëist en teruggehaald door een feodale heer of zijn vertegenwoordigers, konden ontsnappen aan de lijfeigenschap en dienstbaarheid van de feodale samenleving, transformeerden boeren zo tot burgers. Veel leden van de groeiende stedelijk georiënteerde koopmansklassen waren voormalige leden van de agrarische boerenstand. “Stadtluft macht frei” inspireerde later ook de uitdrukking “Arbeit macht frei” (“arbeid maakt vrij”), die de deugden van arbeid prees. Die uitdrukking werd vervolgens overgenomen door völkische groepen, die vonden dat het de völkische houding samenvatte dat werk een plicht is in plaats van een zegen afhankelijk van de ups en downs van het kapitalistische economische systeem. Het werd later berucht door de associatie met de concentratiekampen Dachau en Auschwitz.

Jung is niet de eerste auteur die beweert dat het Heilige Roomse Rijk in feite honderden, of zelfs duizenden (in dit geval 1786!) afzonderlijke lidstaten omvatte. Of het dat werkelijk deed of niet hangt af van hoe men een 'staat' definieert. Dit was een periode waarin nationale grenzen en nationaliteiten niet zo duidelijk omschreven waren als nu: een periode waarin vele gebieden elementen van soevereiniteit hadden, maar misten wat wij vandaag associëren met moderne staatkundigheid, zoals gecodificeerde wetten, een duidelijk omschreven overheidsmacht, diplomatieke vertegenwoordigers en vastgestelde grenzen. Als men alle verschillende vorstendommen, bisdommen, hertogdommen, koninkrijken, stadstaten, quasi-onafhankelijke bezittingen van de rijksridders en die gebieden die met het Rijk geassocieerd waren maar er formeel niet deel van uitmaakten, als staten telt, dan telt het aantal constituenten van het Eerste Rijk inderdaad boven de 1000. Het aantal dat werkelijk vertegenwoordigd was in de Rijksdag was echter veel kleiner.

Het woord dat hier in de originele tekst daadwerkelijk wordt gebruikt is “Welschland”. Welsch is een archaïsch Duits woord dat 'vreemd' of 'vreemdelingen' betekent. Voor oude Duitsers was elk vreemd grondgebied technisch Welschland, maar om historische redenen werd het woord voornamelijk geassocieerd met de Kelten en bepaalde Romeinse gebieden – en vandaar, na verloop van tijd, met Italië in het bijzonder. De term wordt soms ook gebruikt in Duitse geschriften om Lombardije (het Franstalige deel van Zwitserland) te beschrijven. Het is echter het meest waarschijnlijk, gezien de context hier (verwijzing naar Romeins recht, en cultureel gebruik van het woord in Oostenrijkse gebieden om Italianen te beschrijven), dat Jung specifiek naar Italië verwijst.

De Breidenbacher Grund was een gerechtelijk district in de Duitse staat Hessen, dat het gehele district Breidenbach en enkele omliggende districten omvatte.

Jan Hus (geboren 1372 – overleden 1415) was een Tsjechische religieuze hervormer die verantwoordelijk was voor de Boheemse Reformatie. Hij was een voorloper van Martin Luther en initieerde een soort proto-protestantisme in Bohemen dat als ketterij werd behandeld door de katholieke Kerk. De leer van Hus voedde ook etnische spanningen. Volgelingen van Hus veroordeelden de Duitsers in Bohemen als “indringers”, predikten tegen hen (Duitse Bohemiërs

waren op dat moment nog grotendeels katholiek), en verdreven hen uit hun steden en dorpen tijdens de Hussietenoorlogen (1419-1434). Hussitisme en zijn erfenis werden daardoor nauw verbonden met de historische opkomst van de Tsjechische nationale identiteit, en dienden later als inspiratie voor vele Tsjechische politieke groepen na de oprichting van de Eerste Tsjechoslowakische Republiek. Jungs verwijzing naar "onvervalst hussitisme, zoals alles in de Tsjechische staat" is in wezen een verwijzing naar Tsjechisch etnisch-nationalisme, maar getemperd door Jungs eigen anti-Tsjechische vooroordelen. Hij gebruikte de woorden "hussiet" of "hussitisme" om elke waargenomen negatieve eigenschap van de Tsjechen te beschrijven, met name hun "arrogantie" en "chauvinisme". In zijn boek uit 1938 over de Tsjechen, *Die Tschechen*, schreef Jung: "Dat is het verschil tussen Tsjechisch en Duits nationalisme. Het ene is tolerant, gul, ruimdenkend tot aan toegeeflijkheid; het andere intolerant, kleinzielig, wraakzuchtig, engdenkend, net als de chauvinistische Hus, die jaren van ellende en ontbering bracht aan de Duitsers van Bohemen, waarvan ze nooit herstelden." Het was een veelgehoorde aanklacht van de DNSAP en andere Sudeten-Duitse nationalistische groepen dat de Tsjechoslowakische staat zijn Duitse minderheid mishandelde, en dat het "hussitische" politieke systeem en zijn hervormingen hen bewust benadeelden ten gunste van de Tsjechische meerderheid.

Sociale economie in de middeleeuwen

De Sachsenspiegel was het voornaamste wetboek in het Heilige Roomse Rijk, geschreven door Eike van Repgow tussen 1220 en 1235. Het codificeerde wetten met betrekking tot eigendom, handel, strafzaken, de wettelijke rechten van boeren en de structuur van de adel en hun specifieke feodale verplichtingen.

De term "blauwe maandag" ("Blaue Montag") komt van het feit dat kerken zich op de vastendagen van de vastenperiode versierden met blauw of paars kleed, tijdens welke ambachtslieden en gezellen niet werkten. Na verloop van tijd begonnen ambachtslieden en gezellen ook elke maandag vrij te nemen, waardoor ze zichzelf een wekelijks driesterrenweekend bezorgden. Omdat ze al bekendstonden om niet te werken op de "blauwe" dagen van de vasten, ontstond de term "blauwe maandag" voor de extra vrije dag die ambachtslieden elke week namen.

"Badegeld" was een kleine toeslag op het salaris van arbeiders tijdens de middeleeuwen, bedoeld om de kosten te dekken van een occasioneel bezoek aan de openbare baden. In een tijdperk waarin mensen geen regelmatige toegang hadden tot stromend water, werd baden als geneeskrachtig beschouwd en als bron van talrijke gezondheidsvoordelen. Het badegeld kan dus worden gezien als een vroege, prototypische vorm van door het bedrijf verstrekte zorgverzekering.

Het Gastgericht was een middeleeuwse instelling voor rechtsgeschillen waarin een van de partijen een 'buitenlander' was, meestal een koopman uit een andere stad of regio. De vonnissen van de rechtbank waren bewust snel, opdat reizende kooplieden die betrokken waren bij een rechtsgeschil hun zaken niet zouden verstoren door langdurig in de stad te moeten blijven voor een lang uitgesponnen zaak.

"Stapelplicht" of "oplaagplicht" was een verplichting opgelegd aan kooplieden die door een stad of haven langs een handelsroute trokken. De plicht vereiste dat kooplieden al hun waren uitpakten en

deze voor een vastgestelde periode (meestal drie dagen) te koop aanboden aan de lokale bevolking, zelfs als die stad of dat dorp niet hun beoogde eindbestemming was. Op sommige plaatsen konden kooplieden tol betalen om de plicht te vermijden. Als deel van de stapelplicht legde de stad of het dorp ook zijn “oplaagrecht” op: een protectionistische maatregel die kooplieden verplichtte om hun uitgepakte koopwaar te herladen op schepen of karren van lokale transportbedrijven voordat ze doorgingen naar hun volgende bestemming.

Bakkers waren in het bijzonder onderworpen aan strenge controle op het gebied van middeleeuwse kwaliteitscontrole, omdat brood een basisvoedsel was in het dagelijkse dieet en oneerlijke bakkers gemakkelijk hun waar konden verlichten. Brood en andere goederen werden gewogen door inspecteurs, waarbij ondergewicht leidde tot boetes of, in het ergste geval, een strenge vorm van lichamelijke straf. Zoals Jung vermeldt, stelde de wet voor bakkers vaak voor dat ze in een kooi werden opgesloten en vervolgens in de rivier werden ondergedompeld met een daarvoor speciaal ontworpen apparaat.

In de middeleeuwse tijd was onderwijs voornamelijk het domein van de Kerk, wier scholen onderwijs boden in de 'zeven vrije kunsten': grammatica, retorica, dialectiek, rekenkunde, meetkunde, muziek en sterrenkunde. Ter contrast boden de ridderorden hun pupillen onderwijs in de veel fysieker georiënteerde ridderkunsten, bekend als de 'zeven volmaaktheden': paardrijden, zwemmen, schieten (met boog, handboog en kruisboog), klimmen, toernooien, vechten (worstelen en zwaardvechten) en hoffelijke manieren (inclusief dansen en schaken). Jonge edelen ontvingen doorgaans training in de zeven vrije kunsten van 7 tot 14 jaar, terwijl zij die van huis werden gestuurd om ridders te worden, doorgingen met het leren van de zeven volmaaktheden tot 21 jaar.

Jung heeft het over syfilis, die naar Europa werd gebracht door zeelieden die terugkeerden uit de Nieuwe Wereld. Elk land waarin een syfilisuitbraak voorkwam, gaf de ziekte de schuld aan hun nationale rivalen, en noemde het dienovereenkomstig.

“Emphyteusis” (“erbleihe” in het Duits) was een vorm van contractueel bezit die oorspronkelijk uit de Romeinse tijd stamde. Hierbij verpachtte een landeigenaar zijn eigendom eeuwigdurend aan een ander; de pacht gold niet alleen voor de pachter, maar voor al zijn nakomelingen, hoewel noch zij noch hun nakomelingen het recht hadden om de pacht aan een andere familie te verkopen. Emphyteusis was een sleutelkenmerk van feodale eigendomsrelaties en werd in Duitse gebieden meestal op een van twee manieren afgehandeld: als erbpacht of als zeitpacht. Een erbpacht was een erfelijke gepachte grond waarop boeren en hun nakomelingen volledig gebruiksrecht hadden, zolang ze doorlopende betalingen deden aan de eigenaar via goederen, arbeid of geld. Een zeitpacht was een meer commerciële regeling, omdat het een perceel betrof dat alleen op tijdelijke, vaste-termijn (dus niet-erfelijke) basis aan boeren werd verpacht.

“Halfvrije” (“halbfreien”) in de middeleeuwen waren mensen wier rechtsstatus een tussenpositie innam tussen die van vrije burgers en slaven; meestal waren het kinderen van slaven. Er konden vaak meerdere onderverdelingen van de 'halfvrije' status zijn afhankelijk van het gebied en de tijdsperiode, met variërende niveaus van rechten voor elk. Halfvrije mochten soms beperkte rechten hebben op eigendom en wapens, maar ze werden nog steeds als gebonden aan een bepaalde heer beschouwd, en waren verplicht tot langere of zwaardere taken dan volledige burgers.

“Marktschutz” was een vorm van protectionisme. In ruil voor de betaling van marktschutz-heffingen zou de lokale overheid lokale kooplieden en producenten bevoordelen door hogere belastingen op goederen en diensten uit andere regio’s op te leggen.

Henry George (geboren 1839 – overleden 1897), een Amerikaanse econoom en voorstander van grondhervorming. Georges ideeën waren invloedrijk in Duitsland en speelden een significante rol in de ontwikkeling van völkisch anticapitalisme. Jung bespreekt George gedetailleerder in het hoofdstuk “Afschaffing van onverdiende inkomsten door grondrechtshervorming en monetaire hervorming, en door socialisatie van particuliere monopolies.”

In het Duits: “Am Golde hängt, nach Golde drängt doch alles.” Ik ben niet zeker waarom Jung dit toeschrijft aan “de Babyloniërs”, want het lijkt een parafrase van een regel uit Goethes *Faust*: “Nach Golde drängt / Am Golde hängt / Doch alles.” (In Nederlandse vertalingen van *Faust* wordt deze regel soms weergegeven als “Alles hangt aan goud, alles streeft naar goud.”) Het is mogelijk dat de uitdrukking veel ouder is, en dat Goethe slechts een al bekende zegswijze in zijn toneelstuk opnam, maar ik kon geen bewijs vinden dat het bij de Babyloniërs ontstond.

Uit Lucas 6:35.

Een “natuurlijke economie” (“naturalwirtschaft”) is een economie waarin geld niet als ruilmiddel wordt gebruikt. In plaats daarvan produceren gemeenschappen bijna alles wat ze zelf gebruiken (ook wel 'zelfvoorzieningslandbouw' of 'autarkie' genoemd), waarbij extra producten of hulpbronnen uitsluitend worden verkregen door ruil van goederen en diensten.

“Lombardische bankieren” was de naam voor een vorm van wisselaarsindustrie die in de middeleeuwen in Lombardije, Italië, opkwam. De moderne financiële term “lombardkrediet”, waarop Jung verwijst, ontleent zijn naam aan deze oude instelling.

“Bastaardkind” – Het woord dat Jung hier in het originele Duits gebruikt is “Wechselbalg”, het Duitse woord voor “wissekind” (een misvormd vervangkind dat door kwaadaardige feeën wordt geruild voor een echt, menselijk kind). In Duits-Oostenrijk werd dit woord echter ook gebruikt als een (vrij denigrerende) term voor onechte kinderen, hetzij geboren uit het huwelijk of het resultaat van een bedrog. Ik koos uiteindelijk voor de laatste definitie in de vertaling, omdat het gepaster leek dan “wissekind” gezien de context.

De overgang naar een pure geldeconomie en naar fabrieksproductiebedrijven

“Stoelrover” is een directe vertaling van het Duitse woord “stuhlräuber”. De implicatie is dat zij die hun geld verdienen door rente bandieten zijn die anderen beroven vanuit de comfort van hun eigen stoel, in plaats van hen te overvallen te paard.

De werkelijke frase hier in het Duits is “ein Treppenwitz der Weltgeschichte”, wat letterlijk vertaalt als “een trappengrap van de wereldgeschiedenis”. Deze frase komt waarschijnlijk uit de titel van een boek uit 1882 van William Lewis Hertslet. Het incorporeert (in het Duits) de Franse uitdrukking “l'esprit d'escalier” (trappengrap, Treppenwitz), wat een grap of reactie betekent die men bedenkt als reactie op een belediging, maar veel te laat om nog nuttig te zijn (met andere woorden, de perfecte reactie komt pas later, nadat men de kamer heeft verlaten en al op de trap staat). Dit is

uiteraard niet echt te vertalen in het Nederlands, dat geen equivalent heeft, dus ik koos voor de meer prozaïsche "ijzerie van de wereldgeschiedenis".

"Oorlog baart economie, economie baart oorlog" – in het Duits "Krieg erzeugt Wirtschaft, Wirtschaft Krieg". Een citaat dat lijkt te komen uit het boek van Johann Plenge uit 1919, *Der Krieg und die Volkswirtschaft* (*Oorlog en nationale economie*). Plenge was een Duitse academicus en een vrij prominente sociaaldemocratische intellectueel. Hij was geassocieerd met een losse factie binnen de Sociaaldemocratische Partij die enthousiast de betrokkenheid van Duitsland bij de Grote Oorlog steunde, en die nationalisme en de staat zag als een betere basis voor het vestigen van socialisme dan klasse. Plenges ideeën waren invloedrijk op de vroege nationaalsocialistische beweging.

"Geen cent, geen pater noster" (in het Duits "kein Kreuzer, kein Schweizer") is een spreekwoord dat in wezen betekent dat niets zonder betaling verkrijgbaar is. Het komt uit het pre-Reformatie-tijdperk; in die tijd betaalden de mensen een tol aan Rome, en ontvingen ze in ruil de heilige bescherming van de paus ("pater noster" verwijst naar het Onzevader). Het moet worden opgemerkt dat dit geen volledig directe vertaling is – een kreuzer was een muntsoort, terwijl Schweizer het Duitse woord is voor "Zwitser", en ook voor een koster of andere religieuze official (afgeleid van het feit dat kostergewaden leken op die van de Zwitserse Garde). "Geen cent, geen pater noster" is een gangbare vertaling van het spreekwoord in het Nederlands, omdat Schweizer bij directe vertaling zonder extra context geen zin maakt.

Het woord dat Jung hier gebruikt is Frauenzimmer, wat enigszins denigrerend kan zijn. Afhankelijk van regionale varianten kan het betekenen van een vrijgezelle vrouw, tot een enigszins louche alleenstaande vrouw, tot een "slet" of "rooie". Het vertalen als "meid" of "sletje" of zoiets leek niet gepast, gezien de rest van de paragraaf, dus ik koos voor het neutralere "alleenstaande vrouw".

Een verwijzing naar het Grote Militaire Weeshuis, gebouwd in Potsdam tussen 1722 en 1724. Het concept achter het weeshuis was dat de pupillen onderwijs zouden ontvangen van de instelling (vandaar noemt Jung hen "pupillen") in ruil voor het werken in de werkplaatsen van het weeshuis; de rechtvaardiging was dat dit hen training zou geven voor een toekomstig ambacht. In 1745, tijdens de regeerperiode van Frederik de Grote, gaf de Pruisische koning zijn hofjuwelier – een joodse ondernemer genaamd Veitel Ephraim – toestemming om de kinderen van het weeshuis te gebruiken in zijn zijdebedrijven, met name in zijn kantfabriek.

Een "rijksdagsafscheid" of "rijksdags-afscheid" is een formeel, afsluitend document dat wordt gepubliceerd bij de laatste jaarlijkse recessie van een landdag of ander parlementair lichaam, dat de wettelijke resoluties van het jaar verduidelijkt.

Materialisme en mammonisme

"Volksgenoot" ("volksgenosse" in het Duits) is een veelgebruikte term in völkische geschriften, en een belangrijke. Het woord dateert uit de late 1700s, en werd aanvankelijk gebruikt op dezelfde manier als de frase "wapenbroeder", dat wil zeggen als een manier om leden van een verenigde sociale gemeenschap aan te duiden. Het werd later opgepikt door leden van de völkische beweging, en door hen gebruikt om leden van een gemeenschap te beschrijven wier verbindende banden voortkwamen uit gedeelde banden van bloed en cultuur – in wezen, een raciale gemeenschap.

Nationale socialisten gebruikten “volksgenoot” op dezelfde manier als socialisten of communisten het woord “kamerad” (“genosse”) zouden gebruiken, maar het woord was niet beperkt tot het beschrijven van medelandgenoten. Af en toe ziet men in nationaalsocialistische teksten de joodse gemeenschap beschreven als “joodse volksgenoten”, bijvoorbeeld.

Het Duitse woord dat hier wordt gebruikt is “menschheitsbrei”, wat letterlijk vertaalt als iets als “mensheidsbrij” of “mensheidspap”. Menschheitsbrei was een völkische term die een kosmopolitische 'mengeling' van wereldrassen beschreef.

Jung voegt het Duitse woord voor “trust” tussen haakjes toe (“treuhandverband”) omdat hij ook het Engelse woord “trust” in deze zin gebruikt, en ook meerdere keren elders in zijn boek.

De Vacuum Oil Company, een onderneming opgericht in New York in 1866 en overgenomen door Standard Oil in 1879. In 1911-12 gebruikte de Amerikaanse overheid de Sherman Antitrustwet om Standard Oil op te splitsen, beschuldigd van monopolistische en anticompetitieve praktijken. Vacuum Oil werd daardoor weer onafhankelijk, totdat het in 1931 opnieuw fuseerde met Standard Oil. Een iteratie van het bedrijf bestaat vandaag als ExxonMobil.

“Michel” of “de Duitse Michel” (“der deutsche Michel”) is een soort Duitse nationale volksverpersoonlijking, vergelijkbaar met hoe Jan Klaassen en Ome Jan de verpersoonlijkte afbeeldingen zijn van het Verenigd Koninkrijk en de Verenigde Staten. Michel wordt in illustraties en politieke prenten meestal afgebeeld met een slappe slaapmuts, en zijn kleding en gedrag spiegelen doorgaans die van de traditionele Duitse boerenstand.

Met “centrale” (“die Zentralen”) bedoelt Jung de staat.

Voor geïnteresseerden geef ik een lijst van de originele Duitse namen van de verschillende bankgroepen die in dit gedeelte worden genoemd:
Algemene Handelsbank – Allgemeine Verkehrsbank.
Anglo-Oostenrijkse Bank – Anglo-Österreichische Bank.
Weense Bankvereniging – Wiener Bankverein.
Grondkredietinstelling – Bodenkreditanstalt.
Kredietinstelling – Kreditanstalt.
Landbank – Länderbank.
Neder-Oostenrijkse Discountmaatschappij – Niederösterreichischer Escomptegesellschaft.
Uniebank – Unionbank.
Mercuriusbank – Merkurbank.
Algemene Depositenbank – Allgemeine Depositenbank.

De joodse geest: de joodse jacht op wereldheerschappij

In de originele Duitse tekst citeert Jung Genesis 22:17 onjuist als bron van dit gedeelte, een fout die onverbeterd bleef in de 3e editie van zijn boek uit 1923. Theodor Fritschs *Handboek der Judenfrage*, waarvan Jung lijkt te hebben geput voor zijn bijbelcitaten, geeft de juiste citatie Genesis 26:3, dus dit is waarschijnlijk een overdrachtsfout van Jungs kant. Ik heb de fout gecorrigeerd voor de vertaling.

Een verwijzing naar een aantal toespraken die Bismarck in 1847 hield in de Pruisische Landdag tegen de joodse emancipatie. Later nam Bismarck afstand van zijn eerdere standpunt, en gaf hij concessies aan liberale tegenstanders door in 1869 een 'Wet inzake de Gelijkheid der Denominaties' in te voeren, die joden theoretisch een gelijk wettelijk voetstuk gaf in de Duitse Bond (hoewel individuele Duitse staten er vaak een manier omheen vonden). Moritz von Mohl (geboren 1802 – overleden 1888) was een econoom en liberaal-links antisemitische politicus. Hij hield een beroemde anti-joodse rede in de revolutionaire Frankfurter Nationale Assemblee in 1848, waarin hij betoogde dat joden "een vreemd element... schadelijk voor het Duitse volk" waren en daarom niet assimileerbaar. Zijn rede zou zijn begroet met luid gesis en snel worden uitgejouwd, waarna afgevaardigden stemden over een voorstel voor wettelijke gelijkheid voor alle denominaties.

"Jakob" betekent in het Hebreeuws "hij die de hiel grijpt", wat ook een Hebreeuwse idioom is voor "hij die bedriegt". Jakob wordt beschouwd als een Patriarch van de Israëlieten, de erfgenaam van het erfgoed van Isaak (zijn vader) en Abraham (zijn grootvader). Volgens de legende was hij de vader van de twaalf zonen die de Twaalf Stammen van Israël stichtten, en dus de stamvader van het joodse volk.

"Tarnopoliaanse moraliteit" ("Tarnopoler Moral") was een Oostenrijkse uitdrukking voor bedrog. Tarnopol, nu Ternopil genoemd en deel van het moderne Oekraïne, stond bekend onder de voormalige bevolking van Oostenrijk-Hongarije om zijn grote joodse bevolking. "Tarnopoliaanse moraliteit" hebben was dus "joodse moraliteit" hebben, dat wil zeggen oneerlijk en bedrieglijk zijn.

Democratie, internationalisme en ineenstorting

Het "leidinggevend principe" ("Führergedanke") was een filosofisch begrip onder nationalisten en völkische idealisten. De gedachte erachter was dat leiderschap natuurlijk en essentieel is, en dat een sterke, verbindende leider organisch zal opkomen uit het volk, gekozen door de voorzienigheid, en niet noodzakelijkerwijs geselecteerd via kunstmatige methoden zoals verkiezingen. Voor nationale socialisten was het Führergedanke geen elitair concept, maar een dat nauw verbonden was met het idee van de massa's. Daarom vergeleek Jung het met de volkskoningen ("Volkskönige") uit het verleden van Duitsland. De volkskoningen waren die koningen en andere aristocratische leiders die verantwoording schuldig waren aan – en wier beslissingen uiteindelijk geratificeerd moesten worden door – representatieve organen zoals de thing. Beide ideeën waren gebaseerd op wederzijdse bijval: de massa's zagen hun behoeften en verlangens weerspiegeld in de handelingen van de leider (die diende als een verlengstuk van de wil van het volk), en omgekeerd werd het gezag van de leider gelegitimeerd doordat het steunde op de populaire aanvaarding en steun van de brede massa's van het volk. Nationale socialisten betoogden dat dit in wezen een democratisch idee was, en dat het in feite democratischer was dan het bewind van een parlement dat bestond uit politieke partijen die onderling verdeeld waren en slechts minderheidsbelangen op economisch of sociaal gebied weerspiegelden. Door zijn hele boek heen zette Jung het Führergedanke herhaaldelijk af tegen zijn voorgestelde tegenpool, het "heerschappijprincipe" of "begrip van heerschappij" ("Herrschaftsgedanke"), dat werd gepresenteerd als een veel autoritairder begrip. 'Geregeerd' worden verschilt namelijk sterk van 'geleid' worden.

Het Duitse woord voor “huis van standen” is Ständehaus. Stand is het Duitse woord voor stand, zoals in de oude ‘standen van het rijk’ uit de middeleeuwen, en het diende ook als het Duitse woord voor ‘corporatie’ in de politieke (dat wil zeggen corporatistische) zin van die term. Een ‘corporatieve staat’ heet in het Duits dus een Ständestaat, het ‘corporatistische begrip’ is de ständische Idee, enzovoort.

Het pamflet dat hier wordt genoemd, is een andere publicatie van Jung; de Duitse titel luidt Wie es kam (Erzberger). Met “Einhart 1914-1919” bedoelt Jung een werk van de pangermaanse leider Heinrich Claß, die onder het pseudoniem ‘Einhart’ in 1909 een bekende geschiedenis van Duitsland had gepubliceerd (Deutsche Geschichte). In 1919 bracht Claß een nieuw deel van zijn geschiedenis uit onder de titel Das deutsche Volk im Weltkrieg, 1914-1919 (Het Duitse volk in de wereldoorlog, 1914-1919). Oorspronkelijk werd dit deel apart verkocht van zijn eerdere Deutsche Geschichte, en een aantal edities vermeldden op de omslag slechts het pseudoniem van de auteur en “1914-1919”.

De eerste Londense Conferentie vond plaats van 1 tot 7 maart 1921; het betrof onderhandelingen tussen Duitsland en de Entente-mogendheden over de herstelbetalingen van Duitsland na afloop van de Eerste Wereldoorlog. De voorwaarden die de Entente stelde, waren ongelooflijk streng, en de onderhandelingen liepen spaak. Duitsland riep zijn ambassadeurs terug uit Londen, Parijs en Brussel als protest, en kort daarna stuurde Frankrijk troepen het Duitse Ruhrgebied in om met geweld de hulpbronnen in te nemen die de Duitsers niet ‘vrijwillig’ wilden afstaan. Het vertrouwelijke rapport dat de Duitse minister van Buitenlandse Zaken, dr. Walter Simons, op 11 maart gaf aan de Rijksdag en aan de Commissie voor Buitenlandse Zaken (het “geheime comité”, zoals Jung het noemt), werd uitgelekt naar de pers en de volgende dag gepubliceerd. De meerderheids-sociaaldemocraten (MSPD) maakten op dat moment geen deel uit van de regeringscoalitie, maar omdat zij de grootste partij in de Rijksdag waren, hing het voortbestaan van de regering af van hun steun.

Karl Lueger (1844-1910) was van 1897 tot zijn dood in 1910 de christelijk-sociaal burgemeester van Wenen. Lueger was een populist en antisemiet; hij was ongelooflijk populair bij de Weense bevolking, en zijn politieke stijl en zijn anti-joodse sentimenten vormden een inspiratie voor Hitler toen deze de politiek inging. Lueger was echter niet populair bij de pangermanen en sociaaldemocraten in Oostenrijk, tegen wie hij openlijk discrimineerde. Zoals Jung hier insinueert, verbood Lueger leden van pangermaanse en sociaaldemocratische organisaties om in dienst te treden bij de stadsadministratie van Wenen, en gaf hij de voorkeur aan leden van zijn eigen Christelijk-Sociale Partij. Luegers campagnes om katholieke religieuze idealen in het onderwijs af te dwingen, leidden ook tot pogingen om sociaaldemocratische en pangermaanse leraren massaal te ontslaan (beide partijen neigden naar anti-katholieke sentimenten), en op verschillende gelegenheden handhaafde hij verboden die het dragen of tonen van sociaaldemocratische en pangermaanse symbolen in het openbaar verboden, terwijl die van de christelijk-socialen wel waren toegestaan. Jung vergelijkt deze toestand met die in het vroege Weimar-Duitsland en Duits-Oostenrijk, waar de sociaaldemocraten een centrale rol hadden gespeeld bij de staatopbouw en waar daardoor de indruk bestond dat partijleden sterk werden bevoordeeld bij overheidsbenoemingen.

Een verwijzing naar de Amerikaanse president Woodrow Wilson, die de klassieke afbeelding oproept van Venus die oprijst uit de golven (hoewel hier de golven zijn vervangen door een “Dollarflut”, een vloed of getijde van dollars). De beschrijving van Wilson als een “Europeaan” is waarschijnlijk Jungs

manier om hem rasmatig te onderscheiden van Leon Trotsky (“Trotsky-Bronstein”) en Karl Radek (“Radek-Sobelsohn”).

Een verwijzing naar het begrip van de “drie internationalen”, dat sporadisch voorkomt in nationaalsocialistische ideologische geschriften. De “rode internationale” is het marxisme, inclusief het bolsjewisme. De “gouden internationale” is het kapitalisme. De “zwarte internationale” is het katholicisme. Deze werden beschreven als de drie grote internationale krachten die de nationale samenhang van de Duitse samenleving ondermijnden; twee ervan werden gezien als bijzonder joods van aard. Hoewel de zwart-rood-gouden vlag van de revolutie van 1848 oorspronkelijk als een nationalistisch symbool werd beschouwd en door nationale socialisten in Oostenrijk-Hongarije werd gevoerd in de aller vroegste jaren van de beweging, werd haar adoptie door de Weimarrepubliek een symbool van Duitse schande. Na deze verandering in sentiment werd opgemerkt dat de kleuren van de vlag van de Duitse Republiek dezelfde waren als die van de drie internationalen – dit werd gezien als symbolisch voor het feit dat zij nu Duitsland regeerden.

Werner Sombart, een vooraanstaande Duitse sociaalwetenschapper in het begin van de 1900s, die vandaag de dag vooral bekend is als de bedenker van het begrip ‘laatkapitalisme’. Sombart was een groot deel van zijn carrière marxist, maar een eigenzinnige. Tegen de jaren 1930 had hij zich bekeerd tot het nationale socialisme, met zijn meest prominente nationaalsocialistische werk als zijn boek Deutscher Sozialismus (Duits socialisme) uit 1934.

Heinrich Ströbel (Jung schrijft de naam ten onrechte als “Strobel”) was lid van de Onafhankelijke Sociaaldemocraten (USPD) en diende als mede-premier in de Pruisische revolutionaire regering van 1918/1919 (naast de MSPD’er Paul Hirsch) onmiddellijk na de Novemberrevolutie.

Rudolf Mosse, een Duits-joodse kranten- en reclamemagnaat met banden met de links-liberale Duitse Democratische Partij.

“Kulturmest” (in het Duits “Kulturdünger”) was een rassen-nationalistische term die werd gebruikt om Duitsers te beschrijven die in groten getale in het buitenland vestigden; de implicatie was dat de inherent superieure kwaliteiten van het Duitse ras en de Duitse cultuur zouden dienen als een soort ‘meststof’ voor gunstige, geciviliseerde eigenschappen binnen de samenlevingen waarin zij zich vestigden. De term werd vaak in negatieve zin gebruikt, met de implicatie dat het een schandaal was dat miljoenen van het volk door economische onzekerheid gedwongen waren te emigreren naar het buitenland, waardoor zij de positieve kwaliteiten van het Duitse ras ‘bemestten’ in landen van vreemde volkeren, in plaats van in het eigen vaderland.

Bismarck sprak vaak over de “imponderabelen” die in de buitenlandse politiek “soms belangrijker waren dan goud of militaire sterkte”. De “imponderabelen” waren die factoren van de buitenlandse politiek die niet te kwantificeren of gemakkelijk te voorspellen vielen – de elementen van oordeel, intentie, emotie en intuïtie die de beslissingen van staatslieden en militaire leiders beïnvloedden.

Het woord dat hier in het Duits wordt gebruikt, is “Freisinn”, wat letterlijk iets als “vrije gedachte” of “vrije zin” betekent. Dit was de naam die in het Duits werd gebruikt voor wat in Engelstalige landen bekendstond als “radicalisme”, een stroming van bijzonder egalitair, sociaal-progressief liberalisme die het meest actief was in de 18e en 19e eeuw.

Met “Northcliffe-Stern” (of “Lord Northcliffe-Stern”, zoals Jung hem later in zijn boek noemt) bedoelt Jung de Britse krantenmagnaat Alfred Harmsworth, 1e burggraaf Northcliffe. Voor en tijdens de Grote Oorlog gebruikte lord Northcliffe zijn enorme controle over de Britse krantenindustrie (hij bezat The Times, de Daily Mail en een groot aantal andere ochtend-, avond- en zondagkranten) om een gewelddadig anti-Duitse lijn te pushen, en hij was zo succesvol in het opzwepen van anti-Duitse sentimenten dat hij in 1918 werd benoemd tot directeur propaganda van de Britse regering. De reden dat Jung en andere völkische schrijvers hem “Northcliffe-Stern” noemen, is vanwege enige (kennelijk onjuiste) zwarte propaganda die over lord Northcliffe werd verspreid door Amerikaanse mediafiguren. Het verhaal luidde dat pro-Duitse Amerikaanse verslaggevers de familieboom van lord Northcliffe hadden onderzocht en hem hadden verward met een ander lid van de Britse aristocratie genaamd Wandsworth (in plaats van Harmsworth), waardoor ze ten onrechte geloofden dat hij afstamde van de Duits-Frans-joodse Stern-familie, een bankiersdynastie uit Frankfurt. Nationalistische schrijvers in Duitsland en Oostenrijk grepen deze valse bewering aan en begonnen lord Northcliffe in hun geschriften “Northcliffe-Stern” te noemen om zijn vermeende joodse wortels te benadrukken. Lord Northcliffe was een begrijpelijk impopulaire figuur binnen völkische kringen, omdat de aanvallen van zijn publicaties op het Duitse volk bijzonder virulent waren geweest, en velen in Duitsland en Oostenrijk gaven hem de schuld van het aanwakkeren van de oorlog.

“Vrienden van de vrede” (“Friedensfreunde” in het Duits) was een vroege alternatieve term voor het woord “pacifist”, voordat dat laatste de populaire naam werd voor anti-oorlog en anti-geweld idealen. In Jungs tijd was er een vrij actieve pacifistische organisatie geweest, de Oostenrijkse Vereniging van Vrienden van de Vrede (Österreichische Gesellschaft der Friedensfreunde), waaraan hij mogelijk indirect verwijst; de vereniging was in 1891 opgericht door de Boheemse edelvrouw Bertha von Suttner, maar raakte na de dood van de oprichter in 1914 en het uitbreken van de Grote Oorlog enigszins in verval.

“Ketenhandelaren” (“Kettenhändler”) zijn groothandelaren en detaillisten van ketenwinkels. Zij werden door socialisten en nationalisten verbitterd beschuldigd van prijsopdrijving door kartelvorming, en werden gezien als disproportioneel joods.

Aan de poorten van de toekomst

Het vredesdebat in Duitsland en Oostenrijk tijdens de oorlog ging over de voorwaarden waaronder vrede met de Entente gezocht zou kunnen worden. Nationalisten pleitten voor vrede alleen door totale overwinning, een “overwinningsvrede” of “Siegfriede”, waardoor zij de quasi-onderbrekende bijnaam “Siegfriedler” kregen. De Siegfriedler waren bijzonder gekant tegen het begrip “verzich-vrede” (“Verzichtfriede”), dat inhield dat vredesvoorwaarden werden onderhandeld op basis van gelijkwaardigheid met de Entente – en dat ook een ondubbelzinnige aanvaarding impliceerde van een universele reductie van bewapening, evenals de verzaking van Duitse en Oostenrijkse oorlogsidealen. Paus Benedictus XV, die talrijke pogingen ondernam om een einde te maken aan de oorlog, was voorstander van de Verzichtfriede in zijn verschillende vredesvoorstellen, vandaar Jungs kritiek op hem op verschillende plaatsen in het boek.

In Spenglers Prussianisme en socialisme onderscheidt de auteur tussen de “ordengeest” (“Ordensgeist”) van de Duitsers en de “wikingergeest” (“Wikingergeist”) van de Engelsen. De

“ordengeest” verwijst naar de oude ridders van de Teutoonse Orde, de stichters van de Germaanse Pruisische staat. Voor Spengler was de rigide code van collectieve discipline en collectieve dienst die deze Orde definieerde (en daardoor ook de waarden van Pruisen) de essentie van zowel het Duitse nationale karakter als van het socialisme zelf. Daartegenover was het Engelse nationale karakter gebaseerd op de “wikingergeest” van de rovers die de Britse Eilanden hadden veroverd en gekoloniseerd. Voor Spengler was de Wikingergeist een hoogst individualistische en materialistische geest, die zowel de voorkeur van de Engelsman voor vrije handel als de ‘piraterij’ die het Britse Rijk uitoefende via zijn imperiale marine verklaarde.

Max Wundt (1879-1963) was een academicus die gespecialiseerd was in de Griekse filosofie. Hij was de zoon van Wilhelm Wundt, een nationalistisch georiënteerde liberaal die de primaire en meest significante grondlegger was van de vroege psychologie. Met het uitbreken van de Grote Oorlog dreef Max Wundt af naar het nationalisme en omarmde uiteindelijk de völkische beweging. Wundt verwierp de legitimiteit van de Weimarrepubliek en ontwikkelde op verschillende momenten banden met de Pangermaanse Vereniging, de DNVP en de NSDAP.

De uitdrukking die hier in het Duits wordt gebruikt, is “wie hölzernes Eisen”, dat wil zeggen “als houten ijzer”. “Een vierkante cirkel” is een veel gangbaardere frase in het Nederlands, en werd daarom gekozen voor de vertaling.

Een verwijzing naar de uitdrukking “Hintersassen der Nation”, of “pachters van de natie”, door Jung geschreven als “Hintersassen der Volkes”. Deze uitdrukking werd vooral gepopulariseerd door de Oostenrijkse sociaaldemocraat Otto Bauer. Hij gebruikte haar in zijn werk uit 1924 De nationaliteitenkwestie en de sociaaldemocratie (Die Nationalitätenfrage und die Sozialdemokratie), maar ze was ongetwijfeld eerder bedacht, gebaseerd op Jungs verwijzing hier. De uitdrukking was (zoals Bauer haar gebruikte) een manier om de “grote massa van de bevolking, wier arbeid de heersende klasse voedde” te categoriseren, en die toch effectief “uitgesloten” werden van de gedeelde voordelen van de natie, en van haar collectieve gevoel van identiteit en saamhorigheid, door hun uitbuiting.

Alexander Ernst von Peez (1824-1912) was een Duits-Oostenrijks industrieel en liberaal politicus. Aanvankelijk voorstander van vrije-markteconomie, werd hij na de beurscrash van 1873 een pleitbezorger van grotere regulering en strenge tarieven. Von Peez werd beschouwd als een autoriteit op het gebied van de gevaren van het Britse imperialisme voor continentaal Europa; zijn geschriften weerspiegelden ideeën die gebruikelijk waren onder Duitse nationalisten, namelijk dat Groot-Brittannië een roofzuchtige, hypocriete macht was die liberalisme predikte terwijl het met zijn marine armere naties plunderde en brute repressie uitoefende op de zwakkeren (dat wil zeggen de Boerenoorlog).

Inleiding (deel twee)

Na de instroom van Tsjechische arbeiders in overwegend Duitse gebieden in het laat-19e-eeuwse Oostenrijk-Hongarije begonnen verontruste etnisch-Duitse arbeiders – ontevreden over het internationalisme van de sociaaldemocraten – ‘beschermingsverenigingen’ op te richten om op te komen voor hun collectieve belangen. Aanvankelijk dienden deze verenigingen als drukgroepen,

bedoeld om collectieve hulp te bieden aan hun leden tegen ‘buitenlandse’ concurrentie, maar na verloop van tijd begonnen ze samen te smelten tot daadwerkelijke vakbonden, die de belangrijkste basis vormden van de völkische arbeidersbeweging. De Duitse Arbeiderspartij in Oostenrijk (Deutsche Arbeiterpartei in Österreich, DAPÖ) werd in 1903-1904 opgericht om hun belangen in de politieke sfeer te vertegenwoordigen. Als gevolg waren de ‘nationale’ vakbonden geen officiële partijvakbonden van de DAPÖ, maar ze waren desondanks zeer nauw verbonden met de partij. Leden van de DAPÖ speelden een instrumentele rol bij de organisatie van de eerste gemeenschapplijke conferentie van alle nationalistische arbeidersverenigingen, gehouden in Leitmeritz, Bohemen, op 29 april 1906. Op deze conferentie werd Hans Knirsch, een van de medeoprichters van de DAPÖ en voorzitter van haar Boheemse partijgroep, gekozen tot leider van een centrale vakbondcommissie die gericht was op een betere organisatie en eenheid van de verschillende nationale arbeidersorganisaties. Hij werd ook benoemd tot redacteur van de Deutscher Gewerkschaftsführer, de krant van de centrale commissie. Deze nauwe relatie zette zich voort na de oorlog, toen de DAPÖ haar naam veranderde in de Duits Nationaalsocialistische Arbeiderspartij (Deutsche Nationalsozialistische Arbeiterpartei, DNSAP) – de meeste leiders van de nationalistische vakbonden in Bohemen, Moravië en Silezië waren ook actieve leden van de DNSAP. Hoewel het voordelig was voor de völkische vakbonden om zich te presenteren als ‘politiek kleurloos’, vooral voor wervings- en onderhandelingsdoeleinden, waren de grenzen tussen de DNSAP en de nationale arbeidersbeweging in werkelijkheid enigszins vaag, en de partij vierde de overwinningen van de vakbonden als de hare.

De ontwikkeling van het nationale socialisme

Jung verwijst naar de Nationaal-Sociale Vereniging (Nationalsozialer Verein, NSV), een organisatie die werd opgericht door de protestantse predikant Friedrich Naumann (1860-1919) en actief was tussen 1896 en 1903. Naumann, net als velen binnen zijn NSV, was eerder geassocieerd met de proto-NS Christelijk-Sociale Partij (Christlich-Soziale Partei) van de antisemitische predikant Alfred Stöcker, maar had Stöckers partij verlaten uit bezorgdheid dat de partij te reactionair was en Stöcker te afhankelijk van de Junkerklasse. Een van Naumanns mede-leiders in de NSV was Adolf Damaschke, een schoolleraar en discipel van Henry George die een bekende voorstander werd van grondhervorming. Damaschke richtte in 1898 de Duitse Bond voor Grondhervorming (Deutscher Bund für Bodenreform) op, en zijn voorstellen worden in Jungs boek uitvoerig besproken. De nationaalsocialen waren seculierder en progressiever dan de christelijk-socialen, en combineerden een nationalistische toewijding aan de keizer en aan Duitse militaire expansie met een sociaal-economische lijn die openlijk pro-arbeid was (de NSV zamelde aanzienlijke sommen in ter ondersteuning van arbeidersstakingen en steunde sociaaldemocratische campagnes tegen ‘reactionaire’ wetgeving). Zij vertegenwoordigden daardoor een liberalere, niet-völkische vorm van nationale socialisme dan die belichaamd werd door de DAPÖ, DNSAP, NSDAP, enzovoort. De nationaalsocialen werden door de völkische nationale socialisten erkend als een verwante beweging, zij het een onvolmaakte, zoals Jungs opmerkingen aangeven. Graaf Ernst zu Reventlow, een prominente ‘linkse nazi’-lid van de NSDAP, geeft een positiever oordeel over hen dan Jung in zijn boek Deutscher Sozialismus uit 1930: “Rond dezelfde tijd begon de predikant Friedrich Naumann zijn politieke activiteiten en keerde, gesteund door een ongewoon talent voor spreken, zich tegen de

heerschappij van het industriële kapitalisme, met name tegen de grote werkgevers. Met grote warmte en vaardigheid stond hij op voor de arbeiders, voor hun belangen en wensen, en voor de positie van deze vierde stand binnen de staat. Naumann en anderen richtten toen de 'Nationaal-Sociale Partij' op. Deze prestatie lag volledig in handen van academici, van wie sommigen uitblonken in intelligentie. Deze leiders herkenden terecht het gewicht en de ernst van de sociale kwestie, inclusief de vitale noodzaak om die op nationale basis op te lossen. Naumann en de zijnen wilden deze oplossing zonder revolutie en met de monarchie. Zij proclameerden het 'sociale rijk' als hun doel, een alliantie gesloten direct tussen het rijk en de arbeiders. Een in wezen correct concept, op zichzelf, maar een dat alleen vorm kon krijgen als het rijk, als de keizer zelf, bereid was voor deze rol en taak, of daartoe van onderaf gedwongen kon worden. Naumann was een eerlijke, begaafde man, maar de politicus in hem werd zwaar belast door zijn andere grote talenten."

De Mährisch-Trübauer Verband ("Moravische Trübau Vereniging") was de informele naam voor de Verband der Deutschen Gehilfen und Arbeiter-Vereinigungen Österreichs, de Bond van Duitse Gezel- en Arbeidersverenigingen van Oostenrijk, die, zoals Jung zegt, in 1898 werd opgericht door Ludwig Vogel en Ferdinand Burschofsky. De Verband was een federatie van nationalistische arbeidersverenigingen die bedoeld was om steun, bescherming, onderwijs en opleiding te bieden aan Duitse arbeiders in Bohemen-Moravië. Haar activiteiten omvatten de verstrekking van sociale verzekeringen aan haar leden (inclusief financiële steun voor werkloosheid, reizen, ziekteverlof, uitvaartregelingen, enzovoort), en het behartigen van hun belangen tegen die van Tsjechische arbeiders en andere 'ingevoerde' arbeidskrachten. Tegen 1902 had de Verband 136 afdelingen en 17.000 leden, maar haar stabiliteit werd ernstig belemmerd door interne geschillen binnen het bestuur. Ze werd ook sterk getroffen door politieke twisten binnen de pangermaanse beweging, waarmee de Verband zich had geallieerd. De breuk tussen de pangermaanse 'leider' Georg Ritter von Schönerer en zijn meest capabele en populaire plaatsvervanger Karl Wolf werd grotendeels veroorzaakt door Schönerers rigide, compromisloze radicalisme, en beëindigde effectief Schönerers leiderschap over de meerderheid van de Oostenrijkse pangermanen – en daarmee ook de pangermaanse invloed op de nationale arbeidersbeweging. De nationalistische Duitse arbeidersverenigingen hadden Schönerer aanvankelijk toegejuicht als hun leider vanwege zijn pro-arbeid posities, maar Schönerers burgerlijke afdrift, zijn eis van autoritaire controle over iedereen die hem steunde, en zijn lelijke publieke strijd met Wolf leidden er uiteindelijk toe dat de völkische arbeiders het pangermaanse leiderschap afwijzen (hoewel niet de alliantie). Dit zorgde ervoor dat de federatie van arbeidersclubs die direct door Schönerer werd geleid, de Bund Germania, haar concurrentie met de Mährisch-Trübauer Verband radicaal opvoerde. Het zelfdestructieve gekibbel en de concurrentie tussen de twee groepen leidden tot een snelle, verwoestende achteruitgang van beiden, totdat de Mährisch-Trübauer Verband zich in 1902 effectief ontbond. Het is op te merken dat ik de naam van de Mährisch-Trübauer Verband in de tekst onvertaald heb gelaten. Dit is omdat de meeste Engelstalige geschiedenissen die de organisatie behandelen hetzelfde doen, zodat ik die trend heb gehandhaafd om onderzoek naar de Verband te vergemakkelijken, voor het geval lezers de organisatie verder willen bestuderen.

"Zout in de wonde strooien" is een zeer onvolmaakte vertaling van de oorspronkelijke Duitse uitdrukking die Jung hier gebruikt: "Prügel vor die Füße geworfen", dat wil zeggen "een knuppel voor de voeten werpen". Deze uitdrukking betekent ruwweg "iemand schade toebrengen ten eigen bate". Het is een Oostenrijkse uitdrukking, afgeleid van een oude legende over een barbier in Wolf in der

Au, in Wenen. In het verleden fungeerden kappers ook als chirurgen en medische beoefenaars, en deze specifieke barbier was volgens de legende zeer bedreven in het genezen van verwondingen en het zetten van botbreuken. Waar hij ook goed in was, was het bedriegen van zijn klanten, van wie velen een nabijgelegen herberg bezochten. De barbier zou hen ’s nachts in een nabijgelegen steeg opwachten, en terwijl ze dronken struikelend naar huis liepen vanaf de herberg, zou hij snel een knuppel voor hun voeten werpen vanuit zijn schuilplaats in de schaduw, waardoor ze vielen op de scherpe stenen eronder. Dit zou verwondingen en botbreuken veroorzaken, wat hem ’s ochtends verse klanten en een voortdurend volle beurs bezorgde. Ik heb de uitdrukking vertaald als “zout in de wonde strooien” omdat er geen echt Nederlands equivalent bestaat, en een directe vertaling onzinnig zou zijn voor lezers.

“Provincialisering” (in het Duits “Verländerung”) is een Duits-Oostenrijks woord dat het proces beschrijft van het decentraliseren van bepaalde administratieve of economische taken, waarbij deze worden verschoven van de verantwoordelijkheid van de federale overheid naar die van de staat (provincies, Länder, enzovoort). Het document dat Jung citeert, maakt dit onderscheid omdat de Sudeten- en Oostenrijkse nationale socialisten het toekomstige Rijk zagen als wezenlijk een federale entiteit, waarin Oostenrijk, het Sudetenland, Beieren, enzovoort nog een mate van zelfbestuur zouden hebben, zowel politiek als economisch.

De “jonge garde” waar Jung naar verwijst, waren de universitair opgeleide, witteboordenarbeiders die vanaf 1909-1910 in groten getale de Duitse Arbeiderspartij begonnen te присоединен. Jung zelf was er een van, net als dr. Walter Riehl, een vriend en bondgenoot van Jung die later de Oostenrijkse tak van de DNSAP zou leiden. Beide mannen hadden jaren ervaring als vakbondsorganisatoren (Riehl was zelfs eerder lid geweest van de sociaaldemocraten) en beiden waren verantwoordelijk voor het mede-opstellen van het nieuwe Iglau-programma van de partij in 1913. De instroom van de “jonge garde” in de partij leidde tot haar verschuiving van wat in wezen een nationalistischere variant van sociaaldemocratie was naar een veel intellectueel onderscheiden ideologie: het nationale socialisme.

De ‘Homesteads voor Soldatenwet’ was een mogelijke wet die in 1915 werd besproken door de pers en politici in zowel Oostenrijk als Duitsland. Het idee was om een wettelijke basis te creëren voor het vestigen van terugkerende soldaten op eigen percelen staatsland als beloning voor hun militaire dienst. Jung, als vertegenwoordiger van de Duitse Arbeiderspartij in de Moravische Landdag, had zijn eigen voorstel voor de wet opgesteld. Zijn outline lijkt te zijn gecirculeerd en enige invloed te hebben gehad op versies van de wet die werden besproken en uiteindelijk werden ingevoerd in het Rijk en in lokale gemeenten zoals Wenen, gebaseerd op documentatie uitgegeven door de Vereniging van Oostenrijkse Economen tijdens de oorlog. Dit is waarschijnlijk waarom Jung dit document significant genoeg vindt om hier te vermelden, hoewel hij geen kopie van de tekst geeft – zoals Jung stelt, werd het alleen gereproduceerd in de oorspronkelijke eerste editie van zijn boek.

De Duitse Nationale Vereniging (Deutscher Nationalverband) was een losse alliantie van Duits-nationale, völkische en pangermaanse partijen in de Oostenrijkse Rijksraad, waarvan de DAPÖ lid was.

De leidende beginselen van de Duits-Oostenrijkse en Sudeten (Tsjechoslowaakse) partijgroep is een andere naam voor de fundamentele partijbeginselen van de Duits Nationaalsocialistische

Arbeiderspartij, ook wel het Weense programma genoemd. De tekst van dit document is volledig vertaald in Bijlage A.III.

Documenten van het nationale socialisme

In de 3e editie van Jungs boek bevat deze voetnoot, die de wijzigingen in de leidende beginselen van de Nationaalsocialistische Partij van het Duitse Volk beschrijft, een extra zin aan het einde: "(Resolutie van het Interstatelijk Vertegenwoordigerscongres in Linz, 1921)". Het toevoegen van deze zin was bedoeld om te verduidelijken dat de wijzigingen werden doorgevoerd op het Derde Interstatelijk Vertegenwoordigerscongres van de Nationale socialisten van Groot-Duitsland, gehouden in Linz in 1921. Voor meer informatie over deze wijzigingen, zie de voetnoten in Bijlage A.VII.

De historicus Elizabeth Wiskemanns Czechs and Germans (1938) is een uitstekende bron van informatie over de gebeurtenissen die leidden tot de oprichting van de Tsjechoslowaakse staat, en over de manieren waarop deze gebeurtenissen de Duitse minderheid in het Sudetenland beïnvloedden: "De Duitsers van Bohemen, Moravië en Silezië behielden hun autonomie en hun associatie met Oostenrijk ongeveer zes weken. Voor het einde van november begonnen de Tsjechen de Duitse steden te bezetten, en tegen Kerstmis 1918 waren ze allemaal overgedragen. Volgens de voorwaarden van de Wapenstilstand hadden de Tsjechen recht om noodzakelijke strategische punten te bezetten; zij interpreteerden deze toestemming als de hele Duitse gebieden in de historische provincies omvattend... Reichenberg werd op 11 december bezet door de Tsjechen en Troppau op 18 december. De Lodgman-regering was voorafgegaan naar Saksen en arriveerde op 17 december in Wenen, om nooit terug te keren naar Duits-Böhmen... De Böhmerwald en Zuid-Moravische Duitse autoriteiten smolten geleidelijk weg, waarbij plaatsvervanger Teufel het langst volhield in Zaim... [De Sudeten-Duitsers] waren aanvankelijk misschien bijna onverschillig tegenover de Tsjechische bezetting, omdat ze geloofden dat een volksraadpleging zeker zou worden gehouden en het oordeel daarvan zou worden gerespecteerd. Onverschilligheid veranderde nu snel in verontwaardiging die culmineerde in de tragische dag van 4 maart 1919. Kort daarvoor werden verkiezingen gehouden voor het Oostenrijkse Republikeinse Parlement, verkiezingen waaraan de Sudetendeutschen verwachtten deel te nemen. Dit werd onmogelijk gemaakt door de Tsjechische autoriteiten, en de Sudeten-Duitse leiders riepen daardoor protestbijeenkomsten op in alle opmerkelijke steden op de dag waarop het nieuwe parlement samenkwam in Wenen. De demonstranten lijken niet gewapend te zijn geweest, maar de Tsjechen waren nerveus en openden het vuur op de menigten op verschillende plaatsen; aan het einde van de dag waren 52 Duitsers gedood en 84 gewond, met het treurigste geval in het kleine stadje Kaaden, waar 20 mensen het leven lieten."

Inleiding (deel drie)

De "werkingsgemeenschap" ("Werkgemeinschaft") was een begrip dat kort populair was binnen de nationaalsocialistische beweging, bedacht door de schoolleraar en schrijver dr. Otto Dickel (1880-1944). Dickel was de leider van de Deutsche Werkgemeinschaft, een kleine NS-organisatie actief in

Beieren, en was voor een zeer korte periode (1921-1922) een vrij populaire figuur binnen de nationaalsocialistische beweging, vandaar dat Jung zijn ideeën hier kort aanhaalt en op een of twee andere plaatsen in zijn boek. In Dickels opvatting was de Werkgemeinschaft een soort allesomvattende term voor elke natuurlijke manifestatie van de Germaanse collectivistische geest (familie, stam, gilde, vakbond, het Rijk zelf, enzovoort). Het was dus ook bedoeld om te omvatten wat doorgaans werd bedoeld met het begrip "Volksgemeinschaft" ("volksgemeenschap"): een nationale collectiviteit die het individu weeft in het Ganz door een unie van rassen-culturele kameraadschap, terwijl nog steeds die eigenaardigheden behouden blijven die voortkomen uit natuurlijke verschillen in rang en vaardigheid tussen individuen. Voor meer informatie over Dickel en zijn ideeën, zie eindnoot 101 en Bijlage A.X.

"De turners" – in het Duits "die Turner". Net als studentenverenigingen had turnen lange tijd een sterke politieke connotatie in Duitsland. De Turner-turnoefeningen die waren gepopulariseerd in Duitse gebieden door de bedenker Friedrich Ludwig Jahn (1778-1852) waren niet alleen bedoeld voor lichaamsbeweging, maar ook om jonge mannen te trainen in de lichamelijke kracht die ze als soldaten nodig zouden hebben – en om een gevoel van liberaal-nationalistisch, pan-Duits verzet tegen de Napoleontische verovering te bevorderen. Jahns Turnerbeweging ("turnbeweging") behield deze liberaal-nationalistische band decennia lang. Turnerverenigingen namen deel aan de oorlogen van 1813-1815 en aan de revolutie van 1848, en turnen werd zelfs gedeeltelijk verboden in sommige gebieden van de Duitse Bond van 1820 tot 1842 na de moord op de schrijver August von Kotzebue door een radicale student-turner. Het nationalistische idealisme van sommige aftakkingen van de Turnerbeweging werd geleidelijk völkischer van oriëntatie in latere decennia, omdat het fysieke idealisme van turnen goed paste bij völkische noties over Arische schoonheid en fysieke zelfverbetering. Turn- en sportgroepen konden ook door radicalen worden gebruikt om hun revolutionaire activiteiten te camoufleren. De eigen paramilitaire vleugel van de DNSAP heette bijvoorbeeld de Volkssport – "Volksport". De Volkssport presenteerde zich vanaf de oprichting als een turn- en sportvereniging voor Sudeten-Duitse jeugd, als onderdeel van een mislukte poging om de verdenkingen van de Tsjechoslowaakse staat af te wenden. Na het verbod op de DNSAP in 1933 werd de organisatie die haar plaats innam als belangrijkste politieke vertegenwoordiger van Sudeten-Duitse nationalistische aspiraties (de Sudetendeutsche Heimatfront, vanaf 1935 de Sudetendeutsche Partei) geleid door Konrad Henlein, de leider van de Sudeten Turnerbeweging.

Onze toewijding aan het volksdom

Otto Dickels boek Die Auferstehung des Abendlandes: Die abendländische Kultur als Ausfluß des planetarischen Weltgefühls (in het Nederlands: De opstanding van het Westen: de westerse cultuur als uitvloeisel van het planetaire wereldgevoel) verscheen voor het eerst in 1921 en werd buitengewoon goed ontvangen binnen de nationaalsocialistische beweging. Het was bedoeld zowel als een nationaalsocialistisch catechismus als als een optimistisch tegenwicht voor Spenglers De ondergang van het Westen. Voor meer informatie over Dickel, zie eindnoot 101 en Bijlage A.X.

Het woord dat hier in het Duits wordt gebruikt, is "Vereinsmeier", een woord dat specifiek wordt gebruikt om mensen te beschrijven die gepassioneerd zijn over clubs en organisatorisch leven. Vereinsmeierei (clubzucht, enthousiasme voor clubleven) wordt vaak gezien als een bijzonder

Duitse eigenschap – Duitsers worden regelmatig omschreven als "grote lidmaatschap-aanhangers", en de Duitse natie barst al eeuwenlang van clubs, verenigingen, broederschappen, federaties, enzovoort van alle soorten, die elk denkbaar hobby, tijdverdrijf of interessegroep omvatten.

"Recht van heerschappij" – in het Duits "Herrenrecht". Alternatieve vertalingen zijn het "recht om te overheersen", het "recht van meesterschap", de "rechten van heer-zijn", enzovoort. Deze term ontstond niet bij de völkische beweging. Hegel gebruikte hem bijvoorbeeld om het 'wettelijke' en 'morele' recht op heerschappij te beschrijven dat een onrechtvaardige klasse claimt over een andere wanneer zij de rechtspraak controleert. Het is ook gebruikt om het feodale adels 'recht' te beschrijven om over lijfeigenen te heersen, gebaseerd op hun vermeende natuurlijke superioriteit.

"Bierbankintellectuelen" – Het werkelijke woord dat hier in het Duits wordt gebruikt, is "Bierbankspießer", wat letterlijk iets als "stijfkoppen van de bierbank" of "bierbankburgerij" betekent. Bierbankspießer is een belediging die men af en toe ziet in geschriften uit die periode. Het was een denigrerende term bedoeld om dat soort stijve, kleinburgerlijke mannen aan te duiden die zich opstelden aan hun vaste tafel in een bierhuis en dronken uitweidden over hoe al Duitslands politieke problemen opgelost moesten worden – maar die ook stilletjes onder hun tafel wegdoken en zich verstopten zodra de kans zich eindelijk voordeed om hun land daadwerkelijk te redden.

Het begrip vrijheid en defensieve paraatheid

Uit het gedicht 'Freiheit die Ich Meine' van Max von Schenkendorf uit 1814. Von Schenkendorf was een patriotische dichter wier werken werden geïnspireerd door de Bevrijdingsoorlogen van 1813-1815, waarin hij had gevochten. Dit gedicht werd een populaire volksmelodie, en de evocatie van vrijheid en Duits patriottisme zorgde ervoor dat het werd overgenomen door verschillende bewegingen over het politieke spectrum. Zowel de sociaaldemocraten als de nationale socialisten namen het op in hun partijliedboeken, bijvoorbeeld.

"Weerbaarheid" – in het Duits "Wehrhaftigkeit", een ander woord dat geen gemakkelijk vertaalbare term heeft in het Nederlands. Het wordt verschillend vertaald als "defensief potentieel", "weerbare gereedheid", "defensief vermogen", "weerbaarheid", "strijdlust", "dapperheid", "militantheid" of "militaire gereedheid". In het algemeen betekent het iemands vermogen en wil om zichzelf en anderen met moed, geest en vaardigheid te vechten en te verdedigen.

Een oude Duitse maxime geassocieerd met de Landsknecht, de piekdragende huurlingen die wijdverspreid werden gebruikt als militaire krachten in het Heilige Roomse Rijk. De frase rijmt in het Duits: "Wer Unglück will im Kriege han, der binde mit dem Deutschen an."

Uit Goethes beroemde gedicht 'Beherzigung (Feiger Gedanken)'. De exacte publicatiedatum van het gedicht is onbekend; het wordt algemeen beschouwd als geschreven ergens na 1765.

Ernst Haeckel (1834-1919) en Ludwig Büchner (1824-1899) waren wetenschappers en filosofen die veel deden om Darwins theorieën in Duitsland te promoten en te verspreiden. Haeckel, wiens expertise lag in de zoölogie, promootte een vorm van lamarckiaans darwinisme en zijn werk droeg aanzienlijk bij aan de ontwikkeling van de evolutietheorie. Büchner pleitte voor darwinistische

theorie als onderdeel van zijn bredere geloof in, en voorstander zijn van, een materialistische visie op de wereld en de natuur.

“De Grote Revolutie” (“der Große Revolution”) is een verouderde term die af en toe in het Duits wordt gebruikt om te verwijzen naar de Franse Revolutie.

Friedrich Ludwig Jahn was de oprichter van de Turnerbeweging, de meest populaire Duitse turnbeweging. Hij werd eerder genoemd in eindnoot 102. Jung verwijst hier naar het feit dat Jahn, wiens turnverenigingen ook dienden als liberaal-nationalistische politieke clubs, voorstander was van de oprichting van een volksleger (Volksheer), een leger met een meer ‘democratische’ basis en een fundament gebouwd op massale conscriptie in plaats van een kern staand leger. Tijdens de revolutie van 1848 waren veel volgelingen van Jahn in de Turnerbeweging enthousiaste revolutionairen, en zij transformeerden hun turnclubs in gewapende, grassroots-milities voor lokale verdediging en het handhaven van de orde. Zelfs na het mislukken van de revolutie van 1848 geloofden velen in de Turnerclubs dat de gemilitariseerde sport- en turnverenigingen de basis zouden moeten vormen voor een meer gedecentraliseerd, democratisch nationaal Duits leger.

De Weimarrepubliek. Joseph Wirth (1879-1956) was een politicus van de Centrumpartij en was bondskanselier van Duitsland ten tijde van Jungs schrijven. Hij werd vooral gehaat door nationalisten vanwege zijn besluit om te voldoen aan de eisen van de Entente-mogendheden voor herstelbetalingen van Duitsland. Walter Rathenau (1867-1922) was een Duits-joodse industrieel en zakenmagnaat die, als ambtenaar in het Duitse Oorlogsministerie, verantwoordelijk was geweest voor de aanvoerlijnen van grondstoffen tijdens de Eerste Wereldoorlog. Van mei 1921 tot zijn dood in 1922 (hij werd vermoord door nationalistische terroristen) was Rathenau minister van Wederopbouw in de Wirth-regering.

Het begrip vernieuwing in het nationale socialisme

“Allvader” (“Allvater” in het Duits) was een woord dat typisch werd geassocieerd met de Noordse mythologie, met name met Odin in zijn rol als vader of heerser over de andere goden. Het werd af en toe in latere Duitse geschriften gebruikt om de christelijke God te beschrijven (dat wil zeggen als synoniem voor “Heer”, “Herr”), zowel door völkische als niet-völkische theologen. Völkische schrijvers riepen het woord Allvater aan in drie verschillende contexten, afhankelijk van hun persoonlijke overtuigingen. Wodaniërs gebruikten het om Odin aan te duiden, of een combinatie van de Noordse goden; bijvoorbeeld, de Allvater van Guido von List was een trinitarische combinatie van Odin, Vili en Vé. Andere völkische neopaganen verwierpen de Noordse goden en gebruikten het woord Allvater daarentegen om een soort pantheïstische kracht aan te duiden, een spirituele incarnatie van het universum, de natuurwereld of de Germaanse rassenziel zelf. Ten slotte waren er figuren zoals Jung, die het christendom niet verwierpen maar wel het Oude Testament en de joodse wortels van de christelijke religie. Voor hen was de Allvader geassocieerd met een Arische Christus, terwijl Jahweh werd gezien als een negatieve en afzonderlijke kracht die verbonden was met het jodendom, dat Christus had vervolgd. Er zijn interessante parallellen tussen dit idee en het begrip van de ‘demiurg’ in bepaalde gnostische geloofssystemen.

Adolf von Harnack (1851-1930) was een lutherse theoloog. De geciteerde passage komt uit zijn boek uit 1921 *Marcion: Das Evangelium vom fremden Gott* (Marcion: Het evangelie van een vreemde God). Harnack had burgerlijk-liberale opvattingen en geloofde in de toepassing van christelijke beginselen om de sociale problemen van Duitsland op te lossen. In *Marcion* onderzoekt Harnack de ideeën van Marcion van Sinope, een vroege christen met gnostisch-achtige opvattingen. Marcion geloofde dat Jahweh een demiurg was, verschillend en lager in rang vergeleken met de hogere macht die Jezus naar de mensheid had gezonden, en hij verwierp het Oude Testament en Jahweh (en daarmee het jodendom) als volstrekt onverenigbaar met de christelijke theologie. Harnack lijkt sommige van deze opvattingen te hebben gedeeld, hoewel hij zichzelf nog steeds als lutherse protestant beschouwde.

"Deutschgläubige gemeenschappen" – in het Duits "deutschgläubige Gemeinden". De deutschgläubigen vormden een zeer los gedefinieerde verzameling bewegingen die rond de eeuwwisseling waren ontstaan. Aanhangers van de 'Duitse geloof' combineerden een algemene afwijzing van christelijke waarden met een spirituele verering van de prechristelijke Germaanse cultuur, traditionele Duitse volksgewoonten en het Duitse ras zelf. Terwijl sommige deutschgläubige groepen bereid waren Jezus als een 'Arische' te accepteren en elementen van het christendom vermengden met Noordse religieuze overtuigingen, waren anderen strikt heidens of zelfs pantheïstisch, en hoopten zij het christendom volledig te vervangen door een nieuwe, zuiver Germaanse geloofsovertuiging. Deutschgläubige groepen vormden een klein, maar vrij rumoerig en invloedrijk segment van de völkische beweging.

Waarschijnlijk een verwijzing naar husitische religieuze bewegingen zoals de Tsjechoslowaakse Husitische Kerk. Het husitisme werd door sommigen beschouwd als een vorm van christendom die specifiek verbonden was met de Tsjechische nationale-etnische identiteit; Jung lijkt dus te stellen dat als de Tsjechen hun eigen verbindende vorm van etnisch christendom mochten hebben, de Duitsers in Tsjechoslowakije hetzelfde recht hadden. Zie ook eindnoot 13.

Jungs uitspraken in deze paragraaf hebben direct betrekking op de omstandigheden in het Sudetenland. Onder degenen die volledige scheiding van kerk en staat eisten (die in het voormalige Oostenrijk-Hongarije zeer nauw met elkaar verbonden waren geweest), was het gebruikelijk om ook te pleiten voor staatsinbeslagname van bepaalde eigendommen die tot dan toe door de katholieke Kerk waren beheerd. In Tsjechoslowakije zou onvoorwaardelijke steun voor een strikte scheiding van kerk en staat (die deel uitmaakte van de programma's van zowel de sociaaldemocratie als het nationale socialisme – zie bijvoorbeeld de laatste sectie van Bijlage A.III) ertoe kunnen leiden dat kerkelijke eigendommen in Duitstalige gebieden door de centrale regering in Praag werden overgenomen, die gedomineerd werd door Tsjechen. In plaats van een 'centralistische' nationalisatie van kerkelijke bezittingen ten gunste van de Tsjechische staat, geeft Jung de voorkeur aan herverdeling van dergelijke eigendommen aan lokale parochies op basis van verhoudingen die bepaald worden door de etnische samenstelling van elk afzonderlijk gebied. Dit zou ervoor zorgen dat de scheiding van kerk en staat niet ten nadele van de Duitse minderheid in Tsjechoslowakije zou uitpakken.

Arbeid en onverdiend inkomen

Het woord dat in het oorspronkelijke Duits wordt gebruikt, is “Raffer”, dat verwant is (via gemeenschappelijke oorsprong in het Oudhoogduits) aan het Engelse woord “riff-raff”. Een Abraffer in Duitstalige gebieden was een landarbeider die de maaiers op de voet volgde en de gemaaide gewassen bijeenraapte. Raffer als term ontwikkelde zich uit Abraffer en nam verschillende betekenissen aan, zoals “verzamelen”, “schooien”, “plunderen” en “grijpen”. In het algemeen duidt Raffer op iemand die van anderen neemt voor zijn eigen voordeel, zonder iets bij te dragen aan hun arbeid of welzijn in ruil daarvoor. “Schooier” is geen perfecte vertaling van deze term, maar het is voldoende gepast om de betekenis over te brengen die Jung ermee bedoelde. Ook “schraapster” werd overwogen, maar dat mist de duidelijke, uitbuitende connotaties die in het woord “schooier” zitten.

“Vrije teugels voor de vlijtigen” is een beroemd aforisme dat algemeen wordt toegeschreven aan de voormalige Duitse rijkskanselier Theobald von Bethmann Hollweg, die de slogan blijkbaar bedacht in een redevoering tot de Rijksdag op 28 augustus 1916. De basale betekenis ervan is dat een persoon die zich capabel heeft bewezen, de nodige voorwaarden verdient om zijn vermogens vrij en volledig te ontplooien zoveel als mogelijk – in deze specifieke context via een eerlijk loon.

Ferdinand Ertl (1877-1952) was een Oostenrijks spoorwegfunctionaris en vakbondsman. Ertl was vanaf de eerste dagen van de beweging nationaalsocialist (hij lijkt een van de oprichters van de DAPÖ te zijn geweest), en was gedurende vele jaren zeer actief binnen Oostenrijkse arbeidersorganisaties, waarbij hij onder meer diende als voorzitter van de Duitse Spoorwegarbeidersvakbond en als erelid van de Duitse Transportvakbond. Hij vertegenwoordigde de gematigder vleugel van het nationale socialisme, was sterk voorstander van hervormingsgerichte, parlementaire tactieken en van de banden van de beweging met het vakbondswesen (de Weense tabloid *Der Stunde* ‘complimenteerde’ Ertl eens door hem te beschrijven als “bij lange na niet zo agressief” als Walter Gattermayer, een andere DNSAP-vakbondsman). In november 1925 zou Ertl, via tamelijk omslachtige middelen, de eerste DNSAP-vertegenwoordiger worden in het naoorlogse Oostenrijkse parlement, na de dood van Emmy Stradal, een lid van de Groot-Duitse Volkspartij (Großdeutschen Volkspartei, GdVP). Tijdens de vorige nationale verkiezingen in 1923 had de DNSAP (onder druk van de NSDAP) een aanbod voor een kiesalliantie van de burgerlijk-nationalistische GdVP afgewezen. De Oostenrijkse völkische vakbonden waren echter nominaal onafhankelijk van de partij, waardoor DNSAP-leden zoals Ertl hun vakbondsleden als een gaatje gebruikten om de DNSAP-richtlijn tegen electorale deelname te omzeilen, en meeliepen op een ‘eenheidslijst’ met GdVP-kandidaten. Ertl was in 1923 niet gekozen, maar omdat mevrouw Stradal overleed voordat haar termijn was afgelopen, nam de volgende persoon op de ‘eenheidslijst’ – Ertl – haar plaats in de Nationale Raad in.

“Woningellende” of “woonmisère” – in het Duits “Wohnungselend”. Een term die destijds veel werd gebruikt in Duitse en Oostenrijkse geschriften om de sociale problemen aan te duiden die veroorzaakt werden door het woningtekort en de ernstige overbevolking in veel Duitse en Oostenrijkse steden. Wohnungselend werd gezien als een belangrijke bijdragende factor aan problemen zoals de verspreiding van epidemische ziekten, kinder- en zuigelingensterfte, armoede, criminaliteit, volkswoede en een gevoel van vervreemding van de gemeenschappelijke banden van natie en volk.

Het woord dat Jung hier daadwerkelijk gebruikt, is “Märkischen”. Märkische betekent “van de Brandenburgse Mark”, ook wel de “Markgraafschap Brandenburg”. De Markgraafschap Brandenburg was een territorium in het Heilige Roomse Rijk dat in 1618 een unie aanging met Pruisen om Brandenburg-Pruisen te vormen. Later, toen de macht van Pruisen die van Brandenburg overschaduwde, werd laatstgenoemde een provincie van Pruisen, met Berlijn als een van haar belangrijkste steden en soms als provinciaal hoofdstad. Duitsers bleven de term Märkische gebruiken om dit territorium aan te duiden lang na het einde van het Heilige Roomse Rijk en het begin van het Tweede Rijk, vandaar Jungs gebruik van de term in zijn boek.

Een “dwergboer” (“Zwergbauer”) is een boer met slechts één of twee hectare land. De grootte van een dwergboers eigendom was doorgaans niet voldoende om genoeg voedsel te produceren om zijn gezin te voeden, waardoor dwergboeren vaak hun arbeid moesten verhuren aan grotere landgoederen tijdens de oogsttijd.

“Vrouw Huber” is geen echt persoon. ‘Huber’ en zijn diverse regionale varianten waren (en zijn nog steeds) een van de meest voorkomende achternamen in Oostenrijk; de naam is afgeleid van het woord Hufe (zie eindnoot 5) en duidt doorgaans op iemand wiens familieachtergrond ligt bij de boerenstand. “Vrouw Huber” is dus bedoeld als een symbolische vertegenwoordiger van een gewone burgerlijke of lagere middenklasse Oostenrijkse vrouw, wonend in een stad of dorp of op een redelijk succesvol klein boerenbedrijf.

Economische hervorming of revolutie?

In het Duits “Zwangsarbeitshaus”. Een Zwangsarbeitshaus was een tuchthuis voor kleine criminelen, luiaards, zwervers, prostituees en andere ‘antisociale’ typen. Men dacht dat gedwongen arbeid dergelijke mensen zou genezen van hun neigingen tot criminaliteit en luiheid.

Jung verwijst hier naar een ideologisch conflict binnen de vroege sociaaldemocratische beweging. De eerste arbeiderspartij in Duitsland, de Algemene Duitse Arbeidersvereniging (Allgemeiner Deutscher Arbeiter-Verein, ADAV), werd in 1863 opgericht door Ferdinand Lassalle. Hoewel hij beïnvloed was door Marx, week Lassalles ideeën af van die van hem; Lassalle was meer nationaal dan internationaal georiënteerd, en hij geloofde dat het primair de staat (in plaats van de vakbonden) was die een socialistische samenleving zou realiseren. Lassalle was ook fel tegen enige samenwerking tussen arbeiders en de liberale burgerij, wat hem leidde tot een persoonlijke vriendschap met Bismarck en zijn beweging tot een enigszins sympathieke relatie met de ‘reactionaire’ regering in Pruisen. Na Lassalles dood zetten zijn opvolgers in de ADAV deze ideologische lijn voort, waardoor ontevreden Lassalleanen zich aansloten bij leden van de Bond van Duitse Arbeidersverenigingen (Verband Deutscher Arbeitervereine, VDAV) om de Sociaaldemocratische Arbeiderspartij van Duitsland (Sozialdemokratische Arbeiterpartei Deutschlands, SDAP) op te richten. Leden van de SDAP stonden bekend als “Eisenachers” vanwege de oprichtingsconferentie van de partij in de stad Eisenach. Zij vertegenwoordigden een positie die veel dichter bij die van Marx lag, en zij waren diep kritisch op de Lassalleanse VDAV vanwege haar waargenomen nationalisme, haar overdreven ‘autoritaire’ verering van de staat, haar ontoereikende benadering van het vakbondswesen, en haar vermeende ‘legitimering’ van het Bismarcksysteem door haar gedrag in de Rijksdag van de Noord-Duitse Bond. Ondanks deze verschillen fuseerden de

Lassalleanen en Eisenachers uiteindelijk hun organisaties op een conferentie in Gotha in mei 1875, waarmee de voorloper van de moderne Sociaaldemocratische Partij van Duitsland werd gecreëerd.

Op het 2e Wereldcongres van de Communistische Internationale in 1920 ratificeerde het congres zijn 21 voorwaarden voor lidmaatschap. Om zich aan te sluiten bij de Derde Internationale moesten socialistische partijen alle hervormingsgezinde en 'centristische' elementen uit hun gelederen royeren, en zich volledig committeren aan revolutionaire activiteit en de bevordering van de dictatuur van het proletariaat.

Volgens Jung is dit een citaat uit Engels' werk over Eugen Dühring, gepubliceerd in het Engels als *Anti-Dühring* of als *Socialism: Utopian and Scientific* (het laatste is een kortere, pamfletlange herdruk van het eerste). De exacte tekst die Jung hier levert, komt echter niet overeen met iets in de Duitse edities van een van beide werken. Mogelijk werkte Jung met een onnauwkeurige aanhaling uit een andere tekst, of met een ongebruikelijke vertaling van Lenins *State and Revolution*, die ook verwijst naar en parafraseert Engels' geschriften over Dühring. De essentie van Engels' boodschap zoals Jung haar hier presenteert is echter correct, ook al lijkt de letterlijke aanhaling niet te kloppen.

Dit en vergelijkbare slogans ("De tred van de arbeidersbataljons klinkt door", enzovoort) lijken vóór de Eerste Wereldoorlog te zijn ontstaan, maar hun gebruik was vooral wijdverspreid tijdens de revolutie van 1918. Ze werden ingezet in sociaaldemocratische publicaties om de macht van de arbeiders en hun milities op te roepen.

"Geel socialisme" is een pejoratieve term onder marxisten voor een vals socialisme dat als gunstig wordt gezien voor het kapitalisme en de burgerij. De term was niet pejoratief toen hij voor het eerst werd bedacht; de bedenker was de Franse vakbondsman Pierre Biétry, die voorstelde een 'geel' Frans socialisme te creëren (in tegenstelling tot het marxistische 'rode' socialisme) dat de levensstandaard van het Franse proletariaat zou verhogen door "nationale eenheid" te creëren tussen arbeiders en werkgevers. Biétry's Jaune (geel) beweging pleitte voor collectief eigendom, eigendomsdeling en klassen samenwerking, en de Jaunes maakten onderscheid tussen twee vormen van kapitaal – "speculatief (leen)kapitaal" en "werkend (productief) kapitaal". Biétry's gele socialisme kan dus worden gezien als een soort proto-nationale socialisme; gedurende een korte periode leidde Biétry zelfs een politieke partij genaamd de *Parti socialiste national*.

"Sociaalverrader" ("Sozialverräter") is een term die vrij vaak voorkomt in communistische geschriften uit de vroege jaren 1920, ingezet door bolsjewieken tegen sociaaldemocraten en leden van de Tweede Internationale. Het was bedoeld om die socialisten aan te duiden die, door hun voorkeur voor hervormingen, de krachten van het kapitalisme zouden versterken en de zaak van het internationale proletariaat zouden verraden.

Voor het eerst gepubliceerd in 1886 door Victor Adler (1852-1918), de medeoprichter van de Oostenrijkse sociaaldemocratie, was de *Arbeiterzeitung* ('Arbeiderskrant') het centrale orgaan van de Sociaaldemocratische Arbeiderspartij van Oostenrijk. Van 1895 tot 1934 (toen de partij verboden werd) verscheen de *Arbeiterzeitung* als dagblad. Otto Bauer (1881-1938) was een van haar hoofredacteuren en de auteur van veel van haar leidende artikelen.

Afschaffing van onverdiensd inkomen

Silvio Gesell (1862-1930) was een Duitse financiële theoreticus die had gewerkt als minister van Financiën in de Radenrepubliek München. Hij is vooral bekend om zijn theorieën van Freiland ('vrij land') en Freigeld ('vrij geld'), beide van welke Jung uitvoerig bespreekt, en die een kleine maar toegewijde aanhang hadden in het interbellums Duitsland. Ondanks zijn banden met de Radenrepubliek München was Gesells primaire motivatie verzet tegen het dominante financiële systeem, waardoor hij bereid was zijn ideeën te verspreiden in elke kring die wilde luisteren. Daartoe waren hij en zijn volgelingen enige tijd actief in nationaalsocialistische kringen in 1920-1921, en spraken zij op bijeenkomsten georganiseerd door de Duitse Socialistische Partij en de DNSAP. Een daaruit voortvloeiend debat vond plaats binnen de nationaalsocialistische beweging over de verdiensten van het adopteren van Gesells Freiland-Freigeld-Festwährung (Vrij land/Vrij geld/Vaste valuta) ideologie versus de 'Breking van de rente-slavernij' ideeën gepropageerd door Gottfried Feder. Feder zag Gesell als een bittere rivaal en voerde een sterke campagne tegen Gesell ten gunste van zijn eigen ideeën die in de nationaalsocialistische ideologie zouden worden opgenomen. Feder was hierin succesvol – op het Derde Interstatelijk Vertegenwoordigerscongres van de Nationale socialisten van Groot-Duitsland (gehouden op 13-14 augustus 1921 in Linz, Oostenrijk) stemden de afgevaardigden voor afwijzing van Gesells theorieën en adoptie van Feders beginselen in de nationaalsocialistische ideologie. Het is in de context van deze gebeurtenissen dat Jung de theorieën van Gesell en Feder in dit hoofdstuk vergelijkt en contrasteert.

In januari 1920 richtte de ingenieur en zelfopgeleide econoom Gottfried Feder (1883-1941) de 'Duitse Strijdliga voor de Breking van de Renteslavernij' (Deutscher Kampfbund zur Brechung der Zinsknechtschaft) op, bedoeld als een politiek neutrale organisatie om zijn eigen economische theorieën te verspreiden en populair te maken buiten de völkische beweging waar ze het meest populair waren.

Ook bekend in het Russisch als een "Obshchina". In wezen het Russische equivalent van een Markgenossenschaft, een boerengemeenschap waarin land collectief werd gehouden en beheerd door de lokale bewoners.

Als men Henry George's *Progress and Poverty* leest, wordt het duidelijker dat het "wij" hier eigenlijk de staat betekent.

Adolf Damaschke (1865-1935) richtte in 1898 de Duitse Liga voor Grondhervorming (Deutscher Bund für Bodenreform, DBB) op, en was een leidende figuur in de liberale, proto-NS Nationaal-Sociale Vereniging (zie ook eindnoot 91). Hoewel Damaschke onmiskenbaar liberaal georiënteerd was, maakten zijn verzet tegen financieel kapitalisme en 'Mammonisme', en zijn verering van Duitse bodem door zijn voorstellen voor grondhervorming, hem geliefd bij leden van de völkische beweging, van wie velen hem met genegenheid bejegenden. Een voorbeeld hiervan is te zien in de presidentsverkiezingen van 1922 in Duitsland, die uiteindelijk werden geannuleerd vanwege de wanorde veroorzaakt door de moord op minister van Buitenlandse Zaken Walter Rathenau (de Rijksdag paste de grondwet aan om president Eberts termijn te verlengen tot juni 1925). Vóór de annulering had Damaschke van plan gestaan als presidentskandidaat op te treden. Nationaalsocialistische publicaties, met name die van de DNSAP in Oostenrijk en Tsjechoslowakije,

hadden Damaschkes presidentskandidatuur met enthousiasme aangekondigd en de mogelijkheden besproken alsof hij een van hen was.

“Rollende goederen” (“walzenden Gütern”) bestonden uit kleine percelen land, in privébezit van boeren, die deel uitmaakten van een groter Erbpacht – een feodaal landstuk dat door een feodale heer was opgedeeld en erfelijk was verhuurd aan een boerenfamilie. De boeren hadden gebruiksrecht op hun Erbpacht in ruil voor een tributen aan de feodale heer, en mochten de Erbpacht erven, dat wil zeggen onbeperkt doorgeven aan hun kinderen, maar ze mochten het niet verkopen, ruilen of schenken aan iemand buiten hun directe familie. De uitzondering hierop waren ‘rollende goederen’, doorgaans een veld of ander klein stuk van de Erbpacht dat niet per se bij het grotere eigendom hoefde te blijven en geërfd te worden, maar alleen verkocht of geruild kon worden, zonder toestemming van de feodale heer.

Hermann Warmbold (1876-1976) was Pruisisch minister van Landbouw van april 1921 tot november 1921.

“Luxegoederen” – het woord dat in de originele tekst wordt gebruikt, is “Genußmittel”. Het woord Genußmittel heeft een brede toepassing in het Duits en verwijst naar voedingsmiddelen en drugs die puur worden geconsumeerd voor smaak (dat wil zeggen, ze zijn niet-nutritioneel), of vanwege hun stimulerende of psychoactieve eigenschappen. De term Genußmittel omvat alles van chocola en bepaalde delicatessen zoals kaviaar, tot thee, koffie, cacao, likeuren, champagne, en zelfs illegale drugs zoals hasjiesj, coca en opium. Soms wordt het woord ook gebruikt voor zaken zoals parfums en cosmetica. Jungs bewering hier is dat belastingen op dergelijke goederen gehandhaafd moeten blijven omdat ze een “opvoedend effect” hebben, dat wil zeggen, de hoge kosten ontmoedigen overmatig gebruik en fungeren zo als afschrikking tegen overdadigheid en verslaving in de bevolking.

De Grenzwald is de Duitse naam voor de uitgestrekte bosgebieden langs de Tsjechisch-Duitse staatsgrenzen. De nationalisatie van de Grenzwald aan de Tsjechoslowaakse kant van de grens, uitgevoerd als onderdeel van het grondhervormingsprogramma van de staat, vond plaats in 1921-1922. Het was diep impopulair bij de lokale Duitse bevolking, die in 1922 een klacht indiende bij de Volkenbond. De historicus Elizabeth Wiskemann biedt in *Czechs and Germans* (1938) de volgende details: “De grote Duitse landeigenaren hadden geprobeerd hun eigendom te verdedigen door te protesteren tegen de verstoring van het oude traditionele Duitse eigendom. Over de boskwestie spraken ze met bijzondere heftigheid omdat ze verklaarden dat het ging om de onteigening van het oudste Sudeten-Duitse nationale territorium... In elk geval moesten de bossen, als men in rassenbegrippen dacht, als Duits worden beschouwd... De stad Graslitz kondigde in juli 1922 aan dat: ‘De aanval op Duits thuisland zal de verenigde weerstand ontmoeten van de gehele Duitse bevolking, aangezien ons Duitse volk onscheidbaar verbonden is met zijn bodem en zijn bossen, en zich nooit zal losmaken van dit erfgoed’... Waar de Tsjechische autoriteiten de fout in maakten, was dat ze de Duitse boswachters vaak direct of bij gelegenheid vervingen door Tsjechen. Dit betekende dat Sudeten-Duitsers die Tsjechoslowakije misschien vrij tevreden hadden geaccepteerd, vijandig werden gemaakt... Onder de nadrukkelijk nationale mensen aan beide kanten was er ook veel wrijving over de ‘décor’, zoals het ware, van de grensdistricten die altijd veel toeristen uit het buitenland hadden aangetrokken. De Tsjechen zeiden dat dit hun land was en dat de reiziger zich bewust moest zijn van het verschil met Duitsland. Ze probeerden te eisen dat hotels en herbergen in

het Tsjechisch alsook in het Duits werden aangeduid, en als zich een gelegenheid voordeed, kochten ze de hotels op.”

“De legionairs” is een verwijzing naar de Tsjechoslowaakse Legionen, militaire verenigingen bestaande uit Tsjechische en Slowaakse vrijwilligers die tijdens de Eerste Wereldoorlog werden georganiseerd door de Ententemogendheden. De Russische, Italiaanse en Franse regeringen sponsorden de oprichting van deze troepen door in te spelen op Tsjechisch en Slowaaks nationalisme, en moedigden Tsjechische en Slowaakse vrijwilligers aan om zich te organiseren in militaire bataljons gericht tegen Oostenrijk-Hongarije met beloften van nationale onafhankelijkheid in een naoorlogs Europa. De legionairs vochten uiteindelijk tegen de Russen na de bolsjewistische revolutie, en speelden ook een significante rol in het beveiligen van betwiste gebieden voor de nieuwe Tsjechische staat na de Eerste Wereldoorlog en in de vorming van het nieuwe Tsjechische leger. Het naoorlogse grondhervormingsprogramma van de Tsjechoslowaakse regering gaf specifiek voorrang aan herverdeling aan landloze Tsjechische burgers en voormalige legionairs, en werd daarom zwaar gewantrouwd door de Duitse minderheid in de staat.

Deze zin vertoont overeenkomsten met een opmerking in Silvio Gesells *The Natural Economic Order* (*Natürliche Wirtschaftsordnung*), die Jung als bron aanhaalt: “U mag zich voorstellen dat geld de sleutel is die de marktkramen opent. Dat is niet waar. Geld is de grendel die ze gesloten houdt.” Gesell zelf beschrijft dit als een citaat van Proudhon.

Een directe vertaling van de woordspeling hier zou niet echt werken, omdat Jung speelt op de etymologische relatie tussen het Duitse woord voor valuta (“Währung”) en het woord “währen”, dat “duurzaam” of “bestaan” betekent. Ik heb het woord “current” gebruikt in plaats van “währen” als het Engelse equivalent, omdat het een vergelijkbare betekenis heeft met die bedoeld door Jung, en ook duidelijke wortelverbindingen deelt met het woord “currency” via hun gemeenschappelijke Latijnse oorsprong.

Een verwijzing naar Walter Rathenau’s artikel “Commercial Successors” (‘Geschäftlicher Nachwuchs’), voor het eerst gepubliceerd in de *Neue Freie Presse* van 25 december 1909. Het werd vervolgens herdrukt in Rathenau’s verzameling *Criticism of the Age* (*Zur Kritik der Zeit*). Het artikel bevat een zin, waarop Jung hier alludeert, die door leden van de völkische beweging werd geïnterpreteerd als een bekentenis van Rathenau betreffende het bestaan van de ‘Learned Elders of Zion’ en hun invloed op het Europese economische leven: “Drieduizend mannen, van wie ieder de ander kent, sturen het economische lot van het continent en vinden hun opvolgers uit hun eigen kringen.” De volledige context van de voorafgaande en volgende zinnen suggereert echter dat Rathenau geconcentreerde oligarchische macht bekritiseerde, in plaats van toe te geven deel uit te maken van een schimmige samenzwering: “In het meest onpersoonlijke, meest democratische werkveld, dat van economisch management, waar elk verkeerd woord kan compromitteren, waar elke mislukking ruïne kan brengen, waar het soevereine publiek op een aandeelhoudersvergadering benoemingen en ontslagen beslist volgens haar statuten, heeft zich in de loop van een generatie een oligarchie gevormd, zo afgesloten als die van het oude Venetië. Drieduizend mannen, van wie ieder de ander kent, sturen het economische lot van het continent en vinden hun opvolgers uit hun eigen kringen. De vreemde oorsprong van deze vreemde fenomenen, die een sprankje licht werpen in de duisternis van toekomstige sociale ontwikkelingen, behoeft hier niet te worden behandeld. De eerste vraag die hier beantwoord moet worden, is wie erbij betrokken zijn: is het het nageslacht van

stedelijke achtergrond, normale opleiding, burgerlijk, kortom, de tweede en derde generatie van aandeelhouders en managers?”

Assignats waren een vorm van papiergeld uitgegeven tijdens de Franse Revolutie, die percelen onteigend land vertegenwoordigden dat voorheen eigendom was van de katholieke Kerk of de monarchie. Een assignat vormde naar verluidt een aandeel in een landdeel, oorspronkelijk betaald aan de crediteuren van de staat. Het was de bedoeling dat ze werden ingeruild (dat wil zeggen, terugbetaald) voor onteigend eigendom op door de overheid georganiseerde veilingen. De staat beloofde ze te vernietigen na inruiling. Oorspronkelijk dienden ze als obligaties, maar in april 1790 werden ze wettig betaalmiddel en werden nieuwe assignats uitgegeven. De staat begon ze te drukken om haar uitgaven te dekken, of heruit te geven die ze had ontvangen in plaats van ze te vernietigen. Vervalsers verhoogden ook het aantal in omloop. Dit, gekoppeld aan toenemende landspeculatie, leidde tot een verlies aan vertrouwen in de assignats en hun snelle depreciatie.

Ahasverus (“Ahasver” in het Duits) is de ware naam van de Wendende jood in sommige versies van de christelijke legende.

“Girobanken” – in het Duits “Postscheckkassen”. Een financiële instelling beheerd door de Duitse posterijen. Girobankfilialen bieden klanten een transactedienst, met een rekening zonder rente waarop ze betalingen kunnen overmaken naar andere bankrekeningen.

“Absolute valuta” (“absoluten Währung”) is een term die Gesell in zijn geschriften gebruikt als beschrijving voor zijn ‘Vrij Geld’ (Freigeld) valuta.

Een verwijzing naar Alois Rasín, een van de oprichters van de Tsjechoslowaakse Republiek en haar eerste minister van Financiën. Toen de Tsjechoslowaakse staat voor het eerst werd opgericht, gebruikte men nog de oude, sterk inflatoire Oostenrijks-Hongaarse valuta. Rasín voerde een valutahervorming door die inhield dat alle in omloop zijnde Oostenrijks-Hongaarse valuta in het land voorzien werd van een plakzegel; sommige van deze bankbiljetten werden verplicht door de regering aangehouden voor gebruik als gedwongen lening. Dit hielp de hoeveelheid valuta in omloop te beperken. De gezegelde Oostenrijks-Hongaarse valuta bleef in gebruik als wettig betaalmiddel tot 10 april 1919, waarna het geleidelijk werd uitgefaseerd ten gunste van de nieuwe Tsjechoslowaakse valuta, de kroon.

Coöperaties en winstdeling: arbeidersraden

Johann Heinrich von Thünen (1783-1850) was een Duitse landbouweconoom en sociale hervormer. Thünens model van winstdeling werd ingevoerd op zijn Mecklenburgse eigendommen deels om zijn eigen economische theorieën te testen, en deels om zijn maxime in de praktijk te brengen: “Schaf particulier kapitaalbezit niet af, maar keer de munt om en vind manieren om iedereen kapitalist te maken.” Het model werd als een succes beschouwd – opeenvolgende winsten werden óf gedeeld met werknemers óf (met hun instemming) herbelegd in boerderijapparatuur om de productiviteit en winstgevendheid verder te verhogen.

Groen, als de kleur van de lente, is traditioneel geassocieerd met jeugd en hoop, en daardoor ook met onervarenheid. Jungs beschrijving van de klassenstrijdtheorie als “grasgroen” is bedoeld om

niet alleen aan te duiden dat het een relatief nieuwe theorie is, maar ook een die niet bijzonder is gebaseerd op de koude feiten van geleefde realiteit en nuchtere ervaring.

Parlement of raden?

De uitdrukking die Jung hier daadwerkelijk gebruikt, is “ein Hakenkreuzler”. In het Duits is Hakenkreuz het woord voor “swastika”. Een Hakenkreuzler was een scheldwoord (gewoonlijk pejoratief gebruikt) voor aanhangers van völkische politiek; het wordt in het Engels doorgaans vrij onelegant vertaald als “swastiker” (dat wil zeggen “Hij is een swastiker”), en soms ook als “swastika-jongens” of “swastika-mannen”. Ik heb gekozen voor “swastiker” in de vertaling, hoewel ik de term niet mooi vind en hem onelegant acht. “Nazi” zou beter in de zin passen, maar past helaas niet helemaal, omdat een Hakenkreuzler iedereen kon zijn die völkisch was, inclusief leden van de völkische beweging die tegen het nationale socialisme gekant waren.

Dr. Paul Schrecker (Jung heeft zijn naam verkeerd gespeld als “Schrekker”) was een docent in de rechten en wiskunde aan de Universiteit van Wenen, die een klein aantal politieke en filosofische werken schreef onder het pseudoniem ‘Philodikos’. Schrecker emigreerde in 1938 naar Frankrijk, waarschijnlijk om te ontsnappen aan de overname van Oostenrijk door nationaalsocialistisch Duitsland – te oordelen naar de toon van het werk dat Jung hier aanhaalt (*Für ein Ständehaus*), was Schrecker waarschijnlijk een voorstander van de Christelijk-Sociale Partij en de Oostenrijks-fascistische Ständestaat. Schrecker verhuisde in 1940 van Frankrijk naar de Verenigde Staten, en eindigde als docent aan de Universiteit van Pennsylvania in Philadelphia.

Duits recht

Het woord “Schöppe” of “Schöffe” in Duitsland en Oostenrijk verwijst naar een lekenrechter die professionele rechters helpt bij het nemen van juridische beslissingen in bepaalde zaken; hun werkelijke betrokkenheidsgraad (en het aantal betrokken Schöppen in een zaak) varieert afhankelijk van het niveau van het rechtssysteem en het type delict. De term Schöppe/Schöffe dateert minstens uit de 8e eeuw. Oorspronkelijk werden lokale rechtszaken beslist door de Thing van de regio, een raad bestaande uit alle mannen van wettige leeftijd. Naarmate bevolkingen groeiden en socialer complexer werden, werden juridische beslissingen overgedragen aan de Schöppen, mannen van goede standing (gewoonlijk grootgrondbezitters) benoemd uit de lokale gemeenschap om juridische administratie te beheren en zaken te overseeën. Karel de Grote institutionalisde de Schöppen door hen kroonbenoemingen te maken, waardoor de juridische invloed van lokale edelen en officials werd geminimaliseerd. Met de invoering van het Romeinse recht in de 15e eeuw werd de traditionele rol van de Schöppen in de meeste omstandigheden uitgefaseerd ten gunste van het rechtssysteem en het gebruik van professioneel gekwalificeerde advocaten en rechters met expertise in een gecodificeerd rechtssysteem.

“Schwarzend” vertaalt ruwweg naar “zwarte aarde”; “Melanchthon” is het Griekse equivalent. Evenzo is “Textor” de gelatiniseerde equivalent van “Weber”, wat “wever” betekent. De latinisation of græcisation van achternamen was een fenomeen onder geleerden tijdens de middeleeuwen, en later ook onder humanisten tijdens de renaissance. Een Latijnse of Griekse naam diende deels als

statussymbool; ze werden ook aangenomen omdat volkstaalnamen omslachtig konden zijn in discussies in het Latijn of Grieks met onderzoekers uit andere landen.

In het Engels werden wat Jung aanduidt als de "Heilige Fehme" ("Heiligen Fehme") algemeen bekend als de "Vehmische rechtbanken". Deze rechtbanken, die hun legitimiteit ontleenden aan de seculiere macht van het Heilige Roomse Rijk, werden door ingewijden behandeld als een heilige en geheime broederschap, waarvan de leden als rechters dienden. Alleen ingewijde leden mochten rechtszaken bijwonen, samen met de beschuldigde, en het vonnis dat de Fehme uitsprak aan degenen die schuldig werden bevonden, was de dood. Tijdens het na-oorlogse tijdperk herleefden nationalisten de term voor wat bekend werd als Fememorde, dat wil zeggen "Vehmische moorden". Nationalistische revolutionairen hielden hun eigen geheime Fehme om vonnis te vellen over degenen die zij als verraders zagen, en velden de doodstraf; vaak waren dit medenationalisten, maar soms gewoon mensen die te veel wisten en als onvoldoende betrouwbaar werden beschouwd. Tussen de 300 en 400 mannen en vrouwen worden geacht te zijn gedood in buitengerechtelijke, vigilante-stijl Fehme-moorden tijdens het interbellum. Veel van de moordenaars werden geromantiseerd binnen de nationalistische beweging en tijdens het tijdperk van het Derde Rijk.

"Volksrecht" (in het Duits "Volksrecht") was een term die oorspronkelijk werd bedacht om lokale juridische tradities in de Europese koloniën van Rome aan te duiden, en om ze te contrasteren met het opgelegde Romeinse rechtssysteem. Nationalistische en völkische schrijvers gebruikten de term later in hun argumenten dat het gebruikelijke lokale recht van prekapitalistisch Duitsland beter aansloot bij de natuur van het Duitse volk dan het Romeinse recht (dat wil zeggen, het moderne, gecodificeerde recht in Duitsland, schatplichtig aan het rechtssysteem van het Romeinse Rijk). Hun mening was dat het Romeinse recht werd opgelegd door een onpersoonlijke staat en de verankerde macht van de juristenklasse. Daartegenover vloeide het Volksrecht direct voort uit het volk zelf, afgeleid van duizenden jaren collectief vastgestelde grassroots-juridische gewoonten geïnspireerd door de collectieve Volksgeist (volksgeest). Men betoogde dat dit in wezen een democratisch concept was, omdat het het volk als gemeenschap de bron van het recht maakte, en gebaseerd was op het idee dat de wet toegankelijk moest zijn voor de leek – met andere woorden, dat het niet beslist moest worden door een rijke, professionele minderheid en streng gecodificeerd in opzettelijk ontoegankelijke juridische jargon. De term "Duits recht" ("Deutsches Recht") in völkische geschriften is in wezen synoniem met het concept van Volksrecht.

"Slechter hand" (in het Duits "ärgeren Hand") verwijst naar een oud middeleeuws juridisch principe waardoor kinderen uit gemengd-status huwelijken (dat wil zeggen, tussen een edelman en een boer) de status erfden van de ouder van "slechter hand", dat wil zeggen, de ouder van lagere sociale standing. Jung stelt voor dit principe rasmatig toe te passen op nakomelingen geboren uit Duitsers en niet-Duitsers.

De Duitse volksstaat

Het "Weense Landhuis" is een andere naam voor het Palais Niederösterreichisches, het gebouw waarin de Tweede Kamer van het Oostenrijkse parlement samenkwam tijdens zowel het keizerlijke tijdperk als dat van de Eerste Republiek. 21 oktober 1918 was de datum van de eerste zitting van de Voorlopige Nationale Assemblee van de nieuwe Republiek Duits-Oostenrijk.

Dr. Paul Tafel (1870-1953) was een Duitse ingenieur en, als lid van de raad van bestuur van de Maschinenfabrik Augsburg-Nürnberg (MAN) fabrieken in Neurenberg, een kleine industrieel. Tafel was ook lid van de Thule Gesellschaft, de Pan-germaanse Liga, en een aantal andere völkische organisaties, en diende van de oprichting in 1920 tot 1923 als voorzitter van de Beierse Ordnungsblock (een antirepublikeinse associatie van diverse patriottische en nationalistische organisaties). In 1918-1919 was Tafel invloedrijk in het aanmoedigen van Anton Drexler en Karl Harrer om de Münchense Duitse Arbeiderspartij op te richten (hij sloot zich aan bij de DAP als lid nr. 670) en was een vroege financier van de partij. Hoewel hij direct betrokken was bij de DAP/NSDAP-leiding tijdens de vroege jaren, lijkt Tafel een meer conservatieve oriëntatie te hebben gehad dan velen in de nationaalsocialistische beweging; hij stelde zich ook kandidaat voor de Rijksdag voor de monarchistische/burgerlijk-nationalistische Duitse Nationale Volkspartij (DNVP) in 1920, en dreef geleidelijk weg uit de nationaalsocialistische beweging na de putsch van 1923. Zijn boek *The New Germany*, waarop Jung hier verwijst, pleit voor vervanging van het Weimarsysteem door zowel "Duits socialisme" als "Duitse democratie" – dat wil zeggen, een nationalistische raadstaat.

Een oud Duits woord dat "plaats" betekent. Het kan ook gebruikt worden om een stad, dorp of enige andere kleine gemeenschap aan te duiden.

De taken van het gemeentelijk beleid

Een opmerking over "De taken van de gemeentepolitiek": bij het vertalen van dit hoofdstuk is de enigszins hakkelige, abrupte aard van de zinsstructuren bewaard gebleven uit het oorspronkelijke Duits. Het hoofdstuk draagt niet dezelfde 'gesprekstoon' als de rest van Jungs boek, maar leest meer als een algemene reeks notities of richtlijnen. Interessant is dat dit gehele hoofdstuk volledig werd weggelaten uit de 3e editie van Jungs boek toen die in 1923 verscheen. In de 3e editie gaat het hoofdstuk "De Duitse volksstaat" direct over in de "Conclusie" van het boek.

Het Duitse woord dat Jung gebruikt voor "kazernes" is "Zinskasernen", wat letterlijk vertaalt naar "rente-kazernes" of "huurkazernes" – de implicatie is dat flatgebouwen puur bestonden om zoveel mogelijk rente (huur) te extraheren uit de bewoners als mogelijk, tegen minimale kosten voor onderhoud, comfort, voorzieningen, enzovoort.

Na voltooiing van hun leerlingschap werden gezellen traditioneel geacht hun Wanderjahre ("zwervingsjaren") te ondernemen, waarin ze uitgebreid zouden reizen (inclusief wandelend door buurlanden) om levenservaring op te doen en professionele vaardigheden en praktijken te leren die lokaal waren in andere regio's. De duur van de Wanderjahre varieerde van gilde tot gilde, van één jaar tot meerdere. Tijdens hun Wanderjahre subsidieerden gezellen hun reizen door te werken in de plaatsen waar ze stopten, met hulp van de lokale afdeling van hun gilde bij het vinden van werk. Als er geen werk beschikbaar was, verstrekte het gilde hen een kleine toelage om hun reis voort te zetten. In beide gevallen kregen ze ook een teken (zoals een stempel of certificaat) dat ze konden tonen aan werkplaatsen in de volgende stad die ze binnengingen, om te bewijzen dat ze hun gildeverplichtingen nakwamen en waardig waren voor werk. Bij terugkeer van de Wanderjahre werkte de gezel nog een paar jaar in een proeftijd, en werd dan eindelijk toegelaten tot het Meesterproefexamen. De praktijk van de Wanderjahre was in verval tijdens de tijd van Jungs schrijven, en was tegen het midden van

de 20e eeuw bijna volledig verdwenen, hoewel het sinds de jaren 1980 een kleine heropleving heeft gekend.

De "marktpolitie" ("Marktpolizei") was een inspectiedienst binnen de Duitse handhaving die specifiek verantwoordelijk was voor het controleren van bedrijven en ervoor zorgen dat voorgeschreven prijsrichtlijnen, openingsuren, enzovoort, werden nageleefd.

"Einheitsschule" vertaalt letterlijk naar "eenheidsschool", hoewel de betekenis in het Nederlands ruwweg analoog is aan die van een "comprehensieve school". Het idee van de Einheitsschule werd oorspronkelijk bedacht door de Pruisische liberale hervormer Wilhelm von Humboldt (1767-1835), en verder ontwikkeld door zijn collega Johann Wilhelm Süvern (1775-1829); beide mannen werkten in het Pruisische Bureau voor Cultuur en Openbaar Onderwijs, onderdeel van het Ministerie van Binnenlandse Zaken. Hun voorgestelde Einheitsschule-systeem was geïnspireerd door liberale beginselen van academische vrijheid, en gericht op het verenigen van elke school in het Rijk rond hetzelfde model van progressieve, algemene vorming geleid door een vastgesteld nationaal curriculum. Einheitsschulen waren bedoeld om alle jonge Duitsers, ongeacht klasse of achtergrond, een beknopt, veelzijdig onderwijs te bieden in elk hoofdveld van menselijke inspanning (buitenlandse talen, tekenen, Duits, wiskunde, geografie, landbouw, zingen, kalligrafie, natuurgeschiedenis, enzovoort), en hun voorgestelde structuur zou leerlingen een eenvoudiger methode bieden voor vooruitgang tijdens hun opleiding (het Duitse schoolsysteem wordt tot op de dag van vandaag algemeen beschouwd als berucht ingewikkeld). Het concept van de Einheitsschule was populair binnen de vroege nationaalsocialistische beweging, die klassebarrières wilde doorbreken en de 'gelijkmakende' natuur van de eenheidsscholen zag als een ideaal middel om dit te bereiken.

Het woord dat Jung hier gebruikt, is "Minderbegabte", wat letterlijk vertaalt naar "minder begaafd". In Jungs tijdperk werd Minderbegabt algemeen gebruikt om individuen met 'subnormale' intelligentie aan te duiden, dat wil zeggen, degenen met mentale of leerstoornissen.

"Beschermend werk" ("Schutzarbeit") omvatte inspanningen gericht op het beschermen en bevorderen van de Duitse nationaliteit en haar volksgewoonten, met name de traditionele taal, cultuur en gewoonten van het Duitse volk. Vóór de oorlog waren beschermingsverenigingen (Schutzvereine) bijzonder actief in de grenslanden van Duitsland en Oostenrijk-Hongarije, waar Duitsers een minderheid vormden of als bedreigd werden gezien door verdringing door Slaven. Sommige van de meest invloedrijke beschermingsverenigingen richtten zich op onderwijs, hielpen fondsen werven voor scholen, ontwikkelden lesmateriaal en organiseerden educatieve publieke evenementen. Andere beschermingsverenigingen waren gericht op de arbeidersbeweging, organiseerden Duitse arbeiders en ambachtslieden tegenover de waargenomen dreiging van 'goedkope' Slavische arbeid. De arbeidersbeschermingsverenigingen vormden de kern van de nationalistische vakbonden, waaruit de nationaalsocialistische beweging (via de Duitse Arbeiderspartij in Oostenrijk) groeide.

Conclusie

"Elitaristen" – Het woord dat Jung hier daadwerkelijk gebruikt, is "Herrenmensch", dat moderne historici en academici universeel vertalen als "meesterras", althans wanneer het gebruikt wordt door nationale socialisten / nationaalsocialisten. Deze vertaling lijkt mij uiterst onwaarschijnlijk, althans in dit geval, gezien Jung de term negatief gebruikt en toepast op de joden – een volk dat hij twee paragrafen verder beschrijft als "ethisch-creatieve gedegenereerde halfbloeden". De term Herrenmensch lijkt gepopulariseerd te zijn door Nietzsche, en voor zover ik kan nagaan is hij beter te vertalen als 'aristocratische mens' of 'heer-type' (of 'meester-mens/meester-type', hoewel het woord 'meester' in het Nederlands connotaties van slavernij draagt die blijkbaar niet bedoeld waren door Nietzsche). Nietzsche lijkt het woord te hebben gebruikt om mensen met aristocratische grandeur te beschrijven die grootheid bereiken omdat ze zichzelf instinctief boven de conventionele moraal van hun omgeving stellen. De apotheose van de Herrenmensch zou de Übermensch zijn, de 'supermens' van de toekomst. In dit geval heb ik het woord vertaald als "elitarist", omdat ik vind dat "heer-type" of equivalenten niet veel zouden betekenen voor de meeste lezers, en "meesterras" zeker niet gepast lijkt. Naar mijn mening brengt "elitarist" de basale essentie over van wat Jung lijkt te hebben bedoeld met zijn gebruik van Herrenmensch – de ultra-individualist die zichzelf een rang boven de gemeenschap beschouwt waarin hij leeft, en daarom niet gebonden is aan haar regels en conventies.

Bronnen

"Ing." is een eretitel in Duitsland en Oostenrijk voor hen met een ingenieursdiploma (korte vorm van "Ingenieur", dat wil zeggen "ingenieur"). Feders diploma was in de civiele techniek, terwijl Rudolf Jungs specialiteit de werktuigbouwkunde was.

Het woord "Umlerner" heeft geen echt equivalent in het Nederlands. Het beschrijft een persoon die in staat is zijn vooropgezette ideeën of vooroordelen te corrigeren wanneer hij geconfronteerd wordt met directe, persoonlijke ervaringen die die overtuigingen tegenspreken – met andere woorden, iemand die intellectueel flexibel is. Tijdens de Eerste Wereldoorlog gebruikten sommige Meerderheids-sociaaldemocraten het woord om hun besluit te beschrijven om de oorlogsinspanning en de Duitse staat te steunen. Onafhankelijke Sociaaldemocraten gebruikten het daarentegen ook om de Meerderheids-sociaaldemocraten te beschrijven, maar in een negatieve, ironische zin.

Bijlagen

BIJLAGE A: PROGRAMMA'S VAN HET DUITS NATIONAAL-SOCIALISME, 1903–1923

De volgende bijlage bevat alle belangrijke politieke programma's van het Duits nationaalsocialisme die in de twintigjarige periode tussen 1903 (dat wil zeggen het begin van de beweging, toen de Duitse Arbeiderspartij in Oostenrijk voor het eerst werd uitgeroepen tijdens een arbeidersvergadering in Aussig, Bohemen) en 1923 (het jaar waarin de derde en laatste editie van Jungs boek werd gepubliceerd, en tevens het jaar van Hitlers mislukte putsch in Beieren) zijn geproduceerd. Geen van deze documenten, behalve het Salzburg-programma, is opgenomen in Jungs oorspronkelijke tekst. De partijprincipes van de DNSAP (ook wel het 'Weense programma' genoemd) zijn echter blijkbaar volledig gereproduceerd in de eerste editie uit 1919. Ik heb deze documenten voor referentiedoeleinden toegevoegd om een duidelijker beeld te geven van het ideologische klimaat waarin Jung verkeerde en dat heeft bijgedragen aan de ontwikkeling van *Nationaalsocialisme: zijn grondslagen, ontwikkeling en doelen*.

- Let op dat alle voetnoten onder de volgende programma's van mijzelf zijn en niet door de oorspronkelijke auteurs zijn geschreven. Let ook op dat de richtlijnen van de DAP (Bijlage A.VI) het enige document is dat niet door mij direct uit een oorspronkelijke bron is vertaald, maar in plaats daarvan is overgenomen uit een Engelstalige publicatie. De richtlijnen van de DAP waren de enige tekst die ik niet volledig in het oorspronkelijke Duits heb kunnen vinden. Wel heb ik fragmenten gevonden in het boek *Die Frühgeschichte der NSDAP* van de historicus Werner Maser, die bevestigen dat de beschikbare vertaling (door Barbara M. Lane en Leila J. Rupp) accuraat lijkt te zijn. De bronnen waaruit ik de andere programma's heb vertaald, staan aan het einde van elk document vermeld.*
- Een brief van 21 augustus 1921 van het politiebureau in Lübeck aan de rijkscommissaris voor de bewaking van de openbare orde vermeldde de volgende gemeenschappelijke, herkenbare kenmerken van Duitse socialistische (dat wil zeggen nationaalsocialistische) bewegingen: vaststelling van het bestuursstelsel via referendum; afwijzing van indirecte belastingen op de werkende bevolking; nationalisatie van de banken; hervorming van het monetaire stelsel; uitbreiding van het coöperatiestelsel; uitgebreide grondhervorming; eliminatie van winstbejag en woeker; afwijzing van het Verdrag van Versailles; beperkingen op de godsdienst; inspanningen gericht tegen joodse heerschappij; en de verdrijving van de joden uit Duitsland. Dit lijkt een nauwkeurige beoordeling in het licht van de collectieve inhoud van Jungs boek en de diverse programma's die hier zijn opgenomen.

I. Het Trautenau-programma (1903/04)

Het Sudetenland, zoals Jung uitlegt in het hoofdstuk 'De ontwikkeling van het nationaalsocialisme', vormde de oorspronkelijke bakermat van het [völkische] nationaalsocialisme. Verschillende factoren leidden tot de ontwikkeling van het nationaalsocialisme als een kenmerkende ideologische stroming in deze regio, maar het meest significante was waarschijnlijk de groeiende concurrentie tussen Duitse en Tsjechische arbeiders in Oostenrijk-Hongarije (vooral in Bohemen en Moravië) om werk en huisvesting. De onwil van de internationalistische marxistische vakbonden om etnische Duitse proletariërs en ambachtslieden te beschermen tegen 'buitenlandse' concurrentie, leidde ertoe dat sommige Duitse arbeiders hun eigen nationalistische arbeidorganisaties oprichtten als reactie hierop. Voorbeelden zijn de 'Mährisch-Trübauer Verband' en de 'Bund Germania'. De Duitse Arbeiderspartij in Oostenrijk (Deutschen Arbeiterpartei in Österreich, DAPÖ) groeide voort uit deze organisaties en diende als het politieke voertuig voor de zaak van de 'nationale arbeid'. De beslissing om de DAPÖ op te richten werd voor het eerst publiek aangekondigd tijdens een nationalistische arbeidersvergadering in Aussig, Bohemen, op 15 november 1903. In de daaropvolgende maanden werden partijafdelingen en een krant opgezet, en op 15 augustus 1904 werd de DAPÖ formeel opgericht tijdens haar eerste partijcongres in Trautenau. Het volgende programma werd aan de aanwezigen op het Trautenau-congres gepresenteerd door de DAPÖ-voorzitter Wilhelm Prediger. De auteur ervan, Alois Ciller, was voornamelijk beïnvloed door Georg Ritter von Schönerers nationalistische 'Linzer Programma' uit 1882, evenals door sociaaldemocratisch hervormingsdenken (de meeste vroege DAPÖ-leden waren voormalige sociaaldemocraten of waren eerder actief geweest in de marxistische vakbonden). Het programma poogde de DAPÖ te positioneren als een nationaal geworteld socialistische beweging: een partij die progressief en arbeidersvriendelijk was, actief streed voor sociale rechtvaardigheid, en toch ook onbeschaamd anti-Tsjechisch en Duits-nationalistisch van oriëntatie. Interessant is dat er in het Trautenau-programma geen vermeldingen van joden zijn, hoewel veel leden völkische sympathieën koesterden. Dat aspect van het nationaalsocialisme zou pas enkele jaren later diepgeworteld raken.

Partijprogramma van de Duitse Arbeiderspartij in Oostenrijk

De Duitse Arbeiderspartij streeft naar de verheffing en bevrijding van de Duitse arbeidersklassen uit hun huidige toestand van economische, politieke en culturele onderdrukking. Zij gaat uit van de overtuiging dat de arbeider pas volledige waarde kan behalen voor zijn arbeid en intelligentie ten opzichte van de andere klassen van de culturele gemeenschap binnen de natuurlijke grenzen van zijn volksverbondenheid.

Wij verwerpen internationale organisatie, omdat deze de geavanceerde arbeiders belast met hen van lager niveau en elke werkelijke vooruitgang voor de Duitse arbeidersklasse in Oostenrijk volkomen onmogelijk maakt.

De Duitse Arbeiderspartij bevestigt de stelling dat een verbetering van de economische en sociale omstandigheden slechts te bereiken is door organisatie via beroepsverenigingen; dat doelgerichte, positieve hervormingswerk de huidige onhoudbare maatschappelijke toestanden kan overwinnen en de sociale vooruitgang van de arbeidersklasse kan waarborgen.

Wij vormen geen enge klassenpartij. De Duitse Arbeiderspartij vertegenwoordigt de belangen van alle eerlijke, productieve arbeid in het algemeen, en streeft naar de volledige eliminatie van alle ongelijkheden en het tot stand brengen van billijker omstandigheden in alle terreinen van het openbare leven.

Wij zijn een liberale [vrijheidslievende] nationale partij die met absolute strengheid alle reactionaire ambities bestrijdt, alle feodale, clerikale en kapitalistische privileges, evenals alle rasvreemde invloeden.

De bevordering van arbeid en vaardigheid in staat en samenleving is ons doel – en de economische en politieke organisatie van het werkende Duitse volk is het middel van de Duitse Arbeiderspartij om dit doel te bereiken.

I. De vervulling van de culturele taken van de Oostenrijkse staat wordt voortdurend onmogelijk gemaakt door de zogenaamde staatsvragen. De oplossing van deze vragen is slechts mogelijk op zodanige wijze dat Oostenrijk een uniform georganiseerde staat wordt en daarmee levensvatbaar wordt gemaakt.

Daarom eisen wij:

1. Personele unie met Hongarije.
2. Bijzondere status voor Galicië en Boekovina binnen de Cisleithanische federatie, waarvoor de naam 'Oostenrijk' is bestemd.
3. Wettelijke vaststelling van het Duits als staats taal van Oostenrijk; de Duitse taal is derhalve de exclusieve taal van het leger, de vertegenwoordigende lichamen en de openbare ambten; benoeming van Duitse ambtenaren en rechters in Duitstalige gebieden.

II. In het politieke vlak eist de Duitse Arbeiderspartij de vrije ontwikkeling van de volksaard:

1. Invoering van universeel, gelijk en direct kiesrecht; nationale afbakening van kiesdistricten; wettelijk verplicht stellen van het stemmen; een evenredig kiesstelsel; strenge straffen voor kiesmisbruik; afschaffing van het Huis van Heren.
2. Grondige uitbreiding van de politieke autonomie.
3. Vaststelling van driejaarlijkse wetgevingsperioden.
4. Wetten voor vrije vereniging en vrije vergadering; wetten voor vrijheid van meningsuiting en vrijheid van de pers; afschaffing van de objectieve procedure; deregulering van colportage.
5. Bescherming tegen enige inmenging in de uitoefening van politieke rechten, in het bijzonder tegen de benutting van loonvoorwaarden en arbeidsvoorwaarden om persoonlijke rechten van zelfbeschikking te beperken.
6. Grondwetten mogen op geen enkele wijze door decreet worden gewijzigd; §14 van de Grondwet dient te worden afgeschaft.*

7. Individuele ministers dienen te worden gekozen uit de Rijksraad en onder strenge straf aansprakelijk te worden gesteld voor de handhaving van de constitutie en voor de rechtvaardige ten uitvoerlegging van de wet.

III. Het economische beleid van de staat dient zich te richten naar de belangen van de grote massa's van het volk. In het bijzonder is de ontwikkeling van arbeidswetgeving een dringende noodzaak. In het economische en sociaalpolitieke vlak dient het volgende in de eerste plaats te worden nagestreefd:

1. Schepping van een gemeenschappelijk douanegebied met het Duitse Rijk.
2. Overdracht van grootschalige kapitalistische ondernemingen, waarin particulier eigendom schadelijk is voor het algemeen belang, in het bezit van het rijk, de provincie of de gemeente, in het bijzonder de nationalisatie van de mijnbouw en de spoorwegen.
3. Hervorming van het gehele belastingstelsel; afschaffing van alle indirecte belastingen en invoering van een progressieve inkomstenbelasting; vaststelling van een belastingvrije bestaansminimum; vaststelling van hogere belastingtarieven voor renteniersinkomens en lagere tarieven voor verdiende inkomens; hervorming van de erfbelasting; verhoging van de effectenbeursbelasting; invoering van luxe-belastingen; strenge straffen voor belastingontduiking.
4. Volledige en onbeperkte coalitievrijheid; wettelijke erkenning van vakverenigingen; volledige vrijheid van vereniging voor landarbeiders.
5. Schepping van Kamers van Arbeid ter bevordering van de economische belangen van de arbeidersklassen.

- De 'Grondwetten' (Staatsgrundgesetze) waren een reeks wetten, uitgevaardigd door de Oostenrijkse Rijksraad in december 1867, die dienden als de eerste moderne, werkende constitutie van het land. §14 van de 'Wet tot wijziging van de Grondwet van de Rijksvertegenwoordiging van 26 februari 1861' verleende de keizer en zijn ministers volledige uitvoerende macht in afwezigheid van het parlement, waardoor in wezen nooddecretalen konden worden uitgevaardigd zolang de Rijksraad niet in sessie was.

6. Vaststelling van minimumlooncijfers voor elke beroep en regio; aanneming van wettelijke regelingen die het overheidsinstanties en gemeentelijke autonomie-organen mogelijk maken te verhinderen dat buitenlandse arbeiders van een andere nationaliteit worden ingezet met het doel lonen onder druk te zetten.
7. Organisatie van een openbaar arbeidsbureau door opheffing van de particuliere arbeidsbureaus.
8. Regulering van thuisarbeid, met als einddoel de afschaffing ervan.
9. Wettelijke regulering van de arbeidstijden op basis van de achturen-dag, met kortere arbeidstijden voor gevaarlijke industrieën; internationale arbeidswetgeving.

10. Verbod op nachtarbeid in alle industrieën, waar dit niet onmogelijk is om technische redenen; volledig verbod op nachtarbeid voor vrouwen en jonge arbeiders.

11. Algemene invoering van een wekelijkse rustperiode van 36 uur; vrouwelijke arbeiders krijgen zaterdagmiddag vrij.

12. Verbod op vrouwelijke arbeid in gezondheidsgevaarlijke ondernemingen en in de mijnbouw; invoering van zwangerschapsverlof; totaal verbod op loonarbeid voor kinderen onder de 14 jaar en vaststelling van een kortere arbeidstijd voor jonge arbeiders.

13. Vaststelling van kwalificatiecertificaten als eis voor hooggekwalificeerd werk; strengere wettelijke bepalingen inzake ongevallenpreventie en de toestand van werkplaatsen.

14. Ontwikkeling van de Handelsinspecties en uitbreiding van hun bevoegdheden; benoeming van fabrieksinspectie-hulpen, die dienen te worden gekozen uit de arbeidersklassen; benoeming van vrouwelijke inspecteurs voor ondernemingen met vrouwelijke arbeid; bijhouding van arbeidstatistieken.

15. Oprichting van industriële rechtbanken in alle grote industriële gebieden; de industriële rechtbanken dienen te worden georganiseerd als arbitrage-instanties voor alle arbeid- en loonconflicten.

16. Oprichting van een Wet op de Arbeidershuisvesting; invoering van huisvestingsinspecties; geplande facilitering van grondhervorming.

17. Uniforme hervorming van het gehele stelsel van arbeidverzekeringen; uitbreiding van de ziekte- en ongevallenverzekering; invoering van algemene ouderdoms- en invaliditeitsverzekering, evenals weduwen- en wezenuitkeringen; verzekering tegen werkloosheid door ondersteuning van de inspanningen van de vrije vakverenigingen gericht op dit doel – voorts door structurering van deze tak van verzekering binnen de arbeidersverzekering.

18. Oprichting van een Ministerie van Arbeid, waaraan alle handelsinspectie en mijnbouwinspectie, evenals het stelsel van sociale verzekeringen, zijn ondergeschikt.

IV. De Duitse Arbeiderspartij eist in het culturele vlak:

1. Volledige scheiding van kerk en staat.

2. Verbetering van de rechtspositie van de vrouw en hervorming van het Huwelijksrecht.

3. Hervorming van het schoolsysteem in de geest van de moderne volksgeest; volledige scheiding van school en kerk; gratis lesmateriaal en openbaar onderwijs; regulering van het vervolgonderwijs en het technisch onderwijs; voor leraren een inkomen dat past bij hun opleiding en verantwoordelijkheden; vrije verkiezing van lerarenvertegenwoordigers in alle schoolbestuursorganen.

4. Vereenvoudiging van de rechtsbedeling en gratis rechtsbijstand; schadevergoeding voor verkeerd gearresteerden en veroordeelden; nationalisatie van de medische stand.

5. In overeenstemming met de algemene dienstplicht, herstructurering van het leger tot een Volksleger waarin een ieder die daartoe in staat is kan opklimmen tot de hoogste posities; verkorting van de actieve diensttijd; beperkingen op het eervol ontslag van bekwame officieren; openbare hoorzittingen voor krijgsraden.

Bron: Ciller, Alois. (1943). *Deutscher Sozialismus in den Sudetenländern und der Ostmark*, 2e druk. Hamburg, Duitsland: Hanseatische Verlagsanstalt.

II. Het Iglau-programma (1913)

In de beginjaren van haar bestaan richtte de Duitse Arbeiderspartij in Oostenrijk (DAPÖ) zich vooral op het versterken van haar politieke organisatie en het verenigen van de vaak verdeelde en slecht georganiseerde nationalistische vakbonden. Daartoe organiseerde de partij in 1906 en 1909 nationalistische arbeiderscongressen. De invoering van het algemeen mannenkiesrecht in Oostenrijk-Hongarije in 1907 leidde tot een toestroom van Slaven in de vertegenwoordigende lichamen van Cisleithanië. Dit bracht bezorgde Duitstalige Oostenrijkers uit de middenklasse ertoe zich aan te sluiten bij nationalistische partijen, waarbij de meer radicale onder hen kozen voor de DAPÖ. Deze nieuwe leden waren doorgaans universitair geschoold, werkten als kantoorklerken of ambtenaren en voelden zich evenzeer aangetrokken tot de socialistische idealen van de DAPÖ als tot haar etnisch-nationalistische standpunten. In deze periode traden Rudolf Jung (1909), Dr. Walter Riehl (1908) en Hans Krebs (1909) toe tot de partij. Hoewel zij de ideologie van de DAPÖ omarmden, waren deze 'jonge honden' van mening dat de partij radicaler en explicieter moest zijn in haar streven naar een nieuwe, socialistische politieke orde. Met dit doel herzagen Jung en Riehl het bestaande partijprogramma, wat resulteerde in een aangepaste versie die op 7 en 8 september 1913 officieel werd goedgekeurd tijdens het nationale congres van de DAPÖ in Iglau, Moravië. Het Iglau-programma komt qua structuur en inhoud sterk overeen met het eerdere Trautenau-programma. De voornaamste verschillen zijn de explicietere völkische taal, inclusief een verwijzing naar joden, en de toevoeging van een korte inleidende preambule, geschreven door Riehl. Zoals Jung vermeldt in het hoofdstuk 'De ontwikkeling van het nationaalsocialisme', was de uiteindelijke inhoud van het programma een compromis tussen de auteurs en de afgevaardigden op het Iglau-congres.

Partijbeginselen van de Duitse Arbeiderspartij in Oostenrijk

Preambule De moderne arbeidersbeweging vond haar oorsprong in Engeland. Aan het begin van de 19e eeuw leidde de onpersoonlijke uitbuiting van arbeiders door het opkomende kapitalisme tot bloedige onlusten, die de arbeiders echter geen concrete voordelen opleverden. Het waren Franse en Duitse geleerden, allen afkomstig uit welgestelde kringen, die de eeuwenoude ideeën van communisme en socialisme herzagen en principes ontwikkelden die Ferdinand Lassalle later gebruikte om in Duitsland de eerste arbeidersvereniging op te richten. Karl Marx schiep als eerste een doctrinair systeem van internationaal socialisme, waaraan de Duitse sociaaldemocraten, althans in theorie, nog steeds vasthouden, terwijl socialisten uit bijna alle volkeren in de praktijk allang zijn teruggekeerd naar een gezonde völkische grondhouding. Hoewel de leerstellingen van de sociaaldemocratische 'partijheilige' Marx tegenwoordig grotendeels als verouderd worden beschouwd, blijft zijn werk grote invloed uitoefenen op de politieke verscheidenheid van de werkende massa's. Zijn internationalistische principes waren en zijn ongeschikt en hebben enorme schade toegebracht aan het Germaanse volk in Centraal-Europa. De arbeidersklasse heeft een bijzonder belang bij het behoud en de uitbreiding van de machtspositie en levensruimte van haar eigen volk. Tegenwoordig worden conflicten tussen volkeren niet langer veroorzaakt door de grillen van vorsten, maar door economische concurrentie. Vooral in de meest ontwikkelde landen is er een groeiende vraag naar arbeid ontstaan, waarbij buitenlandse arbeiders met een lagere cultuur vaak de oorspronkelijke, gevestigde inwoners hebben verdrongen. Dit fenomeen heeft de Duitse natie, mede door haar centrale ligging, bijzonder hard getroffen. De sociaaldemocratie in Oostenrijk, een

voortvloeisel van het Duitse Rijk, zou hier haar internationale principes op de proef moeten stellen, maar haar theoretische structuur bezweek volledig onder de realiteit. Alleen de arme kameraden van 'Duitse tong' houden met misplaatste loyaliteit nog vast aan deze principes, ten koste van zichzelf. Deze arbeiders, die met hun bijdragen de sociaaldemocratie groot maakten, zijn in veel gebieden uit hun werkplaatsen verdreven door hun hartelijk verwelkomde Slavische kameraden. Duitse werkgevers kozen voor goedkopere Slavische arbeiders, terwijl de rode organisatie haar plicht verzaakte om haar oude Duitse partijveteranen te beschermen. Dit wekte uiteindelijk gezonde instincten van zelfbehoud op bij de Duitse arbeiders. Geïnspireerd door de grote Duits-nationale burgerbeweging van de jaren negentig in Duitstalig Oostenrijk, richtten zij in verschillende steden völkische arbeiders- en gezellenverenigingen op. Zij erkenden de schadelijke gevolgen van internationale doctrines voor hun eigen volk en de oneerlijkheid van een sociaaldemocratie die werd geleid door joden en nauw verbonden was met transnationaal grootkapitaal. Op soortgelijke wijze verzetten zij zich tegen de poging van de Zwarte Internationale om een clerikale arbeiderspartij op te richten. De nieuwe sympathisanten, voornamelijk afkomstig uit de sociaaldemocratie, verlangden al snel een programma dat hun economische eisen zou bevestigen. In dit nieuwe programma gaan strikt völkisch denken en de directe economische behoeften van de arbeiders hand in hand, zoals ook in het Trautenau-programma van 1904.

Partijbeginselen De Duitse Arbeiderspartij streeft naar de verheffing en bevrijding van de Duitse arbeidersklassen uit hun huidige economische, politieke en spirituele onderdrukking. Zij is ervan overtuigd dat een arbeider alleen binnen de natuurlijke grenzen van zijn volksverbondenheid de volle waarde van zijn arbeid en intellectuele vermogens kan benutten in verhouding tot de andere klassen binnen de culturele gemeenschap. Wij verwerpen multi-etnische (internationale) organisaties, omdat deze de vooruitstrevende arbeiders belasten met minder ontwikkelde arbeiders en echte vooruitgang voor de Duitse arbeidersklasse in Oostenrijk volledig belemmeren. De partij stelt dat verbetering van de economische en sociale omstandigheden alleen kan worden bereikt door goed gecoördineerde beroepsverenigingen. Doelgericht en creatief hervormingswerk kan de huidige onhoudbare maatschappelijke omstandigheden overwinnen en de sociale vooruitgang van de arbeidersklasse waarborgen. De Duitse Arbeiderspartij is geen enge klassenpartij; zij behartigt de belangen van alle eerlijke, productieve arbeid, maar ziet zichzelf in de eerste plaats als de vertegenwoordiger van de eisen van de Duitse arbeidersmassa. Zij streeft naar de eliminatie van alle onrechtvaardigheden en het creëren van rechtvaardigere omstandigheden in het openbare leven. Wij zijn een liberale, völkische partij die met vastberadenheid alle reactionaire ambities, middeleeuwse, kerkelijke en kapitalistische privileges, en elke rasvreemde invloed bestrijdt – bovenal de overheersende invloed van de joodse geest in alle aspecten van het openbare leven. Ons doel is het bevorderen van arbeid en vaardigheid in staat en samenleving, en de economische en politieke eenheid van het werkende Duitse volk is het middel van de partij om dit te bereiken.

I. De vervulling van de spirituele taken van onze staat wordt onmogelijk gemaakt door de voortdurende etnische strijd die voortkomt uit de verouderde indeling van de kroonlanden. Daarom eisen wij de opheffing van de bestaande kroonlanden en de oprichting van nieuwe zelfbesturende regio's, met grenzen gebaseerd op etnische vestiging. Daarom eisen wij:

1. Een reorganisatie van de relatie met Hongarije, gericht op een eerlijke verdeling van lasten en de waarborging van burgerlijke en etnische rechten voor onze Duits-Hongaarse volksgenoten onder Hongaars bewind.
2. Totdat etnische onafhankelijkheid is gewaarborgd, de volledige tweedeling van Bohemen als de meest dringende en onverwijlde maatregel van völkische rechtvaardigheid; intrekking van de voordelen die aan de provincies Galicië, Boekovina en Dalmatië zijn toegekend ten koste van de westelijke kroonlanden.
3. Wettelijke vaststelling van het Duits als staatstaal in Oostenrijk; de Duitse taal wordt daarmee de exclusieve taal van het leger, vertegenwoordigende lichamen en openbare ambten. Alleen Duitsers mogen openbare functies bekleden in Duitstalige gebieden.

II. Op bestuurlijk vlak eist de Duitse Arbeiderspartij de vrije ontwikkeling van de volksaard:

1. Tijdige uitbreiding van stemrechten in provincies en gemeenten; afschaffing van het Huis van Heren.
2. Grondige uitbreiding van staatsautonomie.
3. Rechten op vrije vereniging en vergadering, vrijheid van meningsuiting en persvrijheid; afschaffing van onpersoonlijke strafprocedures; deregulering van de ambulante documentenhandel (colportage).
4. Bescherming tegen elke vorm van inmenging in de uitoefening van burgerrechten, in het bijzonder tegen het gebruik van loon- en arbeidsvoorwaarden om persoonlijke rechten van zelfbeschikking te beperken.
5. Grondwetten mogen niet via decreten worden gewijzigd; §14 van de Grondwet moet worden afgeschaft.
6. Ministers dienen te worden gekozen uit de Rijksraad en onder strenge straffen aansprakelijk te worden gesteld voor het handhaven van de constitutie en het rechtvaardig uitvoeren van de wet.
7. In overeenstemming met de algemene dienstplicht, een herstructurering van het leger tot een Volksleger, waarin iedereen met capaciteiten kan opklimmen tot de hoogste posities; verkorting van de actieve diensttijd; beperkingen op het ontslag van bekwame officieren; openbare hoorzittingen voor krijgsraden.

III. Het economische beleid van de staat moet worden afgestemd op de behoeften van de grote massa's van het volk. In het bijzonder is het opstellen van arbeidswetgeving een dringende noodzaak. In de economische en sociaalpolitieke sfeer dienen de volgende punten prioriteit te krijgen:

1. Oprichting van een gemeenschappelijk douanegebied met het Duitse Rijk.
2. Overdracht van grootschalige kapitalistische ondernemingen, waarbij particulier eigendom het algemeen belang schaadt, aan het rijk of de gemeente, met name de nationalisatie van de mijnbouw en spoorwegen.
3. Reorganisatie van het belastingstelsel; afschaffing van alle indirecte belastingen en invoering van een progressieve inkomstenbelasting; vaststelling van een belastingvrij bestaansminimum; hogere belastingtarieven voor renteniersinkomens en lagere tarieven voor verdiende inkomens; verfijning van de erfbelasting; verhoging van de effectenbeursbelasting; invoering van luxe-belastingen en belasting op nog niet belaste eigendommen; strenge straffen voor belastingontduiking.
4. Volledige en onbeperkte vrijheid van vereniging; wettelijke erkenning van vakbonden; volledige coalitievrijheid voor landarbeiders; bescherming tegen inmenging in politieke overtuigingen en vakbondslidmaatschap van individuele arbeiders, met name tegen intimidatie door andersdenkende medearbeiders en hun verenigingen.
5. Oprichting van Kamers van Arbeid ter bevordering van de economische belangen van de arbeidersklassen.
6. Vaststelling van minimumlonen voor elk beroep en elke regio; invoering van wettelijke regels waarmee overheden en zelfbesturende lichamen kunnen voorkomen dat rasvreemde arbeiders worden ingezet om lonen te drukken.
7. Oprichting van een openbaar arbeidsbureau door afschaffing van particuliere arbeidsbureaus.
8. Plaatsing van thuisarbeid onder sanitaire en commerciële controle, met als uiteindelijk doel de afschaffing ervan.
9. Wettelijke regulering van arbeidstijden op basis van een achturen-dag, met kortere werktijden voor gevaarlijke industrieën; nationale arbeidswetgeving.
10. Verbod op nachtarbeid in alle industrieën, tenzij dit technisch onuitvoerbaar is; volledig verbod op nachtarbeid voor vrouwen en jonge arbeiders.
11. Algemene invoering van een wekelijkse rustperiode van 36 uur; vrije zaterdagmiddagen voor vrouwelijke arbeiders en wettelijke vaststelling van verlofregelingen voor alle werknemers, in de geest van de Wet op de Handelsklerken.
12. Verbod op vrouwelijke arbeid in gezondheidsgevaarlijke ondernemingen en de mijnbouw; invoering van zwangerschapsverlof; volledig verbod op loonarbeid voor kinderen onder de 14 jaar en kortere werktijden voor jonge arbeiders.
13. Invoering van kwalificatiecertificaten als vereiste voor hooggekwalificeerd werk; strengere wettelijke regels voor ongevallenpreventie en de staat van werkplaatsen.
14. Ontwikkeling van de Arbeidsinspectie en uitbreiding van de bevoegdheden van inspecteurs; aanstelling van fabriekscontrole-assistenten uit de arbeidersklassen; aanstelling van

vrouwelijke inspecteurs voor bedrijven met vrouwelijke arbeiders; bijhouden van arbeidsstatistieken.

15. Oprichting van industriële rechtbanken in alle grote industriële gebieden, georganiseerd als arbitrage-instanties voor arbeids- en loonconflicten.
16. Verbetering van de Wet op de Arbeidershuisvesting; invoering van een Wet op de Eigen Woning en een Huisvestingsautoriteit; systematische bevordering van grondwetgeving; afschaffing van woeker in grond en levensmiddelen.
17. Uniforme reorganisatie van het arbeidsverzekeringsstelsel; uitbreiding van ziekte- en ongevallenverzekeringen; invoering van algemene ouderdoms- en invaliditeitsverzekeringen, en uitkeringen voor weduwen en wezen; verzekering tegen werkloosheid door ondersteuning van de inspanningen van vrije vakbonden, en door deze verzekering te integreren in het arbeidersverzekeringsstelsel.
18. Oprichting van een Ministerie van Sociaal Beleid, waaraan de gehele sociale verzekeringssector wordt toegewezen, en nationalisatie van de gehele verzekeringsindustrie.

IV. Op cultureel vlak eist de Duitse Arbeiderspartij:

1. Volledige scheiding van kerk en staat.
2. Verbetering van de juridische en politieke positie van vrouwen en verdere ontwikkeling van het Huwelijksrecht.
3. Hervorming van het schoolsysteem in de geest van de moderne volksgeest; volledige scheiding van school en kerk; gratis lesmateriaal en openbaar onderwijs; regulering van vervolg- en technisch onderwijs, met name door deze te verplaatsen naar daglichturen en weekdagen; een passend inkomen voor leraren, in overeenstemming met hun opleiding en verantwoordelijkheden; vrije verkiezing van lerarenvertegenwoordigers in schoolbesturen.
4. Vereenvoudiging van de rechtsbedeling; gratis rechtsbijstand; compensatie voor onterecht gearresteerden en veroordeelden; nationalisatie van de medische sector; invoering van een drankwet en maatregelen tegen de groeiende invloed van alcoholkapitaal; bevordering van de bouw van alcoholvrije eethuizen.

Bronnen: Berchtold, Klaus. (1967). *Österreichische Parteiprogramme 1868–1966*. München, Duitsland: R. Oldenbourg. Whiteside, Andrew G. (1961). 'Nationaler Sozialismus in Österreich vor 1918'. *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, 9(4), pp. 553–559.

III. Het Weense programma (1918)

De Grote Oorlog had een verwoestende impact op de Duitse Arbeiderspartij in Oostenrijk (DAPÖ). Na het Iglau-congres richtte de partij zich op het uitbreiden van haar afdelingen in Moravië en Silezië, maar de oorlog onderbrak deze inspanningen, waardoor er op het thuisfront weinig leden overbleven om de partijactiviteiten voort te zetten. Veel partijactivisten en vakbondsleden sneuvelden in de strijd voor het Habsburgse Rijk, waaronder Ferdinand Seidl, een van de gekozen vertegenwoordigers in de Rijksraad. Dit verlies was extra zwaar omdat de DAPÖ altijd voorzichtig kritisch was geweest tegenover de Habsburgse monarchie, die zij zag als een belemmering voor de pangermaanse zaak. Na de oorlog en de ineenstorting van Oostenrijk-Hongarije voelde de partij de noodzaak om zich te hergroeperen. Tijdens een partijcongres in Wenen op 5 mei 1918 werd de DAPÖ heropgericht als de Deutsche Nationalsozialistische Arbeiterpartei (DNSAP). Eerder waren er al meerdere pogingen geweest om de partijnaam te wijzigen, waaronder een in 1909. Na de oorlog bracht vakbondsleider Walter Gattermayer het onderwerp opnieuw ter sprake, met het overtuigende argument dat "de kern van de leidende beginselen van de partij volledig en consequent in haar naam weerspiegeld moest worden". Tijdens het Weense congres werd ook een nieuw programma voor de DNSAP goedgekeurd. Dit 'Weense programma', volledig geschreven door Rudolf Jung, bevatte voorstellen die hij niet in het eerdere Iglau-programma had kunnen opnemen. Het bleef het programma van de DNSAP tot aan haar ontbinding in 1933. Enkele maanden na het congres werd het Sudetenland opgenomen in het grondgebied van de nieuw gevormde Tsjechoslowaakse Republiek, en een deel van Silezië werd ingenomen door Polen. Hierdoor werd de DNSAP in feite opgesplitst in drie afzonderlijke, onafhankelijke partijen: één in Oostenrijk, één in Tsjechoslowakije (Sudetenland) en één in Polen (Opper-Silezië).

Fundamentele partijbeginselen van de Deutsche Nationalsozialistische Arbeiterpartei

a) Algemene verklaring De Deutsche Nationalsozialistische Arbeiterpartei streeft naar de verheffing en bevrijding van de Duitse arbeidersklassen uit hun economische, politieke en spirituele onderdrukking, en naar hun volledige gelijkwaardigheid op alle terreinen van het völkische en burgerlijke leven. Zij verklaart zich onvoorwaardelijk trouw aan de culturele gemeenschap en het lot van het gehele Duitse volk en is ervan overtuigd dat een arbeider alleen binnen de natuurlijke grenzen van zijn volksverbondenheid de volle waarde van zijn arbeid en intellectuele vermogens kan benutten. Daarom verwerpt zij organisatie op multi-etnische basis als onnatuurlijk. Verbetering van economische en sociale omstandigheden is alleen mogelijk door samenwerking van alle arbeiders op de bodem van hun eigen volk. Niet ondermijning of klassenstrijd, maar doelgericht en creatief hervormingswerk kan de huidige sociale omstandigheden overwinnen. Particulier eigendom is op zichzelf niet schadelijk, zolang het voortkomt uit eigen eerlijke arbeid, de arbeid dient en beperkt blijft in omvang om het algemeen belang niet te schaden. Wij verwerpen echter alle vormen van onverdiende inkomsten, zoals grondrente en rente, evenals woekerwinsten die worden afgeperst uit de ellende van medemensen. Tegen deze praktijken stellen wij krachtig de waarde van productieve arbeid. De particuliere economie kan nooit volledig of met geweld worden afgeschaft, maar alle vormen van sociaal eigendom dienen ernaast te bestaan en geleidelijk te worden uitgebreid. Wij pleiten onvoorwaardelijk voor de overdracht van alle grootschalige kapitalistische ondernemingen die private monopolies vormen naar het bezit van de staat, provincie (völkische zelfbesturende

lichamen) of gemeente. Wij zien de leidende beginselen voor toekomstige vooruitgang in de doelgerichte omzetting van alle andere ondernemingen in coöperatief eigendom, door de winstdeling van allen die daarin werken, zowel fysiek als intellectueel, gestaag te vergroten. De Deutsche Nationalsozialistische Arbeiterpartei is geen enge klassenpartij; zij behartigt de belangen van alle eerlijke, productieve arbeid in het algemeen. Het is een liberale [vrijheidslievende] en strikt völkische partij die alle reactionaire tendensen, kerkelijke, adellijke en kapitalistische privileges, en elke rasvreemde invloed bestrijdt – maar bovenal de overheersende macht van de joodse handelsgeest in alle aspecten van het openbare leven. Ons doel is het bevorderen van arbeid en vaardigheid in staat en samenleving, en de economische en politieke eenheid van het werkende Duitse volk is het middel om dit te bereiken.

b) Grondwettelijke en völkische eisen

1. Samenvoeging van het gehele gebied van Duitse vestiging in Europa tot een democratisch, sociaal Duits Rijk. Krachtige bescherming van ons volk dat momenteel woont in gebieden onder vreemd bestuur.
2. Wettelijke vaststelling van de Duitse taal als staatstaal van het gehele Duitse Rijk.

c) Liberaliseringseisen De Deutsche Nationalsozialistische Arbeiterpartei eist de vrije ontwikkeling van onze volksaard door:

1. Gelijk en universeel kiesrecht in provincies en gemeenten na voorafgaande völkische waarborging; oprichting van tweede parlementaire kamers op basis van beroepsvertegenwoordiging.
2. Grondige uitbreiding van zelfbestuur.
3. Wetten voor vrije vereniging en vergadering, vrijheid van meningsuiting en persvrijheid; afschaffing van onpersoonlijke strafprocedures; deregulering van de ambulante documentenhandel (colportage).
4. Bescherming tegen elke vorm van inmenging in de uitoefening van nationale rechten, in het bijzonder tegen het gebruik van loon- en arbeidsvoorwaarden om persoonlijke rechten van zelfbeschikking te beperken.
5. Onderdrukking van alle partijheerschappij, met name door de invoering van volksreferenda voor alle verstrekkende wetten in rijk, staat en provincie; oprichting van een Volksleger.

d) Economische en sociale eisen In de economische en sociale sfeer dienen de volgende punten prioriteit te krijgen:

1. Overdracht van alle grootschalige kapitalistische ondernemingen, waarbij particulier beheer het algemeen belang schaadt, aan de staat, provincie (völkische zelfbesturende lichamen) of gemeente. Speciale aandacht dient te worden besteed aan: het gehele transportsysteem, natuurlijke hulpbronnen, waterkracht, verzekeringsmaatschappijen en de reclame-industrie. Winstdeling onder alle werknemers in staats-, provinciale en gemeentelijke ondernemingen.

2. Reorganisatie van het belastingstelsel om arbeid te bevorderen en onverdiende inkomsten en woeker in grond, handel en de effectenbeurs onmogelijk te maken. Afschaffing van onrechtvaardige indirecte belastingen en invoering van een sterk progressieve inkomstenbelasting. Vaststelling van de hoogst mogelijke belastingtarieven voor renteniersinkomens en de laagst mogelijke tarieven voor verdiende inkomens. Hoge belasting op ongebruikt land; invoering van vermogenswinstbelastingen; verhoging van de erfbelasting en de effectenbeursbelasting; invoering van luxe-belastingen en belasting op alle nog niet belaste eigendommen. Belastingtarieven worden berekend op basis van het aantal kinderen.
3. Eliminatie van de heerschappij van joodse banken over het economische leven; oprichting van nationale Volksbanken met democratisch bestuur.

e) Eisen voor de arbeiders

1. Volledige en onbeperkte vrijheid van vereniging, ook voor landarbeiders; wettelijke erkenning van arbeidersbonden; bescherming tegen inbreuken op politieke overtuigingen en vakbondslidmaatschap door intimidatie van andersdenkenden; wettelijke bescherming van gekozen functionarissen en werkplaatsvertegenwoordigers.
2. Oprichting van Kamers van Arbeid ter bevordering van economische kwesties.
3. Vaststelling van minimumlonen en salarissen voor elk beroep en elke gemeente in overleg met de vakbonden. Invoering van een toeslag voor levensonderhoud en een gezinsbijslag. Aanneming van wettelijke regels waarmee overheden en gemeentelijke zelfbesturen kunnen voorkomen dat rasvreemde arbeiders worden ingezet.
4. Oprichting van een völkisch georiënteerd openbaar arbeidsbureau door de afschaffing van particuliere arbeidsbureaus.
5. Plaatsing van thuisarbeid onder sanitaire en commerciële controle.
6. Definitieve regulering van arbeidstijden met een maximum van acht uur per dag, met kortere werktijden voor gevaarlijke industrieën; rijksbrede arbeiderswetgeving.
7. Verbod op nachtarbeid in alle industrieën, tenzij dit technisch onuitvoerbaar is. Volledig verbod op nachtarbeid voor vrouwen en jonge arbeiders.
8. Algemene invoering van een wekelijkse rustperiode van 36 uur; vrije zaterdagmiddagen en wettelijke vaststelling van verlofregelingen voor alle werknemers.
9. Verbod op vrouwelijke arbeid in gezondheidsgevaarlijke ondernemingen en de mijnbouw; invoering van zwangerschapsverlof; volledig verbod op loonarbeid voor kinderen onder 14 jaar en kortere werktijden voor jonge arbeiders.
10. Invoering van kwalificatiecertificaten als vereiste voor hooggekwalificeerd werk; strengere wettelijke regels voor ongevallenpreventie en de staat van fabriekswerkplaatsen.
11. Ontwikkeling van de Arbeidsinspectie en uitbreiding van de bevoegdheden van inspecteurs. Aanstelling van fabriekscontroleassistenten uit de arbeidersklassen. Aanstelling van

vrouwelijke inspecteurs voor bedrijven met vrouwelijke arbeiders. Bijhouden van arbeidsstatistieken.

12. Oprichting van industriële rechtbanken in alle grote industriële gebieden.

13. Verbetering van de Wet op de Arbeidershuisvesting, oprichting van een Volks-Wet op de Eigen Woning en invoering van een Huisvestingsautoriteit; geplande uitbreiding van huisvestingswetten en herstructurering van grondwetgeving in lijn met de eisen voor landhervorming. Afschaffing van woeker in grond en levensmiddelen.

14. Uniforme reorganisatie van het arbeidsverzekeringsstelsel; uitbreiding van ziekte- en ongevallenverzekeringen; invoering van algemene ouderdoms- en invaliditeitsverzekeringen; uitkeringen voor weduwen en wezen; invoering van kinderverzekering binnen het kader van de ziektekostenverzekering. Verzekering tegen werkloosheid door ondersteuning van de inspanningen van vrije vakbonden en door deze verzekeringsbranche te integreren in de arbeidersverzekering.

f) Eisen voor de ambachten Bevordering van de ambachten door wettelijke steun voor coöperatieve ondernemingen. Uitbreiding en verdieping van technisch onderwijs, vooral in de decoratieve kunsten en gespecialiseerde ambachtelijke gebieden, en van het coöperatiestelsel; uitbreiding van mogelijkheden voor coöperatieve inkoop en verkoop; eliminatie van bureaucratische belemmeringen bij de registratie en exploitatie van bedrijven; verbod op alle vormen van venten en elke vorm van clandestiene zwarthandel.

g) Eisen voor de landbouw Verhoging van de productie van landbouwgoederen door uitbreiding van boerencoöperaties. Bevordering van landbouwonderwijs en -opleidingssystemen. Onteigening van grote landgoederen en onvervreemdbare goederen om kleine en middelgrote boerenbedrijven te vestigen. Verbod op het opkopen van grond voor luxedoeleinden, zoals jacht. Oprichting van het recht van de staat op eerste weigering bij elke verkoop van eigendom en grond. Nationalisatie van de verkoop van eigendom en onroerend goed.

h) Eisen voor het culturele veld

1. De morele vernieuwing van ons volk; ontwikkeling van hun religieuze leven in de Duitse geest; eliminatie van de invloed van de kerk op staat en economisch leven.

2. Juridische en politieke gelijkstelling van vrouwen en verdere ontwikkeling van het Huwelijksrecht.

3. Herstructurering van het schoolsysteem in de geest van de eenheidsschool; gratis lesmateriaal en onderwijs; reorganisatie van vervolg- en technisch onderwijs, in het bijzonder door deze te verplaatsen naar daglichturen en het uitsluiten van zondagen; bijzondere bevordering van onderwijs in de decoratieve kunsten. Verbetering van het algemene onderwijsniveau van de gehele bevolking door passende maatregelen, zoals volksuniversiteiten, völkische lezingen, films en toneelstukken. Het onderwijzersberoep dient maximaal te worden ondersteund, leraren dienen te worden betaald in overeenstemming met hun opleiding en verantwoordelijkheden, en de verkiezing van schoolbesturen mag niet worden belemmerd.

4. Vereenvoudiging van de rechtsbedeling; compensatie voor onterecht gearresteerden en veroordeelden. Wettelijke aanpak van alcoholisme; bevordering van de bouw van alcoholvrije eethuizen.

Bron: Ciller, Alois. (1932). *Vorläufer des Nationalsozialismus: Geschichte und Entwicklung der nationalen Arbeiterbewegung im deutschen Grenzland*. Wenen, Oostenrijk: Ertl-Verlag Wien.

IV. Het Brunner-memorandum (1918)

Op 1 december 1918 voltooide Alfred Brunner, een ingenieur uit Düsseldorf, zijn *Memorandum voor de oprichting van een Duitse socialistische partij op een jodenvrije en antikapitalistische basis*. Brunner was sinds het begin van de jaren 1900 actief in de völkische politiek en onderhield nauwe contacten met de nationaalsocialisten in Oostenrijk-Hongarije sinds de oprichting van de DAPÖ in 1904. Tijdens de oorlog besloot hij een eigen völkisch-socialistische partij op te richten. Zijn memorandum uit 1918 was bedoeld om lezers te inspireren tot het vormen van lokale Duitse socialistische groepen. Kopieën van het document werden met de hand verspreid of verkocht via advertenties in völkische kranten, met drukkosten gefinancierd door de Germanen-Orden, een völkische organisatie die sterke banden had met de Thule-Gesellschaft en kort daarna daarmee fuseerde. De Orden nodigde Brunner uit om zijn programma te presenteren tijdens haar kerstconferentie van 1918. Het memorandum verscheen ook in de wintereditie van 1918/1919 (nr. 15) van de *Allgemeine Ordens-Nachrichten*, de centrale nieuwsbrief van de Germanen-Orden, en werd opnieuw gepubliceerd in de editie van 13 mei 1919 van de *Münchner Beobachter*. Brunners verspreidingscampagne bleek succesvol: met zijn hulp begonnen geïnspireerde lezers al snel lokale Duitse socialistische politieke clubs en werkgroepen te vormen, de eerste völkische nationaalsocialistische organisaties in Duitsland. Op 24-26 april 1920 verenigden deze groepjes zich in Hannover om de Deutschsozialistische Partei (DSP) op nationaal niveau op te richten. In de eerste één à twee jaar van haar bestaan was de DSP de sterkste nationaalsocialistische partij in Duitsland en onderhield zij de nauwste banden met de DNSAP in Oostenrijk, Tsjechoslowakije en Polen.

Memorandum voor de oprichting van een Duitse socialistische partij op een jodenvrije en antikapitalistische basis

Aan het Duitse volk! Wereldoorlog, revolutie en onrust liggen achter ons. We hebben gewaad door ellende, bloed en vernedering, en toch is alles hetzelfde gebleven; sterker nog, het dreigt zelfs slechter te worden dan voorheen. Alleen de regeringsvorm en de leiders zijn veranderd, terwijl kapitalisme en jodendom onder de democratie hun invloed sterker dan ooit doen gelden. Nog steeds wordt u, het Duitse volk, uitgezogen, geplunderd en veroordeeld tot zwoegen en zorgen. Hoe is het zover gekomen, en moet het altijd zo blijven? De oorzaak van dit falen ligt in het feit dat de strijd tegen deze twee machten tot nu toe afzonderlijk werd gevoerd, terwijl ze nauw met elkaar verbonden zijn. De sociaaldemocratie voert slechts een schijngevecht tegen het kapitalisme, want haar leiders zijn joden en kapitalisten. De strijd tegen het jodendom is echter vergeefs, omdat zij stevig geworteld is in de kapitalistische staatsorde; daardoor zijn beide fronten gedoemd te mislukken. De verandering die nodig is om echte vrijheid voor het Duitse volk te vestigen, is de oprichting van een Duitse socialistische partij: Duits-völkisch en socialistisch. Lassalle, de grondlegger van de Duitse sociaaldemocratie, moet als jood zijn rasgenoten goed hebben gekend toen hij zei: “Een volksbeweging moet afstand houden van kapitalisten en joden waar zij optreden als gidsen en leiders, en haar eigen doelen nastreven.” De nieuwe socialistische partij accepteert alleen mannen van Duitse afkomst. Zij staat op de grond van politieke transformatie; de democratie wordt aanvankelijk niet aangetast, maar de partij streeft geen westerse democratie met een joods-plutocratische top na, maar een vrije volksstaat waarin zowel kapitalisme als jodendom zijn overwonnen. Zuiver parlementarisme, waarbij de uitvoerende macht uitsluitend bij gekozen

afgevaardigden ligt, is onvoldoende. De partij eist dat fundamentele nieuwe wetten via referenda worden beslist, om wanbeheer door partijen te voorkomen. Haar voornaamste eisen zijn radicaal van aard; de partij beperkt zich niet tot schijnveranderingen, maar gaat naar de kern van raciale en sociale problemen. Tot nu toe stonden kapitalisme en jodendom hervormingen in de weg. Al onze partijen waren, bewust of onbewust, in meer of mindere mate slippendragers van een van beide machten, of zelfs van beide. Daarom waren alle inspanningen tot nu toe vergeefs en leverden ze slechts schijnveranderingen op. De nieuwe partij is vrij van dergelijke bindingen, omdat zij consequent antikapitalistisch en jodenvrij is. Zij laat zich uitsluitend leiden door het welzijn van het geheel en streeft naar een gelijkere verdeling van levensbenodigdheden en de heropleving van de Duitse volkskracht, die zwaar is aangetast. Nieuwe omstandigheden moeten niet worden nagestreefd door een nieuwe revolutie of abrupte verandering – want dit leidt steevast tot het tegenovergestelde – maar op legale wijze worden bereikt, door de geleidelijke afbouw van het oude en de opbouw van het nieuwe. De wortel van onze ellende ligt in onze gebrekkige grondwetgeving, sociale rechten en ons geldsysteem. Daarom eisen wij:

1. Vrije grond, omdat de kankerschade die de nationale economie treft, evenals de economieën van huishoudens, bedrijven en individuele volksgenoten, voortkomt uit grondrente. De schuldenlast van de Duitse grond (100 miljard mark voor de oorlog) brengt sociale en economische kwalen met zich mee: huurkazernes, woningnood, kindersterfte, nationale epidemieën, armoede, misdaad, groeiende massa-mentaliteit en nationale desintegratie. Dit kan worden verholpen door de Duitse grond tot staatseigendom te verklaren, buiten particulier bezit om, waarbij de verkoop van grond en bodem van private handen naar private handen wordt verboden. Grond verliest zijn karakter als handelswaar, want handelswaren zijn vervangbaar, maar grond is onvervangbaar. Wie wil of moet verkopen, kan dit alleen aan de gemeenschap doen. De gemeenschap stelt grond ter beschikking aan belangstellenden als tijdpacht of erfpacht.* Grond mag niet langer worden gebruikt om kapitaal te verwerven en wordt onverpandbaar verklaard. In plaats van hypotheekleningen worden persoonlijke leningen verstrekt. Alle bestaande hypotheken, voor zover nog niet het geval, worden omgezet in niet-opzegbare kortlopende aflossingshypotheken met een verlaagde rentevoet. Zo wordt de Duitse grond geleidelijk bevrijd, en kan zelfs de eenvoudigste man weer op zijn eigen stukje grond in zijn eigen huis leven. De opkomst van superkapitalisme komt voort uit de vrije verhandelbaarheid en verpandbaarheid van grond. Met vrije grond is er geen superkapitalisme. *Vormen van precapitalistische grondeigendom waarbij een feodale heer zijn leen splitste in percelen en deze verhuurde aan boerenfamilies. Een erfpacht was een verhuurd perceel waarover boeren volledig gebruiksrecht hadden, zolang zij de eigenaar betaalden met goederen, arbeid of geld. Een erfpacht was ook erfelijk, zodat boeren het perceel onbeperkt aan hun kinderen konden doorgeven via erfenis, mits zij de feodale eigenaar bleven betalen (het perceel mocht niet worden verkocht of verdeeld buiten de directe familie van de pachter). Een tijdpacht was een commerciële regeling, waarbij een perceel slechts voor een tijdelijke, vaste periode werd verhuurd aan boeren.

2. Vervanging van het moderne Romeinse recht door Duits gewoonterecht. Onze huidige grondwetgeving is gebaseerd op het Romeinse recht, waardoor alle kwalen van ons openbare leven juridische kwalen zijn. Dit recht werd 400 jaar geleden ingevoerd door de adel en hoge clerus; het volk verzette zich tevergeefs, omdat het besefte dat hiermee de grond

onder hun voeten en andere juridische rechten werden ontnomen. De boerenoorlogen, de eerste sociale opstanden, waren een bloedige strijd tegen dit vreemde recht. Keer op keer eisten de boeren de herinvoering van het oude Duitse recht. Vandaag stellen wij opnieuw deze eis; het is aan u, Duits volk, om ervoor te zorgen dat deze niet onopgemerkt blijft. Deze kwestie is crucialer dan velen denken; zij vormt de spil van ons toekomstig bestaan. Het Romeinse recht ontstond toen Rome in verval was en overspoeld werd door joden; het is antisocial en beschermt privaat gewin ten koste van de gemeenschap. Het is een recht van de sluwe en listige. Op deze on-Duitse juridische basis is de Duitser altijd ondergeschikt aan de jood, zoals de feiten bewijzen. Het Duitse volk verdient een recht dat overeenstemt met zijn eigen aard en geest, gebaseerd op het oude principe: het algemene belang gaat boven eigenbelang. De diepgewortelde hebzucht, oneerlijkheid en immoraliteit in handel en commercie, de verjoodsing van ons volk en de degeneratie van onze economie tot een extreme rente-economie – die onder leiding van het joodse ras oorlog en ellende over de wereld bracht – zijn allemaal toe te schrijven aan het Romeinse recht.

3. Nationalisatie van het geldsysteem. Onze financiën zijn in handen van particulieren, met name joden en andere internationale volkeren. Dit is absurd, want geld is het levensbloed van het nationale lichaam van het volk. De staat, als vertegenwoordiger van het volk, kan alleen werkelijk regeren als hij zeggenschap heeft over geld en financiën. Geld is vervreemd van zijn doel als handig ruilmiddel tussen arbeid en loon, goederen en aankoopprijs, producent en consument. In plaats daarvan dient het nu om via bankpraktijken en beursspeculatie meer geld te genereren zonder echte arbeid. Voor de meerderheid van ons volk, dat leeft van eigen arbeid, is geld slechts een ruilmiddel; er is geen reden om het te laten degraderen tot een ongezond middel tot verrijking voor een kleine groep inhalige kapitalisten en speculanten ten koste van het productieve volk. Alleen echte arbeid mag worden beloond. Onze spaar- en kredietinstellingen moeten genationaliseerde banken zijn, die obscene winsten van aandeelhouders, vorstelijke salarissen van directeuren en royalty's van raden van toezicht elimineren. Wij eisen een Rijks-economische raad om nieuw opgerichte banken en bedrijven te beoordelen op basis van de werkelijke behoeften en het welzijn van de gemeenschap. Kredietwaardigheid zal niet langer gebaseerd zijn op zaken, maar op mensen. Bedrijven zullen, zoals vroeger, worden opgebouwd op basis van competentie, betrouwbaarheid en eerlijkheid van het individu, wat rust en organische groei in onze economie brengt. Het beursspel wordt als schadelijk en onnodig verworpen, en handel in aandelen wordt verboden. Onze munt moet worden herontworpen. Eeuwige rente, gebaseerd op de immorele veronderstelling van de onsterfelijkheid van kapitaal, moet worden vervangen door een rentebetalingssysteem dat kapitaal geleidelijk uitput, waardoor de renteslavernij uit het Oosten voorgoed eindigt.

Dit zijn de drie kernpunten en belangrijkste eisen van de nieuwe partij. Hiermee worden de kwesties van superkapitalisme en semitisme opgelost ten gunste van het geheel. Iedereen van Duits bloed die deze eisen en inzichten erkent, hoort bij ons; zij die niet willen zien of te eenvoudig van geest zijn en het woekersysteem in stand houden, kunnen bij hun huidige partijen blijven. De overwinning van onze ideeën is zeker; de waarheid zegeviert altijd over bedrog en leugen! De rente-economie zal instorten, en mensen zullen zich verenigen in een natuurlijk bestaan, in de geest van een vreugdevolle gemeenschap die haar voorouderlijke volksverbondenheid liefheeft. Verdere eisen, die

logisch voortvloeien uit de drie hoofdeisen, zijn: 4. Geleidelijke transformatie van onze economie tot een echte volkseconomie. 5. Het opbreken van grote landgoederen ten behoeve van vestiging, gebaseerd op de opbrengstcapaciteit van de gebieden. 6. Een eerlijke herverdeling van belastingen, die de opkomst van superkapitaal belemmert. 7. Organisatie van onze handel zodat goederen de goedkoopste en kortste weg van producent naar consument volgen. Eerlijke tussenpersonen worden niet uitgesloten, maar overbodige tussenpersonen – die vermijdbare winstopslagen en prijsverhogingen veroorzaken – moeten verdwijnen. Essentiële levensbehoeften, vooral voedsel, hoeven niet duizenden nietsnutten te verrijken. 8. Bij verstrekkende fundamentele wetten en grondwetswijzigingen heeft het parlement slechts een adviserende rol; het volk heeft via referenda het beslissende woord. 9. Oprichting van een Rijks-economische raad die de omvang en doelen van onze economie vaststelt, uitsluitend geleid door het welzijn van het land. De leden – geen kapitalisten of joden – moeten ervaring hebben in het praktische leven en zich uitzonderlijk hebben bewezen in dienst van de gemeenschap. 10. Oprichting van een onafhankelijke Duitse pers. Een fundamentele verandering is nodig, aangezien 90% van onze pers in joods-kapitalistische handen is, grotendeels wordt geleid door joden en afhankelijk is van joodse adverteerders. De pers weerspiegelt niet de stemming van het volk, maar creëert kunstmatig een stemming om de egoïstische plannen van kapitalisten en joden te dienen. Wij eisen: alleen bedrijven die Duits zijn en waarvan de eigenaren Duits zijn, mogen zich Duitse kranten noemen. Kranten die hier niet aan voldoen, moeten op de masthead als joods worden aangeduid. 11. Een fundamentele herziening van de Duitse houding tegenover joden, inclusief een onderzoek naar hun wet en religie. De huidige burgerlijke gelijkheid berust op de verkeerde opvatting dat het om een religieus verschil gaat. Onderzoek en feiten tonen aan dat de joodse kwestie een rassenkwestie is. Zullen wij, Duitse volksgenoten, toestaan dat een kleine minderheid van een vreemd ras, dat bewust zuiverbloedig en afzijdig blijft via wet en religie (die bij joden één zijn), ons politiek, economisch en spiritueel domineert? Dit is een kwestie van eer, temeer omdat de hebzucht en machtswellust van de jood destructief zijn voor elk volk. Wij eisen: het nieuwe Duitsland voor de Duitser, niet de jood! Joden, een volkomen vreemd ras, moeten staatsbescherming genieten, maar niet langer vertegenwoordigers, leiders of opvoeders van het volk zijn. Het joodse volk mag zijn aandeel vertegenwoordigers naar het parlement sturen. Gedoopte joden en gemengdbloedigen worden als joden beschouwd. 12. Bescherming van de Duitse arbeider tegen vreemde arbeid, die lonen en levensstandaard drukt. Onze economie moet zo worden beheerd dat we zo veel mogelijk zelfvoorzienend zijn. Niet langer de handelswaar, maar de Duitse mens staat centraal in onze politiek, bestuur en economie. Onze volksverbondenheid is onze welvaart. Wij streven niet naar steeds meer rijkdom en wereldlijke goederen, die slechts enkelen ten goede komen, maar naar een volk van tevreden, krachtige mensen met een verzekerd levensonderhoud op hun eigen grond. Door deze vrije en ongebonden beginselen en eisen kan de rente-economie en de joden, die de massa's uitbuiten en te gronde richten, eindelijk ten val worden gebracht. Al bij de eerste geleidelijke afbouw van de rente-economie zou het Duitse volk een zucht van verlichting slaken. In plaats van de weinigen die rijkdom oppotten en de velen die worstelen, zou een rechtvaardige verdeling van levensbronnen ontstaan. Weelde, snobisme en extravagantie verdwijnen, armoede en werkloosheid worden verbannen, en eerlijkheid en fatsoen verdringen pretentie, bedrog en sluwheid. Opgeblazen grondprijzen, stijgende huren en dure levensonderhoud, gevolgen van de rente-economie, zouden vanzelf afnemen, terwijl nationale rijkdom eerlijk wordt verdeeld en niet in handen van gewetenlozen blijft. Ons leven zou eenvoudiger, mooier en betaalbaarder worden; in plaats van opsluiting, onrust en zorgen zouden rust, tevredenheid en

stabiliteit terugkeren in de harten van het lijdende Duitse volk. De Duitse socialistische partij is een partij van de financieel zwakke lagen: arbeiders, ambtenaren, winkelbedienden, ambachtslieden, kleine ondernemers, boeren, leraren, kolonisten en technici. Wie de zaken helder ziet, sluit zich zonder aarzelen bij ons aan. Vals joods-socialisme en de rente-economie moeten als kaf voor de wind verdwijnen.

Bron: Sebottendorff, Rudolf von. (1933). *Bevor Hitler kam: Urkundliches aus der Frühzeit der nationaalsocialistischen Bewegung van Rudolf von Sebottendorff*, 1e druk. München, Duitsland: Deukula-Verlag Grassinger & Co.

V. De richtlijnen van de DAP (1919)

Op 5 januari 1919 werd in de Fürstenfelder Hof-taverne in München, Beieren, de Deutsche Arbeiterpartei (DAP) opgericht door spoorwegmonteur Anton Drexler en sportjournalist Karl Harrer. Hoewel de DAP ogenschijnlijk volledig onafhankelijk van de DAPÖ/DNSAP werd gesticht, lijkt zij mogelijk enige invloed te hebben ondervonden van de propaganda van deze partij. Harrer was, net als Alfred Brunner, waarschijnlijk al bekend met de nationaalsocialisten in Sudetenland en Oostenrijk, mogelijk via zijn connecties met de Thule-Gesellschaft. Bovendien bestond een aanzienlijk deel van de DAPÖ/DNSAP-leden uit spoorwegarbeiders, zoals Drexler, en lag München aan de directe spoorlijn naar Salzburg, waar een van de meest actieve DNSAP-afdelingen van Oostenrijk was gevestigd. Dit maakt voorafgaand contact zeer aannemelijk. Hoe dan ook, de DAP was onmiskenbaar een nationaalsocialistische partij. Tegen het einde van 1919 had Drexler een regelmatige correspondentie opgezet met leiders van nationaalsocialistische groepen buiten Duitsland. In die periode begon de DAP ook naam te maken in München, vooral na de toetreding op 19 oktober 1919 van Adolf Hitler, een getalenteerde jonge Reichswehr-agent. De oorspronkelijke programmatische verklaring van de DAP, de 'richtlijnen', werd ongeveer een maand na de oprichting gepubliceerd in de krant Auf gut Deutsch van dichter Dietrich Eckart. Deze richtlijnen zijn vrij eenvoudig en vaag geformuleerd, wat ontevredenheid veroorzaakte bij de jonge partijleiding. Zij beschouwden de richtlijnen als een tijdelijke oplossing, die vervangen zou worden zodra een uitgebreider partijprogramma was opgesteld.

Richtlijnen van de Deutsche Arbeiterpartei

Wat is de Deutsche Arbeiterpartei? De DAP is een socialistische organisatie, bestaande uit alle volksgenoten die zich bezighouden met geestelijke of fysieke arbeid. Zij mag uitsluitend worden geleid door Duitse leiders die hun eigenbelang opzijzetten en nationale behoeften als hoogste prioriteit van het programma stellen.

Wat biedt de Deutsche Arbeiterpartei de arbeider? De DAP streeft naar de verheffing van de Duitse arbeider. Geschoolde, inwonende arbeiders hebben het recht om als leden van de middenklasse te worden erkend. Er moet een duidelijke scheiding worden gemaakt tussen arbeiders en proletariërs. Een internationaal akkoord met vakbonden van andere landen dient de lonen te stabiliseren, zodat de arbeidersklasse van een bepaald land geen harde loononderhandelingen kan aangaan. In de toekomst zal de concurrentiepositie van een land niet worden bepaald door lage lonen, maar door de ijver en efficiëntie van zijn arbeiders. Zo worden spanningen tussen landen vermeden. Grote bedrijven zorgen voor voedsel en werkgelegenheid en moeten daarom worden beschermd, mits zij de arbeider niet meedogenloos uitbuiten en hem een waardig leven onmogelijk maken. De DAP gelooft dat socialisatie van het Duitse economische leven zou leiden tot de ineenstorting van de economie. Door gesocialiseerde bedrijven te controleren, zouden onze vijanden de opgelegde oorlogsschadevergoedingen efficiënt kunnen innen ten koste van de arbeiders. Daarom verdient de Duitse arbeider geen socialisatie, maar winstdeling. Winstdeling kan worden gerealiseerd door in steden arbeiderscoöperaties op te richten en op het platteland landbouwcoöperaties te vormen om grond en bodem te beschermen.

Tegen wie vecht de DAP? De DAP strijdt met volle kracht tegen woeker en prijsopdrijving, en tegen allen die geen waarde creëren maar hoge winsten behalen zonder geestelijke of fysieke arbeid. Wij vechten tegen de parasieten in de staat, die meestal joden zijn. Zij leiden een goed leven en oogsten waar zij niet hebben gezaaid, terwijl zij ons met hun geld beheersen en regeren. Voor deze parasieten waren Duitsland en zijn volk slechts speculatieobjecten; hun partijslogans zijn grotendeels inhoudsloos: veel praten, weinig doen. De DAP eert het principe: wie niet werkt, zal niet eten. Wij strijden voor gerechtigheid, ware vrijheid en geluk – geen dictatuur van het proletariaat, maar gelijke gerechtigheid voor allen. Geen heerschappij van bajonetten; iedereen moet zich een vrije Duitser voelen. Geluk ligt niet in loze frasen en toespraken op bijeenkomsten, demonstraties of verkiezingen. Ons streven is gericht op het vrije geluk van goed werk, een volle pot en bloeiende kinderen.

In hoeverre is de DAP politiek actief? De DAP verzet zich tegen elke bedreiging van de eenheid van het Rijk, maar sluit de overheersing van één staat uit. Wij willen uitsluitend door Duitsers worden bestuurd; vreemdelingen en joden regeren ons enkel in hun eigen belang of dat van een vreemd land. Met het volk en de regering doen zij zaken, geen politiek. Het ministerie van Buitenlandse Zaken moet bestaan uit Duitse vertegenwoordigers uit alle staten van de federatie, gekozen door de volkeren van deze staten. De partij pleit voor een internationaal persrecht dat valse berichtgeving bestraft, om opruiing van volkeren tot agressie, zoals tijdens de wereldoorlog, te voorkomen. De hoogste beginselen van gerechtigheid en waarheid moeten weer gelden in de wereld van vandaag.

Hoe denkt de DAP dat de kosten van de oorlog kunnen worden betaald? Onze leidraad is: oorlog is een ramp voor een land, en rampen betekenen lijden. Niemand had het recht om thuis rijkdommen te vergaren terwijl onze soldaten in het buitenland vochten. Ongeacht de verdiensten vóór de oorlog beschouwen wij 10.000 mark als het hoogst toegestane jaarlijkse inkomen tijdens de oorlog; de rest moet worden afgedragen aan de centrale regering om oorlogskosten te dekken. Daarnaast moeten eigenaren van eigendommen bijdragen aan de oorlogskosten, en weinig belaste landgoederen moeten verplichte hypotheken opnemen.

Bron: Lane, Barbara Miller & Rupp, Leila J. (2014). *Nazi Ideology before 1933: A Documentation*. Austin, VS: University of Texas Press.

VI. Het 25-puntenprogramma van de NSDAP (1920)

Op 16 november 1919 werd Adolf Hitler opgenomen in het leidinggevende comité van de DAP, een erkenning van zijn talenten als spreker en propagandist. Tijdens deze vergadering werd de kwestie van een nieuw partijprogramma besproken, met enige discussie over het oprichten van een commissie (bestaande uit Anton Drexler, Gottfried Feder, Karl Harrer, Adolf Hitler en dr. Paul Tafel) om een ontwerp op te stellen. In werkelijkheid lijkt het programma dat uiteindelijk werd geproduceerd volledig het werk van Hitler en Drexler te zijn, samengesteld tijdens verschillende "lange nachten samen in de arbeiderskantine aan de Burghausenerstrasse 6," zoals Drexler jaren later herinnerde. Sommige historici speculeren dat de auteurs inspiratie haalden uit het Duitse socialistische memorandum van Brunner uit 1918, hoewel hiervoor geen direct bewijs bestaat. Wel is bekend dat dr. Walter Riehl in september 1919 kopieën van het Weense programma van de DNSAP naar Drexler stuurde en hem in een brief in december aanmoedigde om de naam van de DAP te wijzigen door de termen "Duits-socialistisch" of "nationaalsocialistisch" op te nemen. Delen van het nieuwe programma, met name punt 11, waren duidelijk geïnspireerd door de filosofieën van Feder, waar zowel Hitler als Drexler goed mee bekend waren, hoewel Feder niet direct betrokken was bij het schrijven. Het nieuwe programma werd op 24 februari 1920 voor het eerst in zijn definitieve vorm gepresenteerd tijdens een tumultueuze bijeenkomst van meer dan 2000 mensen in de Hofbräuhauskeller-taverne in München, geopend door Max Sesselman van de Münchense DSP. Rond dezelfde tijd werd de partijnaam veranderd van "Deutsche Arbeiterpartei" naar "Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei" (NSDAP), hoewel het gebruik van de nieuwe naam aanvankelijk inconsistent was – in het programma wordt bijvoorbeeld nog naar de "Deutsche Arbeiterpartei" verwezen, en partijleden gebruikten de oude naam nog enige tijd na de formele verandering.

Basisprogramma van de Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei

Het programma van de Deutsche Arbeiterpartei is een programma van zijn tijd. De leiders hebben geen intentie om, zodra de gestelde doelen zijn bereikt, nieuwe doelen te formuleren enkel om het voortbestaan van de partij te waarborgen door de ontevredenheid van de massa's kunstmatig te vergroten.

1. Wij eisen de vereniging van alle Duitsers, op basis van zelfbeschikking van volkeren, binnen een Groot-Duitsland.

2. Wij eisen gelijke rechten voor het Duitse volk ten opzichte van andere naties en de intrekking van de vredesverdragen van Versailles en Saint-Germain.

3. Wij eisen land en bodem (koloniën) om ons volk te voeden en onze overtollige bevolking te vestigen.

4. Alleen wie een volksgenoot is, kan staatsburger zijn. Alleen wie van Duits bloed is, ongeacht geloof, kan een volksgenoot zijn. Geen jood kan dus een volksgenoot zijn.

5. Wie geen staatsburger is, mag in Duitsland alleen als gast leven en moet onderworpen zijn aan wetgeving voor vreemdelingen.

6. Het recht om de leiding en wetten van de staat te bepalen, behoort uitsluitend aan staatsburgers. Wij eisen daarom dat elk openbaar ambt, van welke aard dan ook, in het Rijk, de provincie of de gemeente, alleen door staatsburgers wordt bekleed. Wij verzetten ons tegen de corrupte parlementaire gewoonte om posten enkel op basis van partijoverwegingen te vervullen, zonder rekening te houden met karakter of bekwaamheid.
7. Wij eisen dat de staat zich boven alles inzet om zijn burgers levens- en werkgelegenheidsmogelijkheden te bieden. Indien het onmogelijk is de gehele bevolking te voeden, moeten niet-staatsburgers uit het Rijk worden uitgezet.
8. Verdere immigratie van niet-Duitsers moet worden verboden. Wij eisen dat alle niet-Duitsers die sinds 2 augustus 1914 Duitsland zijn binnengekomen, het Rijk onmiddellijk verlaten.
9. Alle staatsburgers moeten gelijke rechten en plichten hebben.
10. De eerste plicht van elke staatsburger is om, geestelijk of fysiek, te produceren. De activiteiten van het individu mogen niet in strijd zijn met het algemene belang, maar moeten plaatsvinden binnen het kader van de gemeenschap en ten bate van allen. Daarom eisen wij:
11. Afschaffing van inkomens die niet door werk en inspanning zijn verdiend. De breuk met de renteslavernij.
12. Gezien de enorme offers in eigendom en bloed die elke oorlog van een volk eist, moet persoonlijk verrijken door oorlog als een misdaad tegen het volk worden beschouwd. Wij eisen daarom de volledige confiscatie van alle oorlogswinsten.
13. Wij eisen de nationalisatie van alle tot nu toe samengevoegde bedrijven (trusts).
14. Wij eisen winstdeling in grote ondernemingen.
15. Wij eisen een royale uitbreiding van pensioenen.
16. Wij eisen de oprichting en instandhouding van een gezonde middenklasse, de onmiddellijke communalisation van grote warenhuizen en hun verhuur tegen lage tarieven aan kleine handelaren, en de grootst mogelijke consideratie voor kleine handelaren bij het toekennen van overheids-, provinciale of gemeentelijke contracten.
17. Wij eisen een landhervorming die past bij onze nationale behoeften, de invoering van een wet voor onteigening van grond zonder compensatie voor doeleinden van algemeen nut, de afschaffing van grondrente en het verbod op alle speculatie in grond.*

    **Op 13 april 1928 gaf Adolf Hitler de volgende verklaring over dit punt: "Met betrekking tot de leugenachtige interpretaties van onze tegenstanders van punt 17 van het programma van de NSDAP is de volgende verklaring noodzakelijk: aangezien de NSDAP voor privaat eigendom is, verwijzen de woorden 'onteigening zonder compensatie' alleen naar mogelijke wettelijke remedies voor de confiscatie, indien nodig, van grond die op illegale wijze is verkregen of niet wordt beheerd met het oog op het algemeen welzijn. Dit is voornamelijk gericht tegen joodse bedrijven die speculeren in grond." Kopieën van het programma na april 1928 bevatten vaak deze toevoeging aan het einde.*

18. Wij eisen een meedogenloze strijd tegen hen wier activiteiten schadelijk zijn voor het algemene belang. Personen die lage misdaden tegen het volk plegen, zoals woekeraars en profiteurs, moeten met de dood worden bestraft, ongeacht hun geloof of ras.

19. Wij eisen dat het Romeinse recht, dat een materialistische wereldorde dient, wordt vervangen door een Duits gewoonterecht.

20. Om elke bekwame en hardwerkende Duitser toegang te geven tot hoger onderwijs en leidende posities, moet de staat zorgen voor een grondige uitbreiding van ons nationale onderwijssysteem. De curricula van alle onderwijsinstellingen moeten worden afgestemd op de eisen van het praktische leven. Een begrip van het concept van de staat (staatsburgerschap) moet al vroeg door scholen worden bijgebracht. Wij eisen dat intellectueel begaafde kinderen van arme ouders, ongeacht stand of beroep, op kosten van de staat worden opgeleid.

21. De staat moet de volksgezondheid verbeteren door de bescherming van moeders en zuigelingen, het verbod op kinderarbeid, de bevordering van fysieke fitheid via wetgeving voor verplichte gymnastiek en sport, en uitgebreide steun aan organisaties die zich bezighouden met de fysieke training van jongeren.

22. Wij eisen de afschaffing van het huurlingenleger en de vorming van een volksleger.

23. Wij eisen een juridische strijd tegen opzettelijke politieke leugens en hun verspreiding via de pers. Om een Duitse pers mogelijk te maken, eisen wij: a) Alle redacteuren en medewerkers van kranten in de Duitse taal moeten volksgenoten zijn. b) Niet-Duitse kranten hebben uitdrukkelijke toestemming van de staat nodig om te verschijnen en mogen niet in het Duits worden gedrukt. c) Niet-Duitse financiële betrokkenheid bij of invloed op Duitse kranten moet bij wet worden verboden, met als straf de sluiting van dergelijke kranten en de onmiddellijke uitzetting van de betrokken niet-Duitsers uit het Rijk. Kranten die niet bevorderlijk zijn voor het algemeen welzijn, moeten worden verboden. Wij eisen juridische vervolging van tendensen in kunst en literatuur die een corrosieve invloed uitoefenen op het leven van ons volk, en de sluiting van bijeenkomsten of evenementen die deze eis schenden.

24. Wij eisen vrijheid voor alle religieuze denominaties binnen de staat, mits zij het bestaan ervan niet in gevaar brengen of de morele en ethische gevoelens van het Germaanse ras schenden. De partij onderschrijft een positief christendom, zonder zich confessioneel aan een bepaalde denominatie te binden. Zij bestrijdt de joods-materialistische geest binnen en om ons heen en is ervan overtuigd dat een duurzame heropleving van ons volk alleen van binnenuit kan plaatsvinden, op basis van het principe: Het algemene belang gaat boven eigenbelang.

25. Om dit alles uit te voeren, eisen wij een sterke, centrale autoriteit binnen het Rijk, de onvoorwaardelijke autoriteit van het centrale politieke parlement over het gehele Rijk en zijn organisaties, en de vorming van kamers op basis van stand en beroep om de algemene wetgeving van het Rijk in de federale staten uit te voeren. De leiders van de partij beloven de uitvoering van deze punten onvermoeibaar te bevorderen, indien nodig ten koste van hun eigen leven. München, 24 februari 1920 Namens het partijcomité: Anton Drexler.*

Bronnen: Ciller, Alois. (1943). *Deutscher Sozialismus in den Sudetenländern und der Ostmark*, 2e druk. Hamburg, Duitsland: Hanseatische Verlagsanstalt. Franz-Willing, Georg. (1974). *Ursprung der Hitlerbewegung, 1919-1922*. Preußisch Oldendorf, Duitsland: Verlag K.W. Schütz KG.

- Nadat Hitler op 29 juli 1921 tot voorzitter ("met dictatoriale bevoegdheden") van de NSDAP was gekozen, werden toekomstige kopieën van het programma aangepast om Drexlers naam te vervangen door de zijne, en verwijzingen naar het partijcomité werden weggelaten; in plaats daarvan luidde het eenvoudig: "Getekend: Adolf Hitler."

VII. Het Salzburg-programma (1920)

Van 7 tot 9 december 1919 werd in Wenen, Oostenrijk, het eerste ‘Interstatelijke Vertegenwoordigerscongres van de nationaalsocialisten van Groot-Duitsland’ gehouden. Onder leiding van Walter Riehl had dit congres tot doel de activiteiten en het beleid van de nationaalsocialistische partijen, die door de territoriale verdelingen na het einde van de Eerste Wereldoorlog van elkaar waren gescheiden, beter te coördineren. Het eerste congres werd uitsluitend bijgewoond door afgevaardigden van de Oostenrijkse, Tsjechoslowaakse en Poolse DNSAP’s. Pas tijdens het tweede congres, dat op 7 en 8 augustus 1920 in Salzburg, Oostenrijk, plaatsvond, waren ook de DSP en de NSDAP vertegenwoordigd, met Alfred Brunner en Rudolf Runge als hoofdsprekers voor de DSP en Anton Drexler en Adolf Hitler als woordvoerders voor de NSDAP. Tijdens het Salzburg-congres van 1920 werd een resolutie aangenomen waarin werd ingestemd met nauwe samenwerking tussen alle nationaalsocialistische partijen. Daartoe werd een programma opgesteld voor een nieuwe overkoepelende organisatie, de Nationalsozialistische Partei des deutschen Volkes (NSPDV), die de samenwerking tussen de deelnemende groepen zou bevorderen. Het ‘Salzburg-programma’ van de NSPDV was vrijwel identiek aan dat van de DNSAP, maar aanzienlijk ingekort door het schrappen van de meeste sociale en economische eisen van de DNSAP. Dit was het gevolg van meningsverschillen tijdens het congres tussen de DSP en DNSAP aan de ene kant en de NSDAP aan de andere kant. Hitler was over het algemeen tegen het concept van een overkoepelende partij, en de beslissing om de sociaal-economische voorstellen van de NSPDV af te zwakken werd deels genomen om de NSDAP-afgevaardigden, die minder openstonden voor de hervormings- en vakbondsgerichte oriëntatie van de andere nationaalsocialistische partijen, te sussen. Uiteindelijk bleek de NSPDV een doodgeboren concept. Hitler verzette zich in de daaropvolgende jaren krachtig tegen meerdere pogingen tot fusie tussen de NSDAP, DSP en DNSAP. De NSPDV bleef slechts op papier bestaan en verdween uiteindelijk volledig toen de NSDAP de andere partijen begon te overheersen.

Richtlijnen van de Nationalsozialistische Partei des deutschen Volkes

De nationaalsocialistische partij streeft naar de verheffing en bevrijding van de Duitse arbeidersklassen uit economische, politieke en geestelijke onderdrukking, en naar hun volledige gelijkheid in alle facetten van het völkische en staatsleven. Zij committeert zich volledig aan de culturele gemeenschap en het lotsverbond van het Duitse volk en is ervan overtuigd dat de arbeider alleen binnen de natuurlijke grenzen van zijn volkdom de volle waarde van zijn arbeid en intelligentie kan verwezenlijken. Daarom verwerpt zij samensmelting op multi-etnische basis als onnatuurlijk. Een verbetering van economische en sociale omstandigheden is alleen mogelijk door samenwerking van alle arbeiders op de bodem van hun eigen volk. Niet revolutie of klassenstrijd, maar doelgerichte, creatieve hervormingsarbeid kan de huidige onhoudbare sociale omstandigheden overwinnen.* Eigendom op zich is niet schadelijk, mits het voortkomt uit eigen eerlijke arbeid, de arbeid dient en beperkt is in omvang om het algemeen welzijn niet te schaden. Wij verwerpen echter alle vormen van onverdiend inkomen, zoals grondrente, rente en woekerwinsten die worden verkregen ten koste van de ellende van medemensen. Tegen deze praktijken pleiten wij krachtig voor de waarde van productieve arbeid! De particuliere economie kan nooit volledig of met geweld worden afgeschaft, maar alle vormen van sociaal eigendom moeten ernaast bestaan en geleidelijk worden uitgebreid.

Wij pleiten onvoorwaardelijk voor de overdracht van alle grootschalige kapitalistische ondernemingen die particuliere monopolies vormen naar het bezit van de staat, provincie (völkische zelfbesturende organen) of gemeente.

- Tijdens het derde Interstatelijke Vertegenwoordigerscongres van de nationaalsocialisten van Groot-Duitsland, gehouden in Linz, Oostenrijk, op 13 en 14 augustus 1921, stemde het congres voor een wijziging van deze regel in het Salzburg-programma, zodat deze luidt: "Niet revolutie, maar doelgerichte, creatieve hervormingsarbeid kan de huidige onhoudbare sociale omstandigheden overwinnen." De motie om de woorden "en klassenstrijd" te schrappen werd ingediend door Rudolf Jung, die gebruikmaakte van de afwezigheid van de NSDAP om de klassenoriëntatie van het nationaalsocialisme te benadrukken. Tijdens het vorige Interstatelijke Congres hadden vooral NSDAP-afgevaardigden bezwaar gemaakt tegen voorstellen om nationaalsocialisme als een klassen-georiënteerde ideologie te positioneren. Zie het hoofdstuk 'Documenten van het nationaalsocialisme'. Wij zien de richtlijnen voor toekomstige vooruitgang in de doelgerichte omzetting van alle andere eigendommen in coöperatief eigendom door de gestage verhoging van winstdeling voor allen die daarin werken, zowel fysiek als intellectueel. De nationaalsocialistische arbeiderspartij is geen enge klassenpartij; zij vertegenwoordigt de belangen van alle eerlijke, productieve arbeid in het algemeen.* Het is een vrijheidslievende en strikt völkische partij en bestrijdt daarom alle reactionaire tendensen, alle kerkelijke, adellijke en kapitalistische privileges, en elke raciaal vreemde invloed – maar bovenal bestrijdt zij de overweldigende macht van de joods-commerciële geest in alle gebieden van het openbare leven. De invloed van werk en vaardigheid in staat en samenleving is ons doel, en de economische en politieke eenheid van het werkende Duitse volk is het middel om dit te bereiken. Daarom eisen wij:

1. Samenvoeging van het gehele gebied van Duitse vestiging in Europa tot een democratisch, sociaal Duits Rijk, met de krachtigste bescherming voor ons volk dat leeft in gebieden die door vreemde volkeren worden geregeerd;

2. Gelijk en algemeen kiesrecht in provincies en gemeenten na hun voorafgaande völkische beveiliging; oprichting van tweede parlementaire kamers op basis van beroepsvertegenwoordiging;

3. De morele vernieuwing van ons volk en de ontwikkeling van hun religieuze leven in de Duitse geest;

4. Bescherming tegen elke inmenging in de uitoefening van nationale rechten, in het bijzonder tegen het gebruik van loonvoorwaarden en arbeidsvoorwaarden om persoonlijke rechten op zelfbeschikking te beperken;

5. Krachtig optreden tegen partijheerschappij, in het bijzonder door de invoering van volksstemmingen (referenda) voor alle verstrekkende wetten in het Rijk, de staat en de provincie; oprichting van een volksleger.

Bron: Jung, Rudolf. (1922). *Die nationale Sozialismus: Seine Grundlagen, sein Werdegang, seine Ziele*, 2e druk. München, Duitsland: Deutscher Volksverlag.

- Tijdens het derde Interstatelijke Vertegenwoordigerscongres in Linz, 1921, stemde het congres voor een wijziging van deze regel in het Salzburg-programma, zodat deze luidt: “De nationaalsocialistische partij is de klassenpartij van productieve arbeid.” (De inconsistente naamgeving van de partij is rechtstreeks overgenomen uit de oorspronkelijke Duitse tekst, zoals verstrekt door Jung.) De motie voor wijziging werd ingediend door Max Karg, redacteur van de DNSAP-dagkrant *Der Tag*.

VIII. De richtlijnen van de DSP (1920)

Van 24 tot 26 april 1920 werd in Hannover de nationale organisatie van de Deutschsozialistische Partei (DSP) opgericht. Hierbij werd een licht uitgebreide versie van het oorspronkelijke memorandum van Alfred Brunner uit 1918 aangenomen als partijprogramma. In november 1920 breidde Brunner dit document verder uit tot een veel uitvoeriger reeks 'richtlijnen' (zie hieronder), die door de DSP werden aangenomen als het fundamentele programmatische document. De gedetailleerdere richtlijnen waren bedoeld om de basis voor fusiegesprekken met de NSDAP te verbreden. Deze gesprekken, die sinds begin 1920 gaande waren, leken na het tweede Interstatelijke Nationaalsocialistische Congres in Salzburg tot afronding te komen. Tijdens dit congres kwamen de NSDAP en DSP voorlopig overeen hun invloedsferen binnen het Duitse Rijk te verdelen ter voorbereiding op een formele eenwording binnen zes maanden. Hitler kwam later terug op deze overeenkomst. In een brief aan Walter Riehl op 19 januari 1921 noemde hij de organisatorische zwakte van de DSP en haar toewijding aan parlementarisme als belangrijkste redenen om de fusie af te wijzen. Hij bemoeide zich ook actief met verdere fusiegesprekken tussen de NSDAP, DSP en DNSAP: eerst tijdens een bijeenkomst in de Kindlkeller-taverne in München op 14 april 1921, onder leiding van Rudolf Jung, die gefrustreerd vertrok vanwege Hitlers halsstarrigheid, en opnieuw tijdens een soortgelijke bijeenkomst in Augsburg begin juli 1921. Ondanks dit gebrek aan succes bleven de richtlijnen van 1920 het partijprogramma van de DSP tot de ontbinding van de partij eind 1922. Toen erkenden de meeste partijafdelingen dat ze stagneerden en niet langer konden concurreren met de veel dynamischere en revolutionaire NSDAP. Het gebrek aan succes van de DSP was voornamelijk te wijten aan haar organisatorische structuur en tactische aanpak. Net als de DNSAP was de DSP democratisch georganiseerd, met leiderschapsposities die via verkiezingen werden ingevuld en partijbeleid dat door debat en meerderheidsstemming werd bepaald. In tegenstelling tot de DNSAP was de DSP echter een zwakke partij die zichzelf te dun had uitgespreid. Veel afdelingen telden slechts enkele tientallen leden, en de nadruk op rustige discussies en dichte, theoretische debatten, in plaats van de opwindende, geüniformeerde paramilitaire acties en rumoerige bijeenkomsten van de NSDAP, deed weinig om publieke steun en de broodnodige financiering voor uitbreiding te verkrijgen. Toen de meest actieve en populaire afdeling van de DSP, de lokale afdeling in Neurenberg onder leiding van Julius Streicher, op 20 oktober 1922 massaal overstapte naar een andere nationaalsocialistische groep, stortte de DSP feitelijk in. De meeste partijafdelingen voegden hun middelen en ledenbestand samen met de NSDAP of de concurrerende Deutsch-Soziale Partei, terwijl een paar afdelingen nog ongeveer een jaar als kleine partijen in een schemerbestaan voortleefden.

Richtlijnen van de Deutschsozialistische Partei

De Duitse socialistische beweging is ontstaan uit het besef dat noch kapitalistisch nationalisme, noch internationalistisch marxisme ooit in staat zal zijn het Duitse volk uit zijn huidige ellende, vernedering en schaamte te leiden. Alleen een gezond, waarachtig socialisme op völkische grondslag, dat klassenhaat en internationalistische waanzin verwerpt, kan herstel brengen. De strijd tegen het kapitalisme, dat wil zeggen de overdreven nadruk op kapitaal in de vorm van onverdiend inkomen en verlammende renteslavernij, was tot nu toe vaak gericht tegen het concept van kapitaal zelf, waardoor het waarde creërende kapitaal werd getroffen. Sociaaldemocraten en communisten

voeren daarom slechts een schijngevecht tegen het kapitalisme. Dit komt doordat hun leiders meestal joden zijn, die als pijlers van het kapitalistische systeem weten hoe ze dit moeten beschermen. Ook degenen die zich verzetten tegen de joden vanwege hun schadelijke invloed op staat, volk en economie zijn uiteindelijk niet succesvol geweest, omdat zij hun kapitalistische opvattingen niet voldoende loslaten. Om dit te veranderen en echte vrijheid voor het Duitse volk te creëren, is de Deutschsozialistische Partei ontstaan als de praktische uitdrukking van de Duitse socialistische beweging. Vanuit het inzicht dat waarachtig socialisme alleen kan floreren op de bodem van het volkdom, richt de DSP zich uitsluitend tot in Duitsland geboren, antikapitalistische volksgenoten. De DSP is duidelijk een volkspartij en vertegenwoordigt de rechten van productieve arbeid tegen de klasse van uitbuiters, nietsdoeners en profiteurs. Net zoals zij strijdt tegen schijndemocratie naar westers model met een plutocratische top, bestrijdt zij ook puur parlementarisme, waarbij de uitvoerende macht uitsluitend bij gekozen afgevaardigden ligt. Om partijmisstanden en schadelijke persoonlijke invloeden uit te bannen, pleit de DSP voor fundamentele nieuwe wetten die via speciale referenda worden vastgesteld. Voor culturele en economische wetten moeten beroepsvertegenwoordigers in een Standenkamer een gelijkwaardige rol spelen naast het parlement, de Volkskamer. Haar voornaamste eisen zijn radicaal van aard; de partij houdt zich niet bezig met schijnhervormingen, maar richt zich op de wortels van onze sociale problemen. Tot nu toe waren dergelijke hervormingen alles wat het kapitalisme en vreemde overheersing in de weg stond. Al onze voorgaande partijen waren min of meer, bewust of onbewust, de slippendragers en wegbereiders van beide. Daarom is al het politieke werk tot nu toe vruchteloos geweest en heeft het alleen schijnhervormingen opgeleverd. De hoofdoorzaak van alle ellende ligt in ons antisociale Romeinse recht, onze gebrekkige grondwetgeving, ons geldsysteem en de politieke gelijkheid van raciale en buitenlandse vreemdelingen. Daarom eisen wij:

1. Vervanging van het huidige Romeinse recht door Duits gewoonterecht. Alle schade aan ons openbare leven is juridische schade. Het Romeinse recht werd ongeveer vierhonderd jaar geleden door de toenmalige heersende machten met geweld aan onze voorouders opgelegd. Het volk verzette zich tevergeefs en vocht ertegen, zich bewust dat met de invoering ervan de grond onder hun voeten en andere wettelijke rechten werden weggenomen. De bloedige Boerenoorlogen, de eerste grote socialistische opstanden, waren deels hieraan toe te schrijven. Keer op keer eisten de boeren de herinvoering van het oude Duitse recht. Vandaag stellen wij opnieuw dezelfde eis. Het is aan u, Duits volk, om ervoor te zorgen dat deze oproep niet opnieuw onbeantwoord blijft. Deze kwestie is belangrijker dan velen denken; het is de spil van ons toekomstige bestaan en wezen. Het Romeinse recht, ontworpen in een tijd van verval tijdens de overstroming van Rome door Oosterlingen, is antisocial en beschermt privaat gewin ten koste van de gemeenschap; het is een recht voor de sluwe en geslepenen. Op deze on-Duitse juridische basis is de sociale Duitser altijd ondergeschikt aan de antisociale vreemdeling. Daarom moet het Duitse volk een recht krijgen dat overeenstemt met zijn eigen aard en moraal, een recht dat het oude principe benadrukt: "Het algemene belang gaat boven eigenbelang." De diepgewortelde hebzucht, oneerlijkheid en immoraliteit in handel en commercie, de verjoodsing van ons volk, kunnen allemaal worden herleid tot de invloed van het Romeinse recht, net als de ontwikkeling van onze economie tot een systeem van puur privaat gewin, dat uiteindelijk, onder leiding van joods wereldwoekerkapitaal, de oorlog en ellende van de afgelopen jaren over de wereld bracht. Onze huidige

grondwetgeving en het gehele geldsysteem zijn gebaseerd op deze kapitalistische wetgeving. Daarom eisen wij ook:

2. Vrij grond en bodem, omdat de kankerachtige schade die de nationale economie, huishoudens en bedrijven – inclusief die van de individuele volksgenoot – treft, voortkomt uit grondrentekosten. De schuldenlast van de Duitse bodem (100 miljard mark vóór de oorlog) brengt alle sociale en economische kwalen met zich mee: huurkazernes, de wanhopige huizingsituatie, kindersterfte, nationale epidemieën, armoede, criminaliteit, groeiende volksmentaliteit en nationale desintegratie. Dit kan worden verholpen door de fundamentele verklaring dat Duitse grond staatseigendom is, buiten privaat bezit om, wat betekent dat de verkoop van grond van private handen naar private handen in de toekomst wordt verboden. Grond verliest zijn karakter als handelswaar, waarvan het belangrijkste kenmerk is dat deze altijd vervangbaar is; bodem is echter onvervangbaar. Wie wil of moet verkopen, kan dat alleen aan de gemeenschap, die de grond uitgeeft als tijdpacht of erfpacht. Grond mag in de toekomst niet meer worden gebruikt om kapitaal te verwerven; het wordt onverpandbaar verklaard. Daarom zullen persoonlijke leningen worden uitgegeven in plaats van de huidige hypotheekleningen. Alle bestaande hypotheken, waar dit nog niet het geval is, worden verklaard tot niet-opzegbare, kortlopende, direct aflosbare hypotheken. Zo zal de Duitse grond geleidelijk worden bevrijd, en wordt een werkelijk royale vestiging mogelijk. Zelfs de eenvoudigste mens zal in zijn eigen huis op zijn eigen perceel kunnen wonen. De basis van het leenkapitalisme ligt in de huidige vrije verhandelbaarheid en schuldenlast van de bodem.

3. Voedselproducten zijn gemeenschappelijk bezit, wat betekent dat, net zoals elke Duitser recht heeft op zijn eigen bodem, hij ook recht heeft op de opbrengsten ervan. Daartoe moeten de meest essentiële voedselproducten zo snel en goedkoop mogelijk van producent naar consument worden gebracht. Deze onmisbare levensgoederen moeten immuun zijn voor winstdrijvende manipulaties van de beurs, gedreven door kunstmatige tekorten; ze moeten worden vrijgesteld van prijsverhogingen en de lasten van onnodige tussenpersonen; ze moeten worden uitgesloten van oneerlijke zakelijke praktijken. Net als grond zijn voedselproducten geen handelswaar, en al helemaal geen luxe goed. Onze eisen zouden de kunstmatige schaarste van goederen, een centrale pijler van het kapitalistische systeem, elimineren. Elke beschikbare arbeider zou opnieuw bijdragen aan het verhogen van de productiviteit, waardoor voedingsmiddelen goedkoper worden, wat de nationale voorziening ten goede komt. Via het concept van voorziening komen we bij de algemene verplichting om voedsel te leveren, wat iedereen garandeert dat hij zichzelf kan onderhouden.

4. Nationalisatie van ons geldsysteem, samen met de afschaffing van de rente-economie. Dit betekent geen onteigening van werkkapitaal, maar een herstructurering van het huidige systeem. Ons financiële systeem ligt in private, specifiek internationale handen, wat op zichzelf absurd is, omdat geld het bloed vormt in het nationale lichaam van het volk. De staat, als vertegenwoordiger van het volk, kan alleen echt regeren als hij zeggenschap heeft over het geldsysteem. Tegenwoordig is geld vervreemd van zijn oorspronkelijke doel als handig ruilmiddel tussen arbeid en loon, goederen en aankoopprijs, producent en consument; in plaats daarvan wordt geld gebruikt om steeds opnieuw meer geld te maken via bankfraude en beursspeculatie, zonder dat daar echte arbeid bij komt kijken. Voor de meerderheid van

ons volk, dat leeft van eigen arbeid, is geld nog steeds slechts een ruilmiddel, en er is geen reden om het te laten degraderen tot een ongezond verrijkingsmiddel voor een kleine groep hebzuchtige kapitalisten en speculanten ten koste van het productieve volk. Alleen echte arbeid zou beloond moeten worden; we hebben geen behoefte aan de ongebreidelde groei van fortuinen tot in de miljoenen. Onze banken moeten worden genationaliseerd om echte spaar- en kredietinstellingen te worden, waarbij de obscene winsten van aandeelhouders en de vorstelijke salarissen en royalty's van directeurs worden geëlimineerd. In de toekomst moeten banken, in samenwerking met het Rijks Economisch Bureau (verderop beschreven), nieuw opgerichte bedrijven beoordelen op basis van de werkelijke behoeften en het welzijn van de gemeenschap. Kredietwaardigheid zal niet langer betrekking hebben op zaken, maar op mensen. Dit betekent dat zaken, zoals in het verleden, gebaseerd moeten zijn op de bekwaamheid en eerlijkheid van het individu, wat de nodige rust en organische groei in onze economie zal brengen. Het beursspel wordt verworpen als zinloos en schadelijk, en de handel in financiële activa wordt verboden. Onze munt moet volledig en permanent worden herontworpen en ondersteund door binnenlandse producten. Eeuwigdurende rente, gebaseerd op de immorele aanname van de onsterfelijkheid van kapitaal, moet worden vervangen door een rentebetalingsdienst die het kapitaal geleidelijk uitput, als voorstadium van de algehele afschaffing van rente. Dit zou voorgoed een einde maken aan de renteslavernij, die haar oorsprong vindt in het Oosten. Na een bepaalde tijd zou elke kapitalist rekening moeten houden met het verlies van zijn kapitaal, en op den duur zouden hij of zijn opvolgers op zoek moeten naar een nieuwe werklijn en de inkomsten die daaruit voortvloeien. In de toekomst zal alleen waarde die door eigen arbeid wordt geproduceerd leiden tot rijkdom.

5. Vrijheid van elke vorm van vreemde overheersing, in het bijzonder joodse heerschappij. Zodra de joden worden erkend als een raciaal vreemd volk en zichzelf als zodanig erkennen, moeten zij dienovereenkomstig worden behandeld. Ze zullen genieten van staatsbescherming en officiële erkenning als nationale minderheid die haar eigen vertegenwoordigers kan kiezen. Uiteraard zullen de joden echter niet langer het recht hebben om vertegenwoordigers, leiders, rechters of leraren van het Duitse volk te zijn. Gedoopte joden en gemengde afstammelingen tellen wij tot het joodse volk. Dit zijn de vijf voornaamste eisen van de partij, waarmee de onopgeloste kwesties van kapitalisme en jodendom ten gunste van het geheel zullen worden beslist. Iedereen van Duits bloed die de juistheid van deze eisen en observaties erkent, hoort bij ons. Aanvullende eisen, die logisch voortvloeien uit de oriëntatie van de voornaamste eisen, zijn:

6. Progressieve transformatie van onze economie tot een echte volkseconomie. Daartoe moet de exploitatie van wind- en waterkracht onder staatstoezicht worden geplaatst, evenals de exploitatie van minerale hulpbronnen. Grootschalige ondernemingen die particuliere monopolies vormen, moeten worden overgedragen aan het bestuur van de staat, provincie of gemeente. De particuliere sector wordt geaccepteerd als onderdeel van de uitvoering van onze bovengenoemde eisen, maar daarnaast moeten alle vormen van sociaal eigendom en coöperatieve ondernemingen worden nagestreefd. Om de concentratie van de bevolking in grote steden – de graven van de moderne mensheid – tegen te gaan, eisen wij de decentralisatie van de industrie en de verplaatsing ervan naar kleinere steden en het open

platteland. Gedeeltelijke duurzaamheid in de industrie kan worden bereikt door grond en bodem toe te wijzen aan arbeiders. Ambachten, handel en kleine industrieën moeten in het bijzonder worden beschermd.

7. Voorbereiding van onze grote landgoederen voor vestigingsdoeleinden, gebaseerd op de opbrengstcapaciteit van afzonderlijke gebieden. Staatsdomeinen moeten worden opgesplitst, en braakliggende gronden moeten worden bewerkt. Elke Duitser heeft het recht om zijn eigen grond te beheren. Degenen die fysiek of professioneel door de oorlog zijn getroffen, moeten als eersten grond voor vestiging krijgen toegewezen.

8. Een belastingwetgeving die helpt in de strijd tegen leenkapitaal en de opkomst van superkapitalisme voorkomt. Kleine vermogens, opgebouwd om iemand in zijn oude dag te onderhouden of de opleiding van zijn kinderen te ondersteunen, blijven belastingvrij. Onderwijskosten moeten gelijk over de bevolking worden verdeeld.

9. Hervorming van onze kapitalistische kieswet, die alleen partijen met aanzienlijke middelen toestaat aan verkiezingen deel te nemen. Dergelijk verkiezingsbedrog weerspiegelt niet de wil van het volk.

10. Oprichting van een Rijks Economisch Bureau en een Rijks Muntbestuur, die, geleid door diverse perspectieven, onze economie zullen sturen en de grenzen en doelen ervan zullen bepalen. Door nauwe coördinatie moeten deze instanties de productie van goederen en de circulatie van valuta in evenwichtige verhouding houden.

11. Oprichting van een Duitse pers die onafhankelijk is van het kapitalisme. Gezien het feit dat 95% van onze pers in kapitalistische en buitenlandse handen is, en grotendeels wordt gerund door joden en afhankelijk is van grote reclamebureaus, is een fundamentele verandering essentieel. De pers weerspiegelt nu niet de stemming van het volk, maar fabriceert kunstmatig een stemming om de egoïstische plannen van kapitalisten en buitenlanders te bevredigen, zonder dat het volk deze motieven kan herkennen. Duitse kranten mogen zichzelf alleen als “bedrijven in Duitse handen” beschrijven als hun directeurs en assistenten van Duits bloed zijn.

12. Om de jeugd te bevrijden van de kapitalistische geest van roofzuchtig materialisme en lust naar plezier, en om een sociale ethos in hen te bevorderen, eisen wij hun fysieke versterking – niet om te concurreren om consumptiegoederen, maar om het volk als geheel beter te dienen. In plaats van de reglementering van speciale scholen moet de sociale eenheidsschool tijdig worden georganiseerd en uitgebreid. Een uniform gestandaardiseerd onderwijzersberoep is hiervoor een voorwaarde. Scholen moeten meer arbeids- en opleidingscentra zijn dan leerscholen. Ze moeten sober leven, fysieke fitheid, zelfdiscipline en analytische vermogens bevorderen. Onderwijsvooruitgang moet worden gemeten aan leergierigheid en de onafhankelijkheid van oordeel, niet aan kennis. Scholen moeten liefde voor het eigen volk en vaderland kweken.

13. In beginsel eisen wij staatseenwording met Duits-Oostenrijk, bescherming voor de rest van het Germaansdom en afstemming met volkeren die raciaal of cultureel aan ons verwant zijn, evenals partnerschap met nationaalsocialistische bewegingen in andere landen. Emigratie

moet zoveel mogelijk worden voorkomen; als dit vanwege economische druk niet volledig kan worden vermeden, moet emigratie naar geschikte gebieden voor het Germaansdom planmatig worden beheerd. Immigratie van raciale en culturele vreemdelingen moet wettelijk worden verboden, met uitzondering van leden van het Duitse en Germaanse ras. Degenen die de afgelopen tien jaar uit het Oosten zijn geïmmigreerd en geen Duitsers of Germanen zijn, moeten geleidelijk worden uitgezet.

14. Politiek eisen wij de intrekking van de vredesverdragen van Versailles en Saint-Germain. Eensgezindheid onder alle politieke partijen is hiervoor nodig, want zonder opheffing van deze schandelijke verdragen zijn vernieuwingspogingen onmogelijk, en zal Duitsland veroordeeld blijven tot eeuwige ondergang.

15. Wij eisen een volksleger in plaats van het huurlingenleger. Iedereen moet een dienstperiode van een jaar vervullen, hetzij binnen het leger, hetzij in dienst van de volksgemeenschap.

16. Bescherming van de Duitse arbeider tegen buitenlandse arbeid, die de lonen en levensstandaard verlaagt. Volledige verenigingsvrijheid voor alle werkenden, met de sterkst mogelijke bescherming voor wie wil werken en tegen terreur door andersdenkenden. Omdat de revolutionair-politieke klassenstrijd leidt tot economische chaos, eisen wij depolitisering van vakbonden en een zuiver economisch karakter voor ondernemingsraden. De volledige opbrengst van arbeid kan niet worden bereikt door schematische socialisatie, maar alleen door afschaffing van renteslavernij en grondwoeker. Wij erkennen de plicht van de volksgemeenschap om alle arbeiders van hoofd en hand te ondersteunen in hun oude dag of bij arbeidsongeschiktheid.

17. Wij zijn toegewijd aan de bestendiging van de ambtenarij en overtuigd dat de rechten van ambtenaren moeten worden beschermd en uitgebreid. Ouderdomspensioenen moeten essentieel en haalbaar worden voor alle werkenden zodra de staat is bevrijd van de woekerende greep van de internationale plutocratie. Politieke inmenging bij ambtenaren en leraren is ontoelaatbaar, en niets mag de vooruitgang van de bekwame en gewetensvolle in de weg staan.

18. De ontwikkeling en bescherming van een gezonde middenklasse, de kern van ons volkdom, is een van de belangrijkste taken van de staat. Pogingen tot monopolisering in deze sfeer moeten krachtig worden tegengegaan. Grote warenhuizen, de graven van de middenklasse, moeten onmiddellijk aan de gemeenschap worden overgedragen en verhuurd aan kleine handelaren. Bij leveringen aan de staat, provincie of gemeente moet de middenklasse speciale aandacht krijgen.

19. Een gezond gezinsleven is de voorwaarde voor een gezonde staatsstructuur. Het gezin blijft de natuurlijke sfeer van activiteit voor vrouwen. Voor zover mogelijk moeten vrouwen worden teruggetrokken uit ongezonde concurrentie met mannen in het arbeidsleven en worden heringeleid naar hun werkelijke roeping.

20. Religie en christendom vinden in ons vrienden en ondersteuners. Wij verwelkomen inspanningen voor een dieper religieus begrip en de verinnerlijking van de christelijke essentie. Wij zijn toegewijd aan vrijheid voor religieuze denominaties, mits deze de staat niet

ondermijnen of de Duitse morele normen schenden. Zonder gebonden te zijn aan een specifieke denominatie, streven wij naar het zuiveren van het christendom van zijn joods-materialistische kenmerken en het herpositioneren ervan op een Arisch-Germaanse grondslag. Deze eisen illustreren de grote en economisch diepgaande richtlijnen van onze partij. Goederen zouden niet langer het middelpunt van onze politiek, bestuur en economie moeten vormen; in plaats daarvan staat de Duitse mens centraal. Ons volkdom is onze welvaart. Wij willen niet steeds rijker worden in geld en aardse luxe, die slechts een kleine groep ten goede komt, maar rijk zijn in tevreden Duitse mensen met een veilige levensonderhoud op hun eigen bodem. Stijgende grondprijzen, huren, kosten van levensonderhoud en belastingen – kortom, de eindeloze gevolgen van het kapitalistische systeem – zouden verdwijnen als onze eisen worden uitgevoerd, als onze nationale rijkdom eerlijk wordt verdeeld en niet, zoals voorheen, geconcentreerd is in de handen van de gewetenlozen. Ons leven zou eenvoudiger, goedkoper en aangenamer worden. In plaats van opsluiting, onrust en zorgen zouden rust, tevredenheid en standvastigheid opnieuw intrek nemen in de harten van het lijdende Duitse volk. Onze partij is de partij van het waardescheppende volk, ongeacht stand. Degenen die zich niet laten verwarren door leuzen en de zaken helder zien, sluiten zich zonder aarzeling bij ons aan. Schijnsocialisme en kapitalisme moeten verdwijnen als kaf voor de wind. In de door Duitsers geregeerde volksstaat, op basis van gemeenschap, zullen de Duitsers werkelijk het vrijste volk op aarde worden. Zo ontrollen wij de groene vlag van hoop!*

Bron: Deutschsozialistische Partei Deutschlands. (1922). *Richtlinien der Partei*. Sulzbach, Duitsland: Buchner & Co. Opgehaald uit Bundesarchiv Berlin, R 1507 / 307, doc. 3.

- De “groene vlag van hoop” is een uitdrukking die speelt met de traditionele associatie van groen met lente, vernieuwing en nieuwe kansen. De kleur groen was niet daadwerkelijk verbonden met de partij.

IX. Het programma van de redding (1921)

Op 23 februari 1921 werd in Berlijn de Deutschsoziale Partei (DtSP) opgericht door Richard Kunze, een voormalig onderwijzer. Kunze was een bekende völkische activist die in de vroege jaren 1900 zijn onderwijscarrière opgaf vanwege zijn diepe betrokkenheid bij nationalistische politiek. Zijn beruchte bijnaam 'Knüppel-Kunze' ('Knuppel-Kunze') verdiende hij, naar verluidt, door in zijn kranten rubberen knuppels te verkopen, die werden aangeprezen als "de beste en meest effectieve wapens tegen joden". Volgens andere verhalen droeg Kunze zelf een knuppel of zweep, die hij naar eigen zeggen gebruikte om "intellectuele discussies met joden te beslechten". Na de Eerste Wereldoorlog sloot Kunze zich aan bij de burgerlijk-nationalistische Deutschnationale Volkspartei (DNVP), waar hij enige tijd als publicist actief was. Zijn besluit om de DNVP te verlaten en een eigen partij op te richten kwam voort uit zijn overtuiging dat de DNVP onvoldoende aandacht besteedde aan sociale kwesties en aan het verlichten van de economische ellende van het Duitse volk. Daarnaast was hij gefrustreerd dat hij, net als andere völkische activisten, de DNVP niet in een meer uitgesproken radicale en antisemitische richting kon sturen. Het programma van Kunze's nieuwe partij werd gepresenteerd tijdens de eerste nationale partijconferentie van de DtSP in Berlijn op 10 oktober 1921. De naam 'Programma van de Redding' weerspiegelde de propaganda van de DtSP, die vaak het woord "redding" ("Rettung") gebruikte in pamfletten en kranten. De nadruk op sociale en economische eisen benadrukte dat de DtSP een hervormingsgerichte, geen revolutionaire, nationaalsocialistische partij wilde zijn. Desondanks kreeg de partij een reputatie van geweld. Kunze was een bekwame demagoog, berucht om zijn oproepen tot fysieke aanvallen op joden, en zijn partij verbond zich met diverse ondergrondse radicale groepen, waaronder, opvallend genoeg, een Duitse tak van de KKK. Hoewel de DtSP aanvankelijk electorale successen behaalde en in mei 1924 vier zetels won in de Rijksdagverkiezingen, nam haar invloed medio jaren 1920 snel af. Na een verwoestende splitsing in 1927 gaven Kunze en zijn volgelingen uiteindelijk toe aan het onvermijdelijke en voegden de resterende Deutschsoziale afdelingen in 1930 samen met de NSDAP. Opmerkelijk is dat Kunze en de Deutschsozialen, anders dan andere groepen in deze bijlage, niet worden genoemd in het boek van Rudolf Jung. Waarschijnlijk was Jung echter op de hoogte van Kunze, zoals de meeste betrokkenen bij völkische politiek, en Kunze kende Jung zeker – instructies voor DtSP-leden om lokale partijgroepen op te richten noemden Jung's boek als een belangrijke ideologische tekst.

Programma van de Deutschsoziale Partei (Programma van de Redding)

1. Wij eisen de onmiddellijke verlichting van de economische noden van het productieve volk:
   a) door hervorming van het geldsysteem en afschaffing van de huidige papieren valuta;
   b) door opheffing van de schuldenlast en de ondraaglijke slavernij van belastingen en rente;
   c) door de uitbanning van grondwoeker en een royaal vestigingsbeleid dat kolonisten de opbrengst van hun arbeid garandeert en hen beschermt tegen nieuwe renteslavernij;
   d) door de bevordering van kleine en middelgrote plattelandsbedrijven en een economisch verantwoorde beperking van grote landgoederen;
   e) door het creëren van overvloedige en gezonde huisvestingsmogelijkheden in stad en op het platteland, en door de oprichting van particuliere woningen voor arbeiders en employés;
   f) door de uitbreiding en verbetering van het coöperatieve systeem;
   g) door de uitbanning van woeker en profijt. Profiteurs en woekeraars moeten de strengste

straffen krijgen, en al hun bezittingen, inclusief luxe huishoudelijke artikelen, moeten worden geconfisqueerd om werkgelegenheid te creëren.

2. Wij eisen de nationalisatie van het bankwezen, de beurs en de verzekeringsindustrie.
3. Wij eisen een maximale vermogensgrens waarbinnen ieder individu zich vrij kan ontwikkelen.
4. Wij eisen dat arbeiders van hoofd en hand delen in de winst van hun bedrijf.
5. Wij verwerpen alle indirecte belastingen die de werkende massa's treffen.
6. Wij eisen de beperking van warenhuisketens en andere grote bedrijven om het aantal zelfstandige handelaren te vergroten.
7. Wij eisen de confiscatie van alle ongeoorloofde winsten uit oorlog en revolutie om te voorzien in de behoeften van oorlogsslachtoffers. Weduwen, wezen en door de oorlog gehandicapten mogen niet langer afhankelijk zijn van particuliere zorg.
8. Wij eisen uitgebreide staatswelzijnszorg voor onvrijwillig werklozen en voor hen die fysiek niet in staat zijn om te werken, inclusief uitbreiding van ziektekosten-, arbeidsongeschiktheids- en ouderdomspensioenen.
9. Ambtenaren en onderwijzers moeten passend worden beloond en dezelfde rechten en plichten hebben als andere burgers.
10. Vermogens die naar het buitenland zijn verplaatst, moeten beschikbaar worden gesteld aan de vijandelijke alliantie om aan haar dwingende eisen te voldoen.
11. Wij eisen de annulering van alle contracten die sinds 9 november 1918 zijn gesloten en waarbij staatseigendom goedkoop is overgedragen aan particulieren of bedrijven.
12. Wij pleiten voor tolerantie voor elke religieuze overtuiging die niet in strijd is met Germaanse juridische en morele opvattingen.
13. Wij eisen de omvorming van het Duitse paragraafrecht, dat eerder een vorm van onrecht is, naar een Duits gewoonterecht dat overeenstemt met het volksgevoel.*
14. Wij eisen de reorganisatie en verbetering van het schoolsysteem in overeenstemming met de Duitse geest, en voldoende overheidsfinanciering voor gymnastiekverenigingen, wandelgroepen en sportclubs.

- "Duits paragraafrecht" ("des deutschen Paragraphenrechts") is een andere benaming voor wat nationaalsocialisten vaak "Romeins recht" noemden: de mechanische toepassing van de wet op basis van abstracte regels ("paragrafen", oftewel wettelijke statuten) en rede los van emotie. Duits gewoonterecht impliceert een flexibelere toepassing van de wet, waarbij een rechter zijn oordelen deels baseert op verwijzing naar zijn volkdom (culturele zeden) en de wil van de volksgemeenschap (gemeenschapsverwachtingen).

15. Wij eisen dat een sterk Germaans bewustzijn wordt gekweekt in het gehele volk, samen met een strijdlustige geest ter bescherming van ons Duitse vaderland.

16. De joodse heerschappij in Duitsland moet koste wat kost worden gebroken. Wij willen niet worden geregeerd door joden of hun medestanders. Daarom eisen wij:
    a) de uitzetting van alle joden en andere buitenlanders die sinds 1 augustus 1914 zijn geïmmigreerd;
    b) de sluiting van de grenzen voor verdere immigratie;
    c) dat joden die in het land blijven onder wetgeving voor buitenlanders vallen; joden mogen alleen tot het hoger onderwijs worden toegelaten in verhouding tot hun aandeel in de totale bevolking van Duitsland.

17. Het regeringssysteem moet worden bepaald door een referendum.

18. Wij erkennen het Vredesverdrag van Versailles niet, omdat het:
    a) niet overeenstemt met de 14 punten van Wilson, die de voorwaarde vormden voor het neerleggen van de wapens door het Duitse leger;
    b) voortdurend wordt geschonden door onze vijanden.

Het programma van de redding

De immense betekenis van het Programma van de Redding kan niet in enkele regels worden gevat. Als u niet ten onder wilt gaan, vraag dan een van onze informatiebladen aan (hoofdkantoor of völkische productverkoper, Berlijn, Potsdamer Platz, Köthener Straße 36). Tegen een bijdrage van 2 mark worden deze gratis naar uw huis gestuurd. Een gedetailleerde uitleg van onze eisen vindt u in de speciale editie van de *Deutschen Wochenblatte* onder de titel “De weg naar de redding”. De redelijkheid en het belang van onze eisen blijken uit het feit dat communisten, onafhankelijken, meerderheidssocialisten, democraten en rechtsgezinde individuen al met vurige ijver werken voor onze rechtvaardige zaak. Deze mannen en vrouwen zijn het bedrog en de misleiding zat. Wij streven naar een onverbiddelijke strijd tegen de uitbuiters van het productieve volk. Wij laten ons niet langer afschepen met loze woorden en waardeloze bankbiljetten. De ontberingen van loontrekkers, ambachtslieden, handelaren, ambtenaren, employés in de particuliere sector, werklozen en oorlogsslachtoffers – kortom, van alle arbeiders van hoofd en hand – moeten eindelijk eindigen. Daarom eisen wij in het bijzonder:

1. De onmiddellijke opdeling van grote appartementen en de onteigening van dubbele appartementen.

2. Een verbod op het omzetten van hotels en particuliere appartementen in kantoren.

3. Aandelenbedrijven en andere commerciële ondernemingen die hele appartementen en huizen hebben omgebouwd tot kantoorruimte moeten hun eigen commerciële kantoren bouwen.

4. De onmiddellijke onteigening van braakliggende bouwterreinen tegen vredestijdprijzen en de snelle bouw van kleine appartementen.

5. Een strikt correcte, commerciële bedrijfsvoering van gemeentelijke ondernemingen, waarbij arbeiders en employés een deel van de daaruit voortvloeiende winsten ontvangen.

6. Bij de aanstelling van ambtenaren, onderwijzers en andere gespecialiseerde posities mag alleen de bewezen bekwaamheid van de kandidaat doorslaggevend zijn. Voor promoties mag alleen prestatie, nooit politieke of persoonlijke redenen, beslissend zijn.

7. Elke burgerlijke employé, arbeider, onderwijzer en ambtenaar heeft het onvoorwaardelijke recht op vrije uiting van zijn politieke overtuigingen.

8. Collegegelden in het hoger onderwijs moeten worden gestaffeld naar het inkomen van de ouders om een duidelijke weg vrij te maken voor bekwame individuen. Voldoende middelen moeten beschikbaar worden gesteld voor mensen zonder financiële draagkracht, zodat zij universiteiten en andere academische instellingen kunnen bezoeken.

9. Bij het gunnen van contracten voor gemeentelijke werken en leveringen moeten lokale bedrijven van Duitse afkomst de voorkeur krijgen. Ambachtslieden en kleine bedrijven moeten zoveel mogelijk worden bevoordeeld.

10. De sluiting van gemeentelijke ambachtsondernemingen, handelsactiviteiten en inkoopbedrijven die onnodige schade toebrengen aan ambachtslieden en handelaren, wier werk waardevoller is.

11. Passende beloning voor gemeentelijke arbeiders, employés, ambtenaren en onderwijzers; gezinswoningen moeten worden geregeld voor nieuwkomers uit andere locaties, indien zij gehuwd zijn.

Dit is de weg naar de redding. Wie deze weg wil bewandelen, sluit zich bij ons aan. We hebben weinig geld, maar een krachtige wil om te handelen. We zullen onze eisen onverbiddelijk handhaven. Wie niet wil vergaan, sluit zich onmiddellijk aan bij de Deutschsoziale Partei.

Bron:
Deutsch-Soziale Partei. (1922). *Volksgenossen!* Berlin-Friedenau, Duitsland: Verlag Richard Kunze. Opgehaald uit Bundesarchiv Berlin, R 1507 / 306, doc. 118.

X. Doelen van de Deutsche Werkgemeinschaft (1921)

In maart 1921 werd in Augsburg de Deutsche Werkgemeinschaft (DWG) opgericht door onderwijzer dr. Otto Dickel. Dit was de laatste grote nationaalsocialistische organisatie die werd gesticht vóór Hitlers putsch in 1923. De DWG was bedoeld als een overkoepelende organisatie om alle gelijkgezinde bewegingen in Duitsland te verenigen en als platform voor de ideeën uit Dickels politiek-filosofische werk uit 1921, Die Auferstehung des Abendlandes (De wederopstanding van het Avondland). Centraal in Dickels wereldbeeld stond het concept van de 'werkgemeenschap', zijn term voor de natuurlijke uitingen van de westerse collectivistische geest in het openbare leven: de Germaanse familie, de clan en stam, de kloosters en ridderorden, de gilden en broederschappen, en in modernere tijden de vakbonden, coöperaties, ondernemingsraden en uiteindelijk het Rijk zelf. Op het gebied van buitenlands beleid bepleitte Dickel een Engels-Duitse federatie, waarbij hij stelde dat "Duitsland en Engeland net zo nauw verbonden zijn als Pruisen en Beieren", als eerste stap naar een nationaalsocialistische Volkenbond, de 'werkgemeenschap van de westerse naties'. Hij was, zoals alle nationaalsocialisten, antisemitisch, maar relatief gematigd in vergelijking met anderen in de beweging. Zo was hij bereid om individuele joden die hij waardevol achtte, zoals Walther Rathenau, te complimenteren. Dickel pleitte ook voor een complex corporatistisch systeem van gelaagde raden, met als hoogtepunt een Ständereichstag (Rijksdag van Standen), die hij zag als de beste manier om sociale en economische conflicten te verzachten. De kern van de DWG-filosofie werd door Dickel samengevat in de doelen van de organisatie, die hieronder zijn weergegeven. Gedurende een korte periode was de DWG enigszins invloedrijk in de nationaalsocialistische scène. Dickel was rechtstreeks betrokken bij onderhandelingen in Augsburg in juli 1921 om de NSDAP, DSP, DNSAP en DWG te fuseren tot één partij, maar deze fusie werd gedwarsboomd door Hitler. De populaire Neurenbergse tak van de DWG werd geleid door de invloedrijke redenaar Julius Streicher, die op 1 oktober 1921 van de DSP was overgestapt en de meeste DSP-leden uit de stad met zich meebracht. De DWG bleef actief tot in de late jaren 1920, maar verloor na haar korte periode van populariteit in 1921-1922 grotendeels haar elan. De uitsluiting door de NSDAP beperkte haar invloed, net als Streichers overstap naar de NSDAP op 20 oktober 1922, die de meest actieve en vitale tak van de DWG ernstig verzwakte.

Doelen van de Deutsche Werkgemeinschaft

De doelen van de Deutsche Werkgemeinschaft zijn als volgt:

1. **Invoering van het Duitse recht.** Een essentieel onderdeel hiervan is het Duitse grondrecht, dat nog in een vervormde Romeins-joodse vorm voorkomt in kroonlenen en onvervreemdbare landgoederen, en onmiddellijk in praktijk moet worden gebracht. Elke Duitse familie verdient een schuldenvrij en onverpandbaar huis, een klein onvervreemdbaar eigendom. Alle natuurlijke energiebronnen en hulpbronnen in, op en boven de bodem zijn eigendom van het volk en moeten worden geëxploiteerd volgens het Duitse leenrecht.

2. **Oprichting van een Duitse grondwet.** Het partijsysteem en parlementarisme moeten worden afgeschaft, en zelfbestuur moet worden ingevoerd in alle gebieden van het economische, intellectuele en politieke leven. Dit omvat een Groot-Duits Rijk op federale

basis, waaraan Duitse families, gemeenschappen en stammen van over de hele wereld zich in vrije zelfbeschikking kunnen aansluiten. Familie en gemeenschap vormen de natuurlijke fundamenten, waaruit gouw, stam en volk voortkomen. De Duitse volksvertegenwoordiging moet een beroepsgerichte vorm aannemen, beginnend in de gemeente en culminerend in de Ständereichstag (Rijksdag van Standen).

3. **Invoering van een Duitse belastingwet.** Dit houdt in dat alle bestaande belastingen worden afgeschaft, met de terugvordering van grondrente als enige belasting. Deze belasting is rechtvaardig, eerlijk, niet overdraagbaar en niet te ontwijken. Ze richt zich op ledigheid en machtswellust en creëert daardoor culturele waarden. De terugvordering van grondrente als enige belasting, in combinatie met de onmiddellijke afschaffing van de privileges van de zogenaamde Reichsbank (opgericht door de Reichsbankwet van 1875) en de omzetting van staats- en gemeentelijke obligaties in wettig betaalmiddel, elimineert het grootbanksysteem – en daarmee de renteslavernij – op een geweldloze manier. Dit leidt tot een echte sociale economie voor een werkelijk vrij volk.

4. **Oprichting van een volksleger.** Militaire rechten en burgerrechten zijn wederzijds afhankelijk.

5. **Duitsland voor de Duitsers!** Alleen zij met Duits bloed kunnen burgers zijn; alleen burgers hebben het recht om openbare ambten te bekleden in de gemeente, stam en Rijk.

6. **Organisatie van het Duitse onderwijssysteem**, van basisschool tot universiteit, om drager te zijn van de Duitse essentie en cultuur, om Duitse gebruiken en rechten te onderwijzen, en om vrije, patriottische, dynamische en inheems georiënteerde mannen en vrouwen te vormen. Het onderwijssysteem, inclusief het schoolgezondheidssysteem en de nationale gezondheidsdienst, moet zelfbestuur krijgen volgens gemeenschappelijke richtlijnen die overeenstemmen met de Duitse aard. Joden mogen niet als onderwijzers werken in Duitse scholen en universiteiten.

7. **Bescherming en respect voor religieuze denominaties.** Buitenlanders wordt de bescherming van hun religie gegarandeerd, mits deze niet wordt misbruikt voor völkische ondermijning.

Bron: Von Schuh, Wolf. (1922). ‘Deutsche Werkgemeinschaft.’ *Deutscher Volkswille*, 3(5), p.1. Opgehaald uit Bundesarchiv Berlin, R 1507 / 307, doc. 25.

Bijlage B: Jung’s bronnen en geschriften

In de hoofdstukken “Bronnen” en “Nationaalsocialistische boeken en geschriften” geeft Jung een overzicht van de werken die hij raadpleegde bij het schrijven van zijn boek, evenals een lijst van verschillende nationaalsocialistische ideologische teksten die in 1922 beschikbaar waren voor lezers om aan te schaffen. Omdat de meeste van deze boeken en pamfletten niet in het Engels beschikbaar zijn, kunnen de vertaalde titels die ik in die hoofdstukken heb opgenomen minder nuttig zijn voor lezers die op zoek zijn naar exemplaren. Om die reden heb ik hieronder de originele Duitstalige titels van deze teksten opgenomen, waarbij ik met een asterisk (*) de boeken heb gemarkeerd die, naar mijn weten, in het Engels beschikbaar zijn.

I. Bronnen

A. Damaschke: *Die Bodenreform*.
-----------------------: *Geschichte der Nationalökonomie*.

Dr. R. Danneberg: *Das sozialdemokratische Programm*.
Ing. G. Feder: *Manifest zur Brechnung der Zinsknechtschaft des Geldes*. *
---------------------: *Der kommende Steuerstreik*.
Th. Fritsch: *Handbuch der Judenfrage*.
S. Gesell: *Natürliche Wirtschaftsordnung*. *
H. George: *Fortschritt und Armut*. *
H. Claß (Einhart): *Deutsche Geschichte*.
Dr. P. Lensch: *Die Sozialdemokratie, ihr Ende, und ihr Glück*.
O. Spengler: *Preußentum und Sozialismus*. *
H. Ford: *Der internationale Jude, ein Weltproblem*. *
Dr. P. Tafel: *Das neue Deutschland, ein Rätestaat auf nationaler Grundlage*.

II. Nationaalsocialistische boeken en geschriften

Ferdinand Burschofsky: *Beiträge zur Geschichte der deutschnationalen Arbeiterbewegung in Österreich*.

Ferdinand Ertl: *Über die Hürden*.
-----------------------: *Die wahre deutsche Schande*.
-----------------------: *Die Zukunftsbesoldung der Angestellten*.

Ing. Gottfried Feder: *Das Manifest zur Betrachtung der Zinsknechtschaft des Geldes*. *
--------------------------------: *Der Staatsbankerott, die Rettung*.
--------------------------------: *Der kommende Steuerstreik*.

Ing. Rudolf Jung: *Boden- und Geldreform*.
--------------------------: *Sozialisierung*.
--------------------------: *Aufgaben der Gemeindepolitik*.
--------------------------: *Leitsätze der deutschnationalen Gewerkschaftsbewegung*.
--------------------------: *Vom Bismarckreich in den Sumpf der Erzbergerei*.
--------------------------: *Denkschrift der deutschen Arbeiterpartei 1915*.
--------------------------: *Der Völkerstreit in der Sozialdemokratie*.
--------------------------: *Revolutionärer oder reformerischer Sozialismus?*

Hans Krebs: *Katechismus der deutschen Arbeiterbewegung*.
-------------------: *Sozialdemokratie von heute*.
-------------------: *Macht und Recht*.

Dr. W. Riehl: *Unser Endziel*.
---------------------: *Unsere deutsche Arbeiterjugendbewegung*.

Dr. A. Schilling: *Kritische Studie des Marxismus und der Sozialdemokratie*.
------------------------: *Probleme der Arbeiterbewegung*.
------------------------: *Die Sozialdemokraten als Umlerner*.
------------------------: *Einführung in das nationalsozialistische Gemeindeprogramm*.
------------------------: *Die geistigen Arbeiter und der Sozialismus*.
------------------------: *Sozialdemokratische Worte und Taten*.
------------------------: *Die wissenschaftlichen Grundlagen des nationalen Sozialismus*.

Theodor Wollschack: *Warum ich aus der sozialdemokratischen Partei austrat*.

nationaalsocialistische
NaSoBi
bibliotheek